

KALENDAR

NAJSZVETESEGA SZRCA JEZUSOVOGA

Na navadno leto 1913.

Z dovoljenjom Szombotelszke visesnje cerkvene oblaszti.

X. LETNI TECSAJ.

VSZA PRAVICA ZADRZSANA.

Cena 60. filerov.

Na szvetlo dan od szombotelszke cerkvene stamparije.

SZOMBATHELY
CERKVENA STAMPARIJA.

Januar

31 dnevov

ma.

Szeesen.

1-ga je den 8 v.
28 m. dugi; do
konca meszeca
zraszte 58 m.

Den	Dnevník szvetnikov	Č hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1 Szreda	Novo leto. Obrez. Jez.		7 50	4 18	predp	12 03
2 Csetrtek	Makar apat.		49	18	2 58	12 25
3 Petek	Genovefa dev. †		49	19	4 15	12 40
4 Szobota	Titusz püsp.		49	20	5 30	pop.

1. Po smrti Herodesa sze je szkazal angel Jozsefi Mataj II. 19-23.

5 Nedela	Teleszfor p. m.		7 49	4 21	6 40	2 03
6 Pondel.	Szyeti tre Krali		48	22	7 38	2 56
7 Tork	Rajmund szp. ☉		48	23	8 24	3 58
8 Szreda	Szeverin ap.		48	24	8 59	5 07
9 Csetrtek	Julien m.		48	26	9 25	6 16
10 Petek	Vilmos †		47	27	9 46	7 25
11 Szobota	Higin p. m.		47	29	10 04	8 33

2. Kda bi Jezus dvanajset let sztar bio Luk. II. 42-52.

12 Nedela	I. po teh Kralih		7 47	4 30	10 18	9 38
13 Pondelek	40 vojakov		46	32	10 32	10 44
14 Tork	Hulariusz p.		46	33	10 55	11 52
15 Szreda	Pavel püsesavnik ☾		46	34	11 01	predp
16 Csetrtek	Marcel püsp. m.		45	35	11 17	1 01
17 Petek	Anton püsesavnik †		44	36	11 38	2 14
18 Szobota	Priszka dev.		43	38	pop.	3 33

3. Od delavcov vu vinogradi Mataj XX. 1-16

19 Nedela	I. pred pepelnicov		7 43	4 39	12 47	4 50
20 Pondelek	Fabjan i Szebasztjan		42	40	1 42	6 04
21 Tork	Agnes d. m.		41	42	2 54	7 06
22 Szreda	Vince m. ☉		40	44	4 20	7 55
23 Csetrtek	Janos od atmostva		39	45	5 51	8 29
24 Petek	Timotej p. †		38	46	7 21	8 55
25 Szobota	Szpreobrnitev Pavla		37	48	8 46	9 18

4. Prilika od szejajca i szemena. Luk. VIII. 4-15.

26 Nedela	II. pred pepelnicov		7 36	4 50	10 11	9 34
27 Pondelek	Janos Zlatovusztni		35	52	11 28	9 52
28 Tork	Agnes dev.		34	53	predp	10 10
29 Szreda	Ferene Szalezki ☾		33	54	12 47	10 29
30 Csetrtek	Martina dev.		32	55	2 06	10 52
31 Petek	Peter Nolask. szp. †		31	57	3 22	11 23

Izraelszki kalendar.

5673. leto.

Jan. 1. Tebeth 22.
Jan. 2. Tebeth 23. Sobebim böjt.
Jan. 4. Tebeth 25. S. Vaëra.
Jan. 6. Tebeth 27. Sobebim böjt.
Jan. 9. Sebat 1. Ros Kho-I.
Jan. 11. Sebat 3. S. Bo.
Jan. 16. Sebat 8. Sobebim böjt.
Jan. 18. Sebat 10 S. Besalakh.
Jan. 20. Sebat 12. Sobebim böjt.
Jan. 23. Sebat 15. Fák ünnepe.
Jan. 25. Sebat 17. S. Jithro.
Jan. 30. Sebat 22. Sobebim böjt.

Szpremeni meszeca.

☉ Mlad 7-ga ob 11 v. 28 m. predp.
☾ Prvi krajec 15-ga ob 5 v. 2 m. pop.
☉ Pun 22 ga ob 4 v. 40 m. pop.
☾ Zadnji krajec 29-ga ob 8 v. 34 m. pred.

Vremen

po Herscheli:

V zacetki lepo, vugodno; 7-15. mrzlo, mocsen veter, 15-22. vugodno vremen. Po 29. mrzlo, szneg

Zlati tanacs:

Novo leto zacnes, po novi sze i vu düsi. To leto ti zna szledhje biti Grozovitno bi bilo z grehsnov düsov vu roke Boga szpadnoti.

Februar

—
28 dnevov
—
ma.

Szüseec.

1-ga je den 9 v. 30
m. dugi; do konca
meszeca zraszte 1
v. 25 m.

Den	Dnevnik szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1 Szobota	Ignacij p. m.	☾	7 29	4 59	4 32	pop.
5. Jezus ozdravi szlepoga. Luk. XVIII. 31.—41.						
2 Nedela	Szvecsnica	☾	7 28	5 00	5 33	12 49
3 Pondelek	Balas p. m.	☾	26	2	6 24	1 49
4 Tork	Andras kors. Veronika	☾	25	4	7 01	2 56
5 Szreda	Pepelnica	☾	24	5	7 30	4 05
6 Csetrtek	Dora dev. m. ☉	☾	22	6	7 53	5 15
7 Petek	Romuald apat. ☽	☾	21	7	8 10	6 22
7 Szobota	Mat. Janos szpov. ☽	☾	19	9	8 26	7 29

6. Hadi düh szküsava Jezusa. Mataj IV. 1—11.

9 Nedela	1. posztna	☾	7 18	5 11	8 39	8 34
10 Pondelek	Szkolasztika	☾	16	12	8 52	9 41
11 Tork	Szkazanje Nevt. D. M.	☾	15	14	9 07	10 50
12 Szreda	Eulalia. Kvatri.	☾	14	16	9 21	11 59
13 Csetrtek	Katarena od Ricsi	☾	12	17	9 40	predp.
14 Petek	Balentin dühovnik ☽	☾	10	10	10 04	1 13
15 Szobota	Fausztini Jovita	☾	9	21	10 38	2 30

7. Vzeo je Jezus sz szebom Petra i Janosa i Jakoka i prebrazo sze je Mataj XVIII. 1—9

16 Nedela	2. posztna	☾	7 7	5 22	11 23	3 43
17 Pondelek	Donat m.	☾	5	24	pop.	4 49
18 Tork	Simeon pm.	☾	4	25	1 44	5 43
19 Szreda	Konrad szp.	☾	2	26	3 12	6 23
20 Csetrtek	Eleuterij p.	☾	1	28	4 43	6 53
21 Petek	Szeverian m. ☽	☾	6 59	30	6 12	7 17
22 Szobota	Sztol szv. Petra	☾	57	31	7 39	7 37

8. Jezus izzsene vraga iz nemoga. Luk. XI. 14—28.

23 Nedela	3. posztna	☾	6 55	5 33	9 04	7 57
24 Pondelek	Matjas ap.	☾	53	35	10 27	8 12
25 Tork	Géza	☾	51	26	11 48	8 31
26 Szreda	Margeta. Alexander	☾	49	37	predp.	8 54
27 Csetrtek	Leander ☽	☾	47	38	1 08	9 22
28 Petek	Roman ap.	☾	45	40	2 24	9 58

Izraelszki kalender. 5673. leto.

Febr. 1. Seb. 24. S. Mispatim.
Febr. 6. Seb. 29. Sobebim böjt.
Febr. 7. Seb. 30. Ros Khodes.
Febr. 8. Adar 1. S. Th. Ros Khodes.
Febr. 13. Adar 6. Sobebim böjt.
Febr. 15. Adar 8. S. Thezave.
Febr. 21. Adar 14. Purim Katan.
Febr. 22. Adar 15. S. Ki Thiza S. P. K.

Szpremeni meszeca.

☉ Mlad 6-ga ob 6. v. 22 m. predp.
☽ Prvi krajec 14-ga ob 9 v. 34 m. predp.
☽ Pun 21-ga ob 3 v. 3 m. predp.
☽ Zadnji krajec 27-ga ob 10 v. 15 m. pop.

Vremen,

po Herscheli :

V zacetki mrzlo, doszta sznega i dezsa; po 6- viherje; 14—21 mrzlo, doszta sznega, 21—27 szneg z viherom. Konec lepi i mrzel.

Zlati tanacs :

Fasenszki dnevi szo, pazi, da vu njih i ti sze ne zmotis i neduznoszti ne zgubis. Vsze veszelje mine i szamo zsaloszt i nezadovolnoszt za szebom sztlavi.

Den	Z a p i s z n i k	Dohodki		Sztroski	
		kor.	fill.	kor.	fill.

Pravilo shtaroga kmeta za februar:

Topla Szvecsnica
Szneg, mraz prinesze.

Mrzla Szvecsnica
Oba odzsene.

Matjas csi ne najde leda,
Ga napravi, telko gleda.

Marc

31 dnevov
—
ma.

Mali traven.

1-ga je den 10 v. 59 m. dugi; do konca meszeca zraszte 1 v. 44 m. 21-ga ob 6 v. predpoldne zacetek szprotoletja.

Den	Dnevník szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1 Szobota	Albin	†	6 43	5 42	3 28	10 45
9. Jezus nahrani 5 jezero moskov. Jan. VI. 1—16.						
2 Nedela	IV. posztna		6 42	5 44	4 22	11 41
3 Pondelek	Kunigunda	†	40	45	5 04	pop.
4 Tork	Kasimir szp.	†	38	47	5 35	1 55
5 Szreda	Euzebij m.	†	36	48	5 59	3 04
6 Csetrtek	Perpetua i Felicitas	†	34	49	6 18	4 11
7 Petek	Tomas Akvit.	††	32	51	6 33	5 20
8 Szobota	Janos od Boga	☉†	30	53	6 44	6 26
10. Pravo je Jezus vnozsini: Sto iz vasz pokara me greha? Jan. VIII. 46—59.						
9 Nedela	V. posztna (csarna)		6 28	5 55	7 01	7 33
10 Pondelek	40 mantrnikov	†	26	56	7 14	8 39
11 Tork	Hereklj	†	24	57	7 29	9 49
12 Szreda	Gregor papa	†	22	58	7 47	11 02
13 Csetrtek	Rozina	†	20	6 00	8 07	pred.
14 Petek	Marija 7 zsalosztj	††	18	02	8 37	12 17
15 Szobota	Longin m.	☾†	16	03	9 16	1 28
11. Kda bi sze Jezus priblizsavao, vnozsina preszlerala gvant na pot. Mataj XXI. 1—9.						
16 Nedela	VI. posztna (cvetna)		6 14	6 04	10 09	2 37
17 Pondelek	Gertrud dev.	†	12	06	11 19	3 33
18 Tork	Ciril Jeruzalemszki	†	10	08	pop.	4 18
19 Szreda	Jozsef, hranitel Jez.	†	08	09	2 08	4 51
20 Csetrtek	Velki csetrtek	††	06	10	3 36	5 17
21 Petek	Velki Petek	†††	04	12	5 04	5 37
22 Szobota	Velka Szobota	☉††	02	14	6 29	5 56
12. Jezus vsztane od mrtvih. Marko XVI. 1—7.						
23 Nedela	Vüzem Gorisztanenje J,		6 00	6 15	7 54	6 15
24 Pondek.	Vüzemszki pondelek		5 58	16	9 19	6 32
25 Tork	Ceplena Marija		56	17	10 44	6 54
26 Szreda	Emanuel m.		53	19	pred.	7 50
27 Csetrtek	Janos Damaszki		51	20	12 04	7 53
28 Petek	Janos kapisztranzski	†	49	22	1 16	8 37
29 Szobota	Cirill m.	☾	47	23	2 17	9 31
13. Jezus sze prikazse apostolom pri zapretih dverah. Jan. XX. 19—31.						
30 Nedela	I. po Vüzmi (bela)		5 45	6 25	3 04	10 34
31 Pondelek	Balbina dev.		43	26	3 38	11 43

Izraelszki kalendar.

5673. leto.

Marc. 1. Adar 22. Vajakhel.
Marc. 8. Adar 28. S. Pekude.
Marc. 9. Adar 30. Ros Khodes.
Marc. 10. Veadar 1. R. Kh.
Marc. 15. Veadar 6. S. Vajakra.
Marc. 20. Veadar 11. Eszter böjt.
Marc. 22. Veadar 13. S. Zav.
Marc. 23. Veadar 14. Purim.
Marc. 24. Veadar 15. Susan-Purim.
Marc. 29. Veadar 20. S. Semini.

Szpremeni meszeca.

- Mlad 8-ga ob 1 v. 22 m. predp.
- ☾ Prvi krajec 15-ga ob 9 v. 58 m. pop.
- Pun 22-ga ob 12 v. 56 m. pop.
- ☾ Zadnji krajec 29-ga ob 1 v. 58 pop.

Vremen

po Herscheli:

V zacetki prevecs mrzlo, lepo; 15—22 mrzlo, moko; na konci mrzlo lepo vremen.

Zlati tanacs:

Posztini csasz je, poleg zapovedi cerkvene vzemi vuzemszka szvesztva. Delaj pokoro, ocsisztj szj duso.

Den	Z a p i s z n i k	Dohodki		Sztroski	
		kor.	fill.	kor.	fill.

Pravilo sztaroga kmeta za mar:

Vaprii sze ovce v ovesarno zaprejo, Kakse na den Mantrnikov je vreme, Toplo nam je szprotoletje,
 Csi marcija one po pasi blejejo. Takse nam stirdeszet dnij nepobegne. Csi prav prido goszke divje.

April

—
30 dnevov
—
ma

Velki traven.

1-ga je den 12 v.
47 m. dugi; do
konca meszeca 1 v.
34 m. zraszte.

Den	Dnevnik szvetnikov	hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1 Tork	Hugon p.		5 41	6 28	4 03	pop.
2 Szreda	Franciskus Paulanszki		39	29	4 23	2 02
3 Csetrtek	Rihard p.		37	30	4 40	3 09
4 Petek	Izidor p.		35	31	4 56	4 16
5 Szobota	Vince sz.		33	33	5 08	5 25

14. Jasz szam dober pasztir. Jan. X. 11—16.

6 Nedela	II. po Vüzmi.		5 31	6 35	5 22	6 30
7 Pondelek	Eberhard pucsavnik		29	36	5 36	7 39
8 Tork	Dionizij püspek		28	37	5 52	8 52
9 Szreda	Demeter m.		26	39	6 10	10 06
10 Csetrtek	Ezehijel prorok		24	40	6 40	11 20
11 Petek	Leo papa		22	41	7 16	predp.
12 Szobota	Juliusz papa		20	42	8 14	12 29

15. Edno malo i zse me ne te vidili. Vi te sze zsalosztli, nego zsaloszt obrne sze na radoszt. Jan. XVI. 16—22.

13 Nedela	III. Varsztvo Jozsefa		5 18	6 44	9 07	1 30
14 Pondelek	Jusztin m.		16	46	10 23	2 16
15 Tork	Anasztazia dev.		14	47	11 45	2 51
16 Szreda	Lambert m.		12	48	pop.	3 18
17 Csetrtek	Anicet papa		10	50	2 36	3 40
18 Petek	Apolloniusz m.		08	52	3 59	3 56
19 Szobota	Timon m.		06	53	5 27	4 17

16. Jezus obezca vucsenikom Duha Svetoga. Jan. XVI. 5—14.

20 Nedela	IV. po Vüzmi		5 04	6 54	6 48	4 35
21 Pondelek	Anzelm p.		03	56	8 13	4 54
22 Tork	Szoter in Kaj		01	57	9 37	5 18
23 Szreda	Adalbert püsp.		4 59	57	10 56	5 48
24 Csetrtek	Jttrij m.		57	7 00	predp.	6 27
25 Petek	Marko evangeliszt		55	01	12 03	7 19
26 Szoboda	Kletusz		53	03	12 57	8 19

17. Csi kaj proszili bodete Oeso vu mojem Imeni, da vam. Jan. XVI. 23—30.

27 Nedela	V. po Vüzmi		4 52	7 04	1 38	8 28
28 Pondelek	Pavel od Krizsa		50	05	2 06	10 38
29 Tork	Peter m.		48	07	2 28	11 48
30 Szreda	Katarina Szijenzska		47	08	2 46	pop.

Izraelszki kalendár.

5673.

Apr. 5. Veadar 25. S.
Thaszria.
Apr. 8. Nizan 1. Ros Kh.
Apr. 12. Nizan 5. S. Mezora.
Apr. 19. Nizan 12. S. Akhari M.
Apr. 22. Nizan 15. Passzah 1. n.
Apr. 23. Nizan 16. Passzah
Apr. 26. Nizan 19. Sab.
Apr. 28. Nizan 22. Sebi sel P.
Apr. 29. Nizan 21. Akhar. sel P.

Szpremeni meszeca.

☉ Mlad 6-ga ob 6 v.
48 m. pop.
☾ Prvi krajec 14-ga ob 6 v. 39 m. predp.
☉ Pun 20-ga ob 10 v. 33 m. pop.
☾ Zadnji krajec 28-ga ob 7 v. 9 m. predp.

Vremen

po Herscheli :

Vzacetki lepo, mraz; 6—14 szpremeljivo, 14—20 viherje; 20—28 lepo, vugodno. Na konci vetrovje, dez.

Zlati tanacs :

Gorisztanenje Jezusa vezselje je nam prineszlo, szkrbi sze, da vuzenszko esiszto vezselje i mir osztane vszikdar vu tvojem szrci. Vu szrci szvetesnje miszli morejo biti, tak bodemo vzszivali vekivecnsze szvetke vu nebi.

Den	Z a p i s z n i k	Dohodki		Sztroski	
		kor.	fill.	kor.	fill.

Pravilo sztaroga kmeta za april :

Szúhsa v aprili
Skodi rasztlini

A vlazsen april
Da szada obil,

April szlane ne trpi,
Csi ednok zse v njem grmi.

Maj

—
31 dnevov
—
ma

Riszalscek.

1-gaje den 14 v.
25 m. dugi; do
konca meszeca zra-
szto 1 v. 12 m

Den	Dnevnik szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1 Csetrtek	Vnebo-szoptenje Jezus		4 45	7 10	3 01	2 03
2 Petek	Athanazius p. †		43	11	3 15	3 09
3 Szobota	Naidenje szv. Krizsa		42	12	3 29	4 16
4 Nedela	VI. po Vúzmi		4 40	7 13	3 43	5 26
5 Pondelek	Piusz V. papa		39	15	3 59	6 38
6 Tork	Janos evangeliszt		37	17	4 18	7 52
7 Szreda	Sztaniszlav pm.		36	18	4 42	9 08
8 Csetrtek	Prikazanje Mihela		34	19	5 16	10 21
9 Petek	Gregor Naz p. †		33	21	6 02	11 24
10 Szobota	Antonin p. ††		31	22	7 01	predp.

18. Kda pride Oveszelitel, on bode szvedocsansztvo csinio od mene. Jan. XV. 26

11 Nedela	Riszali Prisesztje D. Szv.		4 30	7 23	8 12	12 15
12 Pondelek	Riszalszki Pondelek		29	24	9 33	12 54
13 Tork	Szervac m. ☾		27	26	10 56	1 23
14 Szreda	Bonifac. Kvatri ††		26	27	pop.	1 45
15 Csetrtek	Janos de la Salle		25	28	1 50	2 04
16 Petek	Janos Nepomuc ††		24	29	3 01	2 22
17 Szobota	Paskal szp. ††		22	30	4 23	2 39

20. Idocsi vesite vsze narode krcsavajocsi vu Imeni Oese i Szina i Duha Szvetoga.

18 Nedela	I. Szv. Trojica		4 21	7 32	5 46	2 57
19 Pondelek	Pudenciana dev.		20	33	7 09	3 19
20 Tork	Bernardin Szijenzski ☾		19	35	8 31	3 46
21 Szreda	Valensz m.		17	36	9 44	4 20
22 Csetrtek	Julija dev.		16	37	10 44	5 07
23 Petek	Deziderij p. m. †		15	38	11 31	6 04
24 Szobota	Marija pomocnica kr. ††		14	39	predp.	7 10

21. Niki eslovek je pripravo veliko vecserje. Luk. XIV. 16—24.

25 Nedela	II. Riszalih		4 13	7 40	12 05	8 22
26 Pondelek	Filip Ner szp.		13	41	12 31	9 33
27 Tork	Beda szp.		12	42	12 46	10 43
28 Szreda	Augusztin Kanturen. ☾		11	43	1 07	11 50
29 Csetrtek	Magdalena Pazziszka		11	44	1 21	pop.
30 Petek	Najszv. Szrce Jez. †		10	45	1 35	2 01
31 Szobota	Petronilla dev.		09	46	1 49	3 09

Izraelszki kalendar. 5673. leto.

Máj. 3. Nizan 26. S. Kode-
sim 1. Perek.
Máj. 7. Nizan 30. Ros
Khodes.
Máj. 8. Ijar 1. Ros Khod.
Máj. 10. Ijar 3. S. Emor
2. Per.
Máj. 12. Ijar 5. Seni böjt.
Máj. 15. Ijar 8. Khamisi
böjt.
Máj. 17. Ijar 10. S. Behar
3. P.
Máj. 19. Ijar 12. Seni böjt.
Máj. 24. Ijar 17. S. Bekhu-
koth. 4. Per.
Máj. 25. Ijar 18. Lag beam.
Máj. 31. Ijar 24. S. Bamid-
bar 5. Perek.

Szpremeni meszeca.

☾ Mlad 6-ga ob 9 v.
24 m. predp.
☾ Prvi krajec 13-ga
ob 12 v. 45 m. pop.
● Pun 20-ga ob 8 v.
18 m. predp.
☾ Zadnji krajec 28-ga
ob 1 v. 4 m. predp.

Vremen

po Herscheli :

V zacsetki vetrovje, mo-
kro; 6—13 szpremenljivo;
13—20 doszta dezsa; 20—
28 szpremenljivo; na konci
vugodno, vedrno.

Zlati tanacs.

Maj nam rozse prine-
sze, okinesaj zs najimi naj-
lepso rozso, Marijo Devico-
csaszti njo z vsuztami, naj-
bolje pa z tem, da greha
bodes sze ogibo. Maria vu
grehsnom szrci veszelja ne
najde.

Junij

30•dnevov

ma

Ivanscesek.

1-ga je den 15 v. 39 m. dugi; do 20-ga 16 m. zraszte, potem pa je 3 m. kracsisi. Zacsetek leta.

Den	Dnevnik szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
22. Prilika od zgubljenene ovce. Luk. XV. 1—10.						
1	Nedela III. po Riszalih		4 08	7 47	2 03	4 20
2	Pondelek Marija Ana dev.		07	48	2 21	5 34
3	Tork Klotilda, Paula		06	49	2 44	6 50
4	Szreda Kvirin p.	☉	06	50	3 04	8 06
5	Csetrtek Bonifac p.		05	50	3 55	9 13
6	Petek Norbert p.	†	05	51	4 50	10 10
7	Szobota Rupert apat		05	52	6 01	10 54
23. Pravo je Jezus Petri: Pelaj na globocsino i presztrite mreze na lovljenje. Luk. V. 1—11.						
8	Nedela IV. po Riszalih		4 04	7 53	7 21	11 26
9	Pondelek Primusz		04	54	8 45	11 51
10	Tork Margeta kralica		03	54	10 08	pred.
11	Szreda Barnabas apostol	☾	03	55	11 29	12 10
12	Csetrtek Flora dev.		03	56	pop.	12 28
13	Petek Anton Padovanszki	†	03	56	2 08	12 45
14	Szobota Bazil. pusp.		03	57	3 28	1 03
24. Csi ne bode obilnesa vasa pravica, kak farizeusov, ne pridete vu kraljesztvo nebeszko. Mataj V. 20—24.						
15	Nedela V. po Riszalih		4 03	7 58	4 50	1 22
16	Pondelek Franz Regizki		03	57	6 10	1 45
17	Tork Rainer. Jolenta		03	59	7 25	2 17
18	Szreda Marko i Marcelijan	☉	03	59	8 32	2 58
19	Csetrtek Juliana		03	59	9 25	3 51
20	Petek Florentina dev.	†	03	8 00	10 03	4 54
21	Szobota Aloizius		03	00	10 32	6 05
25. Milo mi je nad vnozsinov . . . zse tri dni trpijo i ne majo, ka bi jeli. Marko VIII 1—9.						
22	Nedela VI. po Riszalih		4 03	8 00	10 54	7 17
23	Pondelek Ediltruda dev.		03	00	11 11	8 28
24	Tork Ivan krsztitel		03	00	11 27	9 36
25	Szreda Vilmos apat		04	00	11 40	10 42
26	Csetrtek Janos i Pavel m.	☾	04	00	11 54	11 48
27	Petek Ladiszlav kral	†	05	00	pred.	pop.
28	Szobota Leon papa	††	05	00	12 08	2 01
26. Varte sze od krivih prorokov . . . Je-li berejo z trnja grozdje? Mataj VIII. 15—21.						
29	Nedela VII. Peter i Pavel apost.		4 06	8 00	12 25	3 13
30	Pondelek Szpomin szv. Pavla.		06	00	12 45	4 29

Izraelszki kalendar. 5673.

Jun. 6. Szivan 1. Ros Kh.
 Jun. 7. Szivan 2. S. Nasr.
 6. Per.
 Jun. 8., 9., 10. Szivan 3.
 4., 5. Selosah jeme hage.
 balah.
 Jun. 11. Szivan 6. Sabuoth
 1. n.
 Jun. 12. Szivan 7. Sabuoth
 2. n.
 Jun. 14. Szivan 9. S. Be-
 hal. 1. Pe.
 Jun. 21. Szivan 16. S. Sel.
 Lek. 2. Pe.
 Jun. 28. Szivan 23. S. Ko-
 rakh. 3. Pe.

☉ Mlad 4 ga ob 8 v. 57 m. pop.
 ☾ Prvi krajec 11-ga ob 5 v. 37 m. pop.
 ☉ Pun 18-ga ob 6 v. 54 m. pop.
 ☾ Zadnji krajec 26-ga ob 6 v. 41 m. pop.

Vremen

po Herscheli:
 V zacsetki lepo; 4—11 szpremenljivo, 11—18 lepo, vugodno, konec szpremenljivo.

Zlati tanacs:

Po Mariji k Jezusi. Junij je Szreci Jezusa poszvecsen. To Szrece nazs zove: Hodite k meni, ki szte zsalosztni i obtezseni z nevolami, jazs vasz zlehkotim. Pa bi ne sli? Ali ne imate nevole?

Den	Z a p i s z n i k	Dohodki		Sztroski	
		kor.	fill.	kor.	fill.

Pravilo sztaroga kmeta za junij :

Sztrideszet dnij sze nebo szkuzi. Vidove megle sze zsito boji, Szloven veli : ka Petrov dez
 Csi na Medarovo zs njega rozsi. Csi Mürsar jo vidi zse v zsetvi dvoji. Za lagev i piszker je mecs.

Julij

—
31 dnevov
—
ma

Jakopesček.

Mali szrpan.

1-ga je den 15 v.
53 m. dugi; do
konca meszeca de
54 m. kracsisi.

Den	Dnevnik szvetnikov	C hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1	Tork	Teobald püsesavnik	4 07	8 00	1 11	5 45
2	Szreda	Szrpana Marija	08	7 59	1 46	6 53
3	Csetrtek	Helijodor püsp.	08	59	2 36	7 59
4	Petek	Berta dev. ☉ †	08	58	3 38	8 48
5	Szobota	Anton Zacc.	09	58	4 59	9 26

27. Bio je niki bogat, meo spana i te je bio obtozseni. Luk. XVI. 1—9.

6	Nedela	VIII. po Riszalih		4 10	7 57	6 25	9 53
7	Pondelek	Ciril i Metod		11	57	7 51	10 15
8	Tork	Elizabeta kralica		12	56	9 17	10 34
9	Szreda	Anatolia dev.		12	56	10 38	10 51
10	Csetrtek	Amalia dev. ☾		13	55	11 58	11 09
11	Petek	Piusz papa †		14	55	pop.	11 27
12	Szobota	Janos Gualb.		15	54	2 38	11 48

28. Jezus sze je joko nad Jeruzalemom. Pridejo dnevi na tebe. Luk. XIX. 41—47

13	Nedela	IX. Marjeta		4 16	7 54	3 58	predp.
14	Pondelek	Bonaventura		17	53	5 14	12 17
15	Tork	12 apostolov.		18	52	6 23	12 54
16	Szreda	Karmelska D. Marija		19	52	7 19	1 42
17	Csetrtek	Alekszij szp.		20	51	8 02	2 42
18	Petek	Friderik ☉ †		21	50	8 34	3 50
19	Szobota	Vince Paulanszki		22	49	8 58	5 02

29. Dva esloveka szta gori sla vu cerkev, da bi molila. Luk. XVIII. 9—14.

20	Nedela	X. po Riszalih		4 23	7 48	9 17	6 31
21	Pondelek	Olga		24	47	9 32	7 22
22	Tork	Marija Magdalena		25	46	9 46	8 30
23	Szreda	Apolinar p. m.		26	45	9 59	9 35
24	Csetrtek	Krisztina d. m.		27	44	10 13	10 40
25	Petek	Jakab apostol †		29	43	10 29	11 46
26	Szobota	Ana ☾		30	41	10 46	pop.

30. Jezus ozdravi glüho — nemoga. Marko VII. 31—37.

27	Nedela	XI. po Riszalih		4 31	7 40	11 08	2 08
28	Pondelek	Inocencij papa		32	38	11 38	3 23
29	Tork	Narta dev.		34	37	predp.	4 36
30	Szreda	Julita Abdon		35	35	12 21	5 42
31	Csetrtek	Ignacij Lojolanszki		36	36	1 17	6 39

Izraelszki kalendar.

5673. leta.

Jul. 5. Szivan 30. S. Khu-
kath 4. Pe. R. Kh.
Jul. 6. Thamusz 1. Ros
Khod.
Jul. 12. Thamusz 7. S.
Balak 5. Pe.
Jul. 19. Thamusz 14. S.
Pinkhasz 6. Perek.
Jul. 22. Thamusz 17. Tem-
plom elfoglal. böjt.
Jul. 26. Thamusz 21. S.
Mathot 1. P.

Szpremeni meszeca.

☉ Mlad 4-ga ob 6 v.
6 m. predp.
☽ Prvi krajec 10 ga
ob 10 v. 37 m. pop.
☼ Pun 18-ga ob 7 v.
6 m. predp.
☾ Zadnji krejec 26 ga
ob 10 v. 59 m.
predp.

Vremen

po Herscheli :

V zacetki szpremenljivo ;
4—10 vetrovje, dez ; 10—
18 lepo vremen ; 18—26
mokra, velki viherje, na
konci dozlatkrat liscs.

Zlati tanacs :

— Csasz dela. Kruh sz
szpravlamo. Nego delo more
biti veszelo. Szlovenci delo
polec sztare navade vu
imeni Jezusa, Marije i Jo-
zsefa zacsnejo. Na konci pa
blagoszlov proszijo z szta-
rov recsjov. : Kriszi Bozse,
blagoszlovi Goszpodne.

Den	Z a p i s z n i k	Dohodki		Sztronski	
		kor.	fill.	kor.	fill.

Pravilo sztaroga kmeta za julij:

Szprne Marije dezs mokre nam da v roke
Ovszene, pseniczne, rzsene kope

Jakob esi je lepi
Mrzli bodo Szvétki
A obilna bo jeszen
V szákom szadi szem ludém.

Elijásov den esi li grmi vu njem
Od Boga je dan kak vszaki drügi den,

August

—
31 dnevo.
—
ma

Mesnjek.

1-ga je den 14 v. 57 m., dugi; do konca meszeca 1 u. 32. m. de kra-cisi.

Den	Dnevnik szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1	Pondelek Verige Petra apostola †	☾	4 37	7 34	2 31	7 22
2	Szobota Alfonz Liguorski	☾	38	32	3 56	7 53
31.	Niki cslovek je szpadno med razbojniko, ki po zsvivoga osztavivsi odlisi szo. Luk. X. 23—37.					
3	Nedela XII. po Riszalih	☾	4 39	7 31	5 26	8 17
4	Pondelek Dominik szpov.	☾	41	30	6 54	8 38
5	Tork Sznezna D. Marija	☾	42	28	8 19	8 55
6	Szreda Szpreobrazenje Goszp.	☾	43	26	9 42	9 13
7	Csetrtek Donat p. m.	☾	45	24	11 04	9 31
8	Petek Cirjak m. †	☾	46	23	pop.	9 53
9	Szobota Roman m. ☾	☾	47	22	1 47	10 20

32. Jezus ozdravi deset gobavih, Luk. XVII. 11—19.

10	Nedela XIII. po Riszalih	☾	4 48	7 20	3 07	10 54
11	Pondelek Susana dev.	☾	49	19	4 18	11 38
12	Tork Klara dev.	☾	51	17	5 17	pred.
13	Szreda Hipolit i Kaszijan	☾	52	16	6 92	12 34
14	Csetrtek Ezeub duhovnik ††	☾	54	14	6 36	1 39
15	Petek Velka Mesa. Vnebovzetje	☾	55	12	7 03	2 49
16	Szobota Joakim. Rok. ☾	☾	56	11	7 22	4 01

33. Nisese ne more dvema goszpodoma szluzsiti. Mataj VI. 24—33.

17	Nedela XIV. po Riszlih	☾	4 58	7 09	7 39	5 11
18	Pondelek Jelena caszarica	☾	59	07	7 53	6 18
19	Tork Ludovik Toledanszki	☾	5 00	06	8 07	7 26
20	Szreda Stevan, vogrszki kral	☾	02	04	8 20	8 29
21	Csetrtek Ivana Franciska	☾	03	02	8 34	9 35
22	Petek Timotej m. †	☾	04	7 00	8 50	10 42
23	Szobota Filep Benitszki	☾	06	6 58	9 10	11 51

34. Jezus od mrtvih obuđi Naimszkoga mladenca Luk. VII. 11—16.

24	Nedela XV. po Riszalih	☾	5 07	6 56	9 36	pop.
25	Pondelek Ludovik kral ☾	☾	08	54	10 12	2 18
26	Tork Zefirin papa	☾	10	52	11 01	3 26
27	Szreda Jozsef kalazanszki	☾	11	50	pred.	4 26
28	Csetrtek Augusztin pusp.	☾	12	48	12 06	5 13
29	Petek Glavoszek szv. Ivana †	☾	14	46	1 23	5 50
30	Szobota Roza Limaszka	☾	16	44	2 50	6 17

35. Jezus ozdravi csloveka vu vodenom betegi. Luk. XIV. 1—11.

31	Nedela VI. Angelov Csvarov ☾	☾	5 17	6 42	4 19	6 40
----	-------------------------------------	---	------	------	------	------

Izraelszki kalendar. 5673.

Aug. 2. Thamusz 28. S. Massze 2. P.
Aug. 4. Ab 1. Ros Khod.
Aug. 9. Ab 6. S. Debar. 3. P.
Aug. 12. Ab 9. Jeruzsalem elpuszt. bjt.
Aug. 16. Ab 13. S. Voethkhan. 4. P.
Aug. 23. Ab 20. S. Ekev. 5. P.
Aug. 30. Ab 27. S. Reeh 6. P.

Szpremeni meszeca.

☾ Mlad 2-ga ob 1 v. 58 m. pop.
☾ Prvi krajec 9-ga ob 5 v. 3 m. dredp.
☾ Pun 16-ga ob 9 v. 27 m. pop.
☾ Zadnji krajec 25-ga ob 1 v. 18 m. predp
☾ Mlad 31-ga ob 9 v 38 m. pop.

Vremen

po Herscheli:

V zacsetki doszta dezsa; 9—16 mokro; 16—25 szpremenljivo, konca meszeca vugodno, vedrno.

Zlati tanacs:

Radi po romanji hodite, pazite, ka ne bodete brezli haszka hodili. Proscenje sze dokonca vu cerkvi, po veszelicah zse szamo vrugi sze szluzsi. Bog zna, jeli bi ne boljše bilo doma szedeti?

Den	Z a p i s z n i k	Dohodki		Sztroski	
		kor.	fill.	kor.	fill.

Pravilo shtaroga kmeta za avgust:

Lovrenc dezseven nam vino szladi; Kaksi je Lovrenc-Brtlanov den Velika Mesa lepa i vroca
 Lepa, hajdina moes po njem dobi! Taksa po navadi bo nam dejeszen. Ti sziz za vince moesi szladosa
 Lovrenc v vodo kamen vrzse, Nejdi v njo, hus! mrzla je zse!

Szeptember

30 dnevov

ma.

Mihalscsék. Kimovec.

1-ga je den 13 v.
23 m. dugi, do
konca meszeca je
30 m. kraesisi.

23-ga zacsetek
jeszeni.

Den	Dnevnik szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1	Pondelek Egid apat	☾	5 18	6 41	5 48	6 58
2	Tork Stevan kral	☾	20	39	7 15	7 17
3	Szreda Manszvet p.	☾	21	37	8 40	7 35
4	Csetrtek Rozalija dev.	☾	22	35	10 06	7 55
5	Petek Viktorin p.	†	23	33	11 31	8 20
6	Szobota Zakarias prorok	☾	24	31	pop.	8 52

Izraelszki kalendar.

5673. leto.

36. Lübi Goszpodna Boga . . . Druga zapoved je szpodobna Lübi blizsnjega, kak szamoga szebe. Mataj XXII. 34—46.

Szept. 2. Ab 30. Ros Khodes.
Szept. 3. Elul. Ros Kh.
Szept. 6. Elul 4. S. Softim
I. P.
Szept. 13. Elul 11. S. Ki
Theze 2. Per.
Szept. 20. Elul 18. S. Ki
Thova 3. 4. P.
Szept. 27. Elul 25. S. Ne-
zavim, Vajel. 5. 6. P.

7	Nedela XVII. po Riszalij	☾	5 26	6 29	2 09	9 34
8	Pondelek Mala Mesa. Rojsztvo M.	☾	27	27	3 13	10 17
9	Tork Peter Klaver szp.	☾	28	25	4 03	11 29
10	Szreda Miklos Toledanszki	☾	30	23	4 40	predp.
11	Csetrtek Prot i Hijacint m.	☾	32	21	5 07	12 39
12	Petek Guidon szp.	†	33	19	5 24	1 51
13	Szobota Amat püspek	☾	34	17	5 46	3 01

Szpremeni meszeca.

- ☾ Prvi krajec 7-ga ob 2 v. 6. m. pop.
- ☾ Pun 15-ga ob 1 v. 46 m. pop.
- ☾ Zadnji krajec 23 ga ob 1 v. 57 m. predp.
- ☾ Mlad 30-ga ob 5 v. 57. m. predp.

37. Videvs Jezus njihovo vero, pravo je z zslakom vdarjenomi : Vüpaž sze szinek, odpücsasjo sze grehi tvoji. Mataj IX. 1—8.

14	Nedela XVIII. po Riszalij	☾	5 36	6 15	6 01	4 09
15	Pondelek Nikomed m.	☾	37	12	6 17	5 16
16	Tork Eufemia m.	☾	38	10	6 28	6 21
17	Szreda Lambert. Kvatri.	††	39	08	6 41	7 27
18	Csetrtek Jozsef Kupert	☾	40	06	7 06	8 33
19	Petek Januarij p. m.	††	42	04	7 15	9 42
20	Szobota Eusztak m.	☾	44	02	7 37	10 53

Vremen

po Herscheli :

Vu zacsetki meszeca szpremenljivo ; vu drugoj polovici doszta dezssa.

38. Prilika od kraljeszkoga gosztüvanja. Mataj XXII. 1—14

21	Nedela XIX. po Riszalij	☾	5 45	6 00	8 10	pop.
22	Pondelek Tomas Villanovszki	☾	46	5 58	8 53	1 14
23	Tork Tekla dev. m.	☾	48	56	9 49	2 16
24	Szreda Gellert p. m.	☾	50	54	10 59	3 07
25	Csetrtek Kleofas vucs. Jezusov	☾	51	52	predp.	3 36
26	Petek Ciprijan m.	†	52	51	12 20	4 17
27	Szobota Kozma i Domja m.	☾	53	48	1 47	4 41

Zlati tanacs :

Dobroga prijatla imas : Angela Csuvara. Najbolsi prijatel. Pazi, da ga ne razszalis ali celo v kraj ne szti-ras ob szebe. Njegove szkuze nad tvojimi grehami te naj na dobro pot nazaj szpravijo.

39. Jezus ozdravi szina kraljeszkoga csloveka. Jan. IV. 45—53.

28	Nedela XX. po Riszalij	☾	5 54	5 46	3 13	5 01
29	Pondelek Mihael arkangel	☾	56	44	4 40	5 20
30	Tork Hieronim dühovnik	☾	58	42	6 06	5 36

Oktober

31 dnevov

ma.

Szvetviscesek Vinotok.

1-ga je den 11 v. 40 m. dugi; do konca meszeca je 1 v. 39 m. kračsisi.

Den	Dnevnik szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhód v. m.	Meszeca zahod v. m.
1 Szreda	Remigiusz p.	☾	5 59	5 39	7 34	5 56
2 Csetrtek	Leodegar p. m.	☾	6 00	37	9 01	6 19
3 Petek	Kandid m.	☾	02	35	10 29	6 49
4 Szobota	Ferenc Asziszki	☾	03	33	11 51	7 28
40. Prilika od krala, ki je racsun vesino z szlugami szvojimi. Mataj XVIII. 23-35.						
5 Nedela	XXI. po Riszalih	☾	6 04	3 31	pop.	8 19
6 Pondelek	Brunon szp.	☾	06	29	1 58	9 19
7 Tork	Marko grof	☾	07	27	2 41	10 28
8 Szreda	Brigita dov.	☾	08	25	3 12	11 39
9 Csetrtek	Dionizij p. m.	☾	10	23	3 35	pred.
10 Petek	Ferenc Borzsijanszki	☾	12	21	3 54	12 50
11 Szobota	Placidia dev.	☾	13	19	4 09	1 59
41. Dajte caszari, ka je caszarovo. Mataj XXII. 15-21.						
12 Nedela	XXII. po Riszalih	☾	6 15	5 17	4 22	3 07
13 Pondelek	Kalman Edvard	☾	16	15	4 34	4 12
14 Tork	Kaliszt papa	☾	17	13	4 49	5 17
15 Szreda	Terezija dev.	☾	19	12	5 07	6 23
16 Csetrtek	Gal apat	☾	20	10	5 23	7 33
17 Petek	Hedvika kralica	☾	22	08	5 44	9 43
18 Szobota	Lukacs evangeliszt	☾	23	06	6 13	9 54
42. Jezus ozdravi Jairusovo hcser. Mataj IX 18-26.						
19 Nedela	XXIII. po Riszalih	☾	6 24	5 04	6 51	11 50
20 Pondelek	Vendelin	☾	26	02	7 43	pop.
21 Tork	Ursula dev.	☾	28	01	8 45	1 03
22 Szreda	Kordula dev.	☾	30	4 59	10 02	3 49
23 Csetrtek	Szeverin Ignacij	☾	31	57	11 23	2 17
24 Petek	Rafael arkangel	☾	32	56	pred.	2 42
25 Szobota	Margarita Alac dev.	☾	34	54	12 47	3 03
43. Gobavi proszi: Goszpodne, csi scses, lahko me ocsiszlis. Mataj VIII. 1-13.						
26 Nedela	XXIV. po Riszalih	☾	6 35	4 52	2 10	3 21
27 Pondelek	Szabina mantrnica	☾	37	51	3 34	3 39
28 Tork	Simon in Juda apostola	☾	38	49	4 59	3 58
29 Szreda	Narcisz p.	☾	40	47	6 26	4 19
30 Csetrtek	Klandij m.	☾	41	46	7 55	4 45
31 Petek	Lucila dev.	☾	43	44	9 22	5 20

Izraeliták naptára. 5674 leto.

Okt. 2. Thisri 1. 5674.
Okt. 3. Thisri 2. Ujev 2.
Okt. 4. Thisri 3. S. Haazinu.
Okt. 5. Thisri 4. Gedaljah.
Okt. 11. Thisri 10. Jom Kippur.
Okt. 16. Thisri 15. Szuk-koth 1. n.
Okt. 17. Thisri 16. Szuk-koth 2. n.
Okt. 18. Thisri 17. Sab.
Okt. 22. Thisri 21. Hosana rab.
Okt. 23. Thisri 22. Semini azer.
Okt. 24. Thisri 23. Szim-kath thor.
Okt. 25. Thisri 24. Beresith.
Okt. 31. Thisri 30. Ros Khodes.

Szpremeni meszeca:

☾ Prvi krajec 7-ga ob 2 v. 46 m. predp.
☾ Pun 15-ga ob 7 v. 7 m. predp.
☾ Zdanji krajec 22-ga ob 11 v. 53 m. pop.
☾ Mlad 29-ga ob 3 v. 29 m. pop.

Vremen,

po Herscheli:

Vu zacsetki dezsevno: 7-15 mrzlo, doszta dezsa; 15-22 viherje, od 22-ga do konca lepo, mrzlo.

Zlati tanacs:

Po pameti ga pijmo. Da pamet ne zgubimo. Kak grdo bi pacs bilo. Ne znati, kam domo. Pamet je zsamat. Pijansztvo je grob szlovencev: beteg na teli, greh na dusi, peneze zapravlanje, zsalsost familije, szromastvo zsene i dece.

Den	Z a p i s z n i k	Dohodki		Sztroski	
		kor.	fill.	kor.	fill.

Pravilo sztaroga kmeta za oktober:

Moker Dioniz mokro zimo da.
 Gallus esi je szüh, lepo leto da.

November

—
30 dnevov
—
ma.

Andrsesek.

1 ga je den 9 v.
56 m. dugi; do
konca meszeca je
1 v. 14. m. kracsisi.

Den	Dnevnik szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1 Szobota	Vszeszvecovo	☾	6 44	4 42	10 41	6 06
44. Veliko gibanje nasztanolo na morji. Mataj VIII. 23—27.						
2 Nedela	XXV. po Riszalih	☾	6 46	4 41	11 46	7 04
3 Pondelek	Ida	☾	48	39	pop.	8 12
4 Tork	Karol Boromej.	☾	49	27	1 02	9 25
5 Szreda	Imre vojvoda	☾	50	36	1 39	10 38
6 Szetrttek	Lenart apat	☾	51	34	1 59	11 40
7 Petek	Engelbert p.	☾	53	33	2 16	predp
8 Szobota	Gottfrid p. (Bogomir)	☾	55	32	2 29	12 55
45. Od csloveka, ki je dobro szemeh poszejaov vu szvojo njivo. Mataj XIII. 24—30.						
9 Nedela	XXVI. po Riszalih	☾	6 56	4 20	2 44	2 01
10 Pondelek	Andras Avelinszki	☾	58	29	2 56	3 06
11 Tork	Martin pšpek	☾	7 00	28	3 11	4 12
12 Szreda	Martin papa	☾	01	26	3 28	5 20
13 Csetrttek	Sztanislav Kosztka	☾	02	25	3 48	6 30
14 Petek	Josafat	☾	04	24	4 15	7 43
15 Szobota	Leopold. Gertrud dev.	☾	06	23	4 52	8 55
46. Szpodobno je kraljesztvo nebeszko k mustarszkomni zrni ... kvaszi. Mataj XIII. 31—36.						
16 Nedela	XXVII. po Riszalih	☾	7 07	4 42	5 39	0 02
17 Pondelek	Gregor p.	☾	08	21	6 41	11 00
18 Tork	Odon apat	☾	09	20	7 52	1 45
19 Szreda	Elizabeta kralica	☾	11	19	9 11	predp
20 Csetrttek	Feliks Val szp.	☾	13	18	10 32	12 46
21 Petek	Darov. D. Marije	☾	15	17	11 53	1 08
22 Szobota	Cecilia dev.	☾	16	16	pop.	1 26
47. Od ršsenja Jeruzalema i od szlednje szodbe. Mataj XXIV. 15—35.						
23 Nedela	XXVIII. po Riszalih	☾	7 17	4 15	1 14	1 44
24 Pondelek	Janos od kriza	☾	19	14	2 35	2 01
25 Tork	Katarina dev.	☾	20	13	3 58	2 21
26 Szreda	Konrad p.	☾	21	12	5 23	2 44
27 Csetrttek	Virgil p.	☾	23	12	6 50	3 14
28 Petek	Jakob iz Marke	☾	24	11	8 13	3 54
29 Szobota	Szaturnin	☾	26	11	9 26	4 47
48. Od szlednje szodbe. Luk. XXI. 25—33.						
30 Nedela	I. Adventna	☾	7 27	4 11	10 25	5 51

Izraelszki kalendar. 5674. év.

Nov. 2. Markh. 1. S. N.
Nov. 8. Markh 8, S. Lekh
Lekha.
Nov. 10. Markh. 10. Seni
bšjt.
Nov. 13. Markh. 13. Kha-
misi bšjt.
Nov. 15. Markh. 15. S.
Vajere.
Nov. 17. Markh. 17. Seni
bšjt.
Nov. 22. Markh. 22. S.
Khaje Szarah.
Nov. 29. Markh. 29. S.
Toldoth.
Nov. 30. Kiszlev 1. R. Kh.

Szpremeni meszeca.

- ☾ Prvi krajec 5-ga ob
7 v. 34 m. pop.
- ☾ Pun 14-ga ob 12 v.
v. 11 m. predp.
- ☾ Zadnji krajec 21-ga
ob 8 v. 56 m. predp.
- ☾ Mlad 28-ga ob 2 v.
41 m. predp.

Vremen.

po Herscheli:

Zacsetek topei, lepi; 5—14
szpremenljivo; 14—21 mo-
csen mraz; na konci szpre-
menljivo.

Zlati tanacs:

Verjemo obsinsztvo szve-
cov. Eden za ovoga Boga
molimo, szveci vu nebeszah
nam pomagajo, mi molimo
za purgatoriumszke duse.
Tih grob krscsenike ne
loesi. Mam vezalo bozse-
milosese i molitve.

December

31 dnevov

ma

Bozsics. Proszinec

1-ga je den 8 v. 42 m. dugi, do 21-ga je 20 m. kračsisi do konca meszeca 5 m. zra-szte. 21-ga zacse-tek zime.

Den	Dnevnik szvetnikov	☾ hod	Szunca izhod v. m.	Szunca zahod v. m.	Meszeca izhod v. m.	Meszeca zahod v. m.
1	Pondelek Eligij p.	☾	7 28	4 10	11 08	7 04
2	Tork Bibijana dev.	☾	29	09	11 40	8 18
3	Szreda Ferenc kszaverszki †	☾	30	09	pop.	9 32
4	Csetrtek Barbara dev. m.	☾	31	08	12 20	10 41
5	Petek Szaba apat ☾ ††	☾	32	08	12 35	12 48
6	Szobota Miklos püspek	☾	33	07	12 49	predp.

49. Ivan Krsztitel vu vozi. Mataj XI. 2—10.

7	Nedela II. Adventna	☾	7 34	4 07	1 02	12 53
8	Pondel. Brez greha poprij. Mar.	☾	35	07	1 17	1 59
9	Tork Leokadia dev.	☾	36	07	1 32	3 05
10	Szreda Melkiadesz papa †	☾	37	07	1 51	4 15
11	Csetrtek Damaz papa	☾	39	07	2 16	5 27
12	Petek Szinezij m. ††	☾	40	08	2 48	6 39
13	Szobota Lucija dev. ☾	☾	41	08	3 32	7 50

50. Poszlali szo zsidovje k Ivani: Ti sto szi? Jan. I. 10—28.

14	Nedela III. Adventna	☾	7 42	4 08	4 21	8 41
15	Pondelek Krisztina dev.	☾	43	08	5 40	9 42
16	Tork Euzebij. Albina	☾	43	08	6 59	10 20
17	Szreda Lazar. Kvatri ††	☾	44	08	8 22	10 50
18	Csetrtek Gracijan	☾	45	08	9 43	11 13
19	Petek Nemezij m. ††	☾	46	08	11 02	11 31
20	Szobota Ammon i Teofil ☾ †	☾	46	09	predp.	11 49

51. Veli Ivan: Pripravljajte pot Goszpodnovo, poravnajte szteze njegove. Luk. III. 1—6.

21	Nedela IV. Adventna	☾	7 47	4 09	12 22	pop.
22	Pondelek Zenon m.	☾	47	10	1 41	12 25
23	Tork Viktorija eev.	☾	48	10	3 04	12 45
24	Szreda Adam i Eva ††	☾	48	11	4 28	1 11
25	Csetrtek Bozsics. Rojsztvo Jezusa	☾	49	11	5 51	1 46
26	Petek Stevan prvi mantrnik	☾	49	12	7 08	2 31
27	Szobota Janos apostol ☾	☾	49	13	8 11	3 33

52. Ovo polozseno je ete na opadenje i na gorisztanenje. Luk. II. 33—40.

28	Nedela Drobna ned. deca	☾	7 49	4 14	9 00	4 43
29	Pondelek Tomas p. m.	☾	50	15	9 36	5 58
30	Tork Anizia. David	☾	50	16	10 02	7 12
31	Szreda Szilveszter	☾	50	17	10 23	8 24

Izraelszki kalender.

5674 leto.

Dec. 6. Kizsl. 7. S. Vajeze.

Dec. 13. Kizsl. 14. S. Vajislakh.

Dec. 20. Kizsl. 21. S. Vajesev.

Dec. 24. Kizsl. 25. Khanukkah kezdete.

Dec. 27. Kizsl. 28. S. Mikez.

Dec. 29. Kizsl. 30. Ros Khodes.

Dec. 30. Tebeth 1. R. Kh.

Dec. 31. Tebeth 2. Szoth Khanuk.

Szpremeni meszeca.

☾ Prvi krajec 5-ga ob

3 v. 59 m. pop.

☾ Pun 13-ga ob 4 v.

pop.

☾ Zadnji krajec 20-ga

ob 5 v. 16 m. pop.

☾ Mlad 27-ga ob 3 v.

59 m. predp.

Vremen

po Herscheli:

V zacsetki doszta viherov

sz sznegom, od 5-ga do

konca lepo, vugodno.

Zlati tanacs:

Krisztus sze narodo. Dete

vu jaszle polozseno zove i

vasz hodite z pasztirami —

mir vam da. — Na konci

leta dober goszpodar ra-

csune szklenjava. I ti ra-

csun szkleni nad tvojoj du-

sov. — Mogocse, da szi

zguho nedolzsnaszt. Dobro

obljubo vcsini, za vzete

dare pa hvalo davaj.

Navadno leto 1913.

Ma 365 dni (med temi 65 nedel i szvetkov), z pondelkom sze zacsnie i konesa sze z szredov.

I. Letni esaszi.

Szprototetje sze zacsnie marcius 21-ga ob 6 v. predpoldne. Vu tom esaszi szta den i noes ednako dugiva.

Leto sze zacsnie junius 21-ga ob 2 v. predpold. Zdaj je najbole dugi den pri nasz.

Jeszen sze zacsnie szeptembra 23-ga ob 5 v. popoldne. Den v tom esaszi z novies ednako je dugi z noesjov.

Zima sze zacsnie decembra 22-ga ob popoldne. Pri nasz najboljše duga noes.

II. Presztopni szvetki.

1. Steri sze z vünesnjov szlovesznosztjov obszlüzsavajo.

Nedela pred pepelnicov I. jan. 19.
Vüzemszka nedela . . . marc. 23.
Krizsni tjeden . . . apr. 28., 29., 30.
Vnebosztoplenje Jezu-a . maj. 1.
Riszsalszka nedela . . . maj. 11.
Szv. Trojsztva nedela . . maj. 18.
Telovo . . . . . maj. 22.
Prva adventna nedela . . nov. 30.

2. Steri sze szamo vu cerkvi obrzsavajo.

Najszvetejše Ime Jezus . jan. 19.
Pepelnica . . . . . febr. 5.
Szedem zsaloszt Marie . marc. 4.
Obramba szvetoga Jozsefa april. 13.
Najszetejše Szrce Jezusa . majus 30.
Szv. preszvote krvi Jezusa jul. 6.
Szvetek nasega Zvelicsara jul. 20.
Den szv. Joakima . . . aug. 17.
Szvetek angelov esuvarov aug. 31.
Preszladko Ime Marije . szept. 14.
Szv. Csiszla nedela . . . okt. 5.
Velka Goszpa vogrsz. orsz. ok. 12.
Obramba bl. Dev. Marije nov. 9.

III. Fasenek

letosz je od jan. 7-ga do febr. 4-ga, to je 29 dnevov je dugi.

IV. Poszti.

1. Kvatrni.

Szprotoletni . . . . . febr. 12., 14., 15.,

Letni . . . . . maj. 14., 16., 17.
Jeszenszki . . . . . szept. 17., 19., 20.
Zimszki . . . . . dec. 17., 19., 20.

2. Vigilszki.

V szoboto pred riszsalszkov nedelov . maj. 25.
Pred Petrovom . . . . . jun. 28.
Pred Velikov Mesov . . . . . aug. 14.
Pred Vsziszvecom . . . . . okt. 31.
Pred Bozsicsom (szveti poszt) . . . dec. 24.

3. Drügi zapovedani poszti.

Velki poszt, od pepelnice do vüzemszke nedele vszaki den zvün nedele, od febr. 5-ga do marc. 22 ga.

V adventi poszt v szredo i v petek.

V celom leti v petek je prepovedano vszivanje meszne hrane.

V. Nebeszki patronje

drzsanzjah szlisajocsih pod vogrszko szv. korono.

1. Na Vogrszkom: Szveti Stevan (aug. 20.).
2. Na Erdelyszkom: Szveti Ladiszlav (jun. 27.).
3. Na Horvatszkom: Szv. Elias (jul 20.) i Szv. Rok (aug. 16.).
4. Na Szlovenszkom: Szv. Ivan (jan. 24.).
5. Na Dalmatinszkom: Szveti Spiridion (dec. 25.).
6. Na Primorszkom: Szv. Jozsef (marc. 19.) Szv. Vid (jun. 15.).

VI. Cerkvni patronje szlovenszke okrogline.

Dolnja Lendava: Szv. Katarina.
Bogojina: Vneboidejuje nasega Goszpada.
Beltinci: Szv. Ladiszlav.
Csrensztlovei: Szv. Krizs.
Dobrovnik: Szv. Jakab.
Törnise: Bl. Dev. Maria, Velka Mesa.
Stevanovei: Szv. Stevan kral.
Dolnji Szinik: Ceplena Marija.
Gornji Szinik: Szv. Ivan krsztitel.
Dolenci: Szv. Miklos püspek.
Tisina: Bl. Dev. Maria Mala Mesa.
Gornja Lendava, Grad: Bl. Dev. Maria.
Velka Mesa.

Martjanci : Szv. Marton püspek.
 Szobota : Szv. Miklos püspek.
 Szv. Helena : Szv. Helena.
 Szv. Jürij : Szv. Jürij.
 Petrovce : Szv. Trojsztvo.
 Szv. Benedek : Szv. Benedek apát.
 Szv. Sebestjan : Szv. Sebestjan mantrn.
 Cankova : Szv. Jozsef.

VII. Cerkveni prepovedani csaszí

szo od prve adventne nedele do treh Králov
 ino od pepelnice do bele nedele.

VIII. Vüzemszka szpovid

sze szpolni vu szombotelszkoj püspekiji od
 drüge nedele vu poszti do Krizsnoga
 Csetertka.

IX. Potemnenje szunca i meszeca.

Vu leti 1913. potemne szunee trikrat i
 meszec dvakrat, nego ni edno sze ne de pri
 nasz vidilo.

1. *Popolnoma potemne meszec* 22-ga
 marca. Zacsetek potemnenja ob 11 v. 13 m.
 predpoldne, konec ob 2 v. 44 m. popoldne.

To potemnenje de sze vidilo v Szevernoj
 Ameriki, na zahodnoj polovici Juzsne Ame-
 rike, na Tihom Oceani, v Ausztraliji, na iz-
 hodnoj polovici Indianszkoga Oceana v Azsiji.

2. *Obrocsaszto potemne szunee* 6 ga a-
 rila. Zacsetek ob 4 v. 59 m. popoldne, konec
 ob 8 v. 12 m. popoldne.

Vidilo de sze na szeverno izhodnom kraji
 Azije, v szeverno-zahodnoj Amerikii na szver-
 nom poli.

3. *Obrocsaszto potemne szunee* 31-ga
 auguszta. Zacsetek ob 9 v. 3 m. popoldne,
 konec ob 10 v. 43 m. popoldne.

Vidilo de sze na szeverno izhodnoj kra-
 jini Szeverne Amerike i v Grönlandi.

4. *Popolnoma potemne meszec* 15-ga
 szeptembra. Zacsetek ob 12 v. 53 m. pred-
 poldne, konec ob 3 v. 44 m. popoldne.

Vidilo de sze v najvecs mesztah Sze-
 verne i Szrednje Amerike, na Tihom Oceani,
 v Ausztraliji, v Aziji, na Indianszkom Oceani.

5. *Obrocsaszto potemne szunee* 30-ga
 szeptembra. Zacsetek ob 3 v. 56 m. pred-
 poldne, konec ob 7 v. 36 m. predpoldne.

Vidilo de sze na izhodnom Juzsne Af-
 rike, v Madagaskari, na Indianszkom Oceani
 i na Juzsnom Poli.

X. Szunee z szvojimi planetami.

1. Na szredi szvojih planet je szunee.

2. Prednje planete szo : *Merkur*. Edno leto na
 njem trpi 88. dnevov.

Venusz. Leto na njoj trpi 225 dnevov.

Zemla. Leto na njoj trpi 365 dni.

Marsz. Leto na njem trpi 687 dnevov.
 691 malih planet do konca 1911. leta,
 vszigdar njih vees najdejo na tisztom kraji.

Jupiter. 12 let vesini szvojo pot okoli
 szunca, potem leto tam trpi 12 let.

Szaturday. Szvojo pot okoli szunca 21
 let 116 dnevov pohodi, leto potem 29 let 116
 dnevov tü trpi.

Uranusz. Szvojo pot okoli szunca 84 let
 dugo opravla.

Neptun. Pot opravla 164 let 116 dnevov,
 potom leto tü tak dugo trpi.

Te planeta sze okoli szunca obracsajo.
 Zvün toga planeta tü majo *male planeta* tak
szvane meszece, steri sze okoli planet obracsajo.
 Tak zemla ma ednoga meszece, steri sze okoli
 nje obraca. Marsz má 2, Jupiter 8, Szaturday
 10, Uranusz 4, Neptun pa 1 meszec.

XI. Letosz planeta Szunee kralüje.

Imenitne godbe.

1912. leto je.

7644. leto od sztvorjenja csloveka.

5360. leto od potopa.

2663. leto od zidanaja Rima.

1913. leto od rojsztva Krisztusa.

1782. leto od porusanja jeruzalemszke cerkvi.

1678. leto od raztrosenja zsidovov.

1018. leto da szo vogri szem prisli.

913. leto da sze vogrszka dezsela racsuna
 med szamosztalne drzsanje.

672. leto, da szo tatari pri nasz hodili.

473. leto, da szo stamparijo gori najšli.

421. leto, da szo Ameriko gori najšli.

388. leto, da szo törki pobili vogre pri Mohácsi.

328. leto, da szo komprier prineszli k nam
 iz Amerike.

249. leto, de szo türke zbili vogri pri Monostori.

214. leto, da szo gori zgrünatali ognjeni masin.

107. leto, da szo ob prvim zacsnoli probati
 delati zseleznico.

83. leto od rojsztva nasega krala, Ferene
 Jozsefa prvoga.

46. leto da sze je dao kzrontüvati z vogrsz-
 kov koronov.

Pravde sze pri szodnijaj ne szmejo pelati.

Poleg pravde LIV. 1868. leta zvün velke szile na szvetkaj. Na szvetkaj szvoje vere sze nisece nemore pred szodnijo zvati. Ravno tak pri ekzekuciji.

Zsidovje majo szvetke po szobotaj, potem Porim (marc. 23., 24.) vüzemszki szvetki (april. 22., 23., 28., 29.) schabuoth (Riszáli jun. 11 12.) szpomin rüsenja Jeruzsalem (aug. 12.), novo leto (okt. 2., 3.), den pomiranja (okt. 11.).

Szvetszko Vladársztvo.

Szlavno Vladajocsi kral:

1. **Ferenc Jozsef** (Karol) iz bozse miloszti caszar Ausztrie, Csehszki, Lombardszki, Veuetinszki, Dalmat, Hrvat, Szlavon, Lodomiszki i Illirszki kral, Apostolszki kral vogrszkoga orszaga. Bojen v Besci 1830. aug. 18. Vladati zacsno 1848. dec. 2-ga. Za vogrszkoga krala koronüvan 1867. jun. 8 ga.

Velicsanszka kralica:

† **Elizabeta**, hesi vojvoda Makszimiliana Jozsefa na Bavarszkom, rojena v posenhofeni 24. dec. 1837. Umozsena v Besci 25. aprila l. 1854. Umrla 1898. leta szept. 10-ga v Genfi.

Deca:

1. † **Zofija**, rojena 1855. marc. 5. Umrla 1857. maj. 29.

2. **Gizela**, rojena 12. julija 1856. Zdana z Leopoldom, z bavarszkim kraljevicsom 20. aprila 1873. leta.

3. **Maria**, Valeria, rojena 22. aprila 1868., zdana 31. jul. 1890. z nadvojvoden Franc Szalvatorom.

4. **Rudolf**, rojen 21. aug. 1858., umrl 30. jan. 1889. Zdan 10. naja 1881. z belgij-szkov princezinjov; Stefanirov. rojenov 21. maj. 1864.

Deté † Rudolfa i Stefanie:

Elizabeta, rojena 2. szeptembra 1883. Zdána 23. jan. 1902. sz. knezom herceg Otom Windischgraetzom.

Bratje Njihovoga caszarszkoga i kraljeszkoga Velicsansztva:

1. Najvojvoda **Ferdinand Maximilijan**,

21.), den Satorov (okt. 16., 17.) den veszelja posztave (okt. 24.).

Cerkveno vladársztvo.

Rimszki pápa: Piusz X., Krisztusa Jezusa zemelszki namesztnik, naszleditel szvetoga Petra, püspek Rim varasa. Po familiji je zvan Sarto Jozsef, narodil sze v Riese vu leti 1835. 2-ga juniusa, za rimszkoga papo odebrani l. 1903. aug. 4-ga, koronüvani 1903. aug. 9-a.

Szombotelszki püspek: Gróf Mike Janos za szombotelszkoga püspeka odebráni 1911. leta nov. 1. Narodo sze je leta 1876. 27-ga junija.

rojen v Schönbruni 6. julija 1832., caszar Mehikánszki umr 19. jun. 1867.

2. Najvodvoda **Karol Ludovik**, rojen v Schönbruni 30. jul. 1833. umrl. 19. maj. 1896. Zdan 4. nov. 1856. z Margaretov, heserjev, kralja Ivana Szakszouszkoga roj. 24. maja 1840., umrlov 18-ga szept. 1858; drugokrat zdan z Anuncijatov, heserjev krala Ferdinanda II. Sziciljszkoga, roj. 24. marc. 1834., umrlov 4. maja 1871. Tretjo pot zdan 23. jul. 1873. z Marijo Terezijov, heserjev portugalszkoga kraljevicsa Don Miguela, roj. 24. aug. 1855. Deca: **Franc Ferdinand** d' Este, roj. 18. dec. 1863; **Otto**, roj. 21. april 1865; **Ferdinand**, rojen 27. dec. 1868; **Margareta** rojena 13. maja 1870; **Maria** roj. 31. jul. 1876; **Elizabeta** roj. 7. jul. 1878.

Nadvojvoda **Ludovik Viktor**, rojen v Besci 15. maja 1842.

Sztarisí Nj. velicsansztva:

Franc Karol, rojen v Besci 7. dec. 1802. umrl 8. marca 1878., zdan 4. nov. 1824. sz. Zofijov. rojenov v Monaki 27. jun. 1805., umrlov 28. maja 1872.

Naszlednik Nj. Velicsansztva vu kralüvanji:

Franc Ferdinand, rojen 1863. leta 18-ga dec. v Graci. Sztarisje njegovi: Karol Ludovik (Umr. 1869. maj. 19.) ino Maria Anuncijata (Umr. 1871.) V hizni zakon sztopo 1-ga jul. 1900. v. Reichstadt z groficov Cho tek Zofijov, rojenov 1. marca 1868. leta.

Krsztna imena.

p. — püspek, dev. — devica, m. — mantrnik, szp. — szpovednik.

Abraham patriarka okt. 9.
Adalbert p. april. 23.
Adam, dec. 24.
Adela, dec. 24.
Adelheid, febr. 5.
Adolf püspek, (Osnabrück) febr. 11.
Agatha (Geta), dev. febr. 5.
Agnes (Nesa), jan. 21.
Alekszander (Sándor) maj. 3.
Alfonz p., aug. 2.
Aloizius (Alajos), jun. 21.
Ambrozius p., dec. 7.
Anasztazia dev., dec. 25.
Andrej (Andras) ap., nov. 30.
Angela dev., maj. 31.
Ana, mati Marija, jul. 26.
Anselm p., april. 21.
Anton püscsavnik, jan. 17., pado
vanszki, jun. 13.
Antonia m., april. 30.
Apollonia dev. m., febr. 9.
Augustin p., aug. 28.

Barbara dev. m., dec. 4.
Barnabas ap., jun. 11.
Bertalan apostol, aug. 24.
Bazilijusz, jan. 14.
Beatrizsz dev. m., jul. 29.
Benedek apat, marc. 21.
Bernardin, maj. 20.
Bernard apat, aug. 20.
Berta, jul. 4.
Balas p. febr. 3.
Brigita dovica, okt. 8.

Cecilia dev. m., nov. 22.
Krisztiana dev., jun. 16.
Krisztina dev. m., jul. 24.
Cirill p., jul. 7.

Damjan m., szept. 27.
Demetria dev. m., jun. 21.
Dezideriusz (Dezső) p., maj. 23.
Dionisia dev. m., maj. 15.
Dionizius (Dcnes) p. m., okt. 9.,
p. (Augsburg) febr. 26.
Dominik, aug. 4.
Dominika dev., maj. 13.
Donat p. m., aug. 7.
Dorotea (Dora) dev. m., febr. 6,

Edeltrud, jan. 23.
Edmund (Ödön) p., nov. 16.
Eduard kral okt. 13.
Einhilda, marc. 28.
Eleonora dev., maj. 27.
Elias prorok, jul. 10.
Elizabet (Erzsebata. Jalsabeta),
nov. 19.
Emerenciana dev., jan. 23.
Emma dovica, april. 19.
Eugen (Jenő) pada, jun. 2.
Eugenia, szept. 16.
Eva, dec. 24.

Fabjan papa m., jan. 20.
Ferdinand kral. maj. 30.

Filip apostol, maj. 1.
Flavia m., febr. 22.
Flora d. m., jul. 29.
Florijan, maj. 4.
Franciska dovica, marc. 9.
Franciskus Assziski okt. 4., bor-
szijanszki okt. 10., Szaieszki
jan. 29., Kszaverszki dec. 3.

Gabriel, marc. 24, (18).
Genovefa dev., jan. 3.
Gerard (Gellért), szept. 24.
Gertrud (Gera), nov. 15.
Gizela nuna, maj. 7.

Imre (Imri) nov. 5.
Jürj (Jurka, György), april. 24.
Ida grofica (Toggenburg), nov. 3.,
grofica (Herzfeld), szept. 4.
Ignac lojolanszki, jul. 31. p. m.
febr. 1.

Ivan Krsztitel jun. 24.
Janos Zlatovusztini jan. 27., Janos
de la Salle, maj. 15., Janos
od krizsa, nov. 24., Janos
apostol, dec. 27.

Jeromos (Hieronim, Oremus) szept-
tember 30.
Jelena (Ilona, Lencsika), aug. 18.
Johana vucsenica Krisztusova
maj. 24.
Johana Franciska santalszka nuna
aug. 21.

Jolenta nuna, jun. 16.
Josef, hranitel Jezusov, marc. 19.
Kupertinszki. szept. 18.

Jozefa nuna, jan. 21.
Josefina dev., marc. 12.
Ireneusz p. m., jun. 28.
Irene devica m., april. 4.
Judith dovica, maj. 5.
Julia dev. m., jul. 21.
Juliana falkonieriszka nuna, jun.
13., febr. 16.
Julius (Gyula) papa, april. 12.

Karol p., nov. 4.
Kaspar (Gaspar) kral, jan. 6.
Katarena dev. m., nov. 25., iz
Ricci nuna febr. 13. iz Sziena
april. 30.

Klara nuna, aug. 12.
Kunigunde caszarica, marc. 3.

Ladislav kral, jun. 27.
Lovrenc diakon m., aug. 10.
Leon papa, april. 11.
Leonhard püscsavnik, nov. 6.
Leopold vojvoda, nov. 15.
Ludovik (Lajos) kral, aug. 25.
Ludovika (Aloizia) m., jan. 31.
Lukacs evangeliszt, okt. 18.
Lucija dev. m. dec. 13.

Magdalena pokornica, jul. 22.
Margareta (Marjeta) d. m., jul. 20.
Maria, jan. 23., szept. 8., aug. 5.,

febr. 2., marc. 25., jul. 2.,
maj. 24., aug. 15., nov. 21.,
dec. 8. Ime Marijino.
Mariana dev. nuna, april. 17.
Marko, april. 25.
Marta dev., jul. 29.
Martin p., nov. 11., papa nov. 12.
Martina d. m., jan. 30.
Mathilda kralica, marc. 14.
Mataj evangeliszt, szept. 21.
Matjas apostol, febr. 24.
Medard p., jun. 8.
Melania dovica, jan. 31.
Metod p., jul. 7.
Mihal arkangel szept. 29.
Monika dovica, maj. 4.
Miklos p., dec. 6.

Notburga szluzsbenica na Tirol-
szkom dev., szept. 13.

Oszkar p. (Hamburg), febr. 3.
Otto p., jun. 30.

Pankrac (Pongrac) m., maj. 12.
Pavel püscsavnik jan. 15., apostol
jun. 29.
Paulina marc. 14., dev. m., jun. 6.
Peter apostol, jun. 29.
Petronilla dev., maj. 31.
Piusz papa, maj. 5.
Priszka (Piroska) d. m., jan. 18

Regina d. m., szept. 7.
Robert apat, april. 29., jun. 7.
Rok szp., aug. 15.
Roza Limaszka nuna, aug. 30.
Rozalia dev., szept. 4.
Rozalina dev., jan. 7.
Rozina dev., marc. 11.
Rudolf, april. 17.

Sebjan m., jan. 20.
Sigmond kral. maj. 1.
Simeon m., febr. 18.
Simon apostol, okt. 28.
Sztaniszlav Kosztka, nov. 13.
Stevan kral, aug. 20., m. dec. 26.
Susana, aug. 11.

Teodor, nov. 9.
Terezia nuna, okt. 15.
Tomas villanovszki, szept. 18.,
apostol, dec. 21., szp. dec. 29.

Urban (Orban) papa, maj. 25.
Ursula (Orsola, Orsa) d. m. okt. 21

Valentin (Balent) m., febr. 14.
Veronika d. m., jul. 9., z robcom
febr. 4.
Viktor papa, jul. 28.
Viktoria d. m., dec. 23.
Vince paulanszki, jul. 19.
Vendelin pasztir, okt. 20.
Venceszlav kral, szept. 28.
Vilmos apat, jun. 25.
Vilma, jan. 10., jun. 25.

Posztni red.

Poleg preoblasztjenja vognrszkim püspek-
kom leta 1906. jan. 17. od rimszkoga papa
danoga je posztni red szledecsi.

I. Osztri posztni dnevi, kda sze
szamo ednok do szitoszti szlobodno naje i
sze meszo ne je, szo szledecsi:

1. Pepelnica.
2. Trije szlednji dnevi velkoga tjedna.
3. Vszaki petek poszta i adventa.
4. Kvatrene szrede i petekje.
4. Vigilszki poszti dneva szvetoga, riszalih
velke mese.

II. Polehsani posztni dnevi, kda sze
szlobodno meszo vsziva, nego veckrat sze
najeszti je prepovedano:

1. Zvuna petka vszaki den vu poszti.
2. Szrede adventne.
3. Vigilszki poszti pred Petrovom i
Vsziszvecovom.
4. Kvaterne szobote.

Poleg toga preoblasztjenja sze trpi, da
szvetszki verni pri vecserji meszo vszivajo,
naj sze szamo do naszitoszti ne najejo.

III. Dnevi, kda sze szlobodno veckrat
do naszitoszti naje, nego *meszo vszivati je*
ne szlobodno:

Vszaki petek vu leti.

IV. Zvunredno odpüscenje sze da od
mesznoga jela:

1. Na celo püspekijo, esi kaksi szveteK
na posztni den szpadne.

2. Na poszebne vesznice, esi proscenje,
kaksi szveteK ali szenje na poszt szpadne.

3. Za poszebne persone:

A) Vszaki posztni den — zvuna pepel-
nice, tri szlednjih dnevov velkoga tjedna, vi-
gilszkih posztov pred bozsicsom, riszalami —
szo reseni od posztnje zapovedi:

a) delavci vu fabrikah i rudah,

b) vszi oni szvetszki lüdje, ki szvojega
sztola ne majo i celo leto vu ostariji, jejo ali
jesztvino iz ostarije dajo prineszti, esi bi
posztno hrano na lehkoma ne dobili.

B) Od vszaksega poszta — zvün velkoga
petka — szo reseni:

a) szluzsbeni na zseleznici i na ladjah,

b) vszi oni potniki, ki vu zseleznickih
ostarijah ali na ladji morejo jeszti,

c) vszi oni, ki za vrasztva volo szo na
kopaliscsi,

d) vszi oni, ki pri taksoj hisi szluzsijo
ali zaman jejo, kde posztno zapoved ne
sesejo zdrzsati.

C) Vszaki szziromak, ki iz almostva
zsive, od zapovedi obdrzsavanja od mesznoga
jela je oszlobodjeni.

V. Vszaki den celoga leta szlobodno je
k szpravlanji hrane maszt nucati, nego
je prepovedano po nedelah posztnih i po
drugih polehsanih posztnih dnevah meszo i
ribe navkupe vszivati.

VI. Na obdrzsavanje od mesza je duzszen
vszaki krscsenik, ki je szdem let vö sztar.

Na celi poszt — to je na obdrzsavanje
mesza i edno naszitoszti — je duzszen on
krscsenik, ki je 21 let vö sztar, nego ne je
esese 60 let sztar.

One, ki zsmetno delo opravljajo, prepo-
ved veckratne naszitosztni ne dotiese.

Od poszta szo celo oszlobodjeni betezsni.

VII. Vszi oni, ki do z tov szlobosesinov
sziveli, naj milosztivnoszt rimszkoga papa z
delami milosztivnoszti dusevne i telovne, z
vrelov molitvov i z almostvom nadomesztijo.

Na leto 1913:

I. Osztro posztni dnevi (v kalendari dva ru-
decsva krizsa:)

1. Pepelnica: febr. 5.
2. Szlednji trije dnevi velkoga tjedna: marc.
20., 21., 22.
3. Vszaki petek posztni i adventni.
4. Szprotolesnih kvatr szreda: febr 12. petek febr. 14.
letesnijih " " maj. 14. " maj. 16.
jeszenszkih " " szept. 17. " szept. 19.
zimszkih " " dec. 17. " dec. 19.
5. Vigilia pred riszalami maj. 10.
" " Velkov mesov aug. 14.
szveti poszt dec. 24.

II. Polehsani posztni dnevi. (v kalendari eden
rudecsi krizs:)

1. Zvün petka vszaki den vu poszti: od 5-ga
februara do 22-ga marca.
2. Vigilia pred Petrovom jun. 28.
" " Vsziszvecovom okt. 31.
3. V adventi vszaka szreda: dec. 3., dec. 10.
4. Szobota v Kvatrah: febr. 15., maj. 17., szept.
20., dec 20.

III. Vszaki petek je prepovedano meszno jelo
(v kalendari eden esaren krizs.)

**Prepovedano je katolicsanom na pleszi i vu
drugom zabavlanji del meti:**

1. Celi poszt, esese prek vüzma do bele (szpre-
vodne) nedele,
2. v adventi, esesek prek bozsicsa do treh
Kralov.

PODIGAVANNE JE TŪ.

Glaso bo se zvonček včasí,
Podigavanje je tū.
Ide slajši od medū.
Jezus dragi k nam se pašči
Z svojim Srcom ljūbit nas.

Glejte ga z višav nebeskih
Vsi svetniki. Na oltar,
Kot najdragsi božji dar
Je zdaj stopo. V svojem Srci
Mesto kaže vsem ljūdem.

Glej ga Mati ti Prećista,
Z svetim Jožefom v obraz!
Ž njim ti dobro poznaš, znaš,
V prsah njemi da prebiva
Srcé najljūbeznivše.

Tū je Gospon, glejte v njega
Sveti apoštoli vsi!
Bližajte se zdaj esi!
Glejte na Srce svojega
Vernoga Vucsitela.

Ve device, dečki, dekle
Lelije nedužnosti
V krūha vina skrivnosti
Ženina svojega glejte
Srcé to najćistejše.

Mantrniki vi predragi
Z vencem zmage lepšani,
Okinćeni, z palmami,
Gledajte! moć vašoj zmagi
Je to moćno Srce bilo.

Patriarki i Proroki,
Angelje, svetniki vsi
V mešnika glejte esi!
Vašo nebo'ma on v roki
Srce Božje on drži.

V to hoštijo belo, malo,
V kelih neba gledaj zdaj!
I radūj se, ino daj
Vredno molbo diko, hvalo
Srci Božjemi zamé!

Srćen.

Trpljenje za volo Szrca Jezusovoga.

Ka vszaki cslovek more trpeti na zemli, je taksa pravica, z stere je niscse ne vövezéti, nancs tisztí ne, na stere vszi drügi z nevoscscnosztjov glédajo rekocsi, ka etomi dobro ide na szveti. Szamo taksi cslovek verje, ka komi na szveti mococse vszikdár dobro idti, ki ne pozna zsvlvenja pa ne ima rázuma zadoszta ino je poleg szvoje

nezadovolnoszti nevoscscéni vszem drügim, ki szo okoli njega.

Komi szta pamet ino szrce na meszti, on zná, ka sze je cslovek na trpljenje narodo na zemlo pa vszaki noszi krizs szvoj, csi ga li vszaki ne zbobnja vö po szveti.

Za Krisztusom szta dvá razbojnika neszla krizse: eden z vüpanjom, drügi z hüdobnim csemérom — pa z omin isztim terhom szí je eden nebésza zaszlüzso, drügi szkvarjenjé.

Mi tüdi neszémo vszi szvoje krizse — vesimo sze je tak nosziti, ka do nam na dobro szlüzssili, ne na hüdo. Neszimo mi nase krizse tüdi za Krisz-

tusom z vüpanjom; ár je on záto noszo szvoje pred nami, naj mi vüpanje i zvelicsanje dobimo z nasimi.

Z tem pokázsemo, ka szmo njegovi vucsenicje, ka mo radi noszili nase krizse za njim. On je z krizsom pokázao nám szvojo lübvav — hodmo po njegovoj poti ino pokázsmo tüdi mi njemi z krizsom naso lübvav.

Ne szamo lübvav lehkó kázsemo z tem njegovomi nász neszkoncmano lübécssemi szrci, csi nase krizse za njegovo volo radi noszimo, nego tüdi zaszlüzska szí nikak vecs nemremo szpraviti, kak rávno z dobrovolnim prenásanjom nash krizsov.

Pa to tem lezsej, ár kak szmo zse pravili, brezi krizsa tak i tak niscse ne osztáne.

Kak pa pokázsemo lübeznivomi bozsemi Szrci, ka je lübiamo, csi ne z tem. Malo lüdhí má priliko glaszovitna, velka dela oprávlati Bogi na császt. Nancs ne ima vszaki cslovek telko düsevne i telovna mocsi, niti telko premozsenja, ka bi glaszovitna oprávlao; trpljenje pa má vszaki pa vu tom lehkó vöszkázse Bogi szvojo lübézen vszaki.

Nikák miszli, ka je potrpezslivoszt

mála recs pa szi vnogo premisláva, kak bi mogeo kaj vsiniti bozsemi Szrci na dokáz, ka on njé lübi. Pa je Bog szam ne rávno po poti trpljenja, po poti szvoje zemelszke duzsnosztí so gori na krízs pa je ne z tem pokazao ka mirovno trpljenje vu szpunjávánji duzsnosztíh je králeszka pot, stera zráven vu vecsno veszélje pela?

Szamo na edno moremo paziti: ka csi zse trpeti tak i tak moremo, te záto trpimo, ár je Bog znami tak zrávno pa nej záto, ka bi szi zemelszko császt ali drügi haszek iszkali z nasim trpljenjom. Csi mo na to pazili, te sze hitro vuzsgé nase Szrce na takso lübv Bogá, ka mo sze szami csüdivali nad njov.

Glédajmo vu trpljenji nasem preszv. Szrce Jezusovo. To szrce je gorécsé ognjiscse lübavi, stero lübv razszijávle vu vsza szrca szvetá. Szám je pravo, ka ja záto priseo na zemlo, naj bi ogenj püsztó na njo (to je ogenj lübéznosztí) pa ka scsé, csi ne ka bi sze vuzsgálá. Njegovoga Szrca návjéksi poszeo je to, ka bi na lübézen návcsó i nadigno, na lübézen Bogá vsza cslovecsa szrca. To je njegova gorécsa zsela, ka bi vszi z djánjom prikázali szvojo gorécsó lübv Bogi. Záto on tiszte düse, stero to lübv májo, ki z djánjom, poszebno z dobrovolnim trpljenjom dokázsejo njemi szvojo gorécsó lübv, tüdi poszebno lübi ino je z rázlicsnimi dárami miloscse obdarüje. Bl. Margeta Alakok, stera je njegovo lübv dobro poznala, etak pise: „Vszake prilike na trpljenje sze z veszéljom moremo popádnóti, ár szo trpljenja dráge zaloge lübéznosztí nájszvetesega Szrcá.“

Ne szamo lübv Szrca Jezusovoga nam szprávi trpljenje; nego nasz z cela zjedini z tem nájszvetesim Szrcem. Od toga bl. Margeta, etak pise: „Nikaj nasz tak popunoma ne zjedini z nájszvetesim Szrcem Jezusovim, kak

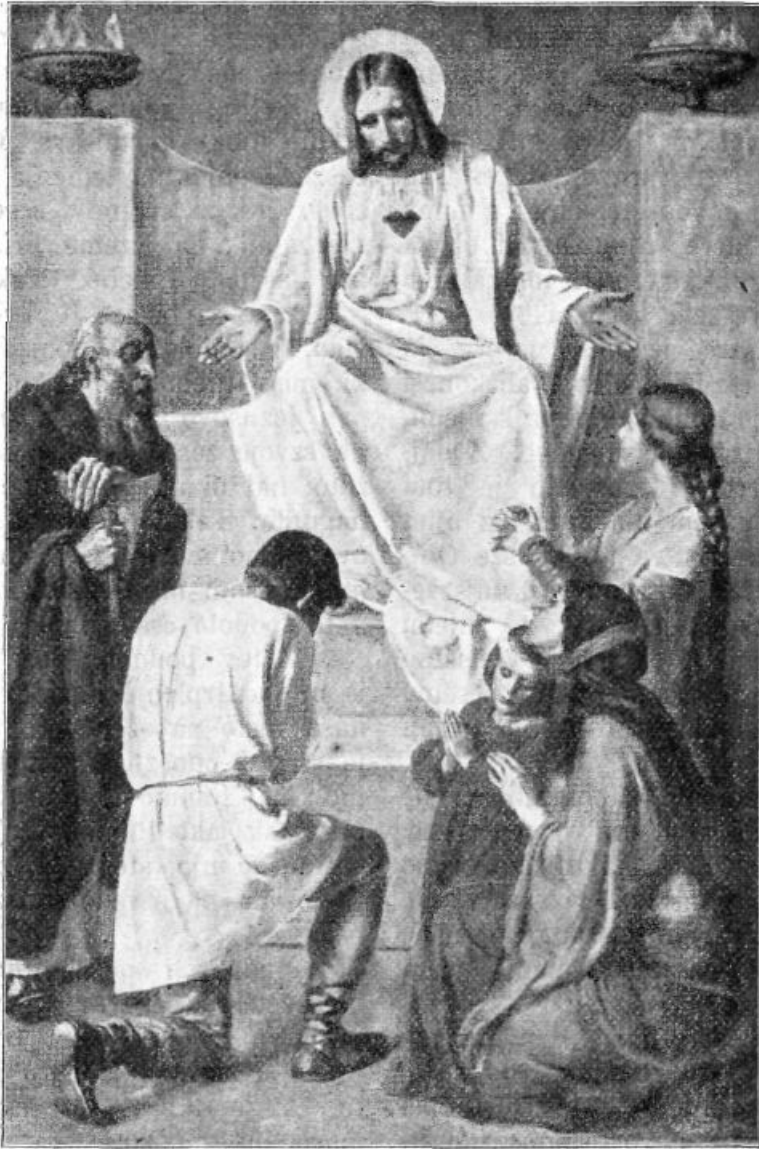
krízs, eta nájdrgasa záloga njegove lübéznosztí.“

Pred vszem drüгим nasz to nájbóle szpodobi k Jezusi, csi iz zahvál-nosztí za njegovo krízsno szmrt radi trpimo. Ka je Jezus Krisztus apostolom pravo, ka do za volo njegovoga iména vnogo mogli trpeti, ár je vucsenik ne véksi od mestra i szlüzsábrik od goszpoda, to na nász vsze sztoji. Mi sze tüdi moremo szprobatí vu ognji trpljenja. Nancs ne bi dosztojno bilo, ka bi mi brezi trpljenja bili, da je Jezus szám telko trpo za nász. Ne je véksi szlüzsábrik od goszpodára; záto ki scsé njegov szlüzsábrik biti, on sze naj vcsi trpljenja dobrovolno prenásati. Csi mo za volo Njega, za volo Njegove lübéznosztí trpeli z zahválnosztjov proti Njemi, te mo szpodobni njemi, kak verni szlüzsábrikje szvojemi goszpodi. To nasz prikapcsi voszkese k njemi.

Pa tá zjedinenoszt z Jezusom, stera po poti trpljenja nasztáne, je najszrecsnesa zjedinenoszt! Ár vu toj zjedinenosztí trpljenje zgübi szvojo bridkocso ino sze na nebeszkim szpodobno veszélje obrné. Taksa zjedinenoszt vu trpljenji z nájszvetesim Szrcem Jezusovim blázseno tolázsbo ino szladkocso zbüdi vu nasem szrci, kak bl. Margeta právi: „Nevem, ka bi moglo duzsino nasega zsitka tak preneszljivo i szladko vsiniti, kak lübézen trpljenja“.

Csi z rokámi obimmemo Szvéti krízs, pa zsaloszno glavo nagnemo na njega, pa z kuzami trpljenja polevlemo to szvéto drevo ino z potrtim szrcem právimo vu trpljenji: Lübi moj Zvelicsiteo, jedina tolázsba moja, pripravén szam trpeti za tvojo volo; csi li ka je zsmetno to csloveki, pa tvoja miloscsa vsza mogocsa i lehka vsini; oh, ka ne bi trpo z tvojo miloscsov, za tvojo lübv! — Csi sto tak zná, to je te práva jedinoszt z Jezusom pa tüdi z ednim negovórliva tolázsba szrci csloveka.

Pa szmo ete tolázsbe potrební. Neszkoncsano moder Sztvoriteo je tak

Hodite k meni vsi, ki sže trudite ino sže oklajeni.

osznovao csloveka, ka vu zsalosztí ino trpljenjí naj tolázsbé potreben posztáne. Zátó k tolázsbí vszako szrce pravico má. Iscesemo ino zselemo to tolázsbó, ali náidti je ne naidemo indri, kak vu lúbécsem Szrci Jezusovom.

Ne szamo nasa szrca sze potolázsi po Jezusovoga Szrca lúbézni, nego túdi Njegovo Szrce sze potolázsi po lúbavi nasega Szrcá vu onoj zsalosztí, stero má za volo gresnikov. Bl. Margeti je ednok Jezus pravo, ka csi sze pridružsi k njegovomi trpljenjí : z onov bridkosztjov, stero njoj On dá olejsa njegovo bridkoszt, stero On má za volo neszpodobni veszelic grehsnikov.

Trpécse szrcé je takse nature, ka csi sto znjim razdeli trpljenje, ali konesi sto szocšutenje i milúvanje má k njemi, te sze olejsa trpljenje njegovo. Z nájszvetesim Szrcóm Jezusovim je túdi tak. Csi vu nasem nakanenjí z njim vréd trpeti scsémo za to, ka sze Ono telkokrát razzsali poszebnó vu nájszvetesen Oltárszkom szvesztí, te njemi olejsamo trpljenja. Tem bole pa olejsamo trpljenje njegovo, csi ne szamo scsémo trpeti, nego túdi zaisztino trpimo z njim vkúper.

Tú szí moremo zapomniti, ka ne szamo od Bogá poszlana trpljenja szo, nego szami szí túdi lehko naprávimo taksa, csi vu kom szvojo volo zatajimo. Taksa szo zatajúvanja szamoga szebé. Prednjesa szo pa ona trpljenja, stera Bog szam posle na nász.

Jezusovo Szrce nasz zové i nabúdjáva, naj za njé trpimo.

Zátó je naime odpro szvoje lúbécse Szrcé ino nasztavo to pobožsnošt, „naj bi napuno z lúbavjov dúse do szebé.“ Namen pobožsnoští Szrca Jezusovoga je to, naj mlácsni verni grátajo, mrzli sze pa naj na lúbav szegrejejo z tem. Námen je to, naj lúbimo

ino ne henjamo lúbíti to bozsanszko szrce, stero je z lúbavi do nász telko trpelo za nász.

Szamo ka etomi glászi pozvánja nemremo bogati, nemremo toga Szrca lúbíti brezi trpljenja ; ár ne lúbavi brezi trpljenja na szveti. „Bogá lúbíti brezi trpljenja, je prážno vkanjúvanje szamoga szebé.“

Za toga volo, kda nasz Jezus na szvojo lúbav navdúsáva ino zové, te vasz z ednim na trpljenje navdúsáva i zové. „Ki za menov scsé pridti, naj sze zataji ; naj vzeme krízs szvoj ino naj naszledúje mené.“ Tak gucsi Jezus.

Liki csi bi sze ti krízs pretezski vido, te potolázsi : „moj járem je szladki, moje bremen je lejko.“

Jezusovo Szrce nasz rado opomina na szvoje zemelszko trpljenje ino szmrt zátó, naj bi nász na lúbézen trpljenja nagnolo. Tak je stelo, ka sze z trnjóm ovencsano ino z gorécsim plaménóm ino krízsóm mála, zátó mi njega kep v toj podobi esasztimo.

Z tov podobov nasz opomina, ka je bridko trpljenje i moko z lúbavi do nász vzelo na szebé pa túdi na to naj je vu lúbéznosztí trpljenja naszledújemo : naj lúbimo ono lúbav, stera je nász tak jako lúbila ; naj kaj preneszémo za njo, stera je za nász vszeprenásala na szvedocsansztvo nase lúbéznosztí.

Hodmo i poszlúhnimo pozvánje nájszvetesega Szrca Jezusovoga ino pripravni bodimo trpeti to znajocsi, ka práva lúbézen v trpljenjí lúbí, znajocsi to, ka je lúbav Jezusova nezmerno morje lúbéznosztí, stera nasz rávno te napuni z szvojimi szladkosztí, kda monájvecs trpeli za njo ino nam dá tolázsbó, steroj szpodobne nam nemre dati níkdár niscse zvún njega szamoga.

(bi.)

Gojenje mladezni.

4z konferencije veგრszkih püspekov 9 i 10-ga novembra leta 1911.

Kda bi szkoz veksa szkrb tropila roditele za volo gojenja szvoje dece i bi sze glaszila tozsba, da sze mladezen kvari i dobro csütenje njemi szlabese gracstüje; kda med szküsnyavami szveta, stera kvarijo naso mladezen, male vere szmo, je-li mo mogoci od nase dece v kraj drzsati szkvarjenje, je-li mo znali eden csiszt, krepek rod gojiti: vu nasih vühah vszikdar sze csüje Krisztusova recs: „Püsztite malo deco k meni i ne drzste je v kraj, ar taksih je kraljesztvo bozsje“ (Marko 10. 14.). Te recsi pravi Krisztus k nam i dnesz, k nam roditelom, vucsitelom i dühovnikom i pred nasz posztavi velko pozvanje, da bi naso deco njemi gojili, da bi je tak gojili, da de njihovo kraljesztvo bozsje. Boj znamenüjejo te recsi za düso i blazsensztvo dece; znamenüjejo lübah i daritev, stero moremo prineszti vu gojenji dece.

Gojitev dece je duzsnoszt roditelov, vucsitelev i dühovnikov, da ne szmejo dece v kraj drzsati od Jezusa, tem vecs naj je k njemi prineszejo, vu njegovo blizoto, naj je zdignejo k njegovomi szrci, naj je poszveti i blagoszlovi.

Do zdaj sze je to vsze godilo i csi dönok sze kazsejo znamenja pokvarjenoszti, moremo vasz, roditelje, vucsitelje i dühovnicke, opominati na velko duzsnoszt i vasz obüdjavati na velko delo. Scsemo pokazati, ka szte zamüdili, scsemo pokazati zsmecse, stere vasz gori drzsijo vu gojitvi dece i poleg toga vam scsemo pokazati vsze naravne i nadnaravne szredsztva, stere poleg bozsje zapovedi morete v roke vzeti, da po njih Bog blagoszlovi vase delo.

I. Krisztusove recsi: „Püsztite malo deco k meni i ne drzste je v kraj“ trojno duzsnoszt naszlanjajo na nasz.

Ob prvim je lahko tak razmimo, delajte na düsi vase dece, pazte na nje, tak je ravnajte, da do po dobroj poti hodili i tak k meni pridejo. K Jezusi priti telko znamenüje, kak dober biti. Nego dobro je ne gotovo vu düsi deteta, to sze more vö napraviti; düso deteta na postenje, pokornoszt, Boga bojznoszt moremo navaditi; v kraj moremo drzsati dete od hüdoga, dobro csütenje vu njem moremo pobüdjavati. To je velko delo, stero na roditele, vucsitele i dühovnicke csaka.

Gojitev pravimo, da je delo. Velko delo, zsmetno delo. Bog je dao dete, nego to trbe gojiti; brezi gojitvi je zsvljenje ne veszelje i blagoszlov, tem vecs vretina vsze nezadovolnoszti. Zato ki je dao zsitek deteti, more i gojitev dati. To delo ob prvim tak opravlamo, da szmo vszikdar med decov i je ne püsztimo szame. Znamo, da boji zsvljenja, pripravlanje krüha roditele vkraj potegnejo od szvoje dece, stera potem na szebe osztane; nego ne nihajte na szebe vase male, kda niksega dela ne mate, naj ne otrgne vasz od vase dece vtragljivoszt, zabavlanje, pijanoszt. Pod obrambov roditelov, ki vecs csasza osztanejo med szvojov decov, raszte deci telo i düsa po ravnoj poti. Szkrbljivoszt dobroga sztarisa sze na vsze razpresztera, da domacsa hisa sz szvojim redom, sznazsnosztjov i postenjom pripravna okolscsina bode obüdjenoj i raszecsoj düsi. Düsa deteta je naimre mehka i zgrabljiva, naj ob prvim kepi szvoje okolscsine sze vu nje sztisznejo. Vu düso deteta sze vtiszne mili ali szrditi pogled roditelov, lübeznivo ali csemerno lice, dober ali hüdi gucs. Na düso sze vrzse kep sztana, red ali nerednoszt vu hisi, sznazsnoszt ali nesznazsnoszt domacsa. Dete vidi, kak zsvljejo okoli njega, postüjejo i ka zavrzszejo, ka lübijjo i ka odürjavajo. Vidi, je-li

szo szramezsljivi ali neszramni, je-li sze znajo zatajiti ali ne, pa to zse te v pamet jemle, kda escse od vszega toga nika ne ve. Prvle, kak bi od toga dela znalo dete kaj gucsati, zse sze popolni ali pokvari düsevno csütenje.

Dobro szi to zapomnite, sztarisje, da sze dete goji nad vami, ne tak nad recsmi, tem vecs nad vasim djanjom. Tak szmo vszi, da ka szmo i kaksi szmo gratali, to posebno mamó zahvaliti nasoj okolscsini, med stero nasz je Bog posztavo. Zato je sztaris prek-lensztvo ali blagoszlov, pekel ali nebesza za szvoje dete. Csi dobre i pobo-zsne sztarise mamó, tak, da bi sze z Bogom szrecaali vu zacsetki nasih potah. Dobri sztarisje szvoj pobozen zsitek, szamoga Düha Szvetoga notri vlejejo, zsivejo vu szvojo deco. Zsivo-csi glasz posztane njihov zsitek. Eden imeniten anglus pravi: pobozen zsi-tek, zatajenje, vüpanje ne more z recs-jov vcsiti. Dosztakrat nemi pogled ocese ali matere, csi prava pobozenost je vu njiva düsi, bolje vcsi, liki céle kni-zsarnice, duge police z knjigami na-devane.

Vcsimo dete na postenje, na za-tajenje proti bozsjim zapovidam, da de vszikdar csülo, da je, ka je szlobodno i je, ka je ne szlobodno vcsiniti i v tisztom hipi naj vidi, da tiszto niti ocsa, niti mati ne vcsünyjo, potem, da je tiszto nikomi ne szlobodno. Nava-dimo je, da vu vszem naj red i mero drzsi i naj vidi, da to vszi zdrzsijo, roditelje tak, kak vucsitelje. Szpelajmo vu zsitek deteta red i mero i zselmo, da sze naj tisztoza reda drzsi i naj tak zsive, ne ravno, ar je zapovedano, tem vecs, ar je lepo i dobro. Pazmo na deco, ka, kelko i kak jejo i pijejo; alkoholno pitvino (vino, zsganico) njim ne dajmo; pazmo, kak sze drzsijo, da do posteno sztali, szedeli i hodili, da do posteno gucsali; pazmo na oblecs, da do vszikdar szramezsljivi i prosztai; szkrbmó sze, da deca, posebno pojbjje

i deklice ne do vküp vu ednoj poszteli szpali. Pazmo na spil dece, naj ne do-szkrivni, nego na vsze pitanje naj dajo izszlinszki odgovor, naj ne lazsejo, nego po pravici gucsijo. Csi vidimo kakse falinge, trüdmó sze osztro, nego lü-bezno jim na düso gucsati, da de dete vidlo, da more bogati i od toga sze ne more resiti, nego poleg toga naj vidi, da sz tem njihovo dobro scsemo. Csi szmo grobi, groba bode i njihova düsa i szkorjo dobi njihovo szrce i vu miszlah na szvoje poti zablodijo.

Deco ne szamó sztarisje i doma-csa hisa vzeme okoli, nego tam szo poznanci i pajdasje, tam je obnasanje lüdihi i gucs; okoli je vzeme yulica. vcsz, kepi, sterc vidijo, knige, sterc estejo. To vsze zna na dete hüdo biti. Doszta roditelov sze tozsi, da ne lada sz szvojim deletom, da vsze gucs i opo-minanje je zaman. Na to gledocs mo-remo v pamet vzeti, da dete ne szamó vu domacsoj hisi, ne szamó vu soli, nego na ceszti, med hüdimi pajdasami, escse lahko vu krcsmi sze obrne: vu njegovó düso kvapi, curi, vu szpomin sze vrezse vsze, ka je dobro ali hüdo vidlo. Csi kde, tak vu gojivni dece, moremo nase ocsi na vsze kraje no-sziti i vsze nevarscsine dalecs odneszti od nase dece.

Pazmo, da vu roke nase mladezni zbozsno cstenje ne pride. I kak pazimo, da ne obetezsajo, kak pazimo, da szi gvant ne zovlacsijo, tak moremo pa-ziti, da po zbozsnom cstenji szi ne zamazsejo düse. Zbozsno cstenje je csemer, steri je opomina na greh, po-kazse njim poti i nacsine greha, sz grdimi kepami pobüdjava nezrele zse-lenja szpola. Nego ne szamó od hü-doga cstenja trbe v kraj drzsati deco, tem vecs od neszramnih kepov i cedul oznanilnih. Deca bi vsze rada vidla; to zselenje je njim prijetno, csemer szladek, csi bi britek bio, ne bi bio nevaren. To zselenje ne sztere doli niti prepoved, niti kastiga, tem vecs.

escse poveksava zselo. Mi ne szmemo te dela tak prepovedavati, da bi poleg toga zselo escse pobüdjavali, nego tak, da iz nasega gorisztopanja doli este,

szo zbozsnı pajdaske i kelko lagojine sze med njimi csüje. Spil pa spil je ne vsze edno. Nisteri spil ozdalecs sze celo neduzsen vidi, vu blizoti, sze pa

Grof Mikes Janos, püspek szombatheljszki.

da zaisztino nika ne vredno delo more biti ta kniga ali kep ali cedelo.

Pazte, med kaksimi pajdasami sze obrne vase dete. Ne püsztite je med hüde pajdase. Deca szama zna, steri

v pamet vzeme, kakso lagojino je mogoca deca 9—10 let vsinitı, posebno pri taksoj deci, ki szo na szebe nihani, stere vcsi i goji vulica i hüda naklonoszt. Zato pa pazmo, da tiszto,

ka je vu düso deteta dom i sola vcepila, vulica i zbozsno pajdastvo vö ne ztrga.

Iz toga vidimo, da gojitev dece doszta szkrbi, neprehenjano velko delo potrebüje, vu sterom vszi moremo vküp podrzsati : roditelje, vucsitelje i dühovnicke ; naj nasz napuni zsela, da deco moremo dobro gojiti i tak njihovo düso resiti. Deca more bozsja deca biti, da tak vu blizoti Krisztusa naj csüjejo : Taksih je kraljesztvo bozsje. To de najvekza hvala nasega dela.

II. Recsi Goszpon Jezusa, „püsztite malo deco k meni priti i ne drzste je nazaj“, ob drügim tak lahko razmimo, da mladezen, deco naj prineszemo vu blizoto Jezusa ; posztavimo njega pred ocsi nase dece i njihovo zsvilenje, njihove szkusávanje i boje prikapsimo z Jezusom, da do jakoszt za Jezusa volo csinili, da do proti grehi za Jezusa volo delali, z ednov recsjov, da do vsze za Jezusovo volo csinili. Eden imeniten anglus pravi : „Najboljse szredsztvo proti grehi je Boga bojazen i za zblodjene iz potih jakoszt, naj zsivejo te zse v Angliji ali na Japonszkom, v Afriki ali v Indiji na dobro najblizsanja pot je preobrnenje k Bogi. Csi bi vcsaszi ne bio vernik, nego bi szodo poleg tisztoza, ka szam na szveti vido, bi mogo vadlúvati, da na pravo zsvilenje szamo tiszta pot pela, stera vu gojitvi dece bozsjoj delavnoszti püsztü meszto.“ Mi tüdi dobro mladezen scsemo meti, zato vu gojitvi odprimo pot delavnoszti bozsjoj.

K pobozsnomi zsvilenji ne doide, csi katekizem tak kak znamo, nego to je potrebno, da po celoj poti nasega zsvilenja csütimo naso visznoszt od Boga, od koga je zsitek, od koga je i nasz zsitek i komi szmo za zsitek i za vsze odgovorni. Tiszto de potem dobra gojitev, stera nasz na to pela, da vu blizoti bozsjoj sze csütimo, da vu Njem zsvivemo, sze gíbljemo, k Njemi sze obra-

csamo i zdihavamo. Zato pa vodimo deco k Bogi, naj ga proszijo i sze k Njemi zdihavajo vu vszaksoj potrebsini. Dete zna Ocsanas i Zdravo Marjo, vszaki den zmoli, nego to ne doide. Opominajmo dete, naj szi z lübeznosztjov miszli na Boga i kda vidi lepo naravno naturo i dela bozsja, naj sze zdigne k Njemi govorecse : Moj Bog i Sztvoritel, kak velki, kak zmozsen, kak lepi i velicsanszki szi ! Opominajmo dete, naj hvalo da Bogi v gojdnö i vecser ; nego ne szamo te, nego csi vidi szlepo dete, naj szi miszli : hvalo dajem tebi, Goszpodne, da vidim ; kak blazseni szam ! Csi je nazocsi pri betezsniki ali szprevedi, naj sze zahvali : Goszpodne, kak szi dober proti meni, da me zsvivis. Kak je meni dobro, da escse zsvivem i Tebi szlüzsim. Opominajmo je, da vu vszaksoj potrebsini, szküsñjavi naj z vüpanjom prozsi Boga : pomagaj mi, Goszpodne, pomagaj mi, razszveti mi pamet pa me vodi ! Vcsite deco, naj sze preporacsa k blazsenoj Devici Mariji : O brezi greha poprijeta szveta Devica, moli za nasz, ki k tebi pribezsimo. K Zvelicsiteli : Moj Jezus, szmiluj sze meni. Navcsimo deco, naj vsze z Bogom zacsnö.

Na to vrelo pobozsnoszt, mladezen tak, kak sztarese, nika drügo bolje ne pomore, kak podoba Goszpon Jezusa i velko vüpanje proti Njemi. Njega moremo pred ocsmi meti, od Njega sze moremo vcsiti lübezen proti Bogi i lüdem, od Njega sze moremo vcsiti znanoszt duzsnoszti, vernoszt i sztalnoszt, od Njega sze moremo vcsiti düseven mir i boj.

Na to lahko navcsimo naso deco, szamo je opominajmo na Jezusovo zsvilenje i na lepe prilike evangelijoma. To je delo sole, nego vi, roditelje, pomagajte soli, da bodete szvojo deco gnali k vcsenji, naj vam doma pripovidavajo od Jezusa. Poszebno peldo maloga Jezusa morete pred deco posztaviti, da kda doma bogajo sztarise, kda njim pomagajo, kda v solo ali cerkev

idejo, naj szi miszlijo, kak je Jezus hodo po vulicah Nazareta, kak je doma zsivo, kak je bogo i delo zse, kak mladenec. Kda doma v gojčno, poldne, vecser molijo, naj szi miszlijo na molitev szvete Drzsine i Jezusa ; kda szebe morejo zatajiti i kaj od szebe v kraj vtrgnoti, naj to vcsinijo na peldo Jezusovo. Na to mislenje sz gosztim opomi nanjom moremo navaditi dete i ne je zadoszta csi pravimo : Vcsini tak, kak je mali i mladi Jezus csinio, nego vszako jakoszt i zatajenje moremo szi pogucsati z detetom, dobro raztolmacsiti. Tak na priliko, csi je dete szvoje glave, szpacsljivo, te na kaksi szvetek ali nedelo, kda sztaris domo pride iz cerkvi, raztolmacsi deteti, kak je Jezus bogo ; ne je zadoszta praviti : Te pa ti tñdi bogaj i ne je zadoszta, da z detetom oblñubo doli denemo, da de bogalo, nego moremo szi pogucsati zs njim vsze zsmecse, moremo kazati na hñdo naturo, stera zs njim lada i stero ono more obladatai ; moremo szi z detetom pogucsati, ka njemi ocsa ali mati, kda de bogati mogo, na pamet prineszejo, da szebe oblada i bogalo bode. I to njemi lehko obecsamo, da csi de bogalo i szvojo hñdonaturo obladalo, pohvalimo je ali kaksi ksenk dobi. Z detetom szi moremo pogucsati vsze njegove duznsoszti, moremo je opominati, da vsze naj szpuni, ar je mococse vcsiniti, vsze od njega viszi. Vsze povszedi od zajaj pa naj szveti podoba Jezusova tak, da dete vsze szvoje dobre miszli, zsele, zsmecsave, boje i duznsoszti naj na njega nazaj nesze. Poszebna szvetloszt bozsje lñbavi sze liscsi na deteti, stero zna za Jezusa delati, stero zna za Jezusa volo szebe zatajiti, stero z szamovesztjov zna praviti velko recs : Za Tebe moj Jezus !

Z tem sze vcsakamo, da katekizem i historija ne de szamo navuk, nego bode vrelo krscsanszko zsvljenje. I to je nas cio. Deca ne szamo da na pamet zna katekizem, nego naj poleg

njega zsive. Dete tñdi more po krscsanszkom zsveti, ar vu krszti i dete je gratalo bozsje dete, krisztusov brat ; szvetloszt vere i deteti szveti i miloscsa bozsza na dñso deteta je tñdi razlejana. Gojitev potem naj ne bode zadovolna, csi de naprej prinasala, ka de dete moglo csiniti, csi gori zraszte, nego na tom sze naj trñdi, naj kazse deteti, ka je duznsoszt njemi zdaj tñ pa tam vcsiniti. Dete sze tñdi more prepricsati lñbavi bozsje, more csñtiti bozsjo roko vu zapovidah ; more prezsveti, da Bogi szlñzsiti i poleg Njega sze ravnati, je dobro, szladko i zvelicsavno delo. Z celoga szrca more prijeti bozsjo recs i csiniti, ar i od deteta sztoji, da ne tiszti, ki zna, nego ki vcsini i poleg vere zsive, sze zvelicsa.

Nñcajmo potem one velke miloscse, stere nam je Bog vu Krisztusi dao. On je prezsvivo vu cslovecsom zsitki zsitek bozsji i sz tem zsitkom je grato szvetloszt szveta i sz tem szveti i nam, kazse nam pot i vu nami vñpanje pobñdjava : Za menom hodte, tak delajte. I kak dete vidi szunce na nebi i vu njegovoj szvetloszti hodi, tak de tñdi lehko vidlo szunce dñsevsnoga szveta, Goszpon Jezusa i de zualo za njim hoditi. Dosztakrat kazsmo na to liscsecse szunce. Ne ga bolje pripravnoga kaj, da bi szvetloszt Krisztusovo vu szebe vzelo, kak dñsa detinszka. Nego naj vidi dete szvetloszt Krisztusovo i nad nami, naj vidi Krisztusov zsitek vu nasem zsitki ; ar na koj drñgoga scsemo navcsiti, je ne zadoszta, csi od njega szamo gucsimo, nego moremo pokazati, tak, csi je gucs od krscsanszkoga zsvljenja, te je ne zadoszta praviti, da tak szo zsvieli szvñci, nego szami moremo krscsanszki zsitek zsvieli i po nasoj peldi vu dñso detinszko vcepiti.

Najvekse miloscse Jezus vu szveztvah deli deci ; ocsiszti je i hrani, goji je, da do mocsne i lepe dñse. Vcsini pa to po szvojih szpovednikah,

ki po pravici dühovni ocsevje gratajo deteti.

Gledajmo ob prvim, kak szegne Jezus po pokore szvesztvi vu dūso deteta.

Pokore szvesztvo je szvesztvo būditvi dūsne veszti, je szvesztvo ravnanja dūsne veszti. Je szvesztvo, kde escse zaprete dūse sze odprejo i deca, sz sterov niscse ne lada i stera vu nisternih pitanjah je nema, liki grob, sze na vūpanje odegrejejo. To je szvesztvo ravnanja dūsne veszti. Vszaki more znati, ka je dobro, ka je hūdo, vszaki more znati poti dobroga zsvljenja. Dete pa to od szebe ne zna, more pozvediti. Pa zato je najbolje pripravna szpoved, tam od ocsi do ocsi sze vsze lahko pogucsi.

Mogocse je, da dete ma hūde navade, lahko ma grehsna djanja, stera ne szpozna za greh. Zato je pa dobro notri sztopiti vu ta szrca, njihove szkūsavanje, zsmecsave szpoznati! Ne ga bolje pripravne prilike za to, kak szpitavanje vu szvesztvi. To szpitavanje sze pazljivo more goditi i tak moremo opravljati, da vūpanje deteta zadobimo i vu nami dobroga prijatla szvoje dūse szpozna.

Szrecsna deca, stera poszlūhsa na glasz szvoje dūsne veszti, stera vu szkūsavanji sze k Bogi preporacsá, stera za dobro delo zna szebe zatajiti, daritev prineszti govorecsi raj merjem, liki bi grehsio.

Nego najbolje pripravno szredsztvo na dobro ravnanje dūsevnoga zsitka dece je precisicsavanje. I zaisztino, dūsevno zsvljenje moremo dati nasoj deci! csiszti, mocsen rod moremo gojiti. I odked bi dobili mocs i zsitek, csi ne po szvetom precisicsavanji? „Ki je moje telo i pije moje krv, on de vekivecsen zsitek meo“ pravi Krisztus. Dūseven zsitek dece po szvetom precisicsavanji moremo razvijati. Nego deco moremo vu soli, vu cerkvi dobro pripraviti na szveto precisicsavanje i

vu tom deli i sztarisje morejo na pomocs priti. Zsariti moremo vu deci vero, naj csütijo, da szamoga Krisztusa dobijo; moremo pobūdjavati vu njih vūpanje, da dober Jezus, Zvelicsitel, Pomagajocsi Krisztus pride k njim i zato pride, da bi pred njega neszli szvoje nevole, falinge, zsmecsave i da bi szzi zs njim pogucsalí szvoje szkūsavanje. Zsariti moremo vu njih lūbenzen, da zselecs do sze priblizsavali k Goszpodi i da do na njem vizili sz celim vūpanjom i vernosztjov szvojeга szrca. Nego to pripravlanje ne mo od njih zsšeli vu tak velkoj meri, da bi sze deca zoszagala i bi v kraj osztala od precisicsavanja, nego poleg Jezusovih recsah mo sze ravnali, ki iz Oltarszkoga szvesztva ravno tak gucusi, kak je davno pravo: „pūsztite malo deco k meni i ne drzste je nazaj.“ Tak sze nam vidi, liki bi ta vretina zdaj obilnejse tekla i szam Rimszki Papa bi kazali na Oltarszko szvesztvo, kak na velko szredsztvo vu gojenji dece. Mi sze tozsimo za volo nase mladezni, Rimszki Papa pa liki bi nam etak pravli: Deca moja, gladūjete, zsejate, odnemorete, pa ne vidite, da je sztol Goszpodnov presztreti i da szvojo zsejo pri vretinah Zvelicsitela lahko vūhsate; hodite potem sze, deca i velki lūdje, jejte pa sze okrepite. To opominanje posebno dava deci, scse, da bi sze prvle precisicsavali, scse, da bi sze vecskrat precisicsavali, scse, da bi mlado szrce za Jezusa pripravno i odpreto kilo. Z gosztim opominanjem i z velkov vrelosztjov — zsele Rimszki papa, naj opominajo dūhovnicke lūdsztvo na goszto precisicsavanje, naj njim raztolmacsijo, da k precisicsavanji je potrebno, da brezi szmrtnoga greha, z dobrim, pobazsnim nakanenjom idemo k Szvesztvi. To moremo raztolmacsiti i deci, da ne bojozen, nego vūpanje, vlako csütijo, da vecskrat do sze priblizsavali k precisicsavanji, za prva vszaki meszec, po szvetkah, szledi

vszaki tjeden. Nika bolje ne pomaga, kak precisiscavanje. Ma tiszto mlado szrce tüdi doszta bojov, doszta szküsavanj. Nerazvijanoszt düse, naravna nesztalnoszt je na poti gojitvi. Deca je ne sztalna' ne vzeme osztro szvojih naprej posztavljenih recs, potem je prevecs potrebno, da veksa mocs notri vu düso szegne, liki lüdje, potrebno je, da sze bolje globoko orje vu düsi, potrebno je, da sze düsa vlovi za Boga. Najbolje sze pa notri vtiszne vu düso pobožno szveto precisiscavanje: Jezus tü pride vu düso i njegova nazocsnoszt, sterim doli zavezse volo i naklonoszt, napuni düso deteta i jo zsene, naj lübi i postüje dobro i szveto. Jezus de gojio düso, Jezus bode zsiva düsna veszt deteta, Jezus bode voj deteta. I dete toga Jezusa poljübi i na njem de vizilo. Miloscsa szvetoga precisiscavanja je tak to, da sze na lübezen vuzgemo i da szveta zsela prikapcsi naso düso h Krisztusi.

Ovo, modroszt i blagoszlov gojitvi dece je Jezus vküp szpravo vu Oltarszkom szvesztvi za nasz i za deco. Mladezen sze vszega greha lehko ogne, vsze szküsavanje lehko oblada, csi pobožno i goszto hodi k precisiscavanji. Csi potem sze zdaj na vsze kraje tozsi, da gojitev je kredo napravila, csi roditelje, vucsitelje i popevje z velkimi zsmecsami zse szrecajo na poti gojenje dece; csi mladezen szamo za zabavljanjom bezsi i po grehsnom zsvilenji sze odtrgne od Krisztusa, ka bi bolje preporacsali, kak goszto precisiscavanje. Roditelje, gvüsno iscete pomocs za vaso deco, glejte, tü je pomocs: goszto szveto precisiscavanje. Scsete zagvüsati vaso deco proti szmrtnomi grehi, csiszti narod scsete meti, steri vu csisztocsi szvojega szreca de znao i vasz lübiti i de znao vam zahvalen biti; scsete re-

siti vaso deco od szpadaja, obscuvati od odürnih hüdi h navad: ovo vküp delajte z vasimi dühovnikami, vucsitelami i ite vi szami tüdi vecskrat k sztoli Goszpodnovomi i pelajte ta vaso deco tüdi.

Kak velicsanszki zgled je szveto precisiscavanje po nedelah, kda mozsi i zsene, posebno pa roditelje i deca szküpno pridejo k sztoli Goszpodnovomi; kda sztaris Krisztusa vzemsi vu szvoje szrce moli sze za dete poleg szebe klecsecse, vu steroga szrce je tüdi priso Krisztus, da molitev sztarisa na blagoszlov csisztoza zsitka obrne sze vu düsi deteta.

Roditelje! Mi del vzememo vu vszoy vasoy szkrbljivoszti okoli vase dece i vadlujemo, da gojitev dece je duznoszt domacse hise, sole i cerkvi. Mi szzi moremo potem roko podati i za szebe obladata mladezen. Poleg pravice je mladezen Krisztusova, nego zaisztino je njegova? I csi je ne njegova, ne krivi nasz kakso zamüdjenje i ne sztopi pred nasz osztra duznoszt, da vu szrecah dece Krisztus naj bo Goszpod i ne szili nasz bojazen i lübv vednako, da boljso prihodnoszt i vekivecsno prihodnoszt tüdi poleg Krisztusa zagvüsamo nasoj deci?! Krisztus tüdi to zsele i szam je sztopo k nam za pomocsnika, za prvoga delavca, za prvoga gojitelja detinszkoga szveta. Vüpajmo sze vu njem i nücajmo szredsztva i posztavimo vu delo gojitvi bozse mocs, da zagvüsamo nasoj deci miloscsa Boga, dobro, csiszto düso, vu steroj Jezus prebiva. Taksih szo nebesza! Za volo nebesz csisztoza szreca naj lübi Goszpod naso deco; naj je sztiszne za volo njihovoga csisztoza zsvilenja k szvojemi szvetomi szrci i naj je tak blagoszlovi, da sze nikdar ne odtrgnejo od njega.

(kj.)

Veszélje.

Je veszelje na szveti.

Vszaki cslovek pravico ma k veszelji. Ius ma. Pa ne szamo, tak kak h kaksoj redkoj hrani, nego kak k vszaktananesnjomi krübi, kak k szuncsavnomi zraki.

Szo jo, ki pravijo, da je veszelje naszprotno veri.

Kepler rottenburgszki püspek vu szvojoj knigi veszelje na szredino cslovecega zsvljenja posztavi.

Krisztus i njegova vera je csiszta vretina veszelja, Krisztusov mir kelko veksega — mensega veszelja pobudjava vu neduzsnih düsah.

Inda szveta vecs veszelja bilo. Sztare peszmi, pripoveszti mamó, iz sterih veszelje szija i na veszelje nasz pobüdjavajo. Mi pa zsalosztni potomci csüdnó gledamo na on csasz, kda szo sze escse lüdje znali veszeliti.

Kde ne ga vere, tam ne ga veszelja. Nevernoszt kole veszelje. Nevernoszt prezsene iz szrca Boga, brezi Boga pa ne ga veszelja. Nevernoszt szamo velko szloboscino predga, greh-sno pot kazse: konec toga veszelja je pa beteg, mrzenje zsitka.

Zato pa nazaj k veri!

Krisztus ne klacsi veszelja. Da ne szmemo sze podati greh-snoj naklonosztí, ne szamo Krisztus prepovedava, nego i regula pravoga zdravja. Csi cslo-

vek szvojoj greh-snoj naklonosztí proti sztane, naide szebe, düsa sze njemi napuni z veszeljom.

Szamo on cslovek sze zna zaisztino veszeliti, ki szebe oblada, ki proti sztane szvojoj hüdoj naklonosztí.

Prvle cslovek more mreti, da de z nova zsivo.

Zato pravi krscsenik je vszikdar veszeli, na njegovom lici sze szveti mirovnoszt düse i szrca, blazsena znanoszt minologa trüda ga napuni.

Jezero pa jezero detinszkih glav me gleda, njihove cshedne ocsi proszijo: Prineszi mi veszelje. Ka je cveti szuncsevni trak, ka je veselici cvetni prah, to je poszebno deci veszelje.

Malim malo veszelje pripravljajte. Malo veszelje sze najbolje dosztaja deteti, poleg velkoga veszelja zna zavrzsti malo veszelje vszakdanesnjega zsvljenja. Zato pa ne davajte velke senke.

Vu gojitvi dece vecs pomaga lu-bezen i veszelje, liki osztró lice i bitje.

Moder cslovek je on, ki zna deco napelati, naj lübi tiszto, na koj je on scse navcsiti. Da do z veszeljom Boga molili, opravlati szvoje düzsnosztí.

Hise, kde ne ga veszelja, sze ogni. Kde ne ga veszelja, tam ne ga pravoga duha, tam ne prebiva Szveti Düh.

(kj.)

Miszionariuske po krajini pestisa.

Leta 1911. dalecs v Azsiji v Mandzsariji je pestis bio. Nikoga je ne milüvo, jezero pa jezero lüdih je lezsalo vu varasi Karbin nepokopanih po vulicah, dvorah i hisah. Zezsgali szo je, naj i bacilluske, steri beteg dale nedzejo, tüdi zgorijo, ar doktorje pravijo, sa pestis tüdi po nevidljivih bacillusah

sze razpresztera. Pa je tak. Vö szo szpomrle vesznice, vszaki je bezso pred szmrtjov. Szamo miszionariuske ne.

Miszionariuske szo na meszti osztali. Okoli njih szo kapali lüdje, nje je tam drzsalo velko delo: dusa betezsnikov. To szo mogli resiti.

Pater Bourles je tüdi na meszti

osztano, vu maloj kinajszkoj veszi Fuki-tien. Kak je csarna szmrt gori prisla, za spital sze je poszkrbo. Brezi razlocka je gori vzeo krscsenike i pogane. Najveksi del — tak 200 — poganov sze je okrsztilo.

Pater Bourles je neobtrüden bio vu szkrblenji za betezsnike i vu pokazpanji mrtvecov, liki drügi Tobias. Znote, da szo Tobiasa z zsidovami vred vu robsztvo gnali. Tam sze je Tobias szkrbo za zsidove, mrtve je pokapo. I vu tom deli sze je ednok zgodilo, da sze je trüden k szteni naszlano i oszlepno je. Tak i Bourles je marljiv bio, njegovo veszelje je bilo, da je znao na pomocs i trost biti szvojim betezsnikom. On szam sze je dobro pripravlo na szmrt. Vecskrat sze je szpovedo i preciszto.

Szmrti sze je i on ne mogo meknoti. Z zdihavanjom je i on dobo bacilluse beteg. Njegovo mocno telo sze je dugo proti posztavlalo, dugo je trpo, dokecs je mro.

On je bio prva daritev Bogi, ki szo med betezsnikami vu pestisi mrli.

Pater Bourles-a szta dva drügiva patra naszledüvala vu szmrti. Eden je bio pater Delpal. Leta 1897. je so vu Mandzsurijo, vecs cerkvam je plane redo. Nisterne meszece pred szmrtjov je steo edno cerkev zidati, zse vsze materijo je vküper meo, nego Bog je nacsí dokoncsó.

I on je szkrb betezsnikov prek vzeo. Tüdi je dobo pestis i mro. Csang Jakab kinajszki katolicsanszki pop ga je szpovedo.

Kda je dobo beteg, tiszti den je i mro. Ne je znao gucsati, szamo z znamenjami sze je dao razmeti. Pater Mutillod ga je pohodo i vu vüha je njemi sepeto: Lubleni pater Delpal zdaj je stiri vöra, dnesz je petek, den trplenja i szmrti Jezusove, preporacsajte njemi z lübeznosztjov vsze vaso mantranje, celi zsitek vas. Z glavov je kumo, znamenje, da je razmo szvo-

jega tivarisa. Za nisterne minute je mro, pasztir je so za szvojimi ovcami.

Za njim je so ne dugo i pater Mutillod. On je escse nisterne dni poszmrti pasztira med ovcami osztano, da bi je trostao. Nego te je zse on tüdi zarocseni bio szmrti. Domo je so, hüdo je njemi gratalo. Drügi den je zse komaj szveto meso opravo. Szoszida, pater Guerin-a je zvao, da sze szpove, ar szam sze je ne vüpao, da bi sze zvracso. Ne dugo, kak je Jezusa k szebi vzeo, mro je mirno i povolno bozszoj voli.

Mutillod je szvetoga zsitka bio, marljivo je delo med poganszkov mladenzov, naj kak vecs jih okrszti i szpravi na poposzko pozvanje. Ar kinajszki i mandzsurszki poganje vekse vüpanje majo k szvojim szinom, kak k belim lüdem. Kak lepo to more biti, da zsuti kinajszki pop vodi szvoje rojake.

*

Pestis z Mandzsurije je prek prisó na kinajszko. Lazariszti szo vsze szredszto zgrabili, da bi pestisi pot gorsztavili.

Vu veszi Tang-tsuen je ob prvim vövdaro pestis. Zacsne sze z csipanjom vu zsalodci. Celo telo vu tresliki vrocsój gori. Na kozsi velki otoki naszta-nejo. Kda te beteg, kak szam zse popiszao, po nevidljivih bacillusah vü zradi sze razpresztera, nosz i vüsztaszí zavezsejo z robcom, ki k taksemi betezsniki sze priblizsavajo. Tri vrszti ma pestis, najhüjsi je pestis na plücsah. Na plücsah sze napravi csemerno vuzsganje. Zato taksi betezsni goszto csarno krv plüje. Zato pa lüdje szo te beteg za csarno szmrt imenüvali. Inda szveta v Europi je tüdi vecskrat bio. Nacsí ga tüdi za kügo zovejo.

Kak pravim, vu vesznici Tang-tsuen kak je vövdaro pestis, betezsnike szo zvüna veszi odneszli. Eden lazariszt sze je pascso, da je gori poiscse. Ednoga yucsitela navuka, ki je szvetszki cslovek bio, ar kde szo dalecs mi-

szionariuske, tam pobožni szvetszki lüdje vcsijo navuk, katekizem, pito ga je, kelko je jih zse mrlo.

— Stirje.

— Szo dobili szvesztva pred szmrtjov ?

— Zsalo, ne szmo mogli dobiti popa, szmrt je prevecs hitro notri sztopila.

Potem je so miszionarius med be-
tezsnike pa je njim pravo :

Viste, kaksi beteg szte dobili. Zato
sze pa lepo szpovejte.

Szpovedo je, malo vrasztvo je raz-
delo med njimi. Med njimi je osztano,
da na trost bode krsacsanszkim betezs-
nikom. On je tüdi dobo beteg i zs
njimi vred je priso na ogen. Na ogen
pravim, ar szo mrtve zezsgali, naj
szamo betegi pot gori sztavijo.

Zaprva szo szamo vu nehoblane
trüge zdevali mrtvece i szo je odneszli
zvün varasa, kde szo po noci vküp
prisli pszi, hiene i podgani. V pamet
szo vzeli, da sztvári dale neszejo be-
teg, zato szo na kola szklali mrtve i
zvün varasa zezsgali.

Vu tom zsalsztnom vremeni szo
velko delo opravlati miszionariuske.
Nika szo sze ne bojali. Szamo edna
zseja je jih mantrala, kak najvecs po-
ganov okrsztiti i po pokori k Bogi
pripelati.

Mocs je njim dalo Oltarszko szve-
sztvó, stero szo meli vu maloj kapelici
szvojega szтана.

Ne szo sze bojali szmrti, naj
szamo szvoje brate resijo vekivecsne
szmrti.

Vodolaz.

Vodolazi, iz veksega mornarje, szo
lüdje, ki pod vodov delajo. To
je ne lahko delo. Cslovek potrebüje
zrak, zdihavati szí more. Zdihavanje
szamo na kratek csasz znamo nazaj
zadrzsati. Zvün toga voda, kak i zrak,
tezsi csloveka, escse bolje, ar je voda
zsmetnesa od zraka. Zato pa sze vu
vodo ne more tak globoko dolipüsztiti,
kak visziko vu zrak znajo lüdje leteti.
Mornarje zraka znajo 6—7 jezero met-
rov viszino leteti, vodolazi pa szamo
vu globocsino 40—45 metrov sze vü-
pajo. Batrivni lüdje szo, ki sze vu

zrak zdignejo ali sze vu vodo püsztijo.
Koma bi vi raj sli ?

Vodolaz ne more stoj stees biti.
To sze ravno tak more vcsiti, kak
drügo mestrijo. Najobpvrím more zdrav
cslovek biti, more dobre plücsa meti.

Njihov gvant je ne iz platna ali szük-
nje, nego iz gumija, prek steroga ne
more voda priti, niti morszka zverina
ne more razcseszati. Velki sisak iz
erca szí dene na glavo, na steroj na-
prej, da bi vido, szta dva glasa pred
ocsmi. Na telo szí pa potegne presz-
trani gvant iz gumija, steri je tak vküp

prikapcseni, da voda ne more szkoz. Na sisaki od zajaj je kuszta cev iz gumija, po njoj dobi vodolaz zrak. Cev gori ide na ladjo, od tisztec ide zrak k vüsztam vodolaza. Zvün toga na hrbti ma turbo, vu njoj je vküp szpresani zrak. Csi vodolaz na globse scse iti ali pa je njemi bozsno, te szi po ednoj cevi z toga zraka vzeme. Csrevlji szo tüdi iz gumija, poplati iz olova. Okoli tela ma privezано dugo vozse, stero gori pela na ladjo. Po vozsi da znamenje iz globocsine vode, csi scse gor iti ali je pa vu nevars-csino priso.

Csloveka sztrah obide, da sze vodolaz med velko vodo pücsa. Voda na deset metrov je escse za doszta csiszta, da vodolaz prek nje vidi, nego globse je vszikdar bolje kmicsno tak, da vu globocsini 30 metrov je zse kmica, da bi sze na njo lahko naszlanjo. Tü szi zse lampico elektricsno more naprej vzeti vodolaz. Vsze ije tiho okoli njega, szamo morszke ribe sze vu njega vdarijo pa pali dale szi-

lijo z sztrahom od goszta, steroga szo one escse nikdar ne vidile. Nego dosz-takrat vekse zverine pridejo, to szo cape i polipje. Zato pa zdaj zse vodolazje vodene pükse sz szebom vze-mejo vu vodo. Moremo szi miszliti, kaksza bojna je vecskrat pod vodov med vodolazom i zverinov. Dosztakrat szo zse vodolaza mrtvoga gori po-tegnoli.

Cslovek bi szi miszlo, da vodolaz dugsi csasz zna pod vodov osztati. Ne. Najboljsi vodolaz csi 3—4 vöre zna presztati pod vodov. Voda je prevecs zsmetna, na szlednje sze zacsne vodolazi vrte ti i csi ga vcsaszgi gor ne po-tegnejo, zslak ga vdari. Dosztakrat sze zse zgodilo, da szo ga mrtvoga gori potegnoli. I kak ga gori potegnejo, ne szme vcsaszgi doli djati gvanta i friski zrak v szebe vleesti, nego po mali sze more k njemi navaditi, ar hitro premenjavanje bi ga znalo vmoriti.

Vodolaz pogrozsniene ladje gori iscse, dzsündzs, sztvar i rasztlino morszko ribi. Pod vodov je doszta kincsov.

Hüdobija sze pokastiga.

Na n. ih oltarah — vu oltarszkom szvesztvi — je nazocsi Goszpon Jezus Krisztus. On je pravo: Jasz szam z vami do konca szveta.

Szo jo pobozsne düse, stere oltarszko szvesztvo nepresztanoma molijo, vsze razzsalüvanje vu tom szvesztvi vcsinjene sze trüdijo sz szvojov pobozsnosztjov nadomesztiti. I szo jo, ki szveta dela oszkrunijo, szvete poszode vkradnejo, szvesztvo ta lücsijo i zblatijo.

Vu varasi Röttingen na Nemskom sze je zgodilo leta 1299. na Velko Szoboto.

Vecser je bilo, okoli deset vöre. Iz zsidoszke vulice sze je pascso eden mocsen cslovek, krcsak globoko doli potegno, notri vu sürki kaput sze je potegno. Mrzlo je bilo, pörgarje szo sze pri pecsah szegrevali, escse psza bi cslovek ne vö sztiro. Nas cslovek je szilno delo mogo meti, da tak keszno z domi odiso, dobroga nakanenja tüdi

ne more meti, da sže tak v kaput potegne, da csi bi ga stoj szrecso, bi ga ne poznao.

Hodmo za njim. Proti cerkvi ide. Tam je poleg hisica zvonara. K zvonari je so nas cslovek.

— No, zsidov, ka te je k meni prineszlo vu tom vremeni, kda bi escse psza ne vöpuszto?

— Konrad, bogat cslovek bos, csi mi vcsinis, ka ti povem. Vis, szto zlatov ti dam, csi bos mi na roko.

— No ka cses Levi? Gledao je peneze zvonar i je prebirao recsi na lepse. Penezi bi mi bili potrebni. Kda steCs mi lahko vsze vzemejo, pa znas, da vino tüdi ne zavrzsem.

— Za szto zlatov lahko pijes do keszne szmrti. Zsidov je celo pred zvonara potiszno peneze, naj szküsanje vu njem bolje pobüdjava.

Zvonar pa z lacsnimi ocsmi je gledao peneze i zse naprej szo njemi sle szline, kak de on tak po mali za te peneze szladko vino pio.

— Dobro znas, — zacсно je zsidov, — da mi vasega Krisztusa odürjavamo, ar on je kriv, da szmo mi zdaj razlücsani po celom szveti, on je kriv, da mi ne mamо cerkvi, ne oltara, ne popov. On je krivec nase neszrecse, nego zato on je ne Bog — tak nam pravijo nasi ocсacke. Pa mi to verjemo. Dnesz sže pa poszebno scsemo prepriCsati, da vu beloј hostiji ne je Krisztus nazocsi. Ti nam szpravis takso edno hostiřo pa bos bogat csolvek.

— Ti zsidov, ti szi li prebrisan. Kak szi to pozveo ali pa vidis vu szrce, da jasz ne mam vere, da jasz tüdi ne verjem vu oltarszkom szvesztvi. Mati pa plebanos szo me nacsi vcsili, nego jas szam zdaj zse bolje cseden, kak pa bi kaj taksega verovo. Nego kaj taksega pred szvetom gucsati ne vü-pam, to bi mi zsitek kostalo, nego tebi povem, da ti tak tüdi ne verjes. Nego zsidov, csi bi to delo najno na

szvetlo prislo, zezsgali bi naj obadva, da ni edna koszt ne osztane.

— Konrad! Kak bi to stoj v pamet vzeo? Je-li vu kelihi je vecs hostij, tak je pacs meni pravo eden krcse-nik, steroga szam szpitavo od vase cerkvi. Sto bi zdaj v pamet vzeo, da edna fali? Ti bos zdaj v nocsi vu cerkev so, kljücsi szo pri tebi. Niscse te ne de vido. Pa csi bi sže zvedilo, naj ob prvim bi mi vu njem bili. To bi zadoszta bilo, da bi caszar szvojo branilno roko doli z nasz vzeo pa bi nasz ta vrgo odürjavanji lüdsztva.

Konrad je li poszlühso recsi zsidova. Na gucs je doszta nika ne dao, nego penezi szo ga genoli, naprej je zse miszlo na veszele vöre, kda de z pajdasami v krcsmi poleg tople pecsi pio. Na pamet je njemi zato hodilo, ka de to prevecs velki greh, da pa on je zse navajeni, da szvojo düso szpat szpravi. Tak je bilo i zdaj. Vzsivanje telovno je bolje mocсно bilo, kak pamet pa je pravo:

Naj bo potem, Levi, dobis, ka zseles, nego z zlatimi sže.

-- To je mas, pravo je zsidov i pred njega je lücsо peneze, da je cinkalo. Zdaj sže pa li pascsi, jasz te csasz tu vu hisi osztanem.

Doli szi je sžeo pri pecsi, roke na pecs devo, da szi je odegreje. Do zdaj je nancs ne miszlo na to, da je njemi mrzlo, taksa hüdobija je gorela njemi od znotraj.

*

Konrad je gor opro cerkev, vöra je ravno edenajszet bila.

Vsze je njemi hitro slo, znao je, kde je kljücs od oltara. Gor je odpro, kelih vövzeo, hostiřo v roke vzeo.

Boga sže je ne bojo, nego sztrasile szo ga szagale. Okno je zrogatalo. Zbojao sže je, nego sže je potrostao, da je veter. Kak je oltar odpro, dveri szo pocсile, fücskalo prek po cerkvi. Zbojao sže je, nego vrag njemi pravo: Nikaj sže ne boj, vis, to veter dela.

Szamo li delaj. Hitro nazaj zapri, niscse nika v pamet ne vzeme, ti bos pa lahko dobro zsivo, veszele dneve szi szpravis.

— No, csasz je zse, da szi nazaj prislo, dugo szam te csako, krego sze je zsidov.

— Túho bodi. Z menov bi prislo, ne ka sze tú szegrevas. V cerkvi je mrzlo. Pa je vsze dregeto, ne ravno

Konrad je naprej vzeo zlate pa je paszo na njimi szvoje ocsi. „No zdaj mas doszta blaga, na vecs let, zdaj pocsivaj, jej, pij i sze dobro mej.“ Nazaj je zdevo peneze, pa sze na pocsinek szpravlo. Pa je znao szpati, szpao je, nego dúsna veszt ne.

Szenjalo sze je njemi, da njegovo delo je na szvetlo prislo, oszojeni je na ogen. Li od ognja sze je njemi

od mraza, nego od bojazni, ka je vu cerkvi preszto.

— No, to mas, ka szi zselo. Zdaj pa te sze daj peneze. Nisterne litre mo mogo szpiti, dokecs prezsenem mraz i bojazen, ka me je obisla.

Levi je hostijo v robec zaszúko, zlate je doli precto pa odiso. Konrad je pa peneze v omar zdevo.

— Nego túho bodi, zsidov, ovak obadva va vu njem.

— Levi de tiho, liki grob, je pravo zsidov i za kljúko prijó pa odiso.

szenjalo, vu szneh je szamo ednok szkricso: „Ogen“ da sze je gori prebúdo. Pa po vulici szo túdi „Ogen“ kricsali. Na ednok je zrogatalo na dve-rah. Konrad gori szkocso i pita pörgare, ki szo ta pribezsalí, ka je. Eden pravi :

— Vu zsidoszkoj vulici gori Levi. Zvoni, naj pörgarje idejo na pomocs. Jasz ne milújem Levi zsidova, vsze nezrecse je vreden, nego njega poleg drúgi sziromacke naj ne zgorijo.

Konrad je bezso vu túren pa je

zvonio. Zsmetno zvonjenje je to bilo, tak sze je njemi vidlo, da vszaki glasz ga tozsi pri Bogi za ono hüdobijo, da je bozsansztvo vu roke zsidova dao. Kda szi je zse miszlo, da je pörgare gori prebüdo, so je i on na vulico k ognji, naj z szvojimi lasztivnimi ocsmi vidi, kak kastiga Bog hüdobijo.

Levi od zvonara sze je paseso domo. Tam szo ga zse csakali drügi zsidovje.

— Bratje! Krscsenikov Bog je vu nasih rokah. Zdaj mo vidli, da nas Bog je pravi Bog, da je Krisztus ne Messias, ne je Bog. Tak je pravo Levi i viszoko zdigno robec, vu sterom je zaszükano meo bozsansztvo.

— Dika nasemi Bogi, ki te je sze pa ta vodo, szo hvalo davali zsidovje.

— Zdaj nam pa te povej, kak szi znao nagucsati zvonara, da ti je na roko hodo.

— Jasz zse dugo let poznam Konrada, ne je on pravi krscsenik, vu njegovom szrci niti szleda ne ga tisztoza, ka krscseniki verjejo. Konrad ne verje, neveren cslovek je pa pripraven na vsze hüdobijo.

— To szam tüdi znao, da je Konrad velki pijanec, za edno kupico vina bi escse szvojo düso odo. Vsze je zse zapio, nöncs kaput je ne njegov, steroza na szebi noszi.

— Moje delo je to bilo, da njegovo nevernoszt i pijanoszt vküper zadrngnem. Szamo je njemi trbelo od zlatih gucsati pa od pitvine, stero za moje peneze dobi, pa je zse moj bio, vesino bi lahko zs njim, ka bi steo. Z tem je doli djao robec na szto, pa je odkrio.

— Viste, to je Bog krscsenikov. Pa szo szi od roke vu roke davali hostijo — Krisztusovo telo. Vszaki je meo kakso blazno recs povedati.

— Moj je bio trüd, meni szlisi i dika. Jasz vam scsem pokazati, da ta mala hostija je ne telo Krisztusa, koga nasi szovrazsniki za pravoga Boga

drzsiijo. Pa je vzeo nozsic i notri szmekno vu bozsansztvo.

Velki veter prileto, vsze okna zrogatale, od sztraha szo vszi gori zoszakali.

Na hostiji pa, kde je nozs notri szmeknjeni bio, je nasztanola rudecsa rana, krv, rudecsa zsiva krv je rano zalezjala.

Nad hisov pa je posztano velki plamen, dva sztebra szta posztanola, liki bi cela hisa gorela. Zsidovje presztrahseni szo bezsali iz gorecse hise, vszaki domo, na szebe nihali Levija.

Levi je na szto vrgo hostijo, liki bi njemi prszte zezsgala. Na brata Jona szkricso :

— Jona, hitro neszi vu potok Tauber pa notri vrzsi.

Jona je zgrabo bozsansztvo, bezso na vulico, bezso proti potoki. Vu potok je lücsö bozsansztvo.

Lezsej je njemi gratalo okoli szrca, da je delo — predmet, — stero bi tozsilo zsidove, vu vodo lücsö. I ka szi je tak premislavo, moesna roka ga je gori prebüdila iz szenjarije.

— Vu imeni poglavarsztva varasa Röttingen te za voznika imenüjem, je pravo tihinec, ki je ne bio drügi, kak sztrazsar ponocsen. Naprej je vzeo lampas pa pri poszveti je szpoznao, da je zsidova Jona zgrabo.

— Zse szam dugo ne kaj taksega zgrabo poleg moje vole. Ne vem, ka szi lücsö vu vodo, to te jasz nöncs ne mo pito, bos ti zse to vsze vadlüvo. Zdaj pa hodi z menom. Nego dobre sze oponasaj' ovak moje orozsje bos mogö csütiti.

Szüno ga je varasko temnico.

Med tem je szkoro celi varas vküpi pribezso pri hisi Levija. Ne szo szo mogli za doszta csüdivati. Dva sztebra vu plemeni drzsita celo hiso, pa hise dönok ne gori. Tak szo pravli, da vu hisi sze je niksa hüdobija mogla go diti, ar ka bi drügo szvedocsilo te csüdno pripetenje.

Hodmo vu hiso, szo lüdje zacsnoli kriعاتi. To je vsze delo bilo edne minute, da szo okoli vzeli Levija, ki je od sztraha celo bledi grato, kak steacs je steo mirnoszt kazati. Sto zna, ka' bi sze zs njim zgodilo, csi bi sze ne naprej posztavo varaski porgar meiszter.

— Vu imeni njihovoga caszarskoga velicsansztva posztante! Je-li ne vete, da je caszar zsidove, kak dvorszke szluge, pod szvojo obrambo vzeo? Je-li ne vidite na oblecsi Levija zsuto rincico? Ne mate oblaszti vi Levija szoditi, ar njihovo caszarszko Velicsansztvo je zsidove pod oblaszt riftara varaskoga posztavilo. Nad Levijom bode drzsana pravda, ka je vreden, tisztoaga sze ne resi.

Lüdje szo bogali, szo v kraj sztopili od zsidova, koga szo varaski szlugi zvezali i vu temnico odegnali.

— Dragi moje prijatelje, je zacsnogucsati pörgarmeiszter varasancom, brezi dvojnoszti tü sze je nico niksa hüdobija mogla zgoditi. To nam kazseta dva sztebra iz plamna i bojazno lice Levija. Za tri dni de szod drzsani, te zse vecs pozvemo. Te csasz pa bojte potrpļjivi. Lepo idite domo pa pripovidavajte vasoj familiji, poleg toga sze pa Bogi zdihavajte, naj nas varas ne kastiga za volo one hüdobije, stera sze je godila med nasimi sztenami. Hvalen bodi Jezus Krisztus! Pravo je i so domo. Tak i drügi varasanci, vszi szo domo odisli na pocsinek.

*

Kak szlamo bisztra voda popadne pa z velkov szilov nesze, Konrada je velka vnozszina valala k ognji. On szi je miszlo, da hüdobija njegova ne pride na szvetlo, nego plamen nad hisov zsidova je njemi na pamet prineszo navuk materinszki, da vsze hüdobija sze pokastiga. Mogo je viditi, kak njegovoga tivarisa vu grehi szo mocsno zvezali i vu temnico vlekli. Znao je, da zsidov nika ne ovadi, nego dönok je

njemi na pamet prislo, ka pa csi ovadi. Z temi miszлами sze pobro domo.

Doma je vecs ne mira meo, plamen nad hisov zsidova je szkocz pred njegovih ocsah bio, je znamenüvo on ogen, na sterom do njega zsgali. Szmrt! Nego ka je telovna szmrt proti düsevnoj szmrti? Mreti, to je escse ne tak zsmetno, ednok szamo merje; nego na düso mreti, na veke sze szkvariti to je zse vecs, to je ne za presztati.

Zsalüvo je Konrad greh, steroga je vcsino.

— Oh, da bi mi ga li Bog odpüsztö!

— Tak velki greh szam vcsino proti oltarszkomi Szvesztvi, da ga nöncs ne mo vüpo povedati diihovniki. Bog mi ga ne odpüsztö, je vu dvojnoszt kapo zvonar, liki Kain, ki je brata vmoro.

— V kraj idi vrag, ne szünjavaj ne vu dvojnoszt. Bog odpüsztö. Razszipni szin, ki je vsze zapravo vu tühinszkoj dezseli, cotavi, nagi je pri szvojem ocsi nazaj gori vzeti bio. Greh-snik, ki sze povrne nazaj iz hüde poti, pri Bogi miloszt dobi.

— Meni tüdi odpüsztö Bog.

— Pokoro mo drzso za moje grehe, z mojimi szkuzami, escse z zsvljenjom szi operem düso mojo od vszeh grehov.

Konradi je lezse gratalo, miloscsa bozsja je zacsnola tecsti po njegovoj düsi, znotrasnji glas le njemi pravo:

— Vüpäj sze szinek! Odpüsztö sze tvoji grehi.

I da te trost sze ne premekne zs njegove düse, pascso sze je vu cerkev. Na tisztom meszti, kde je greh vcsino, je proszo odpüscsenje. Molo je Krisztusa vu oltarszkom szvesztvi, stero je pred nisterimi vörami tak hüdo oszkruno.

*

Ne dalecs od varasa Röttingen je bio eden kloster za nüne. One szo lepo navado mele, da szlednje dni velikoga tjedna nepresztanoma szo klecsale pred oltarszkim szvesztvom. Prednjica

Adelheid je dvanajszeto vöro ob polnoci szi odebrala za molbo oltarszkoga szvesztva. Ona je ravno te klecsala pred oltarom, kda je Konrad zsidovi prek dao bozsansztvo.

Vöra je bila edno, prisla je drüga nüna, da bi prednjico vu molbi premenila.

Prednjica je odisla na pocsinek. Vu sne je vidla videnje angelszko.

— Adelheid! Jasz szam tvojo molitev posztavo pred tronus bozsji, tvoja molitev je poszlühnjena, tebi de prilika dana, edno velko razsalüvanje proti oltarszkomi szvesztvi nadomesztiti, na dobro obrnoti.

Vidla je potem, da na potoki Tauber edna szveta hostija doli plava, na dva kraja plamen szvetel naszledüje.

Predramila sze je. Vküp je pozvala vsze nüne. Vszaka je vzela v roke gorecso szvecso, prek ogracseka szo sle k potoki. Naprej je sla prednjica, v rokaj drzsala heli robcek, steri sze korporale zove. V sekestiji je vzela, na sterom dühovnik szveto meso szlüzsi.

Kak szo potoki prisle, z ocsmi szo vidle, ka je njim prednjica prvle z recsmi pravila. Vidle szo szveto hostijo, kak je doli plavala, vidle szo nebeszki poszvet od leve i deszne sztrani. Prednjica sze je nagnola na potok, szveto hostijo zagrabila vu robcek i vu tisztoj minuti je plamen premino. Nüne vu lepom redi szo nazaj sle vu kloster, na szredi je sla prednjica i neszla oltarszko szvesztvo. Zsalosztila sze je, kak je bozsansztvo vu potok prislo, tü sze je gvüsno niksa hüdbija mogla zgoditi, z drügoga kraja sze je pa veszelila, da ona i njene szesztre szo vredne bile, da to velko razsalüvanje oltarszkoga szvesztva one sz szvojov molbov nadomesztijo.

Tak szo prislo nazaj vu kloster, sle szo vu szvojo cerkev, tam je na oltar pojozsila prednjica bozsje telo. I tam pri oltari szo osztale tak dugo,

dokecs je ne prislo njihov dühovnik, ki je vszako jütro prislo njim szveto meso szlüzsit. Dühovniki szo vsze pripovedavale, ki pravo, da potrpljivo najcsakajo odredbo bozsjo, stera de sze kazala vu kastigi grehsnikov, ar, kak Krisztus je pravo, ni ka je ne szkrito, da sze ne bi odkrilo, nika je ne tak szkrito, da bi sze ne pozvelo.

Szlovenec pravi: Ka ne ves, vsze pozves.

*

Den pravde je priseo. Vküp szobili szpravleni szodci.

— Znana je vam, zacsno je praviti pörgarmajsztter, zgodovina, stera szo je v noci na vüzem zgodila, vszi szte vidli tiszto csüdno videnje. Bog nam je zse v roke dao nisterne znamenje, poleg sterih pravico vöpoiscemo.

Potem je gori sztano eden szodec, steri je naprej dao tozsbo. Szvoj gucs je z tem dokoncsno, da on csüdni plamen nad hisov Levija i njegov sztrah szo zadoszta, da sze izpit z mantranjom lahko zacsne.

Potem szo naprej prignali zsidova. Pörgarmajsztter je pravo:

— Levi, ti bos zdaj podani izpiti z mantranjom. On plamen nad tvojov hisov je tvoj tozsec. Zvün toga prevecs szi sze presztrahso, to vsze proti tebi szvedocsi. Ti vsze znas, nego csi ne ovadis, mantrali te bodemo, povej nam zato, ka sze je pri tebi godilo tiszto nocs.

— Proszim ponizno, jasz szam ne vem, ka znamenüje on plamen. Lehko je stoj iz compernije napravo na mojo hiso, naj mene pogübi, ar doszta nevoscscenih lüdihi mam za volo mojih prisparanih penez. Ne je csüdo, csi szam sze na ogleđ telko csemernih lüdihi zbojao, ki szo v mojo hiso notri sze trli. Jasz szam neduzsen, nika vam ne vem povedati, csi vcsaszti z ognjenimi klescsami te razno trgali moje kotrige.

Med tem, ka je Levi gucso, jezdec je posztano pred hisov szodnije, fiskalis klostra nün. Velko pizsmo dolizapecsateno je prineszo od prednjice Adelheid, prek je dao pörgarmajsztri, ki je gori vtrgno i prek dao ednomi pizsacsi, naj gori precte.

— Mir z vami vu Krisztusi. Na znanje nam dano, da szte vküp prisli, da bi izpit drzsali nad ednim csüdnim delom. Mi vam tüdi znamo szvedocsansztvo dati. Tiszto nocs ob ednoj vöri po polnocsi szmo sze pascili k potoki Tauber, tam je doli plavala edna szveta hostija, szmo jo zgrabili. Da je zaisztino szveta hostija bila, szta kazala dva szvetliva poszveta. Tak szmo vidili, da telo Goszpodnovo z niksov skerjov je z krvjov zalezano bilo. Mi miszlimo, da te poszvet more vküp prikapcseni biti z plamnom nad hisov Levija.

— Jona, brat Levijov sze naj naprej pripela, je dao zapoved pörgarmajszter. I ti, sztrazsar, ti nam pa pripovedavaj, ka szti meo z Jonöm tiszto nocs.

Sztrazsar je naprej dao, da je vido zsidova Jona k potoki iti, on je za njim so. Kak je zsidov nika vu potok lücsö, ga je zgrabo, to je nöncs ne gledö, ka je zsidov v potok lücsö.

— Ka povese k tomi Levi? pitao je predszednik Levija, ki je to znoo, da je njegov brat Jona tüdi vu vozi.

— Kak bi jasz znoo, ka je Jona vu potok lücsö? Pitajte njega, on vam zse pove. Gvüsen je bio, da ga Jona ne ovadi.

— Jona, ka szti lücsö vu potok? pita szodec notri pripelanoga zsidova.

— Proszim, csi me obranite proti szrditoszti mojega brata, vsze vam povem.

Na te gucs sze je malo sztrszno Levi, to je ne csako i kda bi szodec zagvüso Jono, da ga obvarje, je mocsno poszlühso, ka de pravo brat.

— Vasa obramba me pobatrüje,

da vam povem, ka szam vu potok lücsö. Moj brat je meo drago poszodo, iz drüghih orszagov je prineseno, pred jezero letami je prej zazsgano bilo; brat je to poszodo velko cinio, vecskrat szam ga csüo, da je, prej petjezero zlatov vredna. Pred vasim vüzmom szam tak neszrecsno zobhodo, da szam to poszodo potro. Prevecs szam sze bojo Levija, csrepnje szam szkrio i vu nocsi, kda je on szpao, szam vu potok lücsö.

Kda bi Jona tak lago, Levi sze je od znotraj veszelio, to sze je ne miszlo, da bi Jona takse zgodovine znoo vönaiti.

— Jona, ne lazsi, je njemi pravo szodec. Nego Jona je zacsno priszegati i sze zaklinjati, da pravico gucsi.

Na to je prislo, da je na sztolico potegnejo i do je mantrali, nego z mesz prislo drügo delo, stero je celi izpit vu drügi kraj obrnolo.

*

Konrad tam pred oltarom je zse obecso pokoro, da szti duso opere, csi vcsaszti sz szvojim zsitkom placsa.

Na vüzem v gojldno rano je zse so na farof, da pri szvojem dühovniki razodene szvojo zsalosztno szrce i velikoga bremenä sze resi.

Na njem sze je dokoncsalo oponianje Pavla na vüzem: Vözcsiszttite sztari kvasz, da te novo teszto.

Csi bi zdaj nas zvonar med lüdi so, bi sze csüdivali, da je celo drügi cslovek posztano. Szamo telko, ka je ne so med lüdi, on je zdaj szamo vu cerkvi bio naiti, tam pred oltarom. Tam szti je nebirao mocs na szvojo zadnjo pot, ar je gvüsnö znoo, ka csaka na njega.

Kak szam pravo, ravno szo steli Jono mantrati i tak na vadlúvanje prisziliti, kda je notri sztopo pred szodece zvonar Konrad.

— Odpüscsenje proszim miloszktivni szodci, zacsno je, nikaj bi znoo

pripovedavati, ka na denesnjo tozsko bi nikso szvetloszt rozpüsztilo.

— Li gucsi Konrad, pravo je predsxednik, velike hvale bos vreden, csi bos nam kaj na znanje znao prineszti.

Teda je zvonar zacsno pripovidavati, kak je k njemi prislo Levi, kak je on — zvonar — vkradno bozsetelo i kak je zsidov odneszo. Za prvoga hüdodelnika je imenüvo Levija, ki je celo delo vözmiszlo, szebe je pa tozso, liki tivarisa vu tom grehi. Celo zgodovino z taksim potrtim srcem je naprej davo, da szo sze vszi poszlühsalci genoli vu düsi, poszebnö pa, kda je szkoncsao szvoj gucs: To je zgodovina mojega grehsnoga dela, nego to je tüdi zgodovina mojega preobrnenja k nebeszkomi Ocsi, ki je mene za szvojega szina nazaj vzeo, moje vadlüvanje, moj zsitek ne bode zavrgo. Ka szam pravo, je prava pravica. Ve pa szebe ne mo brezi zroka na szmrt prek davö mojim szodcsom, ar dobro znam, da szvetszka pravda ne pozna szmilenje, tem bolje mi naj bode miloszti ven Bog vu mojoj szkradnjoj vöri. Tak naj bode. Amen.

— Da bi te szmrt pozsrlo, da szinasz ovado je kricsö Levi. Bi gvüsno zvonara raztrgo, csi bi ne zvezani bio.

— Levi, naj ti odpüsztilo Bog, liki je meni odpüsztilo.

— Konrad, pravo je szodec, poleg pravde ne ga szmilenja. Rad bi te reso, nego ne morem, ar szvetszka pravda ne szamo kastiga, nego szpomiu tüdi posztavla drügim, da sze taksih pregrehskov naj ogiblejo. Moja duzsnosztilo je, da te za voznika szpoznamo.

Konrad je zse ponüjo roke, da sze vu zselezo zvezsejo. To prvo kastigo je goraldüvo za pokoro Bogi za szvoje grehe.

Pörgarmajszter je potem vödao zapoved, da sze vsze varaske vrata doli zaprejo, da vsze zsidove szpolovijo i pred pravdo posztavijo, liki ki szo tao

vzeli vu Levijovoj hüdobiji. Drügi den oszmo vöro je odlocso, da sze szod prinesze.

*

Drügi den ob oszmoj vöri sze je znovics gori cstela tozsko. Zsidovje szonika ne meli praviti, szamo Konrad je naprej sztopo.

— Vsze, ka sze je zdaj gori prestelo, je prava pravica, nasa hüdobija je escse prevecs szlabo naprej dana.

— Ocsiveszno zdaj zse pred nami sztoji celo delo, pravo je predsxednik, ocsiveszno nam zapovidava pravda, sterna ogen szodi one, ki szvetiscse oszkrunijo. Zato z zsmetnim srcem, nego poleg nase priszege brezi gledanja persone vszi szmo odlocsili za kastigo szmrt. Zato zvonar Konrad, zsidov Levi, brat Jona i drügo zsidovje sze oszodijona szmrt z ognjom. Tri dni sze vam da do szkoncsanja nasega szoda. Stokakso poszebnö prosnjo ma, naj jo naprej da, vcsini sze njemi, csi pravda dopüsztilo.

— Jasz bi szamo dvoje prozso, pravo je Konrad, edno je, da pred szmrtjov szlobodno nistere recsi povem pörgarom, kakti mojim tivarisom, kem szam z mojim pregrehskom velko szpako vcsino. Drügo je pa, da ne szamo jaszdobim od mojega dühovnika trost nase vere, nego namesztnik bozsji naj gucsi tem tüdi na szrce, da szvoje grehe poszalüjejo i sze povrnejo.

— Vsze bode, Konrad, pravo je predsxednik.

Konrada je dühovnik szamo te na szebe nihao, kda je so szveto mesoszlüzsit ali kaj k szebi jemat, — ovak je pa vszikdar pri robi osztano.

Ne je tak lahko delo meo on dühovnik, steromi szo zsidovje bili prek dani. Zaman je vcsio, opomino, zaman je opomino, da je Bog z csüdom pokazo, da szo oszkrunili bozsje telo, vsze je zaman bilo.

Priso je tretji den. Konrad je batrivno sztopo na grmado, dao sze je

mirovno privezati h koleki i zacšno je guesati :

— Moji dragi prijatelje. Odpüsz-tite meni ono szramoto, ka szam vam vesino. To vi meni ne szkratite, meni, nevolnomi grehsniki, ki za nisterne minute mo pred bozsjim Szodcom sztao. Jasz szam oszkruno bozsje telo, vi nadomesztite to z vasov velkov pobozs-nosztjov. I zdaj, Goszpon Jezus Krisztus vu tvoje roke preporacsam düso mojõ. Na to je zacšno moliti sz szvojim duhovnikom : Ocsa nas . . . . Garmado szo vuzsgali, recsi : moli za nasz grehsnike zdaj i vu võri nase . . . . szo sze escse

csüle vö z plamna, potem sze je szamo to csülo, kak je prascso ogen i okoli obimo telo hüdodelnikov.

Dühovnik je ponüco to priliko, da je nistere recsi pravo szvojim farmikom.

— Pazte i molte, da ne szpadnete vu szkusavanje, pravo je Krisztus.

— Vszaki od szvoje zselnoszti naratani sze szküsava ; potem zselenje, csi sze poprime, rodi greh, greh pa, csi sze vesini, zrok je szmrtili, pise apostol Jakab.

Po nemskom (kj.)

Foszforova kiszilina.

Szuperfoszfát je rejeni gnoj, dela sze vu fabrikah iz materije, stera dozta kisziline foszforove vu szebi drzsava i stera kiszilina sze vu vodi rada otopi. Taksa materija je vapno, csonte i rudovina foszforove kisziline. Foszforovo kiszilino tak delajo, da csi najmenje vode sze prida, kiszilina sze gor otopi i rasztline tak na lehkoma gori pocecajo.

Szuperfoszfát — foszforova kiszilina — je ne vednaka. Od toga viszi, kelko je vu njem foszforove kisziline. Je superfosfat 16—18—20%, to je med 100 kilogrammov szuperfoszfata je 16—18—20 kilogrammov kisziline foszforove.

Kda szuperfoszfát küpüjemo, mi kiszilino foszforovo küpimo. Csi je vecs procentov foszfora, tem je dragsi gnoj. Vszaki procent kosta 50—52 filera, potem 20 procentov gnoja eden me-

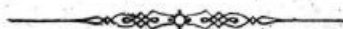
tercent kosta 20-krat 52, to je 10 kor. 40 filerov. Csi celi vagon narocsimo, notri je zraesunana i zseleznica.

Csi stoj küpi 16 procentov szuperfoszfát, metercent kosta 16-krat 52, to je, 8 kor. 32 filerov, szamo telko, da toga vecs trbe poszipati na njivo.

Szuperfoszfát zato bolje nücajo po celom szveti, kak tomasovo melo, ar kiszilina szuperfoszfata sze vu vodi otopi, dokecs tomasova mela sze zsme-tno topi, vecs casza mine, dokecs szvojo mocs vöda.

Zato pa tomasovo melo zse nistere meszece prvle more vöposzipati pred szejatvov. Z ednov recsjov potrpljenje more meti vert, da escse pri drügom povi da vö mocs.

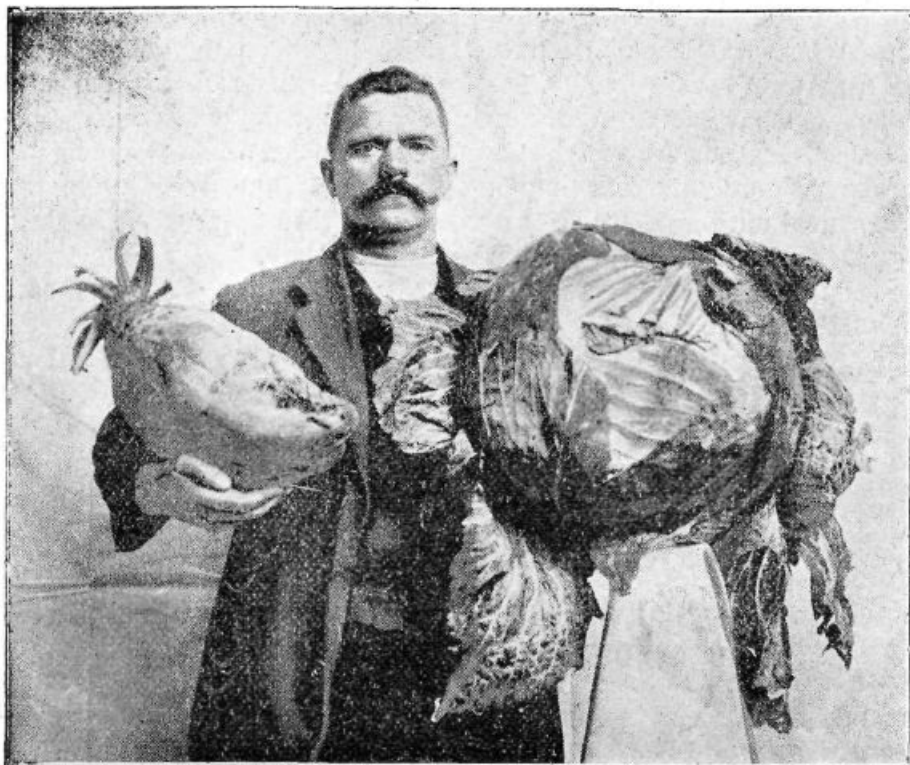
Szuperfoszfát pa vcsaszi vö da mocs pri tisztom povi, pri sterom szo ga poszipali.

Lepi pov.

Nas cslovek je iz Österreichskoga, na Tullnerfeldi prebiva. Vu pravoj roki burgundijo drzsi, stera deset kil vaga,

szet kil vaga, sesztdvajszeti centimetrov je viszoko, okoli je pa vise od poldrügoga metra merila.

sesztdeszeti centimetrov je duga. Vu levoj roki pa zelje drzsi, stero edenaj-

Csi stoj pri nasz kaj taksega pripova, sze tüdi lehko da fotografirati.

Gda mati zsenijo.

Poveszt.

Szpiszal: **Miroszlav.**

— Na, ka te mi telko künckale! Vej ga ne pojejo tam, pa kaksi decsko je Jozsek, sze njemi tüdi nikaj ne z godi!

Z taksimi recsmi szo sztopili v hizso Trátnjekov Ivan, gde szo njihova zsená, Marianka sz petnájszt let sztarov cserjov, Anicov sze hajdi jokali.

— Kaj to telko kavülo! Tri leta

je ne vesz szvet! Ka pa gda szam jaz bil szoldák 12 let! Hm! To je bilo kaj. Dugi csasz, pa szo sze me le domo vesakali. Na pa on tüdi pride zse! Vszaka na szvoje delo, pa ga zse pomali pozabita!

— Csi je pa tak dober bil, Ocsa! — pravi razjokana Ánica — pa ga zdaj tak dügo nemo vidli.

— Dober, dober! Kak pa, ka je dober bil, da pa záto v dvojno ne trbe szpádnoti za njega! Znam, ka bom jaz túdi csüto, ka ga vecs nega pri hizsi. Taksega drzsincseta vecs nigdár ne dobim. Kak dobro sze znao szamo pelati! Stiri bisztre esrnke szo njemi tak sztopale pred kolami, kak csi bi njim z goszlami igrao! Dosztakrát szam sze njemi veszelil v szebi. Po ovacsi kak je veren bil vu vszem! Szvoje lasztivno oko bi szlobodno na njega zavüpaó, pa sze njemi nikaj nebi zgodilo! Da pa i nacsí je ne! Pravda tak pravi, ka ki je za vojáka, more voják biti. On pa je taksi decsko, ka njemi v stíraj faraj pára ne!

— Tak szo tolázsili Ivan szvojo zseno pa cser te, gda bi szkoro szami tolazsbo nücali.

— Jozsek je njihov lapec bil, ali po pravici szo ga celo za hizsnoga drzsali. Ne je meo nikoga na szveti, záto je túdi on lübo szvoje domáce, ino sz pridnin delom sze pascsó placati dobroto szvojega vértá i vertinje.

— Trátnjekov Ivan szo velko verasztvo meli, stero je na vekse Jozsek szam ravnao. Na vsze je mel szkrb, tak, ka szo Ivan szkoro ne meli kaj dela. Pa za té pridnoszti volo szo ga vszi radi meli, poszebnó pa Ánica sze oponásala do njega vszigdár prijázno. Pa ne csüdo! Vé szta szkoro vküper raszla gori. Jozsek je nájmre kak deset let sztar dicsák priseo k hizsi za pasztéra. Ánica je vszigdár mela prijázno recs za vszigdár veszeloga, pridnoga decska. Vküper szta delala, pa dosztakrát vküper veszélo szpevala. Záto je bil zdaj te velki jok, gda je Jozsek k szoldákóm odiseo. Ánica je szvojega brata, Marianka pa, ár lasztivnoga szina szo ne meli, szina szta miszlili v njem zgübiti. Pa Ivan szo rávno tak bili zsnjim. Szamo ka szo oni sze le malo bole obtrdili, ár szo le moski bili.

— To je bilo prvi den po tom, ka je Jozsek z domi odiseo. Ali ne je

vsze tak bilo túdi nadale. Jeszenszko delo je hajdi doli privezalo kmetszke roké, tak, ka szo szí na jok, na zsaloszt ne doszta mogli miszliti. Tak je kmetzski cslovik. Celi den sze szkíbi za szvoj vszakdanensnji krüh, pa med delom szí ne ma csasza drügo premi-slávati. Vecser pa, gda trüden pride z dela domo, szí túdi szamo pocsinek zsele. Po taksem szí szamo v szneh zmiszli na szvoje delésnje lübe.

— Tak je bilo túdi pri Trátnjekovi. Jeszenszko delo je túdi pri njih vsze doli privézalo, tak, ka szo szí tak za en tjeden zse vecs ne tak goszto miszlili na Jozseka. Anici je escse záto vszaki den v miszli bil, poszebnó pa tak na vecsar, gda szta návadno vküper szpevala premile szlovenszke peszmi. Taksega hipca escse vszigdár csütíla, ka Jozseka nega. Ali pomali sze k tomi trüdi privadila, pa je szama szpevala.

— Na dva tjedna po Jozsekóvim odhodi sze pizmonosa poklono k Trátnjekóvim. Anica je veszelo bezsala pred njega, ár szí je miszlila od koga pride pizsmo. Pa sze ne vkanila. Jozsek je pizsao, prvo szvoje pizsmo szvojím domacsím.

— Pizsmo je málo bilo, ali poznalo sze na njem, da je lübezno szrce vodilo pero v roki. Pizsal je, ka njemi zsmetno escse za dom, ali sz tem sze tolázsi. ka szí domá, csi drügi ne Anica szí gvüsno miszli na njega. Szrcsno pozdrávla vsze ino je proszi naj túdi molijo za njega!

— Anica sze jako veszelila pizsmi, tak ka je od veszelja ne znala kam biti. Ocsa, Ivan szo szí zadovolno zaszüknoli musztácse, pa szamo tak med zobmi zmrnali ka: — Hej le je pa dober decsko te Jozsek!

— Ali dnevi szo tekli za endrügim, pa vszigdár kracsisi gracsívali. Megla sze vszigdár bole, pa bole pogoszci razpresztírala ober Mürszke doline. Kukorico szo zse zpotrgali, jeszenszko delo vsze zopravili. Píblízsá-

vala sze zima. Zsenszke szo naprej vzelé korblate, ino pridno prele. Moski pa kosare pleli, pa vszakovrsztno skér popravljali. Tak je bilo tüdi pri Trát-njekovi. Anica je pridno prela z mater-jov, Ivan szo pa tüdi poszploj meli delo z novim hlápcom. Grable, motike, koszé szta popravljala, ka szo sze v leti szpotrle. Dober kmet szo bili, záto szo sze vszigdár na prej poszkrbeli za skér, ka v leti da de naprej trbelo vzeti, de vsze dobro pa k rédi. Pa zimszko vremen je rávno zato.

— Tak szo minoli zimszki dnevi pri Trát-njekovi. Na Jozseka szo szi escse vszigdár miszlili, poszebnó pa Anica je rada od njega gucsala, tak po vecseráj, gda szo szeme prisli k njim lüpat. Gda pa tak vesászi pizsmo prislo od Jozseka, te pa ne bilo vesze-lesega pri hizsi kak Anica. Poszebnó, gda je to pizsao, ka njemi je dobro, pa, ka tak za fajnsceka edno zvezdo dobo.

— Anica njemi tüdi vecskrát pi-szala vu imeni cele hizse.

— Zimszki dnevi szo hitro odisli, priblizsavala sze z nova pomlád. Trát-njekovi szo tüdi z nova zacsnoli pol-szko delo, pa szo szkoro ne vpamet vzlei, ka je leto pa zsetva tü.

— Nihajmo zdaj malo vszedrúgo, zapazimo malo Anico! Vtom vremení sze velka szprememba zgodila vu njenom düsevnom zsvljenji. 16 let je bila sztara. V náj jaksi letaj deklica je bila, taksa, ka szo jo escse sztajersi moski pogled-noli. Posztava njena je bila vizzoka, gibka. Lice lepo, rumeno, stero sze vszig-dár v neksem neduzsnom szmehi ka-lilo. Njene velke, szive ocsi szo pa szama lübv i nedolnoszt bile. Kcoj tomi escse lepi, csrnkaszti vlászi, steri szo sze v debeli kitaj njoj po hrbti vujali. Zednov recsjov lepa prijázna deklica je bila, tak, ka szi ne eden decsko miszlo: — hej csi bi moja mogla biti! Ali Anica je nikdar ne doszta stimala na to. Csi jo je sto

sztavo, njemi lepo cesedno odgovorila, pa sla dale. Tak je bila zgojena, ka ne lübila niksega dugoga gucsa, naj-menje pa posztáplanja na poti. Pa zdaj ka je zse vó dekla bila, je rávno taksa osztála. Na moskoga szi nigdár ne miszlila. Jozseka je lübilá kak brata, ali dale je nigdár ne miszlila.

— Zsetva je bila. Trát-njekovi szo tüdi mrivo zseli, den za dnevom. Anica je pridno brala za koszcom. Veszela je bila celi den, kak v zsetvi zse dekke návado májo.

— Eden tjeden szo zse zseli Trát-njekovi. Na vekse szo zse opravili zsetvo. Szamo v csretaj szo escse meli tak za dva plüga kesznejse, szemeszke pse-nice, stero szo duzse zorili. To szo sli zsnjet eden den. Preci rano szo zse vöni bili na poli.

— Anica je veszelo szpevala, ka:

— Lepo rozso mám na vrtli,
Száma jo zgojila szam.
Sto zná lepo me prosziti?
Z szrea rada njem jo dam.

— Komaj je szkoncsala peszem, gda sze za nijov eden mocsen, ali lepi moski glász zacsjúje ino sz peszmov odgovori Anici:

Jasz jo proszim, daj jo meni,
V szree jo pritekнем szi.
Znam, da tam mi ne povejhne,
Tam jo scsem obsuvat szi.

— Nepricsakano je priseo odgo-vor, zato sze Anica tüdi zoszágala malo, da sto je, ki je njoj tak hitro odgo-voro. Okoli pogledne, pa tam vidi po-leg Drvárove, ki szo poleg njih escse tüdi meli zsnjeti. Drvárov Stevek je bil, ki je na Anicino peszem odgo-vor dáo.

— Drvarov Martin szo sze lepo poklonili, ka: Hválen bojdi Jezus Krisztus!

— Naveke Amen — je bil odgo-vor od Trát-njekovi.

— Martin pa Ivan szta szi odpova

gucsala kaj, Stevek pa té csasz zse pridno koszo brüszo, potom pa takse plaszté rezao, ka i nacsí ne. Vszi szo vreló delali. Anica je takse povanice metala, ka je drágo bilo gledati.

— Vis je! Kak sze páscsijo, ve nasz pa nazáj denejo szí zgucsi Stevek proti Anici.

— Kak pa, ka sze páscsimo, ve nasz ne denete nazáj — dene Anica.

— Ka pa csi bi Jozsek bil domá! On bi vezao escse plasztovje!

— Jozsek? — právi na to Stevek

rovoj njivi. Po poldnevi szo znova mrlivo delali, ali gucs príjazen je záto ne pomenkao. Stevek je szploh meo lepe recsi za Anico, ali ona je ne doszta dála na njé. Csi glih, ka je Stevek ne te zadnji decsko bil vu veszi, za sterim zse ne edna dekla poglednola.

Priseo je vecsér. Zsnjeci szo sze domo povrnoli. Po poti szo vezelo szpevali. Poszebno pa Stevek, ki sze szploh kre Anice drzsao. Na konci veszi szo sze razlocsili. Zseleli szo

— Jozsek je zdaj zse zná biti gde v boji. Doszta szí gucsijo, ka de boj v Boszniji, pa ka tá nájbole szlovenszke decske zsenejo.

— Boj bode? Pita Anica na té nepricsakani govor. Ali zadoszta méрно je záto odgovorila.

Pa csi de boj, naj bode, Jozsek sze gvüšno ne de bojal, decsko je on na petáj.

— Delo je dale teklo, tak ob poldne, gda szo zsmetno sznopje v krizse szklali, sze preci krizsov zdigavalo tak na Tratnjikovej, kak na Drva-

eden drügomi lehko nosc, pa szo sze povrnoli na dom. Tratnjekova hizsa je najmre na gornjem kraji bila.

Domá je Anica, csi glih, ka je celi den mocsno delala, pridno dvorila szvinjám, dojila krave ino sze szkrbela z materjov za vecsérjo. Tak, ka gda szo zdravo marijo odzvonili, sze zse velka szkleda mlecsni zsgancov hladilo na sztoli, pa csakalo na jedce. Moski szo zse tüdi zopravili delo, tak ka szo kvecsérji rávno k redí bili. Szkoro brezi recsi szo pojeli vecserjo, potom sze pa na pocsinek podali. Trüdni szo

bili. Anica je hitro oprála escse pozodo, potom sze pa tüdi szpát szprávilá. Ali szna je dugo ne bilo za njene ocsi. Vszakovrsztne miszli szo sze njoj tirale po glávi. Napamet njoj priso Jozsek, na pamet njoj priseo tüdi Stevek. Pa kak stecs sze páscsila resiti te miszli, ne sze je mogla. Lepe posztave, mladi decsko je szploj pred njov sztáo, pa nekxa nevidliva mocs, kak csi bi jo k njemi vlekia. Pa ne csuda! Anica je v tom vremeni sztopila v szedemnajsztvo leto. Kak v tom vremeni návadno pri vszakoj dekli, tak pri njoj sze tüdi velka szprememba zgodila. Szrce njoj zacsnolo nezadovolno biti zlübeznosztjov szvojih, dobri sztarisov, z onov lübeznosztjov, stera je njo zse sesztnászt let obzéla. Njeno, szkoro escse decsinszko szrce sze genolo, csütüla je, da je blüzi csasz, v sterom de szvoje szrce mogla razdeliti med sztarisami pa med ednim moskom, koga escse száma ne pozna. Doszega máo szí escse na nikoga ne miszlila. Vezálje, stero jo jek Jozseki vezálo, je bole bilo szesztrina lübezen, ka csütülo do ednoga moska. Pa dnesz kak sze zvagno mer njenoga szrca. Szploj pred szebom má Steveka, csüje ga gucsati, mocs, stera jo k njemi vlecse, nescse preminoti. Csi bi on bil? Na to szí niti ne vüpa miszlití! Zszmetno je zaszpála, ali v szneh je pa zsnjim szenjála. Jozsek sze njoj v szne jokao.

Anica je zajtra rano sztánola, ali ne tak lüstno, kak drüge dni. Ne sze naszpála. Gláva njoj zszmetna bila. Tiho je delála, ali na vszako glaszno recs sze sztroszila, kak csi bi sze bojála.

Te den szo escse izda zseli. Anica sze na poli znova szrela z Drvárovimi. Stevek je dnesz poszebnó vezzeli bil, ztem bole je gledao, gda njemi Anica tak neszláno odgovárlála.

Vecsér je Ánica domá pizszmo náisla. Veszelo je zgrabila za nje, ino pozabécs zsaloszt, je szpevala. Gorivtrgne pizszmo. Kratko je, Jozsek je piszal. — Zná bit — tak pise — da je to moje

zadnje pizszmo, v boj morem idti. Sztráh me ne. Ne bojte nemérni, z Bozsov pomocsjov zse nazáj pridem. Anica proszim te moli za mé. Z Bogom!

Vtrdnjena je cstela Anica to pizszmo. Ocsa, Ivan szo pa v takso formo zacsnoti, ka naj bi je ne vem, kama djáli tiszte, ki boj redijo.

— Naj sze mi tam escse kaksa nora krugla v njega szmeté — szo pravili.

Szamo mati szo szí ne doszta zadevali za njega. — Na, pa csi ga sztrlijo, ne merje záto vcsaszí, pa csi tüdi merjé, i nacsí je ne. V bojni more níkák mreti. Tak szo tolazsili mozsa pa hcsér. Neprijázne recsi szo obadvá zdele. Tak escse ni eden csül matere gucsati. Hej! pa csi bi njiva znála, zakaj szo mati taksi! Ivan bi jih zagvusno na pamet szpravili. Matere kelko szte krive! Marjanka, kak vszaka mati szo precí rano na pamet vzeli, da njim je hcsi velka. Pa stera mati sze ne bi szkrebela za csaszá za mozsá! Marjanka szo tüdi zacsnoti naglejüvati decske vu veszi, pa gda szo zvedili, ka Drvarov Stevek zse v pamet vzeo Anico, szo vcsaszí zacsnoti njemi pot gladiti.

— Vej je lepi decsko, pa bogat. To, ka tak po nedelaj v kresmo hodi, to níkaj, ve da de zseno meo, zse domá osztáne. Tak szo szí mati premislávali, pa szo to Steveki zse tüdi naznanili. Záto je zacsno Stevek te zadnji csasz bole pogoszci okoli Anice hoditi.

Ivan szo vszakojacsko od toga vszega ne znali. Csi szo szí ravno kaj miszlili na toga, szo szí ne znali na drügoga, kak na Jozseka, szkem je Anica vküp gorirászla.

Zsetva je minola. Vekse delo je minolo. Priseo je tiszti csasz, v sterom návadno kakse vezzelice májo. Marjanka szo sze zse precí naprej pripravlali na to vezzelico. Novo obleko szo kúpili szebi pa hcséri, pa szo jo tak celo pö goszpodszkom dali zasiti. Tak szo gnali na szenje hcsér, stera nepoznajocs nevarnoszt, v stero ide, sze tüdi vezzelila. Szamo Ivani sze to ne vidlo. Mu-

vili szo szem tam zadoszta, ali szigurno szo sze ne goropravili. Ne szo steli mér hizsni zbuntati. Pa kak bi dobro bilo, csi bi za blázensztvo szvoje hcseri malo zgroszali z kaksim batom hizsni mér.

Na pleszi je tam bil tüdi Stevek. Doszta je pleszao z Anicov. Mati szo njima pa nancs ne bránili, naj — prej — vidijo, ka te nájjaksi decsko mára za njihovo hcsér.

Na drügi den po pleszi je Anica jáko csütüta, ka je takse zabávlanje ne zanjo. Trudna, poszpána je bila. Csi szi pa v szrce poglednola, je presztráseno vzela na pamet ka njoj Stevek na miszli vszigdár. Pa to njoj escse vecs nemirovni nocsi napravilo, po steri sze brez szna metala nemérno po szvojoj poszteli. Kcoj tomi escse Jozsek vecs tüdi ne pizsao, pa je zse znova jeszén prihájala. Ivan szo sze vecskrát posztarali za njega, ali mati szo vszigdár kredi bili z odgovorom.

— Kaj sze — prej to telko szta-
rao, ve csi njemi je zanász, de zse pizsal, pazná biti, zse nancs ne zshivé! Ivan sze taksega hipa vszigdár tihi grátali, ali zacsnoli szo pamet vzeti, kaj je ne vsze vredi pri hizsi. Potrdila sze pa tá miszel, gda szo zvedili, ka je Stevek Anici robec küpo. Rávno szo sze naprej steli vzeti mater, gda szo njim povedali, ka Stevek borme k vogle di pride. To je tak okoli vszej Szvecov bilo. Ivan szo malo nej krej bili od csüdivanja. Zacsnoli sze tüdi taksi boj, ka i nacsi ne.

— Ka je to — prej za delo, ka mi szamo zdaj povejo. Szam ne jesz vert pri hizsi?

Ali Marjanka tüdi nebi bili Evina hcsi, csi ne bi vcsaszi kredi bili, ka, prej, vöga licsimo, hcsér mo pa tü domá meli, dokecs kaksi düplin po njo ne pride. Rávno to bi trbelo. Gde je taksi decsko, kak Stevek? To ka od njega gucsijo, je vsze szamo krivi glász. Kak pa, ka znájo na njega, zato ka szo Anici nevoscáni. Takso praszko szo zagnali, ka szo Ivan za dobro szpo-

znali sze na kráj potegnoti vu vinják pa tam pocsakati konec vihera.

Szledkar szo escse gucsali, pa naprej prineszli Jozseka, da pa to je szamo oli bil na ogenj. Te szo escse csüti, ka kodisi borme ne dájo njihovo hcsér. Naj szi iscse k szebi szpodobno.

Po taksem je Ivanovo delo vsze zamán bilo. Opravili szc zapitke, oznanili szo je, pa po treh krali szta Anica i Stevek mozs pa zsená bila. Ivan szo vecs nikaj ne mogli zadeti.

II.

Nehájmo zdaj malo blázsene, mláde zsence, poiscsimo gori Jozseka tam med szivimi bregami Bosznije! Jozsek je po zadnjem szvojem pizsmi reszan odiseo v boj. Tam sze je batrivno vojüvao, tak ka je naszkori tri zvezde dobo. Ali te sze neszreca zgodila z njim. Na sztrázsi je sztál vnocsi, gda sze ne dalecs od njega zaszveti ino pocsi, edna krugla ga zadene v prszí. Na lármo szo prisli pa szoga vcsaszi odneszli. Vracsitel, gda ga je ovárao, je malo vüpanja meo do njega. Pa ne brez zroka, ár je malo falilo, ka njemi ne plücsa presztrelo jálen neprijátel. Tjedn dni je viszo med szmrtjov pa med zshivénjom. Ali te je z bozsov pomocsjov csi duzse bolsi gracsüvao, tak, ka csiglih szamo za dvá meszeca, ali le sze je ozdravo. Kak szcela zdrav je z nova v roke zel-orozsje, ali ne ga zse dugo nücal. Boj sze naszkori dokoncsal, njega szo pa domo püsztili. Z veszeljom sze pascso proti domi, sz tem bole, ár pizsma je ne mogel zse dugo pizsati, z domi pa tüdi ne dobo. Hej, pa csi bi znal, ka csaka na njega domá! Nigdár ne bi so tá, nego bi odiseo tak, ka njemi nancs glásza nej csüti.

Veecer je bil, gda je domo prisel. Na dvori je Ivana ovárao neksega csemernoga. Te sze prisla rávno tozsit Ánica, ka je Stevek pijánec, pa ka jo gda stecs zbije.

Ivanovo lice sze ob prvím razved-

rilo, gda szo Jozseka ovaráli ali vesaszi sze tüdi nazáj zakmicilo. Jozsek je kaj ne znal za zrok, pa je prijázno szpitávao za Anico pa za mater.

Ali zakmicso sze tüdi njemi obráz, gda je vsze zvedo. Ne je steo vecs niti viditi njemi nezvesztne Ánice, nego sze taki steo pobrati od hizse, stera je njemi od szegamáo právi pekel bi la. Ali Ivan szo to le ne püsztili. Notri szoga szpravili, pa pomali sze njim poszrecsilo ga nagucsati, da z nova pri njih osztáne.

— Osztánem — je pravo — naj vidim njo, ino naj vidi ona tüdi mené, ki mi je szrcé szkrvavila. Bole bi bilo csi bi tam mro na tüji polaj, denok ne bi znao, da mi je nezvesta bila. Sztov verov bi zaszpál, ka me lübila csiszto.

To je tak okoli Jürijovoga bilo. Jozsek je tuzsno, szkoro csamurno hodo in delao. Z Anicov, csi sze szrecsao, je malo gucsao. Na ocsi njoj nigdár ne vrgeo njene nezvesztosztí. Marjanka szo pa tomi radi bili, ár szo sze z Anicov vred bojali od njega.

Anicin krizs je pa od dneva do dneva veksi gracsüvao. Komaj pár meszecov je bila zsená pa je zse vecs trpela, kak je za popiszati. Stevek je ne bogsi, nego hüsi grátao. Zaprva szamo po nedelaj, szledkar pa delaven déu tüdi sze v krcsmo szpravo, pa delo domá niháo. Anica sze száma trüdila domá, pa za to je scse te bita bila. Szto pa sztokrát je zse objokala szvoj sztopáj. Materi sze tozsila, ali oni szo njoj ne mogli pomápati. Ocsa szo szí pa nancs vüha ne genoli, nego, kak csi bi scsiszta brezsztrecsni bili szo pravili, ka sto szí pekeo redi, naj szí ga gaszi.

Prislo je leto, prisle szo znova letne veszelice. Mladina sze veszelo zabavlalo v krcsmi, Tam je bil tüdi Stevek, dokecs sze njemi zsená, domá szkuzila. Pil je brez mere. Stükao sze

z vszakim, tak ka szo sze ednok szamo zgrabili, pa szkübli. Med metanjom ednok szamo szkresi nekák. Decski razkocsijo, Stevek pa tam osztane preszmeknujeni. Frisko ga domo szprávjio, Jozsek pa vsze pozabecs, hajdi po doktora. Ali zobsztom. Nos je plücsa preszmekno, tak ka doktor zse ne meo ka iszkati pri Steveki. Mrl je.

Sz potrim szrcem je szprevodila Anica mozsa do groba, tisztoga mozsa, steroga je sz szrca nigdár ne lübila, k steromi je njo szamo materinszka noroszt pa njena neszpametnoszt privezala. Po pogrebi sze k sztarisom odszelila. Ivan szo zdaj pokazali, daszo právi ocsa, vsze szo njoj odpüsztili.

Anica je tiho, tuzsno zsviela, nájráj je pa v szamoti bila. Jozseka sze szkoro ogibala. Ali ne tak on! Vszigdárpa vszigdár je veszelejsi gracsüvao, csi duzse vecs sze vrto okoli Anice.

Ednok szta tak najeszen szamá kopala v gredáj. Szkoro brezi recsi szta delala en csasz, gda ednok szamo pregovori Anica: Jozsek ali bi mi znal iz szrca odpüsztiti?

Jozseka szo te recsi za dele. Veszelo je obino Anico. To je bil odgovor, to je bila zaloga, da je vsze odpücseno. Z lübeznosztjov jo je pelao k ocsi, proszit jih blagoszlov.

Szkuznatimi ocsmi szo jiva poszlühnoli Ivan. Szamo telko szo pravili:

— To szam zselo jasz vszigdár. Goszpodin Bog me poszlühno, naj vaj blagoszlovi. Ali neszpozábta sze sz toga tretjega, ki je vájno blázsensztvo malo csasza pretrgno. Odpüsztita njemi, zadoszta je plácsao!

Zdaj pa jasz zse tüdi malo mámpraviti. Mati szo tüdi privolili zakon tak, ka szo prisesztni fajnscesek zse gosztüvanje szlüzsili. Ivan szo tak veszeli gratali, ka szo escse pleszali Marjankov.

„Vesite sze szlovenszke mater hcseri zseniti!“ (bj.)

Kelko penez ma eden ali drugi narod?

Nas kep statisticsno kazse, kelko penez je vlozseno po sparkaszah. Amerika 15 miliardov ma vlozseno

Csi bi vszaki narod med lüdi raztalo prisparane peneze, v Daniji bi vszaki cslovek dobo 364, na Svicsar-

Amerika. Nemec. Ausztrija. Anglus. Francoz. Dania. Svicsarszko.

prisparanih penez. Nemsko 14 miliardov mark, Ausztrija-Vogrszko 7 pa pol miliard, Anglusko 4 miliard, Francusko 3 pa pol miliard, Dania i Svicsarszko 1 miliard mark.

szkom 254, na Nemskom 223, v Ameriki 176, v Ausztriji 151, na Angluskom 95, na Francuskom 88 mark.

Rejeni i stalni gnoj.

Rejeni gnoj, pri nasz pravijo prah, nikdar ne nadomeszti stalni gnoj. Stalni gnoj je vszikdar potreben, rejeni gnoj ga szamo napolni.

Kaksi rejeni gnoj mo nücali? Tü sze doszta pregrehsi. Eden szamo z kalijom gnoji, drugi z tomasmelov ali chilisolitrom. Taksega küpi, kaksega trzsec drzsi.

Vert prvle, kak z rejenim gnojom zacsne, more pitanje gori posztaviti, kaksi gnoj dam zemli. Gvüsno da taksi gnoj dam, kaksza materija fali, ka je najboljje vözcecano iz zemle. Tiszto morem nazaj dati.

Probo moremo napraviti.

Pri sztrmenom :

1. szkusba. Na ednom falati dobro

pognojimo z stalnim gnojom, na drugo tudi stalni gnoj zvozimo i pridamo tomasovo melo.

2. szkusba. Na eden falat stalni gnoj, na drugo menje stalnoga gnoja i tomasovo melo i kali.

3. szkusba. Eden falat ne mo gnjilli, na drugi falat tomasovo melo, kali.

Nego pri szkusbi mo pazili, da falatje do edne mokrine i. t. d.

Z rejenim gnojom moremo zacnoti. Tam kre Möre vidi cslovek velke oszlice, szlamo odavajo. Pa csi je cslovek pita, je — li je to ne kvar, da zvün zrnja escse szlamo — gnoj — v kraj potegnejo od zemle, csednesi verti znajo odgovor dati, da csi bolje gnjijo z stalnim gnojom, tem bolje na szlamo raszte szilje. Pa je isztina.

Csi deset metercentov (to je jezero kil) zrnja odamo, te iz versztva vö odide, — od zemle sze v kraj potegne

	Kali.	Kiszil. foszforove.	Vapna.
pri zsiti	5 kil.	9 kil.	0.5 (po) kile
„ pšenici	5 „	8 „	0.5 „ „
„ ovszii	5 „	7 „	1 „ „
„ jecsmeni	7 „	8 „	0.5 „ „

Proti tomi 10 metercentov stalnoga gnoja nazaj da zemli 6 kilogrammov kali, 2 pa pol kile foszforove kisziline i 7 kil vapna.

Kak iz toga vidimo, csi deset metercentov zsita odamo, odali szmo 9 kil foszforove kisziline, po gnोजenji pa szamo 2 pa pol kile nazaj damo, zato sze pa moremo szkrbeti za druge prilike, stere dopunijo stalni gnoj, ar ovak zrnja ne de.

Escse bolje v pamet vzememo, kelko sze v kraj potegne foszfore kisziline od versztva, csi kakso zsvino odamo. Edenaj szet krat vecs sze oda foszforove kisziline, kak kalija. Miszlim, da szte me do zdaj razumeli. Kda zrnje ali szvino odamo, mocs szmo v kraj vzeli iz zemle, ar zemla je szhranila, pa ta mocs sze zse szszamim stalnim gnojom ne more nazaj dati.

Kaksi rejeni gnoj mo nücali? Vicszi od zemle. Kainit je za lahko, pred szzejátvov dugsi csasz sze more poszzipati. Kalijova szo je za zsmetno zemlo. Tomasova mela za zsmetno, szuperfoszfát pa za lahko zemlo.

Kak sze more mesati stalni i rejeni gnoj, te zse vidili iz szkusbe. Kvar bi bio bozsnoj zemli doszta rejenoga gnoja dati, ne more sze vöszpovati tak, kak pri dobroj zemli. Z ednoj recsjov vert sze more vsiti, more verdevati.

Paziti moremo, da ne küpimo vu zsakli macske, da ne placamo rejenoga gnoja vise, kak je vreden. Doszta sze tü nori. Je tomasova mela za 7 kor. pa je za 10 koron. Solitra metercent je za 27 koron pa je 32 koron.

Tomasova mela na polojno je vapno i zato je dober gnoj.

Najboljse je, csi vecs vertov vküp sztopi pa tak dajo iz fabrike narocsiti gnoj, tak de njih menje kostalo, dobicsek trzsca med njimi osztane i ob drugim, kak szam zse prvle pravo, ne do vu nevarscsini, da bi falesi gnoj za dragsega placsal. Znovics vam pravim, da tomasova mela pa tomaszova mela je ne ednaka, liki med vinom pa med vinom je razlocsek. (kj.)

Malo dete mir prineszlo.

Janos pa Jozsef szta szii brata bila, ne praviva, Janos od druge matere i Jozsef od druge matere. Janos je sztarsi bio, macsijo meo. Leta szo njemi prisla, pa sze je ozseno. Na zelenoj

trati je posztano, hiso sze je mogo dati zidati, sz szvojov zsenov pri macsiji na dugsi csasz ne mogo osztati.

Penez je ne meo. So je k ednomi, da bi njemi peneze poszodo. Da bi li

ne so, ne bi csüo : Kodis, na koj ti dam. Ne vüпам ti dati. So je k drügomi, dobo je, ar ga je poznao, da je szkrbljiv cslovek, nego velki zso je mogo plac sati. Tisztoga csasza escse ne bilo sparkasz. Pa je lehkár boljse bilo, dönok sze je ne tak zaduzso szvet.

Nas Janos je hiso gori zozidao, na malo hisicsko szo mosznice gori napravili escse pred zimov, tam szo sze potegnoli na zimo, ovo je pa escse vsze na vedrini osztalo.

Kak novi vert komaj csako szproletje. Mocsen je bio, delati je zselo, vsze zsile szo zselele, li trepeto za delo.

Bog je blagoszlovo njegovo delo. Po mali je nazaj szplacsüvo dug. Po csaszi je vecs grünta szpoküpo, vsze je dobro slo.

Meo je deco, dekle i ednoga szina. Goszpodi najvekša briga je hcsi, zsmetno jo ozseni, z veksega doma osztane na bremen szvojim sztarisom. Nego kmetszke dekle, njim je najboljse, leta dobijo, te zse kakso erbijo njim ocsa tüdi obečsajo pa dobijo mozsa. Szin on pa doma dalje dela, ocsa, mati versztva prek dati ne scsejo, szneha pa tak ne scse priti, da bi ona sz szvojov erbijov tam dekla bila, tak sze duzse kocsari szvet, meszto lübavi pride nemirnoszt. Szin ne scse dale delati, zakaj bi sze, prej, on szamo za szvoje szesztre szkrbio. Ocsa, mati sze tozsijo nad szvojim szinom, da na pijansztvo sze da, da v pondelok polezsava celi den.

Tak nas szin je zse velka leta dobo, mogli szo ga ozseniti. Dobo je bogato zseno. Vrla zsenszka je bila, nego ne je dala dece szvojemi mozsi. Lübila szta eden-ovoga, nego lübezen je ne prava bila, vszikdar je falilo nika med njima, ka bi lübezen med njima vküp zadrgnolo.

Delala szta, szpravlala szta. Mela szta kaksega pasztercseka na leto, nego na zimo szta ga vszikdar sztiralala. — Szvoje dece szta ne mela, proti, drügomi szta lübezni ne mela. Tak bi

cslovek pravo, da je njima Bog ne dao, drügih szta ne trpela.

Tak szo leta minola, njeva szta zse vu szrednje leta prisla, pa itak szama bila. Mozs je zacsno v ostarijo hoditi. Tam pa tak naiti vszikdar takse, ki za drügo radi pijejo. Eden künste kazse, z zobmi primle kupico, pa jo vöszpije. Proba pri ednom, proba pri drügom, na szlednje sze zaman bolje napije, kak pa steri stečs drügi. Eden drügi zna popevati, escse zsidoszki. Za peszem ga ponüdijo z vinom. Drügi pa csi vu ostarijo sztopi, vszi tiho gratajo, vszi ga poszlhühsajo, on njim pa li lazse. To je fiskalis. K tomi je priso ednok eden goricsanec pa je pravo : Jasz szam csüo, da vi escse lüdi znate gori obüditi. Proszim njih za tanacs. Szo jo vu ostariji, ki drüge nahujstijo. Pride nas mozs vu krcsmo, pri njem szí doli szedejo. Zaprva vszaki za szvoje pije, zacsnejo sze prilizavati pa pravijo, ka sparas, komi sparas, rodbini? To pacs ne. Voscsi szí, vszaksi den lehko szvoj liter vina szpijes, — ve ne mas dece, komi pa te nihas? Nas mozs liter za litrom zapove. Kak je ovak szkrbljiv pa vszaki krajcar poglednevu ostariji je on, ki je, szkoz szamo od szebe gucsi, ka ma on pa ka je zse szpravo.

Pijen domo ide, domacsi pred njim morejo pobegnöti. Ka je vu njem celi tjeden vrelo pa je ne vödao, zdaj escse szoszidje morejo csüti.

*

Nas cslovek je meo szoszida. Szíromak cslovek je bio, za penjovje je vökopao hrasztje. Szlabo je njemi slo, nego tem vecs je meo dece. Liki na oltari szvecse, male i velke sztojijo, tak szo pri njegovom sztoli sztala deca. Liki mladi fticsje vszaki je lovio za falacsek krüha. Eden je pa escse celo vu zibelki szpao szen neduzsnih. Nego csi sze je obüdo, mirno lice sze je presztavilo, liki da sze mleko szede. Bio je

jocs i krics, dokecs je ne glas dobo. Pa kak sze je on zs njim mantrao.

Kak je mali Tonek najbolje bre-cso, nas bogati szoszed sze je ta namero. Vinjen je bio, ne ravno prevecs, nego dobre vole. Tonek pa li bre-cso. Pa to sze je vidlo nasemi szoszedi. Da je cslovek pacs dobre vole, pri vini, te je njemi vsze rozsnatno, szamo doma njemi sze nika ne vidi, tam szamo trnje raszte. Nas pijanec je poljübo maloga Toncseka, pa ga je li gladio.

— No szoszid, csi ga tak radi mate, dam ga vam, vi tak ne mate, jasz szam sze pa zse tak navolo nje-govoga jocsa, pravo je po spajszi nas szziromak.

— Dobro je, pa je odiso z szme-hom nas pijanec. Kak je domo priso, z veszeljom je pripovidavo, da dete malo pride k hisi. Zsena je za spajszi drzsala, pijanec pacs vsze vküp znoszi, nego drügi den je znovecs naprej pri-neszo recs od maloga deteta.

*

To sze je pa li vsze tak zgodilo, ka je nas pijanec pri goszpon pleba-nosi hodo. Oni szo ga dobro poznali, vidli szo, da je vu düsi dober cslovek. Csi bi on deco meo, lehko nöncs ne bi proti ostariji gledo. Naprej szo njemi prineszli, da bi szzi z rodbine kakso dete k szebi vzeo.

Ve szam jasz to zse na miszli meo, pa szam zse naprej prineszo mo-jim szesztram, da pa vszaka vcsaszi pita, ka dam deteti zapiszati. Ve pa zaas, ka ti zaman ne de delalo.

— Te pa vzemi k szebi tihinszko.

— To je ravno tak. Tam pa escse bolje naprej noszijo, ka, prej, dam de-teti. Ve pa csi de dobro, vsze njemi niham, nego escse zdaj dönok ne mo-rem doli sztopiti z grünta.

— Te pa dete v zibelki tvojega szoszida vzemi k szebi, szo pravli gosz-pon plebanos.

Nas cslovek je odiso, poleg osta-

rije ne mogo oditi, da bi sze ne notri povrno. Vu glavi je njemi szkocz rovala recs goszpon plebanosa. Te pa dete v zibelki tvojega szoszida vzemi k szebi...

Kda je domo so, trezen bi sze nik-dar ne povrno k szvojemi szoszedi, nego vino da batrivnoszt.

*

Tak je Toncsek priso k bogatomi szoszedi. Pogodbe je nikse ne bilo. Szziromak je nika ne proszo, tak je dobro znao, da csi dete de dobro i povoljno — pa zakaj bi ne bilo — tak vsze nje-govo bode. Csi pa bogaci drüga pamet pride, lehko dete nazaj posztavi, kda scse.

Toncsek je lepo zibel dobo i tam je mirno szpavo. Ka sze je on brigo, da je nove sztarise dobo. Miszlo szzi je, nad tem szzi naj drügi glavo terejo; naj szamo on dobi szvoje mleko, cuker pa bacse, ne mara on vecs za szvet.

Nego csi je zacsko kricsati, pobegno je nas cslovek.

V stali je nika zrogatalo, idem pa poglednem, lehko sze je zserbica od-vezala.

Zsena njegova je pa Toncseka vzela iz zibelke, vsze popravila, pa ga nazaj djala.

— Hajcsi baba, hajcsi!

Csi je nas vert vinjen domo prio pa je v pamet vzela, da sze priblizsava, zse je v prekleti pred njega sla i z rokami kivala:

— Pszt! Po mali hodi pa tiho bodi: Toncsek szpi.

Pa je to valalo. Csi bi njemi prvle vüpala kaj taksega praviti, ve pa bi jo vküper szpotro, nego zdaj je po ti-homa so vu hiso.

Po mali je nas cslovek ta nihao velko pitvino. Meo je zdaj zse, za koga de delo.

Nas Toncsek je pa raszo, vszikdar bolje vküp vezao lübezen szvojih drü-gih sztarisov.

(kj.)

Nas materni jezik.

Matern' jezik, kinč predragi,
Ki so te nam mati dali
V živi spomin
Svojih vrlin,
Ljubimo te z cele duše
I častimo nad vse više.

* * *

Ti jedini
Maš v spomini
Vnašem srci že pokojno,
Drago mamó. Preminolo
Drügo vse je.

Svet' spomin si; vero pravo
Ciril, Metod je z teb' glaso.
Ti si služo
Našo dušo
Duga leta v svetoj meši.*)

* * *

Svo življenje prav prenesti
Z teb' me včila
Mati mila;
Z teb' po njej sem spoznao nebo,
Boga, — Mar'jo; mater sveto
Matern' jezik!

Z teb' pošilala nas mati
V šolo včít se prav poznati
Domovino.

* * *

Da ne mino
Naš dom mili v telkih silah,
Našim dedom krv po žilah
Si segrevo.
V močno drevo
Njuvo telo si spremeno,
Vtrdo je, kak zidno steno
Matern' jezik.

Kaj je po Vogrskom zmage
Venec splelo dične slave, . . .
Ti si poleg.
Telko stolet
Navdüşavao si slovence
Vnigdar verne domorodce
Na horitev, . . .
Oslob'ditev
Lepe naše domovine.
Naj ti slava žnjov ne mine,
Matern' jezik!

Dol od Müre gor do Rabe
Maš na skrbi sine blage, . . .
Njuvo hišo;
Dab' ne prišo
Nam z spomina, v vsakoj reči
Se oglasiš; se prepredi
Si obleči
Tüje reči,
Čistost tvoja starodavna,
Moč i krepost nepoznana
Matern' jezik.

* * *

Matern' jezik kinč predragi,
Ki so te nam mati dali
V živi spomi
Svojih vrlin,
Ljubimo te z cele duše,
I častimo nad vse više
Pa želemo
Suzno — nemo
Zrast ti večni

Živi, živ'
Matern'

*) Po dovoljenji svete rimske stolice se je sveta mesa duga

Sztüdenec pozablenja.

Nancsika je eden den prek sla k szoszedovim pa je pravla szvojoj prijatelci :

— Dnesz pride domo moj mozs z mujstre. Tak bi ga rada zse vidla, idem pred njega med brege i lesze. Na mojo malo dete, proszim te, teccasz pazi.

— Jaj, pa sze ne bojis, da tak szama bos sla med brege, de te kaj sztrahsilo.

— Ne bojim sze nikoga ne, szamo Boga sze bojim. On je pa z menom, tak sze vü pam.

V robcsek szii je zvezala falajcsek krüha pa sze je na pot podala.

Po poti je szreccala dve prijatelci, stere szo jo prijazno pozdravile, nego kak je mimo odisla, je mogla csüti, kak szta szii od nje pogovarjale :

— Nancsika je vrla zsenzcka, z mozsom vu lepom miri zsvie.

— Pa je sparavna, marljiva, szkrbljiva.

— Szamo to je, da sze ne ve oblacsiti. Pa bi mela obcsin. Je li te zse ne ve ali szii pa ne voscsi.

— Ka? Jasz sze ne vem oblacsiti? Pa to ta sztara mrcina pravi? Iboljse bi bilo, csi bi sze nazaj obraca bi njoj dobro kaj ta zgucsala. Sze dobi, nego zdaj sze moored mozsa.

— Naoo ji je v glavi szkocz szo szii zsenzcke od zamisljena bila, da kde vsze hodi. Krüha k szebi zela, je vpa-

bregovje,
nindri ne
kde ta bi
n jo je
nindri
da bi
je zse
je za

mali csasz glavo gori zdignola, pred szebom je vidla eden sztüdenec, poleg kljücs, steroga je v rokah drzso eden sztarccsek z belov bradov pa je szpao.

Nancsika je k njemi sztopila.

— Stoj steccs szii, szmiluj sze meni, zajmli mi vodo, ar ovak merjem.

— Sztari je gor pogledno, mocsno sze je njemi zazevalo pa je pravo :

— Dam ti vodo. Nego naprej ti scsem povedati, da te sztüdenec je sztüdenec pozablenja. Sto iz njega pije, on vsze pozabi. Ti tüdi nika ne bos pomlila, ka sze je s tebom do te vöre godilo.

— O, daj mi li szamo! Jasz ne maram, csi vsze pozabim. — Preveccs szam zsedna, ka lekar vcsaszii merjem.

— Nego zmiszli szii, ti bos pila pa bos dale sla. Prides na domacso krajino, med domacse lüdi. Ti bos li dale sla, vsze de sze ti nepoznano vidlo. Med tihince bos sla pa do te pitali, odked szii pa ne bos znala povedati.

— To mi vsze naprej ne noszi, szamo mi li daj vodo!

— Nego zmiszli szii, da pozabis tvojega vrloga mozsa, pozabis vsze veszelje i lübezen, stero szii do njega csütila.

— Ne gucsi telko, szrce sze mi tak scse razpocsiti, szamo mi li daj vodo!

— Tvojega deteta pa dönok ne scses pozabiti?

Nancsika sze je razjokala pa pravla :

— Cslovek vsze vcsini, naj li szamo zsviljenje obdrzsi. Daj mi vodo!

Sztarccsek je vzeo kljücs, gor je djao vedro, vu sztüdenec je zse püszto kljücs, zse szamo konec scsapa drzso vu rokah. Szmehajoccs sze je nazaj obrno pa pito :

— Ka pa recs tvoje prijatelce, ka je pravla, da sze ne ves oblacsiti, tüdi scses pozabiti?

Nancsiki szo na pamet prisli vsze esmeri, za sterih volo je ona ravno vu to nevalo prisla.

— Ka sze jasz ne vem oblacsiti? Pa ta sztara mrcina je to pravla, ta comprnica, naj jo vszi vrazje scsegecsejo. Pa bi jasz to pozabila? To pacs ne. Jasz njoj morem ednok to vsze vöszkladnoti.

Sztarcsek je puno vedro potegno, pred Nancsiko posztavo. Ona je szvoj obraz v drügi kraj obrnola. Pa li dale vsze vküp zgucsala od szvoje prijatelce.

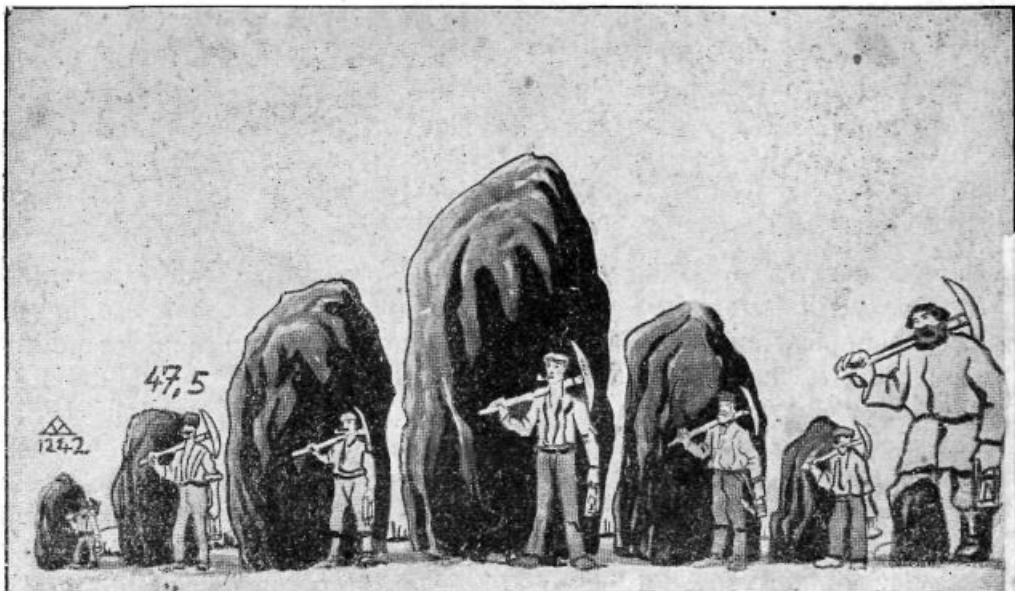
Nancsika je na szlednje vküp szpadnola i mrla. Raj je mrla, kak pa bi pila i pozabila zsalno recs. (kj.)

Kameno vogelje.

Lani je sztreik bio kamenoga vogelja na Angluskom, rudarje szo ta djali szvojo sker. Vu tisztilh nisternih dnevah je v pamet vzeo szvet, ka

mine. Tem vecs je vö pokazano, da vogelje escse szto pa szto let doide, telko ga je vu zemli.

Nas kep kazse, kelko vogelja pova

Belgium. Ausztrija-Vogr. Anglusko. Amerika. Nemsko. Francusko. Rusz.

je kameno vogelje za eslovecsi narod: fabrike szo sztavile delo, zseleznice szo vecs ne hodile. Brezi vogelja po varasah ne morejo kühati, ne majo poszveta, nikam sze ne morejo pelati.

Nisteri szagajo szvet, da vogelje

eden ali drügi narod. Racsuni znamenüjejo tonne vu milijonah, edna tonna je 10 metercentov, poleg toga na prvom meszti sztoji Amerika, pova 440 milijon ton.

Grad Búdinski ...

Grad Búdinski, Grad Búdinski
Nam zbog zmage si v spominki
Boj slobode, domobrambstvo
Ti vogrsko dičiš čerstvo.

Domobranec če se zkličē
Mi ponosno krv vre v lice
Tak da bi ga gor na bašti.
Vido zdaj še vojskovati.

Stena gráda, kamen gráda
V njegovj krvi se namáka

Ali itak sablo nosi.
I naprej se pašči gori.

Na vrh grada je priplezo
Ma vogrsko v rok' bandero ...
Zastava tá plahotéča,
Prostost vogrov vseli sreča.

„Hej Budavár, Budavára ...“
imenüvana vogrska narodna.

Prestavljaveč:
Klekl Jožef

Poszvet.

Najsztarejsi poszvet je szkala bila. Nego zse vu najsztaresih csaszah naprej sztopi lampica, stero je hrano loj, szvinjszka maszt, lenov oli ali druga maszt iz rasztlin.

Bogatesi pavri szo szvinjszko maszt zsgali. Poszodo szo odszpodi napunili z peszkom, notri szo vteknoli mali klincsek, steroga szo zavujali z materijov kaksov lehko gorecsov. Pa te szo maszt okoli klincseka vu poszodo vlejali.

Potem szo prisle lojove szvecse. Krseseniki zse od zacsetka pri bozsjoj szlüzsbi szo voszkene szvecse nücali. Leta 1519. v Regensburgi je nikak daruvo takso szvecso, k steroj szo mogli djati lesztvico z dvanajszetimi klinami, csi szo jo steli vuzsgati. Leta 1282 püspek Tobias v Pragi je takso szvecso darüvo, stera je 230 füntov vagala.

Vu prosztuih hisah je li dale gorela lojova szvecsa. Etak szo jo redili: Tajat szo vlacsili po razpüscenem loji, gori vlovlenoga szo nihali, da sze je obrtdno. Te szo pali po loji vlekli tajat, dokecs je szvecsa ne zadobila zselno debelocso. To je szziromaski poszvet bio. Zdüh je grozen bio, zvüntoga vszakso peto minuto je trbeto otrgnjavati. Za to je szlüzso vtrnjalec, to szo bile skarje, mele szo poszodo — püto — za doli vrezani tajat.

Za lojovov szvecsov je prisla stearin-szvecsa. Ona je ne z maszti napravljena, nego iz kisziline masztne. Vkrajszo vzeli vunjecsi glicerín. Kda sze glicerín gori, napravi sze ona vunjecsa sztvar, zvana akrolein. Kak szo güicerín iz maszti vkrajszo vzeli, vonjüja je henjala. Nego to szvecso je tüdi trbelo otrnjavati. Pa szo tü tüdi pomo-

gli. Tajat szo tak napravili, da sze on vugne, vö z plamna sze odkrije, pa celo zgori. Naime tajat szo pleli, liki kakso kito, edno nit szo bolje potegnoli, kak ove. Zato sze pa tajat vugne, kak vrocsina njo oszlobodjava okoli vzetoga oblacsila.

Nego itak je escse pepel osztano na szvecsi, csi je vcsaszi ne trbelo odrtnjavati. Pa to szo tüdi napravili, da tajat gori brezi pepela. Csi gledamo dobro szvecso, na gorecsem tajati sze szkocz kazsejo lescsecse piknje, stere doli szpadnejo i vu szvecsi preminejo. Tajat redi sztvári, stere sze raztopijo. Tajat je najmre iz niti, vu sterih je szo, vapno, to je zmesanca, liki glas.

Glas sze rad rasztopi, csi je v njega kiszilina zsveplena djana, zato pa tajat tüdi vu kiszilini zsveplenoj namocsijo. Zato pa kda tajat gori, pa sze one glasovine dela redijo na njegovom spici pa doli szpadnejo, raztopijo sze, ar majo vu szebi kiszilino zsvepleno. Tak nase najnovese szvecse ne majo niksega pepela.

Tak szvet naprej ide. Zdaj szi na tom glavo terejo, kak bi mogocse bilo napraviti poszvet, da bi szamo szveto pa bi sze telko vrocsine ne zapravlalo; ar nasi poszveti szo vrocsi. Iscsejo mrzle poszvete. To escse tüdi znamo dozsveti.

Lübézen premore vsze.

Po „Sztrázsi.“

Pri Sesztánovi v Podgorji je vládalo velko veszélje. Vertinja sze je obrácsala okolik ognjicsa pa je pripravala lipo disécsa pa técsna jedila. Dekle szo csisztile tla v hizsi pa v prekliti. Hlápci szo pa kincsili z zelénimi vej-kami, z rozsicami pa z málimi pizsanimi zasztavami dveri, viáta pa sztebre, stere szo pri vrátaj gorposztavili.

Deca szkoro z cele véshi szo z velkim csüdivanjom glédala to, pa szo sze ponüvala na pomocs. Na obrázi vszej je prebivala velka radoszt. Veszélomi pogovárjanji pa szmeji je nej bilo konca pa nej kraja.

Pred dvema dnévoma je Lujzek kak novomésnik priseo domo pa za

tjeden dni nakáni oprávlati szvéto meso v domácsoj podgorszkoj cérkvi.

K tomi velkomi szvétki szo sze pripravlali, tomi lepomi domácsemi szvétki szo sze veszelili.

Lujzek je bio jedini decsák pri Sesztánovoj hizsi, pa je po pravici tüdi on nej bio kotriga té drzsine. Pred tridvajszetimi leti ga je najsla Sesztánójca pred preklitnimi dverami. Pri njem szo najšli pizsmo, v steron je sz csrknjami bilo zapiszано:

„Proszim vasz za bozso volo, zemte to dete k szebi, pa je odhránite gor. Dete je zákonszko, krcseno, pa njemi je imé Alojz. — Goszpodni Bog vam zse plácsa vsze vase trüde. Neszrecsna mati.“

Sesztánojva szta toga tihinszkoga, koli dveji leti sztaroga decsáka vzela v szvojo drzsino, pa szta nej pozvedávala nikaj, csido bi bilo dete, pa odket jé. Odgojila szta ga gor tak, kak szvoje lásztno dete.

Dalá szta njemi túdi szvoje drzsinszko imé pa szta ga tak radiva mela, kak szvojo právo hcsérkico, stera je bila szkoro rávno tiszte sztaroszti.

Decsák je zrászeo pa szti nigdár naucs miszlo ne bi, pa od Sesztánovij tudi nigdár nebi zvedo, csi je on tihinec pri hizsi, csi njemi to nebi povedali klepetajocsi szoszjedje.

Gda je szledkar Lujzek pokazao veszélje do vcsenjá, szta ga zgojitela dalá v solo pa szta radiva placšüvala za njim. Lujzek je pa povracšüvao njiva dobroto sz tem, ka sze je jako dobro vcsio pa lepo oponásao.

Sesztánojva szta bilá szigdár veszéloga szrcá, nej szta znala, ka bi zacsnola od veszélja, gda je priseo dijak domo na pocsitnice pa je prneszo szigdár nájbose szvedocsánsztvo.

Gda je Lujzek sztopo v bogoszlovje pa je oprvim priseo domo v csarnoj popozskoj obleki, te szta sze njegoviva zgojitela jokala od radoszti, pa szta v pámet zelá, ka njima je Lujzek szkoro bole pri szrci, pa ga ráj máta, kak szvojo lásztno hcsér.

Pa scse edna drüga oszeba je zšivela pri Sesztánovi, stera sze je Lujzeka oklenila sz celim szrcom. Bila je to Sesztánova dekla — Orsa.

Orsa je bila te, gda je Lujzek dokoncsao sole, zse dvašzeto leto pri hizsi. Bila je zvezta düsa, szamo ka szigdár tuzsna pa zamislena.

Niscse jo je za toga volo nej csemerio, záto ka je Orsa mela za szeov cilo zsalosztno zgodovino.

Kak lepa, brzna dekla je sztopila v hizsni zákon sz Podgajsekovim Jozsefon. Mozs je bio szirmaski, pa jako delaven pintar. Szamo edno leto szta zšivela szrečno.

Jozsef je bio sztrásztne, razburkane naráve. Edno leto po zdávanji sze je sz szoszedom jako szvado pa ga je v szvoji nágli csemeráj z nozsom szmekno. Bio je zavolo toga obszojeni na oszemetno vozo.

Orsa bi szkoro obvüpala zavolo velke zsaloszti. Preszelila sze je v tiszto mesztece, ge je Jozsef bio zaprti, ka bi ga tak vecskrát lezsi obiszkala. Poiszkala szti je tam nekso málo szlüzsbico. Tam njoj je prej — kak szo lüdje pripovedávali — mrlo njéno jedino dete.

Jozsef je nej mogeo prezšiveti oszemetne voze; na sészto leto je mro v vozi zavolo düsevniš pa telovniš bolecsin.

Vsza potrta pa obvüpana sze je povrnola Orsa nezaj v Podgorje.

Sz szkuznatimi ocsmi je proszila Sesztánojco, naj jo zeme v szlüzšbo za dekló. Szlaba je bila tak, kak da bi zse szmrt noszila v szrci; pa szo jo záto zéli sz szmilenja. Oprávlala je nájlezsesa dela pri hizsi. Pa Orsa sze je nej ogibala niednoga dela, pa kembole je delala, tembole sze njoj je vracšalc zdrávje. Dobra hrána je k tomi túdi doszta pripomogla.

Tá dekla je vizšila z düsov pa sz telom na Lujzeki. Mujvala pa csezšala je decsáka, pokecs je bio scse máli, poprávlala njemi je obleko, csi je mela kaj dobroga, njemi je sztisznola v roko, pa ga je mela tak rada, kak da bi bio njéni szin.

Gda je priseo decsák na Planino, ge je meo Sesztán scse edno vérsztvo, pa ge je Orsa na szkrbi mejla zšivino, je szedela Orsa po cele vöre pri decsáki, ga je vcsila pobožsne molitvice pa njemi je pripovedávala zgodbice sz szvétošga pišzma.

Gda je so Lujzek v solo, sze je tomi niscse nej bole veszelio, kak Orsa. Med dugim solszkim letom je szpitávala szkoro vszaki tšeden: „Eli je Lujzek kaj pišzao? Eli szte dobili kakszi glášz od njega?“

Gda szo csteli stero Lujzekovo

piszmo, je poszlüsala ona z velkov pazlivosztjov, ka bi szi vszako recs dobro zapomlila.

Csi jo je diják v pocsitnicaj obiszkao na Planini, njemi je ona podvorila z najbosim, ka je szamo zmogla; vecskrát szi je szela dol raven njega pa njemi je dugo glédala v ocsi, zatem szi je pa zakrila obráz pa je odisla v hizso.

Szigdár, gda je Lujzek so nezáj v meszto, ge je odo v solo, njemi je ona sztisznola steri ranski v roko, ga pogládila po licaj pa ga je pitala sz tretajocsim glászom :

„Lujzek, eli molis császi steri ocsánás za mené pa za mojega pokojnoga mozsá? Jeli pa, ka molis, moj Lujzek?“

Gda je pa odiseo od njenij ocsi, te szi je nej mogla vecs zadrzsati szkuz. Taksega hipa je te száma prti szebi djála :

„Nikaj sze ne jocsi! — Boj zahválna nasemi Bogi, ka je vsze tak lipo zravnao! Vej Lujzeki nikaj ne menka; ka njemi trbej, to má vsze! — Tvoj je pa nej vecs, to mores priznati!“

Nato sze je pá glaszno razjokala :

„Itak pa more biti moje dete, stero szam jesz noszila pod szvojim szrcem! — O, da bi mogla csüti scse ednok szladko recs „mati“ zs njegovij vüsz! Da bi ga koncsi ednok mogla nazvati „moje lübo dete!“

Tá lübézen pa szkrb, stero je Orsa do decsáka kázala, je bila prevelka, szkoro szumliva; pa pri Sesztánovi szo tak bili navajeni; niednomi sze je nej porodila miszeo, csi bi med njima kakse drügo vezálje znalo biti. — Pa je záto Lujzek bio Orsin szin.

Orsa je porodila decsáka nekolko tjednov prvlé, kak szo njénoga mozsá zaprli. Decsák njoj je bio jedina tolázsba pa radoszt v dnévaj njéne britkoszti v meszti. Pa tüdi tá tolázsba je posztála za njo grenka. Nedovedocs je posztála betezsasza pa od dnéva do

dnéva bole szlaba. Kak kamen je tézsila szrcé eta miszeo :

„Ka bo z nebozse detetom, csi me beteg vrzse v poszteo, csi bom mogla mrejtj?“

Pred szebé szi je posztávlala decsáka v prihodnjoszti v nájzsalosztnesoj podobi. Vidla ga je, kak do sze njemi drügi norca delali zavolo zamázanoga iména, ka je nájmre njegov ocsa csloveka bujo.

Kembole je lübila dete, tem véksa zsaloszt sze je naszelila v njéno materino szrcé, gda szi je premislávála, ka bo zs njim, csi ona vtégne mrejtj. V taksi britki pa obvüpani dnévaj sze njoj je oprvim porodila miszeo, ka szkrmá nahá dete pri kaksi dobri lüdej. Pa sze je cele dnéve pa tjedne bojüvála sz szvojim lásztnim szrcem; Gda sze je pa njéni beteg csiduzse bole na szlabo obrácsao, sze je záto li napotila prti szvojoj domovini.

Sesztána, steroga je poznala kak dobroszresnoga pa prémocsnoga kmeta, je nakánila za bozso volo prosziti, naj zeme dete k szebi.

Na poti v domovino je pa ránila njéno szrcé escse dvakrát obscütlivese miszeo, ka de dete celo szvoje zsvilenje moglo posziti zamázano ocsino imé na szebi. Te sze je odlocsila, ka dete szkrmá nalecsé pred Sesztánovo hizso, ka tak niscse nede znao, sto szo njegovi roditelje. Bole naj nema niksega iména, kak pa zamázano imé!

Tak je tüdi vcsinila na drügi dén — jako rano.

Zatem sze je pa podála k ednoj sztároj zsenzki, stera je mela szvojo hizsicsko kaksivi dve vöri delects od Podgorja. Tam je naszkori zvedila, ka je v Podgorji bilo nájdено edno dete, pa je je Sesztán zéo za szvoje. Britka zsaloszt je napunila njéno szrcé, pa sze je záto tolázsila, ka je njéno dete v dobrom mesti, pri dobri lüdej. Nato sze je povrnola nezáj v meszto.

Gda njoj je mro mozs, je povrgla

to neszrecsno meszto, ge je prezsvela telko zsalosztnij dnévov, pa szi je posizkala pri Sesztánovi szlüzsbo, ka bi tak pá mogla biti v blizsini szvojega deteta.

Celij dvajszeti let je zsviela poleg szvojega deteta, pa je nej ovádila nikomi, csi je ona njegova mati. Premágala je jünacsko nájmocsnesa csüszstva cslovecsega szrcá. Ona sze je zalübila, ka njoj prlé naj poci szrci, kak bi szamo edno recs csmrgnola, s sterov bi ovádila pa v szramoto posztávila szvoje dete.

* * *

Pred dvema dnévoma je pa priseo Lujzek kak novomésnik v Podgorje. Orsi je na njéno velko zsaloszt nej bilo mogocse, ka bi bila nazocsi, gda je priseo. Sesztán njoj je zapovedao, naj má szkrb na zsvino na Planini.

Gda szo zvonovje tak lepo doneli pa mozsárje delecš okoli grmeli, je Orsa glaszo zajokala pa szi je vecš nej mogla zadrzsati jocsa pa szkuz vesz vecsér; nej je znála, eli sze jocse od radoszti eli pa od zsaloszti.

Vcsera je celi dén jako csákala — vért njoj je nájmre oblübo, ka pride z novomésnikom k njoj, ka dobi od njega blagoszlov, — dnesz zarán szo njoj pa poszlali glász, ka jo ob pognjé obiscseta vért pa novomésnik.

Orsa sze je szvetesnje oblekla pa szi je szela na klop pred kucsov. Dugo sze je zamán zglejüvala doli po klánci.

Nazádnje szta prisla. Orsa je trepetala od szamoga razburkanja.

Novomésnik njoj je zse ozdelecš kimao z rokov pa jo je pozdrávlao:

„Dober dén, Orsa! Kak ti kaj ide? Kak je kaj sz teov?“

„Dobro“, je odgovorila Orsa pa sze je páscsila proti njemi, ga je prijéla za roko, njemi jo je küsnola pa je je dugo nej stela püszliti; novomésnik jo je mogeo naráhi odtégnoti od njé. Ona je scse ednok szégnola po njoj pa je právila:

„Doszta szrecse ti zselem, goszpod Alojz, jezero szrcse ti zselem!“

Orsa je gosztoma podvorila, sz kem je nájbole mogla. Gda je vért pravo, ka ta sla, ga je ona goréce proszila:

„Drági moj vért, bojte tak dobri pa püsztite goszpoda Lujzeka malo pri meni; szletkar bom ga tak malo gda vidla.“

Sesztán je nej meo nikaj proti tomi; csi Lujzek scsé osztáti; naj szamo osztáne; on de pa so glédát okoli po vérsztvi, csi je vsze v rédi, pa pride nezáj naszkori. Lujzek je rad ostao.

Orsa szi je szejla raven njega pa njemi je dugo glédala v ocsi. Tak lipo bi rada zs njim gucsala, pa je recsi nej mogla szpraviti sz szebé. Tak sze njoj je vidlo, da bi njoj kaj tiscsalo v grli, je vecskrát mogla iti vó sz kucse pa sze je razjokala.

„Eli, Orsa, ka ti pa je!?“ jo je pitao novomésnik. „Gnjesz szi tak nekša tiha, pa más szkuznate ocsi.“

„No, záto ka me jako veszeli, goszpod Alojz, ka szi tak delecš priseo, ka nej, jesz ti szmem praviti „ti“? Vikati te nemrem.“

„Orsa, gucsi naravnocš, kak szi bila dozdej navajena.“

„Jeli pa, goszpod Lujzek, ti sze ne szpozábis z mené, csi te vecš nede na Planino k meni“, je proszila Orsa.

„To tak, ka nej, Orsa nigdár sze sze ne szpozábim sz tebé, pokesč bom zsvivo!“

Orsa pa odide vó sz hizse, pa je dugo nega nezáj.

Gda pride nezáj, prineszé v roki lepo pizsano mosnjo. Polozsi jo pred novomésnika pa njemi právi:

„Goszpod Lujzek, to mám máli dár, steroga ti dám za tvojo primicijo. Vküp szam devala stiri leta, pa szam sze zse dugo veszelila dnévi, gda bom ti mogla to dati. Malo je, da pa jesz nemam vecš — zvün toga je v mosnji

máli srebrni krizsec; to mi je podelo
moj mozs pri zdávanji. Jeli pa, ka ti
to zemes, pa mi naprávis velko ve-
szeljé?“

Novomésnik je odpro mosnjo. Bilo
je v njoj szto lepij, szvetlij koron.

Porino je peneze nezáj pa je pravo:

„Nej, Orsa, to je prevecs! To jesz
nemrem zéti za nikoj; to je tvoja britko
zaszlüzsena pláca — nekaj namali ze-
mem, záto ka tak zseles, vsze pa ne
zemem nikdár nej!“

„Lübi Lujzek, ti mi delas velko
zsaloszt. Vis, ka szam scse jesz nikaj
nej za tebé vcsinila, pa bi jesz tüdi
rada mela táo v tvojem veszélji. Boj
záto tak dober, Lujzek, ne kráti mi
toga veszélja! Deni v zsep té máli dár,
pa ne povej nikomi nikaj — jeli, ka
zemes, Lujzek?“

„Orsa, ka pa jesz naj tebi dám
za to?“

„Ka bi mi ti dávaó? Nikaj! Szpo-
menés sze z mené pri szvojoj prvoj
szvetoj mesi; pa z Jozsefa, mojega po-
kojnoga mozsá sze tüdi szpomenés,
csi scse potrebüje, jeli pa? Pokojni je
lipo mro; Bog njemi je zaisztino vsze
odpüszto. — Jeli pa, ka sze ti szpo-
menés z náj obá?“

„Kak pa, ka sze szpomeném, Orsa,
vesaszi za mojimi krüsniimi sztarisi pa
za mojimi nepoznánimi roditeli prides
ti na vrszto.“

„To je lepo; Lujzek, ka ti na
szvoje práve roditele tüdi miszlis, to je
jako lepo“, právi Orsa sz trepetajocsim
glászom.

„Ja, csi bi znaó, ka moja mati
scse zsvéjo, pa ge prebivlejo, csi bi to
znaó, bi so szto vör delects, ka bi ji
poiszkao pa pripelo sze, naj bi sze z
menov veszelili.“

„Lujzek, Lujzek!“ zajocse zaj
sztára zsenzkcica naglász; zakrije szi
obráz pa nemilo jocse.

„Eli, Orsa, ka ti pa denok jé?“
o pita presztraseno novomésnik.

Orsa je odkrila obráz, njéno lice
je szpremenilo fárbo, pa je po vszoz
szili stelo priti zs njénij prszi nekaj
na szvetlo. Odprla je zse vüsztá, pa je
je li pá zaprla; nazádnje je právila
szkoro zevszema potihó:

„Ti sze mi tak milis, Lujzek, tak
prevecs sze mi milis.“

„Zakaj sze ti milim, Orsa?“ po-
zvedávle novomésnik.

„Záto ka nemas pravij sztarisov,“
je sepetala dekla.

„Nemam; da szo pa moji krüsni
sztarisi tak lübeznivi pa tak jako dobri
z menov.“

„Isztina je, ka szo dobri pa lü-
beznivi, mores njim jako zahválen biti,
goszpod Lujzek.“

Med tem je priseo nezáj vért, pa
szta szi tak nej mogla duzse gucsati.
Sesztán je bio dnesz jáko dobre-
vole.

Gda szta sze sz hránov, ka njima
je Orsa prineszla, zadoszta pokrepcsala,
szta sze podala na pot. Mogla bi scse
celo szoszedno vész povábiti na primi-
cijo, pa prlé kak domo prideta, de zse
kmica.

Gda szta stela oditi, je sztisznola
Orsa scse ednok novomésniki roko pa
njemi je posepetela:

„Te nikomi nikaj ne povej, gosz-
pod Alojz!“

Lujzek je szkimao z glavov, ka
ne povej nikomi. Nato je pa zéo ke-
pec z molitvene knige pa ga je dác
Orsi:

„To más szpomenek na mojo novo
szvéto meso“, je pravo, „szkoro bi po-
zábo — szledkar dobis vékso pa lepo
podobo — scse ednok jako lepa hvála!“

Za tem szta odísla.

Orsa je küsnola kepec; obrnola
ga je, tam je vidla napiszano njegovo
imé z velkimi csrknjami:

„Alojz Sesztán“ . . .

Nato szo sze njoj zaszkuznatile
ocsi, pa je neszla kepec v hizso.

* * *
Nove mese dén je napocso. Bilo
je vedro; néba je bila csizta kak
kristálovina. Nindri je nej biló niedne
meglé. Szuncseni tráki szo pozlátili
vrhé brgov pa szo sze raszipávali na
rávno bogato pole. V vézsi je bilo zse
vsze na nogaj. V fárnj cérkvi szo je
na té dén szlüzsiló vecs szvétij més,
pa je doszta lüdi prihájalo v cérkev
pa pá odhájalo zs njé. Cérkev pa bli-
zsánje hrámbe szo bilé lepo pa szvé-
tesnje okincsane.

Orsa je bila ob petij zajtra pri
szv. mesi, pa je zatem tuzsna sla pri
Planini.

Vcsera szo je Sesztanovimi szkrega-
gala, záto ka je na dén nove mese
nej steo niscse iti na Planino, ka bi
meszto njé meo zsvino na szkrbi, ona
bi pa tak rada bila nazocsi pri szvé-
toj novoj mesi. Sesztán szám njoj je
steo napraviti to veszeljé. Pa je nazád-
nje li szklenola, ka de tüdi na té dén
oprávlala szlüzsbo, pa osztáne na Pla-
nini; miszlila szi je, ka de lejko dol
z brgá glédala pa de tak vidla. ka szo
pri cérkvi godi.

V Orsinom szrci je násztao teski
boj, pokes je nej premágala szebé, ka
tüdi to presztoji. Zse vezs tjedén je
zselno csákala na té dén, bila je vsza
zatoplena v lepe miszli, ka na té dén
z rok szvojega lásztnoga deteta zeme k
szebi Zvelicsara — pa tá zselá szo njoj
je nej mogla szpuniti. Novoméšnikovo
obiszkanje je zbüdilo v njénoj düsi právi
vihér. Malo je menkalo, ka je nej ová-
dila szvoje szkriynoszti. Bojála szo je,
ka bi jo premágalo njéno csüsztivo, csi
bi bila nazocsi pri novoj mesi szvojega
szinü, pa ka bi zadoszta bio eden szám
máli zrok, steri bi zvábo njéno szkri-
noszt. V to nevarnoszt szo neszmi po-
dati zanikoj, záto ka od toga viszi po-
steno imé njénoga szinü.

Vész Planina szo raszpresztira na

lepom, sörkom z redkimi hizsicami po-
szejanom brezsicsi, ge szo razlegajo ze-
léni pásniki, steri vleti dávlejo zsvini
dobro pa szladko krmo. Sz Planine pa
naravnocs, pa zevszema dobro vidi v
vész Podgorje, stera lezsi opodi pri
bregi. Na szredi veszi pa sztoji lepa
fárna cérkev.

Na precí viszikom bregi szedi Orsa,
poleg njé pa szoszedova Kata. Obej
zsenszki glédata nepresztano doli v do-
lino. Vidita dobro, kak szo hizse okir-
csane, vidita tüdi vnoge z venci opletene
sztebre. Brezbrojne zasztavice plahün-
csejo visziko v zráki. — Lüdjé szo vküp
zebirajo okoli cérkvi. Zvonovje zvonijo
tak lepo, pa razposilajo v zbránom kori
szvoje vizse delects okoli. — Mozsárje
grmijo pa troszijo bregé pa dolé. Po
veskoj ceszti ide velka preszeczija pri
cérkvi. — Vsze szo dobro vidi; náj-
naprej muzsikásje sz szvojov szvetlov
skerjov, za njimi duga vrszta belo oble-
csenij pa lepo ovencsanij deklíc, za
njim vnogo dühovnikov, oblecsenij v
bele robacse, te pride néba pa pod
njov novoméšnik v bliscsécsoj mésnoj
opravi. Orsa je posztánola bleða: jo-
kala je nej, liki trepetala je na celom
teli. Preszeczija je pomali sla v cérkev
nad vélka vráta. Gda szo zse tüdi
zádnje oszébe sztopile v cérkev, je Orsa
escse itak glédala tá dol.

„O, da bi tüdi müvi mogli biti
pri szlüzšbi bozsoj“, szi je pogucsala
Kata.

Orsa je na to nikaj nej právila.

„Rada bi znála, csi predgar tüdi
od právij novoméšnikovij sztarisov kaj
prinesze naprej“, je právila dele Kata.

Orsa je sztrepetala, pa je osztála
tiho.

„Vej je to itak velka csüða“, je
csefketala dele Kata, „ka decsák taksi
nevalánij sztarisov doszégne tak velko
miloszt“.

Orsi szo posztala lica ardécsa, pa
je pitála?

„Kata, pa ti kaj znás od novomésnikovij sztarisov?“

„Znám to, ka znájo vszi lüdjé.“

„Eli pa ti nemas vüj?“ sze je csüdivala szoszdedica; „zse pred sesztimi leti szo szi lüdjé gucsali, ka je Sasztánov decsák szin tisztoga malovrednoga Laputnika. Kem bole je zrászeo decsák, tembole je bio podoben tomi zsganicozsganjari. Szamo dobro pogledni mládogo goszpoda — eli je nej to zsganjar Laputnik? — Znás, Orsa, to je znána recs — novomésnik — szvéto poszvesenjë naj bo vö zéto — je szin tisztoga nevalánoga csloveka.“

Orsa je nato djála :

„To je ne isztina! Vsze je zlagano!“

Zatem szi je zakrila z rokámi obráz pa sze je jako jokala.

Laputnik Irga njegova zsená Liza szta sze pred 40. leti priszelila sz Horvacsogoga. Nej szta scse zsvivela edno dobro leto v Podgorji, pa sze jiva je zse vszaki posteni cslovek ozdelecs ogibao. Njiva kucsá, ge szta mela zsganjárno, je bila zbiraliscese nájbole razvüzdane szodрге. Laputnik je bio mester v tom, csi je ge koga trbelo znoriti eli pa oropati. Liza je pa jako znála szkrihati vkrádnjeno blágo v szvojoj kucsi, pa zvün toga sze je scse doszta drügi, nej lepij recsi gucsalo od njé. Gda je zgorela Plevnikova hizsa, szo szi lüdjé gucsali, ka jo je niscse drügi nej vüszgao, liki Laputnik, ka bi szi pri gaszidbi napuno zsepe. Pou szvojega zsvivlenja szta zse preszedela Laputnikovja v zápori. — Laputnik Irga je pred trinászetimi leti telebno v veski járek pa sze je tam nápio na celo vecsnoszt, Lizi je pa zsi oszem let nej bilo glásza.

Neszmimo sze záto csüdivati, csi ste je Orsa mílo razjokala, gda njoj je klepetaszta tivársica tak isztinszko pravila :

„Novomésnik je szin malovrednoga Laputnika!“

Gda je Kata vidla, kak velki vtisz szo napravile té recsi na ráhocstüécsó

szoszdedico, jo je kusala tolázstiti. „Orsa, boj mérna! Nikaj sze ne jocsi! Jeli pa, ti szi mela Lujzeka prevecs rada; jesz ti nebi szmela toga ovaditi; pa tüdi szam nej znála, csi ti to neves.“

Orsa je zdignola poveseño glavo. Odprla je szvoj pogled v Katine ocsi pa je iszkala v njij, eli je isztina, eli je lázs, ka njoj je pravila, pa je pitala :

„Kata, povej mi odkritoszrcsno, eli je reszan isztina, ka szi lüdjé tak gucsijo od Lujzeka?“

„Znás, Orsa, to ti zevszema niscse ne dá vö“, je razlágala Kata, „nescsejo lübeznivomi mládómi goszpodi delati zsaloszti, záto ka je to on nej kriv, csi szo njegoví szlarisje bili taksi; potího szi pa vszeposzédi od todga gucsijo; jesz szam vcsera pá csüla to pri Vinaróvi!“

„Kata, boj tak dobra, pazi malo na mojo zsvivino“, jo je proszila zaj Orsa, „jesz morem iti dol v Podgorje!“

„Ka ti pa jé? — Ka zseles, eli ka scsés vcsiniti?“ jo je pitala Kata sz csüdivanjom.

„Püszti me, pa pazi na mojo zsvivino“, je pravila Orsa napou csemérno nato je odbezsała v szvojo hizsicsko, szi je oblekla boso obleko, pa je te bezsala dol po bregi prtí Podgorji.

Med potjov szi je száma sz szeov etak gucsala :

„Szin Laputnikovoga Irgo!... To neszmi osztáti!... Laputnikov Irga! — Nej, bosc je Podgajsekovoga Jozsefa. Bozsem cslovek je Jozsef nej bio, szamo prevecs nágle nature!“

Kem blizse je bila prtí cérkvi, tem lepse szo doneli zvonovje, tem bole szo düvnjali mozsárje. Orsa je vküp pobrála vsze mocsi, pa sze je prerivala v cérkev, stera je bila naklácsena z lüdmí. Szpevali szo rávno k zádnjemi blagoszlovi. Novomésnik je zéó v roke monstranco. Obráz je bio nekolko razzsarjeni, pa njemi je szvéta navdüsenoszt szijala z ocsi. Orsa je nepremeknjeno glédala na njega. Gda

je pa zacsno szpevati sz csisztim, lepim glászom: „Genitori . . .“, te je Orsa nej vecs mogla glédati prti oltári; potégnola je vö zsepa beli robcek, pa je jokala napou glaszno. — Csüdno lepo sze je glászo té njéni jöcs.

Po dokoncsanoj szlüzsbí bozsoj je szprevájala preszecija belo oblecsenij deklin pa drügij lüdi novomésnika na farov. Za preszecijov je sla tüdi Orsa. — Zaj njoj je szpadnolo kak szvinec tesko na szrcé njéno nakanejnje. Gda je sla dol po bregi, sze je sztanovitno odlocsila, ka povej lüdem, kak nájprlé de njoj mococse, csidij sztarisov szin je Lujzek; zaj sze njoj je pa kresilo szrcé; vidi sze njoj szkoro nemococse, ka bi mogla szpuniti szvojo lásztno zselo. — Eli do njoj lüdjé vervali? Ka bi sze zgodilo, csi bi to na szvetlo prislo? Ka bi szí njéni szin miszlo od njé? Ka bi njoj pravili na to Sesztánovi? — Grenki sztráj je obdájao njéno zmantráno düso. — Pa sze záto to more zgoditi!

Trbelo je resiti csaszt pa dobro ime njénoga szinü, njénoga jedinoga, deteta. Pa komi sze naj nájprlé to ovádi pa odkrije? Mislila je na plivánosa, na Sesztána, na vertinjo; da sze njoj je pa tak vidlo, ka bi scse nájlezsi gucsala sz szvojim szinom szamim.

Orsa sze je podála na farov. Tü je proszila, naj sze njoj dovoli, ka de z novomésnikom szamim gucsala nekelko recsi; má njemi nekaj povedati. Pelali szo jo zato vcsaszi k njemi. On jo je szprijao z nájvéksov lübeznosztjov.

„No, vej szí pa záto ti tüdi tü bila, Orsa?“ jo je pitao z velkim veszeljom. „Jako me je zsalosztlo, gda szam zvedo, ka mores osztáti na Planini. — Orsa, povej, eli je bilo lepo?“

„Oh, pa kak lepo“, je odgovorila Orsa, — „szamo ka szam jesz prisla komaj zse na konci.“

Nato je zacsnola jokati, pa je nie-dne recsi vecs nej mogla szpregovoriti.

„Orsa, ka ti pa je!“ jo je pitao mládi goszpod.

„Naháj me malo, ka szí odpocsi-ném; szam prevecs trüdna!“ je pro-szila Orsa.

Velo njoj je, naj szí doli széde ona pa li jocse, pa szí nemre sztavi-szkuz. Za nekelko minot pa právi po-császi:

„Lujzek, prevecs me je szráam.“

„Pred kem te je szráam?“

„Pred teov pa pred lüdmí.“

„Pa zakaj te je szráam, Orsa?“

„Lujzek, jesz szam sze pregresila nad teov, jako szam sze pregresila nad teov, jako szam sze pregresila!“

„Boj pametna, Orsa ka szí vszega-ne domislávles! Vej szí ti bila zmérom-tak lübezniava, ka mi mati ne bi mogla biti bole.“

Zaj sze je szpüsztila zszenszkica v glaszen jöcs.

„Lujzek, jesz szam tvoja mati!“

Mládi dühovnik sztopi eden szto-páj názrt, sze sztepé po celom zsvivoti.

„Orsa!“ szkrcsij glaszno, „moja mati! Eli je to isztina?“

„Priszégam ti na szvéto Trojsztvo! právi zszenszka cilo razburkana.“

Zaj jo sztiszne novomésnik v szvoj nárocsje, jo obine, jo kúsne na cseš pa njoj právi z veszélím glászom:

„Moja mati, moja lüba mati!“

Dugo, dugo szta bilá obá tihó Mládi dühovnik sze je tüdi mogeo szkuziti.

Nazádnje je szpregovorila Orsa pa je pitala z milim glászom:

„Lujzek, eli mi mores odpüsztití?“

„Mati!“

„Moje lübo dete! O, kak me veszeli, ka morem ednok szpregovoriti ti recsi. Nej szam mislila nikaj hüda. Bilo mi je tesko, cserezred tesko, goszpon Bog zná — vcsinila szam z lübezní do tebé — sz csiszte lübezni do tebé — Lujzek?“

Nato szta pá obá posztala tihó zatem je pripovedávala Orsa, kak szí je vsze zgodilo, kak je Jozsef, njego

ocsa posztáo neszrecsen. Nej je bio bozsen cslovek, szamo prenágeo je bio.

Zatem njemi je povedala, kak zsalosztno sze njoj je godilo v meszti, kak je njega, szvojega szinű, v nájvéksoj szili z bolécsim pa sz trpécsim szrcóm zavűpala tűjim, lűckim lűdem, kak je zamucsala njegove roditele, ka bi ga tak obcsuvala szramote, stero bi njemi znalo delati ocsino imé. Sz toga nágiba je celij dvajszeti lejt premágala csűsztva szvojega szrcá, bilo njoj je vecskrát tesko, nezgovorno britko, ka njemi je nej povedala, ka je ona njegova mati.

Nigdár nebi csmrgnola ni recsi, to szkrivnoszt bi neszla sz szeov v hladen grob, csi njoj nebi prislo na vűha, ka szo bozsni jezicje gucsali.

Na-konci szvojega pripovedávanja sze je pa pá zácsala szkuziti.

Szin jo je prijao za roko pa njoj je pravo od veszélja :

„Vi lűba moja mati, dobra mati!“

Glédala szta szi dugo csasza nejmo v ocsi.

Zaj szklonka nekák po dveraj.

Novomésnik veli materi, naj osztánejo v hizsi, on pa ide vű. Dugo ga je nej bilo nezáj.

Orsa je trepetala kak siba po celóm teli. Nej szi je mogla premiszliti, kaksi vtisz naprávi tá nedovejdna novica na lűdi.

Zan császek sze zacstűje odzvűna veszélo govorejnje. Dveri szo sze odprle, v hizso sztopijo plivános, gosz-

podje dűhovniki, Sesztánovi pa vno go drűgij gosztov.

Orsa szi zakrije obráz. Vszi jo tolázsijo, jo bátrivajo pa njoj dávlejo roké. Sesztánojca sze je razjokala od szamoga szocsűtja pa od radoszti.

Hitro prineszűjo Orsi szvétesnjo obleko, jo pelajo v dvoráno, ge szo bili gosztűje vkűp zebráni, pa njoj dájo prosztor na prvom, nájudlicnesem meszti poleg novomésnika, szinű njénoga.

Od szame razburkanoszti je szkoro nej mogla nikaj jeszti, zmérom je glédala szvojega szinű. Gda szo muzsikásje zaigráli brzen mars, sze je Orsa zácsala tak jokati, ka je odnemogla na celóm zsvivoti. Mogli szo jo pelati vű z dvoráne. Komaj na vécsar, gda je bila sz szinom száma, sze je pomirila. Zaj je te zacstűtila vszo szvojo szrecso pa blázsenszťvo.

Za nekolko dnévov je mogeo novomésnik odpotűvati, ka je nasztopo kak kaplan v ednoj delésnjoj fari szvojo prvo szlűzsbo.

Za Orso je bila tá locsitev tak nezgovorno teska, kak nigdár prlé nej. Cstela je od tiszťimáo vűre űpa dnéve, gda bi jo pá priseo pohájat njéni szin.

Po oszmi letaj je dobo kaplán Alojz meszto szamoszťojnoga dűsnoga paszťera. Zéo je k szebi szvojo mater; tak szo napocsili zdaj mérnű pa blázseni dnévi za lűbécse materino szrcé, stero je moglo preszťati telko teskij pa britkij szkusenj.

D.

Novi krcsmar.

V peszkój veszi sze je velka novina godila. Sztaro vesko krcsmo szo do doli vtrgnoli, zse je vkűper sla. V jeszen je nova zidina gzdao kazala szvoje bele sztene.

Kak je gotova bila krcsma, doli je tűdi pretekla arenda krcsmara. Na tri leta jo je vűvzeto meo do novoga leta. Prvle nisterne meszece szo z nova vűdávali krcsmo. Sztari krcsmar — pris-

lek — sze je drzso, nego tak vizzoko szo gor gnali nisterni iz veszi, da je na szlednje henjo, telko on ne more vö szpraviti iz krcsme.

Po licitaciji szo zacsnoli poleg navade piti. Piscse sze oda, pa je adomas, ne pa ka hi ne pili, kda sze krcsma vödava.

— No prineszi vino krcsmar, dugo nam zse tak ne bos tocsö.

— Dobro, dobro. Prinesze vino, pa szii med nje szede.

— Meszto koga szte pa vi tak vizziko gori gnali? Ve pa znamkar ne te vi na sztare dni krcsmar?

— Ve pa znas, mam szina v Becsi, tam sze je ozseno. Zsena je, prej, dobra küharca, vö sze je navasila. Domo mi je piszo, naj vu njegovom imeni gori vzemem krcsmo.

— Dobro, dobro, nego kak pride vö, csi de tak drago arendo placšüvo.

— Vecskrat pridemo pit pa mo ga pomagali.

*

Novi krcsmar je prisö domo, zs njim njegova zsena. Znala vsze vrszti dobre hrane pecsti, cvreti, nego krüha ne znala szpecsti, zafrigana zsupa sze e njoj ne stela poszrecsiti. Prevecs je vö navcsena bila, csi bi kaj menje znala, bi lekar boljse bilo. Zaman, je li sztara pravica: Ne je dobro doszta znati.

Novi krcsmar sze je pripravlo, da prek vzeme ostarijo, zse sze je njemi naprej szenjalo od doszta pivcov, od vnogih penez, kak de on z belim sörcom okoli hodo, na ednok tri litre neszo. Lehki zsitek de meo, ve pa vszaki ostarijas je rudedsega lica, debeloga sinjeka. Nikda-nikda bo szila, drügocs de pa szamo po klopah szedo, ednok vu hisi, drügocs na sztolici pod lipov, pa de csako, csi stoj pride, liki pavuk vu pavocsini na kákso kuko. Penez szii je kaj szpravo po szveti, zdaj de lahko brezi szkrbi zsivo. Ve je zse tak doszta delö. (Komaj je escse pettreszeti let sztar.)

— Mogo mo kakso poszodo küpiti, po vino morem iti.

— Sztoce, sztole tüdi morem meti. Kde je narocsim? Vremen sze pacs priblizsava, za nisterne tjedne mo mogo vödvariti dati, da prek vzemem ostarijo Peszke veszi.

— Najboljse bo, zdaj mi pride na pamet, sztole, sztolce prek vzemem od sztaroga krcsmara. On tak dale ne de nüco. Vecs mesztih je steo gori vzeti, nego vsze povszedi je prek szpadno. So mo k njemi, lahko dobim vsze pohistvo za fal peneze. Pa nöncs ne de to bozsen gseft.

Kak je nakano, tak je vcsino. — Eden vecser sze je vu ostarijo poszta-vo, sztari krcsmar ga je z belim gledö. Znao je, ka te cslovek ne hodi vu dobrom, zato szii je pa gori djao, da dnesz pazo bode. Pa je pravico meo, ar je novi krcsmar eden za drügim dao vino nosziti pa je szkoz klonckao sz sztarim ostarijasom: Na dobro prijatelsztvo.

— Ka scse te cslovek sz prijatelsztvom zdaj, kda me je vö sz krcsme szüno, je mrmrao vu szebi sztari krcsmar pa escse boljse szii je gori djao, da de pazo.

— No, kelko tjednov escse mate? pita novi krcsmar.

— Tri tjedne.

— Koma te pa te sli vino tocsit?

— Nikam, ve pa tak znate, da szam vö szpadno. So mo domo k sztarisom, ve te zse nikso delo nindri naidem.

— Ka pa sztolce i sztole koma denete?

— Ne vem escse.

— Bi je ne odali?

— Ne vem escse.

— Jasz vütro scsem narocsiti pri Szobocskom sztolari. Nego prvle szam sze prisö, lahko bi vi odali szvoje.

— To je mogocse.

— Kelko bi je pa cinili?

— No tebi fal dam. Za prvi szto-

lec mi placsas eden krajcar, na dale za vszaksega dvakrat vecs. I za sztole . . .

— No sztole mi ksenki date.

— Te pa naj bo. Ksenki ti je dam.

Vino szta szi natocsila, szpila szta pa szta szi vu roke pocsila.

Sztari krcsmar sze je hitro vu velko hiso popasceso, tam szta bila dva kopinara, notri njiva je zvaov vu eksztra hisicsko, prineszo paper, tinto i pero i celo pogodbo na papir djao i kopinara liki szvedoka szta sze podpiszala.

Novi i sztari krcsmar szta dale vküp osztala celo do beloga dneva. Novi krcsmar od veszelja sze je tak napojo, da je kapo, kak dezs. Placso je, potem pravo:

— Zdaj me pa te domo szprevedite, naj vidi celi szvet, da szva müva dobriva prijatla.

— Iz szrca njih rad szprevodim.

*

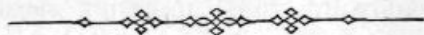
Pri treznoj glavi je zacsnoracsunati novi krcsmar, kelko do kostali sztolci pa v pamet vzeo, da telko pe-nez niti cela vesz ne ma.

1, 2, 4, 8, 16, 32, 64, 1 ranski 28 krajcarov, 2 r. 56 kr., 5 r. 12 kr., 10 r. 24 kr., 20 r. 48 kr., 40 r. 96 kr., 81 r. 92 kr., 163 r. 84 kr., 327 r. 68 kr., 655 r. 36 kr., 1310 r. 72 kr., 2621 r. 44 kr., 5242 r. 88 kr., 10,485 r. 76 kr., 20,971 r. 52 kr., 41,943 r. 04 kr., je escse komaj pri stiridvajsztom sztolci bio, pa je zse 41 jezer ranskov bilo. Dale je nõncs ne racsuno.

*

Placsati je gvüsno ne mogo. Kak szta sze zglihala, steri je dale krcsmaro, ne pripovidava nasa pripoveszt.

(kj.)

NOVINE.

Zidejo vszako leto ednok, csi de njin vola.
Cena: na celo leto menje edne telko koron.

Urednistvo pa blagájna:
Dnesztü-vütrotan.
Brzójav pa telefon:
v Negaja vulici.

Politika.

Britko je bilo jaboko, v stero szmo vgriznoli, gda szmo lajnszko leto razposzlali prvo stevilko nasij novin. Mi szmo miszlili, ka sze nase novine povidijo vszakomi Marki pa vszakoj Manki, sterin sze ardécsa krv pretácse po zsilaj. Pa je nej bilo tak; V nasi dolenzski vesznica j sze je nájmre najslö vecs tak zaosztánij Markov, pa tüdi nekelko taksij Mánk, ka szo njin té nase novine nej bilé povoli. Nej szo bili zadovolni zs njimi, csi rávnoka szmo szi

mi ze vszov mocsjov prizadevali, pa sze trüdili tak, kak szmo szamo mogli, ka bi nagodili vszakomi, kikoli je dobi do rok.

— Zakaj szo pa nej bili zs njimi zadovolni? — bi nasz znao sto pitati. Odgovor na to pitanje je nej tesko dati.

Edni szo nej bili zadovolni z nasimi novinami, ka szami nevejo, zakaj. To szo navékse tiszti sztári mozsácje — vsza csaszt njin! — ki szo scse szlüzsilö goszpocsino, pa sze protivijo

vszakoj novotariji, csi rávno ka je prevecs potrebna. Ten toga ne zamerimo. Sztáre lüdi postüjemo, pa sze zs njimi nescsemo radi degmati, csi rávno vidimo, ka dosztakrát nemajo prav.

Vszega pomilüvánja szo pa vredni tisztí — to szo van ti právi Marki! — steri szo sze za toga volo csemerili, ka szo nase novine odkrile njüva nej lepa dela, zavolo sterij jij je szrán, pa ka szo njim pokazale njüve szlabosztí pa nej csedne naváde, stere szo zse vnogomi prineszle neszrecso eli pa szirmastvo. Tej tuzsni vítözje bi pa doszta 'bole vcsinili, csi bi szí z nasij novín návuk zéli, nej pa ka szo sze nad njimi csemerili. Vej to zse lejko szprevidi vszako dete, stero kolicskaj zshivé sz szvojov pámetjov, ka té novine zselejo biti na haszek vszen, nájbole pa scse taksin neszrcécsnin zaosztáncon, steri zse ogen v sztrehi májo. Mi to nikaj jako ne máramo, csi szo ti edni lüdjé z nami nezadovolni, záto ka dobro známo, ka je nezahválnoszt placсило szvejta.

Nadele pa tüdi neszsmimo zamucsatí, ka sze je naj slo vecs tak csalárnij lüdi, steri szo nan to potocsili, ka prej nasi naglejüvácse pa pizácse doszta lazsejo. No, nato zaj szamo zapomlímó, ka nasi naglejüvácse pa pizácse vszi to právijo, ka oni lagati nescsejo, záto ka je lagati prevecs grdo, liki oni ráj tak povejo császi stero recs, ka je nej isztina. To pa tüdi szamo te vcsinijo, gda je zse prevecs velka szila. Za toga volo nasz pa niti bojnecska kurija nede mogla obszoditi.

Sz ten szmo obracsunali z lüdmí, ka szo bili z nami nezadovolni, záto sze zaj malo obrnmó tüdi k tisztin, steri szo z veszéljon zéli gor nase novine. Med temi pa sztoji v prvoj vrszti nasa mladina. To je jako lepo! Za mladínov pa pridejo vszi treznomiszlécsi odrasceni, ki szo zse tüdi szprevidli, ka gnjezdén brezi novín tesko ide kaj naprej. Da szo tej dvoji sztopili na

naso sztrán, nasz sz szrcá veszeli pa nan dávle batrivnoszt pa mocs, ka szmo nej tá püsztíli pizsanje novín, liki je nadaljávlémo.

Tá stevilka zse prinása novice nej szamo z dolnjij, liki tüdi z gornjij, z goricskij pa scse z bojnecskij vesznic. Záto nájdejo zaj zse tüdi gornje Zsúske, goricske Gére, pa scse bojnecski Klosje kaj dobroga za szebé. Szamo skoda, ka szmo nej mogli dati nastámpati vszej novic, ka szo nan je nasi naglejüvácse pa pizácse sz tej krajov szposzlali. Vnogo lepij pa zanimivij novic szmo mogli zavolo máloga prosztorá odlozsi na kleti. Csi záto stere vesznice ne nájdejo v toj stevilki szvojega iména, naj nan to ne zamerijo, vej zse pridejo na vrszto v prihodnjem leti. —

Zsalosztne novine.

Prlé kak bi pizsali dnévne novice, moremo, racsun napraviti z nesternimi zsalosztnimi navádami. Vecs nasij naglejüvácsov nan je náj mre poszlalo celo zsalosztne glásze. Tak napriliko sze nan tozsijo, ka roditelje zse gnjeszdén nevejo, kak bi zváli szvojo deco, pa kaksá iména bi njín dávali. Právijo nan, ka szo csüli zakrkjena iména: Joánek, Pizstek, Pepi, Dacsi, Marcsa, Naza i tak dele.

— Zakaj to? Eli szo nej nájlepa tisztá iména, stera szo meli nasi szlávni ocsácje? Eli szmo zse mi tak nezahválni posztali szvojin dedekom pa mamicán, ka mo scse tisztá lepa iména zametévali, stera szo nan oni ohránili pa naháli?! Csi de to duzse trpelo, ka do nasi lüdjé tak prevecs neszpámetni, te mo v krátkou császi meszto indánsnij lepij imén meli: Ejlígo pa Lejbilo, Munije pa Kóbije, Zsábike pa Szálike, Betike pa Frnetike. Jeli pa, ka de to lepo?!

Vnogi sztaris miszli, ka de nje gov szin bole goszpocki, csi de ga meszto Steveka zváó za Piseka. Bo ti, bo!

Szamo csákaj! — Zaj v mládi letaj szán gojis v njen gizdoszt, ga zovés po taksi iménaj, stera sze locsijo od drüge decé, naj reksi tvoj szin bo vecs, kak szo drügi. Gda ti pa szin zraszté, te bos sze pa tozso, ka te szin ne postüje, te ponikoj má, je gizdávi itd. Sto je te zaj tomi nájvecs kriv? Odgouvori szi szán!

Rávno tak miszli vnoga mati, ka csi de szvojo hcsér zvála meszto Man-kice za Marcsó, eli pa sese kak inacsi ka te vcsaszik csi nej grof, pa koncisi goszpod pride po njo, pa szi jo zeme. — Li csákaj, pa sze dobro zanásaj! Po tvojo hcsér, csi bos jo rávno za „kanteszó“ zvála, ti ne pride nej grof pa nej goszpod. Escse rada bos nazád-nje, csi szi jo zeme kmécki decsko. Pa ka mislis, de ti hcsi zaj szrecsna?! Nigdár nej! Ti neszpametna mati szi zgojila v njoj szebicsnoszt, gizdoszt pa nadütoszt, ona szi je pa szenjala od goszpocstva, záto je zaj pri kméckoj hizsi nezadovolna, delati jo buba, pa gda prides zs njov ge vküper, sze vszeli cizi, pa sze ti tozsi, kak njoj je jako húdo. — Pa zaj povej, mati, ka szi tomi nej ti zrok!

„Pred tihincon na kolena, domá-csega pa vudri po glávi.“ — Tak sze glászi drüga zsalosztna novica, stero szo nam poszlali nasi naglejüvácsje. Oh, kak neszpametni szo v tom pog-lédi sztanovnicje nesternij nasij vesznic! Kelkokrát sze pripeti, ka zametávlejo szvoje domáce dobro blágo, pa parov-nejo za tujúin, stero je pa nájvecskrát nikaj nej vredno! Kelkokrát sze zgodi, ka domácega postenoga csloveka zavrzsejo ravno szamo záto, ka je domácsi, pa sze poszili tá pséjo tihinci, steri pa te szletkar za metávle njé rávno tak, kak szo oni prlé zametávali pa ponikoj meli do macsina.

Jé prinasz vnozino lüjdi, ki szo tak nevoscseáni, ka domácsi csloveki nikak nescsejo voscsiti, ka bi doszégno meszto eli pa szlüzso, za stero má

vsze tiszte zmosznoszi, ka sze odnjega terjao. Jé prinasz vnogo lüjdi, steri raj vidijo med szeov tihinca sz püklaivin noszon, liki pa ka bi dáli meszto eli pa szlüzso domacsini. Pa to dela vsze szamo griva nevoscseanoszi!

Csi pride k nán eden tihinec, steri je znábiti rávno zaj vrgeo tá vrecse, ka je v njé pobirao sztáro zselezje, csonte, zavecese kozse pa cote, te je té tihinec med nami vcsaszik „goszpod“ — za pár let pa zse bogáti goszpod! Toga dvojlivoga goszpoda sze te postüje vszaki, njemi znájo vszi csaszt szkazsi-vati, zametávlejo pa domacsina, steri je vszega postenjá vreden, pa bi szto-krát bole bilo za vsze, csi bi szi toga domácega csloveka posztavili na tiszto meszto, pa njemi dáli tiszto szlüzso, ka szo jo dáli tihinci.

Poglednimo szamo v tiszte vesznice, v steri vesznicaj szo taksi, „goszpodje“ dobili v roke trgovino pa krcsme, vej mo te vcsaszik vidli, kak zsalosztno takse vesznice sztojijo. Nej szamo to, ka vérsztva idejo v taksi vesznicaj za gaber, liki sese dosztakrát temlice do-bijo sztanovnike sz taksij drzsín, stere drzsine szo prlé szigdár bilé na dobron glászi. Szpametüjmo sze záto, pa postü-jmo nase domáce blágo! Dajmo szlüz-so nasin domácsi rojákön, ka sze njin nede trbelo v tujúino potepati. Vej tak vnogo lüjdi zataji nász, pa nasz nescsejo vecs poznati, gda sze kolics-kaj vise zdignejo. Záto pa postüjmo koncisi tiszte, ki zselejo med nami osz-táti. Mejmo je radi, ka do te oni nász tüdi ráj meli, pa do nan na pomocs v nasi nevolaj pa v nasi tezsávaj.

Dnévne novice.

Nas pizács, ka szmoga v Tes...vce poszlali, nam pise eta: Tes...vcsarje zse dugo csasza opazsüjejo, ka po njüvi njivaj vnocsi penezi cvetejo. To szo pre-tiszti penezi, ka je je törk tan zako-pao, gda je zádnikrát razdirao po naj soj szlovenszkoj krajini. Po tej penezaj

zse vnogoga tes... vsara boli szrcé. Záto pa zaj proszijo bojnecko vládo, naj bi njin dovolila, ka bi oni szlobodno té peneze poizskali, pa je vö odkopali. — Csi sze njin to poszrecsi, do meli penez zadovolé, pa njin te znán hizse tüdi nedo duzse kázale golij réber.

Nas pizác, ka je v . . . odiseo, nan telefonera, ka szo sztanovnicje té vészi taksi szirmacje, ka pri niednoj hizsi nemajo za klanjé nozsa. — No, pa ka nan kde . . . je nebi zamerili, ka to sztoji odnji v nasi novinaj, zato zapomlimo, ka szo szvinjé pa küri za klanjé, nej pa nozs.

Z Bák . . . ec szmo dobili ete brzojáv : Gda bák . . . csar na-szenje ide, pa na poti nájprlé zsenszko szrécsa, te sze obrné, pa ide nezáj domo. Domá sze malo pomüdi, pa te ide znova na-szenje. Csi sze njemi pripeti, ka zaj páli z zenszkov pride nájprlé vküp, te tak naprávi, kak príé : ide domo, sze domá malo razcsemeri, pa te ide nezáj. Pa csi sze je szedenkrát napoto na-szenje, pa je szédkrát tüdi zsenszko szrécsao najprlé, te pálik ide domo. Ráj nede so na-szenje, liki pa ka bi na szvojoj poti zsenszko szrécsao nájprlé. — Nekse csüdne zsenszke morejo biti v toj vészi, ka moski tak velki sztráj májo pred njimi !

Z Szobote szmo dobili po ekszpresp posti sziono pizmo, v steron sztojijo eta : V Szoboti szta sze dvá csedniva norca szvadila zavolo cérkvi. Eden jiva je pravo, ka je njüva cérkev pokrita, drügi je pa pravo, ka je njüva cerkev nej pokrita, záto ka csi bi prej pokrita bila, te je niscse nebi vido. Bilá szta zse obá zevszema püsliviva, pa szta sze li pretak szvadila, ka szta edenovoga za vlaszé vlácsila.

Na Pet . . . ce szmo poszlali ednoga sztároga naglejüvácsa, steri je pred vnogo lejti prebivao nekolko dni v toj vesznici. Té nas sztarec nam pripovedáve, ka sze je na Petánci zádnja leta

vsze jako szpremenilo. Tak nam právi od kobio, ka szo v tisztion császi, gda je on tan zsivo, návado mele klumati, deklina szo pa jako lepo znale szpevati. Zaj je pa zse vsze inacsi ! Kubile nevejovecs klumati, deklina pa nej szpevati.

Nas naglejüvács, ka szmo ga v N. vesznico poszlali nam pise, ka je v toj vészi najseo povszen pogájnszke naváde. Pripovedáve nen, ka je pri ednoj hizsi bio mrtvec, pa szo vecsér szprisli vküp mládi pa sztári moskoga, pa zsenszkoga szpola. Nej szo Bogá molili, kak to krscsenicje po drügi vesznica návado májo, gda mrtveca csuvajo, liki szo sze — szrán je morebiti ! — tan znápili, pa szo sze te zácsali scsegetati, scsipati pa küsüvati, rávno tak kak delajo poganje, ki scsenazádnje mrtveca pojejo. — No, to je pa zaisztino velka szramota ! Zaj szmo nej vö napiszali iména té pogájnszke vesznice, liki csi drügocs kaj taksega zvedimo od steresté vészi, te napisemo nej szamo imé tejszte vesznice, liki tüdi iména vszej tisztij novodobnij poganov, ki sze ne drznejo poleg mrtveca drüгим na szpáko tak ruzsna delavrsiti, pa sze tak nedosztojno oponásati.

Nas pizác, ka szmo ga v Mlajt . . . e poszlali, nam pise, ka je ta vesznica vredna szvojega iména. Tü szo nájmremlatci tak jáki, ka sz cepmi szamo mühé dol sz sznopja gonijo. — Sto bi záto nej vervao, ka sze je pri ton gda szvejta steromi mlaj . . . csari zse potro cepics ?

Nas pizác, ka szmo ga v . . . . . poszlali, nam pripovedáve, ka gda je notri v vész priseo, je najseo zsenszke, ka szo nekse szpráviscse drzsale, pa szo sze jako perniale edne z ovimi. Nej szo mogle nájmre dognati, gda kokos neszé, steri táo jajca te prid naprej vö : drognesi eli pa debelesitáo ? Edne szo pravile, ka drognesi táo pride naprej vö, drüge szo sze pa li szilile, pa szo pravile, ka debelesi táo pride naprej vö. Za toga volo je nasztála

nađ njimi velka kricsa, pa bi szé zse szkoro vküp lovile. Na dobro szrecio je rávno te priseo do njij nas pizács, pa je je na ednok vsze potüso. On njin je nájmre povedao, ka gda kokos neszé, ne pride vö naprej nieden táo jajca, liki prideta obá talá: drognesi pa debelesi odzaja vö. — Zsenszke szi pacs dosztakrát nađ ken taksin te-rejo glavi, ka zse nema niksega iména.

Nas naglejüvács ka szmo ga na Tis . . . o poszlali, nan je poszlaó celo zanimivi glász. Pise nan eta; Tis . . . csarje szo zvedili, ka szo beltincsarje dobili vojáke, záto zaj oni tüdi pro-szijo, ka prej nebi radi zaosztali za beltincsari. Kak jé csüti praviti, dobijo tri cele pataljone taksij vojákov, ka do po Müri tikvi jahali. — Vsze szre-cso van zselemo k toj novotariji, vrli tis . . . csarje!

Nas naglejüvács, ka je v . . . . . odiso, nam pise, ka v toj vézsi szo takse mühé, ka csi rávno sto stero sz kenicov vdári, pa sze vecs ne gene.

Sz T . . . . . csa szmo dobili pizsmo, v sterom sztoji, ka törj . . . . . e dekle, te mláde varasanke, jako na szkrbi májo, gda sze na szprotlike oprvim prikázse mladenics na nébi. Gda ga várajo, te idejo k Pretoki, pa tan na goli kolinaj klecsijo, pa zemlo küsüjejo. To prej delajo záto, ka bi duzse lepe osztale, pa ka hitrej mozsé szpojémale. Rávno tak szmo csüli tüdi praviti, ka sze bák . . . . . e odijo mujvat v Mo-kos, biszt . . . . . e v Müro, bel . . . . . e pa v Dobeo, gda sze na szprotlike prvokrát prikázse mladenics na nébi. — Csi njin to kaj valá, mi nevemo, záto ka sze po drügi vesznicaj nájdejo rávno tak lepe, na mesztaj pa scse lepse deklina, kak szo té.

Z Gan . . . . szmo dobili zsalosz-ten glász. Pisejo nan, ka szo gan . . . . . obeszili ednoga melineskoga vojáka, steri je k njim priseo po patroli. Bio je to rávno sztrázsamester od strte peske kompanije. Szirmák je zveszto

szpunjávo szvojo duzsnozt, pa je med-tem mogeo matrnicsko szmrt gor zéti. — Pa naj pá sto [povej, ka je to nej isztina, vej mo sze te mi zse glászili dele! —

Nas naglejüvács, ka szmo ga v Szat . . . . ce poszlali, nam pripovedá-ve, ka je rávno na vélki pétek zajtra najseo gor to vész. Pa kak je vgojđno rano potüvao prti Szatahovcon, je naj-seo gesté na oszrdki zsenszko, nej sza-mo po szat . . . szki njivaj, liki tüdi na njivaj drügij gornjij vesznic. Vsze té zsenszke szo mele janke naopak oble-csene, pa szo z oszrdkov trávo scsi-pale. Nasemi naglejüvácsi sze je to jako csüdno vidlo, pa je pitao edno zsénko, ka dela. Ta ga je pa tak cse-merno pogléđnola, ka je szirmák nag-lejüvács v velkon sztráhi miszlo, ka sze je zblisznola, pa sze je hapo kri-zsati. Zsenszka je nato nakla vrgla nabráno trávo, pa je bezsala domo. Jezik njoj je medten klepeto, kak go-ricski klepotec. Nas naglejüvács bi jako rad zvedo, ka to pomejni, ka té zsen-szke na tak velki oszvetek pa tak rano trávo beréjo, záto sze je pascso notri v vész. Tan je po dugon hodi pa scse po véksen trüdi komaj najseo ednoga treznomiszlécséga csloveka, steri njemi je vsze razlozso. Pravo je té poste-nják, ka tiszte zakotane zsenszke, ka je je tam po oszrdkaj vido, escse izda zsvéjo v tisztoj bábjoj veri, ka sze sz trávvov, stera sze na vélki pétek pred szuncon naberé po oszrdkaj, lejko dela comper. Nas naglejüvács je nato pitao, ka pomejni to, ka té „comprnice“ májo janke naopak oblecsene. To pa prej telko pomejni — je odgovoro sztarec — ka sze je ten zsenszkan tüdi pamet naopak obrnola. — Hej, babe, babe, da bi vasz zse szkoro ednok szrécsala práva pamet!

Nas naglejüvács, ka je v Rak . . . . n odiseo nalüküvat, nan je poszlaó takse pizsmo, ka van ga nemremo dati nas-támpati. Nemremo pa záto, ka bi nasz

te segave rak....nke znale sz kozse pregnati, csi bi je vtégnoli objáviti. Telko pa záto dámo na znánje ten rakicsánkan, naj dobro pázijo na proszo, ka njin je ovacsi vrábli pogyejo.“

Z Dokl.....ja nam pisejo: Neksi dokl....nec je prej vido — brscsas zezszna, gda je scse szpáo — ka po njúvoj Komárombi jelenji drcesejo. Májo prej lepo ardécsó dlako pa duge rogle. Dogucsali szo szí záto dokl....nci, ka do nad temi jeleni lovino drzali. Da pa szami nevejo sztreleti, záto szo oproszili varzsenszke sztrelice, ka njim pridejo na pomocs. Tej sztrelici szo pa taksi, ka sztrlijo vszi naednok, szamo eden „potli.“ Zse sz toga je viditi, ka tá lovina má biti zanemiva, záto pa mi tüdi poslemo na njo szvojega naglejüvácsa pa fotográfa, ka mo van te kleti znali popiszati, kak sze je kaj godilo.

Nas naglejüvacs steromi szmo veleli v Norsince iti, nam pise, ka je v toj vészí „nimák nimacso v vrbacso poklacso.“

Z Gid...vec szmo dobili pizsmo, v sterom pizsmi nasz proszi edna Zsüska, ka bi njoj szpravili mozsá. Právi nan, ka je zse mela doszta voglednikov, szamo ka je kmeta niednoga nej stela zéti, goszpoda je pa nej bilo po njo, záto je pa grátala zse malo prestára. No, pa to naj nikoga ne preplási, záto ka scse telko zobi má, ka mozsévi lejko zgrzé zsüpo, csi de trbelo. — Sto scsé od té Zsüske kaj vecs zvediti, naj sze obrné k nasemi vrejenistvi, ono zse dá potrebna pojasznila.

Nas pizsác, ka je v K..g odo, nam pripovedavle eta: V. toj vészí, gda sto pri drúgoj hizsi v stalo pride, more na vszako zsvincse plünoti pa praviti: „Pfuj te boj, ka te nebi zvörkeo!“ Csi to ne vcsini, ga z meklov nazsenéjo vö z stalé, pa ga vecs za nikse peneze ne püsztijo notri. — Pamet, pamet, ge szí!

Nas naglejüvács, ka szmo ga v

N.....o poszlali, nan je poszlaó taksi telegráf ka nasz je obisla groza. To nan je nájmre telegraferao, ka je v N.....i bilo gosztüvanje, pa sze je cela szvádba z mladozsencom pa z sznehov vréd veszelila do ponocsi. Gda je pa ponocsi minolo, je priseo püc, pa je szneho pa mladozsenca obá zsviva odpelo. — Presztrasili szmo sze, gda szmo to zvedili, pa szmo vesaszik pokszpresz posti poszlali n.....cskín pizsmoznáncon sziono pizsmo, v steron szmo je pitali, csi je to reszan isztina, ka nan je nas naglejüvács telegraferao. Na odgovor szmo v ednon tjédni tri cele meszece csakali, pa szmo ga te komaj dobili. To szo nan odgovorili to modri n.....eski pizsmoznáci, ka je reszan isztina, ka je püc mladozsenca pa szneho zsviva odpelo. Dosztavili szo pa, ka naj sze záto nikaj ne bojimo nej za mladozsenca pa nej za szneho, záto ka jiva je püc nej odírao. On je bi szamo foringás, ki je mladozsenca pa szneho pelao na sznehin dom, kama sze je mladozseneo.

Nas pizsác, ka szmo ga k Szvétomi Jürji poszlali, nan je prineszo edno pizsmo, v sterom pizsmi nasz proszi edna vrla deklina, ka bi objávili v nasi novinaj ete razglász: Mlada szan, pa lepa, brzna pa szkrbna, vrla pa bogata; za lepo obleko ne máran, kregati sze nescsen, plészati pa neven. Znám pa dobro hühati, sivati pa prati. Rada bi dobila taksega mozsá, steri je tüdi szkrben pa delaven, pa steri vina nepozna. — Mi z nase sztráni preporácsamo to vrlo goricsánko vszen szlovenszkim mladencem, steri zselejo dobiti zveszto tivársico pa szkrbno vertinjo. To pa zse naprej opominamo, ka csi sze pripeti, ka de steri mladénc proszo to lepo goricsánko, pa je ne dobi, naj ga te záto gláva ne boli, ka na Goricskon jé vnogo tak lepij pa vrlj deklin.

Nas pizsác, steromi szmo veleli v.....iti, nam pripovedavle, ka ga

je proszo eden mladénc, ka bi njemi mi po nasi novinaj zseno szpravili. Právi té mladénc, ka sze je zse duga leta zseno, da sze je pa dozdej nej mogeo ozseniti. Záto pa zaj v novinaj dávle na znánje vszen szlovenskim mladénkan, stera scsé dobiti tak-sega mozsá, ka je tri leta „caszara“ szlúzso, pa je zvün toga zse tüdi ricset odo kostávat, tiszta mladénka te naj posle szvoje ponüdbeno pizsmo pod nazszlovon „Velko bogásztvo“ v nase vremenistvo. Mi je te zse dámo njemi v roké. Té mladénc právi, ka na lepoto nede glédao. Záto sze pa v prvoy vrszti szamo takse deklee lejko zanászajo, ka szí med njimi stero zeberé, stero kaj doszta májo k hizsi prineszti. To pa záto, ka je prej on tüdi jako bogat. Nasemi pizzácsi je od szvojega bogásztva szamo telko ovado, ka má stiri lepe pa mocsne konje, nájmre: — küfnoga, zeljenoga, zsalodovoga pa hercsenoga.

Nas naglejüvács, ka szmo ga v Ameriko poszlali, nam pise, ka je letosz tiszte nase neszrécsne zoszszelence poiszkaogor, steri za to szkrbijo, ka ládje nebi prázne, szentan hodile po morjji, pa ka agentje nebi brezi szlúzsa osztali. To szo pa tiszti nasi pomilüvánja vredni rojáki, ka sze szamo szentan prevázszajo, pa dotecsasz nemajo sztáonoscse nej domá pa nej v Ameriki, pokecs sze prevázszati májo obscen. Nas naglejüvács je je pitao, zakaj szo nej sztáoni tan, ge zse ednok szo, naj bi zse te bili domá eli pa v Ameriki. No, pa tej nasi tuzsni jünácje szo bili tak jáki, ka szo njemi dáli odkritiszrcsen odgovor. Povedali szo ocsiveszno, ka sze záto prevázszajo telko szentan, ár sze njin v Ameriki ne vidi delo, domá pa nej jelo. — Dobro, dobro, te sze ja li prevázszajte szentan, vi tuzsni vítézje! Zse pride csasz, ka bi van v Ameriki dobro bilo delo, szamo ka ga ne dobite, pa z nase domácsse hráne sze tüdi nebi zbranjüvali, da bi jo li

meli. Skoda je szamo to, ka do zavolo vász mogli szkoz prsztov glédati tüdi sztarisje, zseno, pa scse znábiti deca, ka szo sze na vaso pomocs zanászala.

Nazádnje bi nasz escse znao sto pitati, kakse glászi szmo dobili z Bojnecskoga. — Jej, lüdjé, bozsi, to nasz nancs ne pitajte! Nasi naglejüvácsje, ka szmo je na Bojnecsko zgonili, szo rávno na fajncscek prisli tá, pa nam pripovedávlo, ka szo v bojnecski vesznicaj lüdjé na fajncscek tak parovni pa gládni, ka vsze scséjo pojeszti, rávno tak, kak szo to delali b. . . . . rje pred nisternimi leti, gda szo szodni dén csakali. Pa nej szamo pojeszti scséjo bojnécsje na fajncscek vsze bose, ka májo, liki szpili bi van tüdi, szpili, escse csi bi njin sto zsidoszke cote zozsmikao. Njüva lakovnoszt je na té dén tak velka, ka sze vecs mládij lüdi prtí vécsari zse natelko znaszüne pa znaszléple, ka te morejo iti k ednoj pozoszebnoj hizsi, ge sze na komando „peklenszkij hlápcov“ vrtijo pa szkácsejo, kak szo to inda delali zszivinovrácsje sz tisztimi teoci, ka szo sze prevecs rosznate detelice najeli. — Tü moremo na naso nájvékso zszaloszt zapomliti, ka nej szamo na Bojnecskon, liki tüdi po drügi nasi vesznicaj sze nájdejo taksi kozli, sterim pamet fajncscekove dnéve zevszema szkiszne.

Oszebni glászje pa darila.

Vsze dolenszke vracszélje, stero szo dozdej vrácsile vöroclove betege, szescse, süsze mraké pa sén, dávlejo z zszalosztzin szrcon na znánje szvojim betezsnikon, odzdrávlenccon pa vszen tisztin, ki szo sze na njüvo pomocs zanászali, ka morejo to szvojo csészti tá püsztití, pa iti v pokoj. To pa morejo vcsiniti záto, ka szo prej lüdjé posztali csednesi, pa sze nescsejo vecs dati za nosz voditi. — Tak je prav! Mi z nase sztráni tüdi opominamo vsze tiszte, ka je to doszegüje, naj ten vracszél-

jen zanikoj vecs ne krátijo njüvoga zaszlüzsenoga pokoja.

Bratonszka kralica je poszlala benedieskomi brigadérosi csasztno mitáljo — z repe.

Drüzsba treznoszti je zéla med szvoje kotrige vsze tiszte zsizs.....e pa trnj.....e, steri nescsejo piti opojnij pijács.

Derektor pol.....e norisnice, steri sze je lajnszko leto v Lipovci müdio, jo sznocskar keszno priseo v Proszenjakovce.

Bojnecska caszarica sze naszkori pripela v T.....e. Váraski pörgarje sze k njénomi prihodi zse jako priprávlajo.

Gradiski zsüpan sze je odpelo v goricske toplice.

Vescsicski zsvinovrács je na pocsitnicaj.

Petroszka fiskáliska „kamura“ je razpüscsena.

Nadzornik filoszkij loncsenij fabrik je dol zahválo.

Velke neszrecse.

V Szoboti szo dol sz tretjega stoka vrgli ednoga goszpoda — krscsák.

V Tropovci je na ednon gosztüvanji moglo szmrt gor zéti dvajszeti — kovocsek.

Pri Törnisesi szta sze vküp vdarila dvá zseleznicskiva vláka, pa telko to ka szta varasáncon ostarije nej porüsila.

Martjánszki konjévi szo püconszkiu botrevon vsze saláto pogyeli.

Bákovcsaron je pogoro Mokos. Tá neszreca pa ne zadene szamo bákovcsare, liki tüdi doklezsánce, záto ka prej ta szmrdécsa zsganica vö v Mokosa má szvojo zsilo.

Velka neszreca bi sze mela zgoditi tüdi v Lipovci. Trijé liposzki ribicsje, ka szo v Pinkavi ribe lovili, bi sze szkoro tan vtopili. Na dobro szreco je tisztoaga hipa niti kaple vodé nej bilo v Pinkavi, ovacsi bi sze tá neszreca záto li znála zgoditi.

Goszpodárszke novice.

V..... szeli tiszti ide repno szejat, ka je pri hizsi nájbole debeli. Gda poszeja, szí na szredi njive dol lézse, pa sze po zemli kota, pa krcsi: „Tak debela repa, kak jesz! Tak debela repa, kak jesz!“ To prej dela záto, ka bi te bole debela repa zrászla.

Gu.....e küpüjejo duge lonce za mleko na szprotlike, prlé kak zsabe regecsejo. To pa delajo záto, ka prej te vecs vrnja jé na mleki.

Prdanovcsar, gda vrnje moti, szedi szigdár na vozsi. To pa dela záto, ka je prej te zsmocsaj bole trdi, pa duzse csrsztev osztáne.

V Morávci tiszti szejács, ka prozso ide szejat, niti recsi neszmi csmrgnoti, pokecs je na njivi. Csi ide szejat kaksá brbrava zsenzszka, ka jo jezik nebi vneszeo, szí escse kaméncsek dene podnjega. Vsze to pa záto, ka prej te vrábli nevejo za prozso.

Szodisincsarke szemenszki mak z ovszenov szlámov prázsijo, ka je prej te bole roden.

V..... májo zsenzszke takse kokosi, ka vszaki dén neszéjo — repé pa glavé.

V Csarnci pa jé taksa krscsma, ka vecs dobi v njoj za dvá szekszara, kak indri za eden szekszar.

Zdravilsztvo.

Od edne böltinszke vracfélje, stera je tüdi mogla sztopiti v pokoj, szmo zvedili — za dráge peneze, kak sze dela vörocslava voda. To mi zaj objávimo v nasi novinaj, lejko bi sze scse znábiti najseo taksi dündek, ka sze ga vörki primlejo, pa sze te lejko domá szán zvrácsi. To je pa tem bole potrebnó, záto ka szo vracfélje vsze mogle sztopiti v pokoj, pa szamé zseolejo, ka njin toga pokoja naj niscse nebi vecs kráto. Dela sze pa tá vörocslava voda etak:

Loncsek z vodov sze more djáti

pred jesztijami na ognjiscse, pa te etak csteti: „Vörki, vörki, vász je devét! Ja, pszojnszki szinovje, devét vász jé! Jez vász scsém pregnati vö z Bedák Taseka glavé, ka vász vecs nede, szeden. Ite na püszte njive, ite v izsekoszko Meko, ite na bratonszko Pribico, ite v polanszko Josje, pa ne mejte vecs moci v njegovoj noroj hubanji.“ Zaj more na vodo pijnoti, pa szo tak vörki na szeden szprávleni. Zaten je trbej szprávlati z szeden na pét. To sze godi rávno tak, kak prlé sz ten rázlocskon, ka nazádnje more plünoti notri v lancsek. To sze te tak dele ponávla, pokecs sze vörki nej nanikoj szprávleni. Gda szo pa zse nanikoj szprávleni, te more zéti tri zserécse vogle, pa je püsztiti notri v vodo. Tej vogli pokázsejo, csi je zvärcsenec zevszema dündek eli pa szamo no pou. Kembole svrnijo vogli, gda v vodo szpádnejo, ten véksi nimák jé. Ka pa more zaj sz tov vöröcslovov vodov delati? — Zvärcsenec sze more zs njov mocsiti. Nájprlé szí more namocsiti cselo, pa prosziti Bogá, ka njemi hitrej pamet preszvejti, zatem pa, ka bi ga nemarnoscsa povrgla, szí more namocsiti právo roko pa levo nogo, nazádnje pa levo roko pa právo nogo. To more delati do trétjega, pa te preminéjo vörki, csi je betezsnik zaisztino bio zvärcseni. Csi je pa nej bio zvärcseni, liki njemi je kaj drügo naskodilo, te szí pa naj iscse pomocs pri vucsenon vracsiteli.

V . . . . . szo najslí vrásztvo za püslivoszt eli plesivoszt. Sz koj sztoji, to nescsejo ovaditi, szamo telko szo dáli na znánje, ka zaisztino pomaga. Escse csi szí prej sto sz ten vrásztvon csrevle namázse, zraszte na njij vcsaszik dlaka, pa grátajo kozsmáti.

Na Kr . . ni, gda na szpotlike oprvin grmi, vszi bezsijo plot troszit. Kelko kolicsov steri sztroszi, telko let ga te nede phála treslika. Csi pa sto jé tak mocsen, ka podere plot — nej

szvojeja liki szoszedovoga — te tisztoza nigdár nede vecs phála treslika.

. . . . . je právijo, ka gda sto dol z dreva szpádne, more hitro gor sztánoti, pa trikrát okoli dreva bezsati. Csi to lejko vcsini, te sze njemi nej trbej bojati, ka bi sze bujo, eli pa ka bi sze njemi noga potrla.

Szodnija.

Bedakovcsarje szo v tozsbo dali böltinczare, ka prej tej lazslive novine po szveti posilajo. V lajnszkoj stevilki nasij novin je nájmre sztalo, ka böltincsarje tak právijo, ka sto scsé doszta grbánjov nájti, on sze more po zelénoj trati kotati, gda na szprotlike oprvim grmi. To novico szo pa bedakovcsarje zéli za gotove peneze. Komaj szo csakali, gda bi na szprotlike oprvin zgrmilo, ka bi sze te oni tüdi kotali po zelénoj trati. Bila je pa rávno nedela, pa je so descs, gda je oprvin zacsnolo grmeti. Bedakovcsarje szo to nikaj nej glédali, liki szo sze zmetali v szvétesujoj obleki na zeléno tráto, pa szo sze tak kotali, ka szo szí obleko vsze zamazali. Vsze to bi bedakovcsarje pozábili, pa nikaj nebi málali, naj bi li szamo grbánje najslí. Pa tá zsela sze njin je nej szpunila. Iszkali szo je nájmre celo leto; iszkali szo je vudne szposzvejton, vnocsi pa z raspetéron. Pa je bilo vsze zamán! Nindri szo nej najslí niednoga grbánja. Zátó szo zaj szrdé dobili na böltinczare, pa szo je dáli v tozsbo. Právda de tekla pred dolenszkov kurijov; njéna izidev sze objávi kleti.

Zszenszke od Szanika szo obszrojene na to, ka do ödszégamáo mogle ednok telko kébrov hrániti v szvoji künjaj, kak szo jij hránile dozdej. To pa zátó, ka prej nemajo cedila, ka bi mleko nad njé cedile, liki je cedijo nad janke.

L . . . . csarje szo pri bojneszkoj kuriji obtoszteni zavolo toga, ka prej nigdár te ne molijo Bogá, gda prinjij v Lip . . . i pognjé zvoni. Szodba znábiti

za njé jako osztra, záto ka je predszenik té kurije sz te trde melé cslovek.

Br. ....rje do sze pa za toga volo mogli pred szodnijov zagovárjati, ka njüv motor prevecs pocsászi vozi.

Kü pilo pa odaja.

Odráncsarje májo kodaji takse krave, stere szo „hocses breja, je breja, hocses nej, nej.“

Csoke, stere szo scsiszta csarne dlaké, nájbosc placšüjejo izs...vcсарje. — Pa naj je nišče ne pita, zakoj to delajo!

L....ncсарke májo doszta pávinoga pérja kodaji. Zseleti bi bilo, csi bi prislo kak nájvecs küpcov po to pérje, ka bi sze ga l....ncсарke koncisi pou znébile.

Neksa búkovnicсарka má kodaji szeden let sztaro jaro.

Sto scše znati, ge sze dobi „mászt za piscsájce“, on naj to pita cs....szoszke dekle. Szamo naj dobro pázi, ka ne dobi — za vüha.

Cserezródne novice.

Odránszko meszecsno szenje, stero bi treszetoga szüszcza melo biti, je prestávleno. Na té dén de nájmre letosz v Püconci szenje za tiszte zákonszke, ka szo sze za fajncseka zozsenili, pa szo zse eden z ovin nej zadovolni. — Püconszko vizzokopostüváno zsüpanstvtvo dá záto na znánje szlávnómí obcsinsztvi, ka na to szenje má pravico prignati vszaki nezadovolen mozs szvojo zseno, pa vszaka nezadovolna zsená szvojega mozsá, naj szta zse te z Dolenszkoga, Goricskoga eli pa z Bojnecskoga. Pozcszeb pasusov nej trbej. Zadoszta je, csi szta sze v ton krátkon zákonszkon zsvilenji zse párkrát dobro szkregala, pa koncisi ednok nakukla. Pogodbe do sze mogle vrsiti v szlovenszkon jeziki, záto nede trbelo nej tumacsov pa nej masetarov. Csi sze nájde küpec, ki takse ropoterje küpi, te de tak dobro. Csi pa tak, ka nebi bilo küpec — ka sze hitrej zná zgo-

diti, kak nej — te naj sze zse teva nezadovoljenca na-szenji zmirita; prlé naj nejdeta domo! Mozs naj küpi zseni lonec, zsená pa mozsévi zvonec, pa te naj bo szváji med njima za szigdár konec. — Tú sze nan csüdno vidi, zakaj szo rávno püconcsarje dobili to imenitno szenje, na stero bi scše szobocsánci bili segavi, csi bi je mogli dobiti. Vej mo zse iszkali zrok....

Delavci b....nszke „spicfabrike“ szo napravili strájk. Nej szo zadovolni sz plácsov, ka jo dozdaj vdáblajo. Vidi sze njim previszika, pa zselejo, ka bi njin jo znizsali. Té strájk pa — kak znamenja kázsejo — de dugo trpo. Záto pa mi z nase sztráni opominamo vszakoga, naj s spicami previdno ravná. Cilo pred decov sze morejo jako szranjüvati, pa dobro zaklepati, ka nan nedo delala nepotrebni kreszov.

Kapitán bóltinszkij vojákov je zapovedao gancskim muzsikásan, ka sze kak nájprlé morejo navcsiti igrati zsidoszki mars.

Mürcсарje búrajo Müro. Bose bi pa bilo, da bi zácsali búrati tiszte sztrüge, po sterij sze ta szmrdecsa zsganica pretácse.

Sztr...vcсарje zselejo dobiti ednoga „pikszmohara.“ — Tozadevne ponüdbe naj sze posilajo sztr...szkomi zsüpanstvtvi.

Bodoncsарje dobijo „kulacsfabrika.“

Bóltinszki vojácje do sli scše letosz na vélko mujstro. B....csарke zse májo krüj za njé krédi pecseni.

Melincski vojácje do tüdi naszkori maserali. Kvantere zse podpisüjejo.

Z vecsij dolenszkij, pa tüdi z nisternij goricskij vesznic nan jávijo, ka njin r....szki trobadurje verno odijo trobit szlávo sztárodávnij csaszov.

Szabeborcsарke proszijo oskodnino od bojnecke vláde, záto ka je prej na Júrjovo zajtra nej bilo roszé, pa szo szi zavolo toga nej mogle nabrati po lücki oszrdkaj — „zséra.“

Kobiljácсарje, hotizsánci pa brez.....je dobijo telefone — brezi trota.

Na Bákarszkon de od prve dni novembra pa do zádnje dni januára razglasena szabla — nad závcamí.

Bojnécje pa májo obecsano, ka de sze pri njij v novon leti na eden lakét duga zsemļa mogļa pecsti.

Popravki.

Dobili szmo túdi z nesternij vesznic pizsma, v steri pizsmaj sze to zselej od nász, ka bi popravili nesterne novice, steře szo v lajnszkoj stevilki objávlene, pa od sterij novic sztanovnicje tejszte vészí právjíjo, ka szo nej isztinszke. To mi z dráge vole radi poprávimo, záto ka nikak nescsemo, ka bi sze po nasi novinaj sztanovnikon stere vesznice postenjë krátílo.

Tak szmo oproseni od bisz.....cov, naj na podlagi 25-toga paragrafosa stámparszke posztáve objávimo ete popravek :

„Nej isztina, ka bi mi bisz.....nci na kovocske odomás pili. Isztine pa jé, ka ga pijémo na kvokacse.“

Ivácсарje nasz proszíjo, naj na podlagi 28-toga paragrafosa stámparszkoga zákona priobcsimo ete popravek :

„Nej isztina, ka bi mi ivácсарje lajnszko leto za nát mikali repo, nego je isztina, ka szmo jo láni nikak nej mikali, záto ka nan je zavolo szüsave nej zrászla“.

Melincсарje nasz pa proszíjo, naj na podlagi 32-toga paragrafosa nasega stámparszkoga zákona objávimo ete popravek :

„Nej isztina, ka bi vojácje melinskij tuzsnij kaszárn odili po patroli, liki je isztina, ka odíjo po zsakucíji“.

Tem popravkon szmo z dráge vole radi dáli meszto, nej szamo záto, ka szo po pravilaj zlozseni, liki túdi záto, ka nan je zaisztino zsmetno bilo, ka szo sze od tej veszníc popiszale takse novice, stere szo nej bilé povszen isztinszke.

Zvün toga szmo scse dobili eden popravek túdi z D.....ja. Té popravek pa ne odgovářja isztini, záto ga pa mi túdi nemremo objáviti. Telko záto zapomlímó, ka sze d.kl....nci scsécjo vö zéti, ka prej oni ne pijéjo vonjécse zsganice. To je pa nej isztina! Mi mámo zsive szvedoke na to, ka je bormecs reszan isztina, ka jo odíjo pit — nisterni scse cilo nemujti. Hitrej bi njin vervali, csi bi nan napiszali, ka oni — kak to delajo túdi ti „éresnji“ p.....je — záto odíjo pit to szmrdécso zsganico, ka sze njin te prej mühé ne trúcajo v zobe. — To szo van júnáki !!

Popravek pa, steroga szo nam poszlale l.....e zszenszke po szvojem bratonszskon fiskálisi, je priseo prekeszno, záto szmo ga neháli na kleti.

Dosztávek.

Sz tem bi zaj lejko dokoncsali nase novine na letosnje leto. Pa da vszake kolicskaj vredne novine májo „podlisztek“, v sterom podlisztki sze pripovedávlé kaksza zanimiva zgodbica, znánsztvena razpráva itd., záto szmo mi túdi zseleli nase novine dosztaviti sz taksim podlisztkon.

Dugo szmo szí premislávali, ka bi bilo bole primerno, ka bi v té podlisztek zéli, pa szmo sze zse te uazádnje záto li odlocsili. Zéli szmo v roke nas dalegléd, pa szmo ga napelali v bábji kot edne blizsánje dolenszke vesznice, pa szmo tak dugo lükali szkóz dalegléda v té bábji kot, ka szmo sz tisztoğa, ka szmo tan vsze vidli, lejko napiszali edno zgodbico. To zgodbico van objávimo tú na konci novin kak podlisztek pod etin naszlovon :

Neszmerna neszrecsa,

„Jajaj, jajaj, jaj, jaj, jaj! Bog moj mili drági, ka de zaj, ka de zaj! Grda szapa zavecsa, ka szí mi to naprávila! Jaj meni, jaj meni!“ — Tak je zdihávála pa sze nevolívála szírota

Klára, pa je jocsics odla po njivaj pa po szenozsataj, pa je iszkala závca, ka njoj je tele odvlekeo . . . .

Tan nindri na Dolenszkon, nej delects od Böltinec já vész, ge sze je tá nészreca zgodila. V toj véski van zsvéjo takse zsenzske pa dekle, ka szi je vredno odnijj pogucsávati. Májo nájmre doszta dobrij, pa scse vecs szlabij lásztnoszti. Dobre napriliko, ka sze jako lepo oblácsijo — pa to szamo te, gda kama idejo, domá szo pá nájvečkrát takse, kak szo zsene tisztij vszega postenjá vrednij mestrov, ka nam britve brūsizjo. Szlabe lásztnoszti pa májo té zsenzske pa dekle, ka ajda pod ognjiscse zmcsejo krūj, gda bi ga mele v pécs devati, hráno pa túdi vecskrát tak zacsinéjo, ka jo morejo zlejati v skafe, pa sze te drzsina, mozs pa deca, morejo posztiti escse takse dnéve, gda szvéta maticérkev poszta nancs ne zapovedávle.

Kak szkoro vsze drūge zsenzske v toj véski, tak je túdi Klára mela té dobre pa szlabe lásztnoszti. Pa da je vszaki cslovek ráj, csi szi lūdžé od njegovij dobrij lásztnoszti gucsijo, kak pa od szlabij, záto mo szi mi túdi pogucsávali od Klárine „dobre“ lásztnoszti, ka je nájmre jako rada mela novo obleko. To pa nej szamo ednok na leto — kak szkrbne szlovenke návado májo — liki ona je k vszakin szvétkon stela biti, csi nej zevszema, te koncsi napou nova. Tá lakovnoszt po novoj obleki jo je pa túdi szprávilá v neszreco . . . .

Bilo je rávno tiszte dnéve pred riszáli. Ove drūge zsenzske pa dekle szo szi pripravlale novo obleko, pa szo sze vsze jako veszelile, ka zse szvétkovje blūzi idejo. Klára je pa bila zsaloszta. Jácsala je, pa sztonjala, kak csi bi jo devét tréslik phalo. To je pa delala nej záto, kak csi bi jo reszan kaj bolelo, liki záto, ka je ona nej mela — nove obleke. Dozdaj szo scse nej minoli szvétki. ka ona ne bi kaj

novoga mela, zaj pa rávno nikaj-nikaj novoga nej.

To je Kláro jako zsalosztilo, pa scse bole csemerilo. Nájvéksa nevola njoj je pa bila to, ka szi je nej znála kak pomágati. Premislávala je ednodrūgo, csi bi szi mogla odpomocsti v szvojoj nevoli, pa je bilo vsze zamán. Penez je domá nej bilo; mozs nebi zmogeo niti krajcara, csi bi njemi rávno sto kolena vrteo. Na pouszodo jo je szrám bilo iti proszit, na porgo pa túdi nebi rada jemála nove obleke, záto ka sze je bojála, csi bi njoj lūdžé zavolo toga bodikaj veleli. Ka záto naj naprávi?!

To je Klára dobro znála, ka njoj je mozs nej kriv, csi ona nede mela nove obleke, záto szi je nej devala zs njega. Za mozsá je pa to bila velka szreca, záto ka bi szi ovacsi szirmák sztrpo szeden szvojij. Bio je nájmre eden z med tisztij „pokornij volekov, sterin sze po zsilaj ne pretácse moska krv, liki sze zevszema prek dájo zsenán v oblászt. Z drūgov recsjov: meszto njega je zsená noszila hlace.

Znao je on dobro, zakaj zsená jecsi, pa njoj je nikaj nej vūpao praviti. Escse bojao sze je, csi nazádnje zseni szkipijo csemérje, pa scse te ge njega szpozsgéjo, kak sze njemi je zse to vecskrát zgodilo. Prenásao je záto vsze mirovno, pa je niti recsi nej csmrguo, csi rávno ka njemi je zsená delala vecs dnévov takso nevoló, ka je szirmák nej znao, eli je zsviv, eli pa mrtev. Klára je pa li jácsala, pa sztonjala nej szamo vignjé, liki túdi vnocsi tak nemilo, kak lizjáková sztrina, gda njin je jásztrb piscsence zvórkeo.

Preteklo je zse vecs dnévov v taksoj zsaloszti. Szvétkovje szo sze, csi duzse, bole priblizsávali, za Kláрино nevoló je pa li odniket nej bilo vrásztva. Zgūbila je zse szkoro vsze vūpanje, gda je eden vecsér povszen nedovedocs prisla tolázšba. Zgodilo sze je nájmre, ka je priseo v vész meszár, pa sze je

hapo kricsati, pa pitati, csi bi sto meo kaj kodaji.

Gda je Klára to zacstüla, njoj je kak blizsk szpádnola v glavo miszeo, ka bi odala z mozson tele, ka szta je mela, pa bi szí ona tak escse lejko kúpila kaj novoga za szvétke. Pozábila je záto na ednok na vsze jácsanje pa na sztonjanje, pa je bezsala mozsévi pravít, ka je priseo meszár, pa bi dobro bilo, csi bi odala tele.

Mozsévi sze je prevecs skoda vidlo tele meszári odávati, záto ka je bilo lepo prilicsno, pa bi je domá jako trbelo na pleme. Velka zsaloszt ga je záto obisla, szamo ka je itak recsi nej vü-pao proti praviti. Poznao je dobro szvojo zseno, pa je zse naprej znao, ka bi sze vtégnolo zs njin goditi, csi njoj nebi steo szpuniti té zselé. Mogeó je záto dovoliti, ka sze tele odá.

Sto bi mogeo popiszati, kak velko veszélje sze je naszelilo zaj v Klárino szrcé! Bole sze je veszelila, kak sze veszeli posztarana devojka, gda po dugon csákanji nazádnje komaj ednok dobi mozsá. Nej njoj je zaj vecs bilo na miszli nej jácsanje pa nej sztonjanje, miszčila szí je szamo, kakso obleko bi szí naj kúpila, ka bi sze njoj bole sikala.

Meszár je priseo, pa je kúpo tele. Pogodili szo sze za dvátreszeti rajnski. Dvá rajnska je dáó zadava, ovo je pa pravo, ka na drügi dén plácsa, gda tele krej zeme. Tele je pa velo pripelati v Bóltince v vélko ostarijo zajtra ob oszmij. Pravo njima je tüdi, ka tele lejko szprá-vita na szoszedova kola, pa je te szoszed sz szvojin vréd pripela, záto ka je njegovo tüdi kúpo.

Kak je meszár pravo, tak szta Klára pa njéni mozs tüdi vcsinila. Tele szta zajtra szpravila na szoszedova kola, pa je je te szoszed sz szvojin vréd pelao meszári. Mozsévi sze je nebozse tele tak mililo, ka szo ga pobile szkuzé, gda je je vö z stalé gnao. Záto je pa on nancs nej steo iti po peneze k me-

szári, ka je sla zsená. Njoj sze je pa tele nikaj nej mililo; escse kravo nebi milüvala odati, naj bi szamo dobila novo obleko.

Ob oszmij je meszár krej szpobrao teoce, pa je je placsvüao. Klári je dáó treszeti rajnski. Té peneze je ona na robci v kükéo zvézala, pa je je djála pod pazijo, pa je te sla nezáj prti domi.

Med potjov szí je zmiszčila, ka bi dobro bilo poglédnoti na njivo, pa pojdocs nascsipati kravi malo tráve. Sla je záto na njivo. Pa kak je prisla na nekolko sztopájov kre oszrdka, je naj-sla ednoga prece velkogo zävca, ka je szpáo. Klára je toga zävca hitro popádnola, tak ka gda sze je prebtüdo, je zse bio v Klárini rokaj. Zaj je zéla tiszti robec, ka je v njem mela peneze zvézane, pa je zävca notri v té robec zaszükala, pa zvézala, tak ka je szamo glavo vö drzsao. To pa záto, ka sze nebi zadüso. Stela ga je nájmre zsvogá prineszti domo, ka bi zs njin napravila mozsévi vékse veszélje.

Gda je zse zävéc v robec bio zvézani, ga je polozsila nezáj k oszrdki, pa sze je te páscsila, ka bi hitro nábárála kravi malo tráve. Veszelilo jo je pa cserezréd, ka je toga zävca zgrábila. Racsunala szí je zaj, ka kravi naberé trávo, pa jo tak pomiri, ka nede mükala za tele; mozsá sz ten szprávi v dobro volo, ka njemi prineszé zävca, pa njemi napraví zs njega dobro pecsénko k szvétkon; zvün toga szí pa ona kúpi novo obleko, pa de sze lejko stimála v szvétke.

Vszí tej lepi racsuni szo pa Kláro vkanili. Gda je nábárála trávo, pa prisla nezáj k oszrdki, te je zse zävca nej bilo vecs tan. Nekak sze je vö oszlobodo, pa je odbezsao. Sz szeov je odneszo tüdi robec sz penezi vréd . . .

Gda je Klára vidla, ka je zävéc odbezsao, pa je sz szeov odneszo tüdi peneze, te je bila nevola. Na vesz glász sze je hápila jokati, pa je drkala szentam po njivi, csi bi ga ge mogla nájti.

Da je pa bilo zamán. Závca je mindri nej bilo vecs viditi.

Tak szo zvodili Kláro vszi njéni lejpi racsuni. Nej je mela závca, ka bi zs njin v dobro volo szprávila mozsá; nej je bilo penez, ka je je dobila za tele; pa teleta je tüdi nej bilo. Vsze je vujslo. V velkoj névoli sze je Klára escse sz kravé szpozábila, pa je trávo, ka njoj je nabrála, tam povrgla na njivi. Szvétkovje szo prisli, pa szo bili

zsalsosztni. Krava je mükala za tele, mozs je bio zsalsosztén, pa je nej dobo pecsénke, Kláro je pa bilo szrán, pa je bila csemerna, ka je nej mela — nove obleke.

Tam po rodovitnom poli lepe böl-tinszke krajine pa sese znábiti gnjesz-dén segavo szkácse eden prece velki závec. Okoli sinjeka má zvézani zsidani robeč, pa v njen treszeti rajnski penez.

Dolenszki Marko.

Tiszk.

Inda szveta szo lüdje ne znali csteti, z recsjov szo je vesili, pa csi szo znali csteti, knige szo drage bile. Edna kniga celo imanje valala.

bra, ne vszak tiszk je pravica, — doszta lazsi, doszta hüdogá sze zdaj zse stampa. Zato pa kaj stečs ne cstite.

Ka vam vasi dühovnicke prepora-

Amerika.

Anglus.

Nemec.

Francoz.

Zdaj zse lüdje znajo csteti, knige szo ne drage.

csajo ali sze pa ovak prepricsate, da je dobra kniga, szamo tiszto v roke vzemte. I ka sze vam priporacsá, tiszto

Escse pred kratkim csaszom szo

Ausztria-Vogrszko.

Belgium.

Taljan.

Rusz.

nasí lüdje priszegali na stampano recs. Ka je stamp bio, tiszto je pred njimi prava pravica bila. Nego moremo vasz opominati, da ne vszaka kniga je do-

knigo pa te podpirajte, med znancami razsiravajte. Sto dobre knige siri, on dobro delo vesini, ar drüge vesi.

Mi szlovenci escse malo knjig ma-

mo. Meszecsén Marijin liszt prihaja vszaki meszec. Li ga podpirajte. Zvün toga vszako leto pride kalender, küpíte ga. Kak vszako delo, tak i stamp, tiszck sze poszebno sz penezami pomaga.

Mi szlovenci escse malo knig mamó, malo cstemo, zato sze pa zgodi, kak eden moj prijatel dobro pravi, da sze szpacsíte nad ednov ali drügov recsjov vu kalendariómi. Zakaj je to? Te je pa nam ne szlobodno kaksí spajsz meti? Je nam ne szlobodno frlice piszati? Ne zamerim vam, düh nasega lüdsztva je to. Jeli csi szte med szebov, frlice szí pripovedavate, nego kak med vasz sztopi kaksí goszpod, vsze mine. Razmim vasz, z vasimi frlicami ne scsete zbantüvati goszpodá. Tak viszoko postüjete njí, da vsze prosztno ta nihate. Pravim, to je zse düh nasega lüdsztva. Naj bo, kak scsete. Jasz szam pa toga mislenja, da nad vasimi peszmami, frlicami i navadami sze nisce ne zburka, to je vsze povszedi, vszako lüdsztvo

ma kaj poszebnoga vu szvojih frlicah, peszmah. Pa to pri drügom lüdsztvi vküp berejo, szamo szte vi tak szrazmezsljivi i szkrovni.

Pa vi bi escse nam na roke mogli biti. Szami bi kaj piszali. Drüгим bi dobre veszele võre vcsinóli. Kalender je ne moj. Ka mo zs njim? Vas je. Csi te ga podpirali sz tem, da ga küpíte, sz tem csi njemi kaj szmehsnoga notri posljete, kalender szte pozdignóli.

Zato pa menje nasz razvlacsíte. Je najlezse praviti: to je ne dobro, pa to je ne dobro, nego bolje nasz podpirajte, csi szte prijatli dobroga tiszka.

Nasi kepi kazsejo, kelko eden ali drügi narod cste. Kem mensa je oszeba i veksa novina, tem bolje vecs tam estejo. Rusz je med najveksimi narodami, pa dönok malo novino drzsi vu rokaj, liki edno pizmó. Csi bi nasz szlovence doli na malali, znamkar bi paperec drzsali vu rokah, kak edna zselezniska karta.

Szo jo dela. . . .

V ednom nemskom csaszniki szam csteo, kak pripovidava szledecso zgodovino eden, ki je celi szvet okrozso.

Na otoki Java, kde kava raszte, szam prek vzeo merarszko delo. Pri spani versztva kave szam dobo sztan i sztrosek.

Celi den je vrocse, proti vecsari, kda je kmecse posztanolo, szva vszikdar vküp prisla i pred hisov szedela. Hitro je csasz so, vszikdar szva szí znala kaj pripovidavati, oba dva szva zse prek bila szrednjih let.

Span je tüdi taksi cslovek bio, steroga je niksa szila z ednoga tala szveta vu drügi tal gnala, tü je bio to, tam paszi je drügo delo naprej vzeo.

Ednok na szevri med ledom zlato iscse, te pa v Ausztraliji pod gorecsim

szunci plazi po pecsinah, pali v Afriki v kaksoj müzgi tresliko dobi.

Eden vecser szva z nova vküp szedela. Span je zacsno gucsati:

— Jasz vam scsem pripovidavati nika, ka sze je z menom zgodilo i ka za isztino med vganke szlisi. Naprej morem püsztiti, da moja mati mene prevecs rada mela, je-li te zse zato, ar szam veliko szpodobnoszt meo k möjemi ocsi ali pa zato, ar med vszov bratjov jasz szam njoj najvecs szkrbi szpravo, — sto bi vido vu globocsino lübezni matevinszke?

— Moja mati je bila moja domovina Domo, szam sze zselo vecskrat, naj szamo moja mater vidim. Tak szam od nje odiso, ka je nöncs ne znala. Kda szam v Ameriki zse bio, dalecs

prek morja, te szam materi piszo, od-püscsenje proszo, trostao szam njo, da za mojo volo naj sze ne sztara. Ti-hinszki orszag je zato tüdi dobro me-szto, pa jasz zse naidem pravo pot.

Obprvim szam meszto dobo vu stacuni varasa Rio de Janeiro. Szamo eden tjeden szam tam osztano, te szam bolje notri so vu dezselo Brazilijo. — Jam szam moj sator gori vdaró, kde sze eden dol zacsne. Med dvema bregoma je bio te dol, bregovje szo tak-sega kamna bili, med sterim sze naiseo diamant i zlato, dol med bregoma je vszikdar voszkesi bio. Na vsze kraje szo bile rüde, znamenje, da szo drügi zse tüdi pred menom tam hodili. Ne-varno je bilo tü hoditi, eden krivi szto-paj pa, Bog zna, v kaksoj globocsini bi sze cslovek gori naiseo sz potretimi kotrigami. Z velkim trüdom i z velkov pazljivosztjov szam mogo hoditi po vel-koj travi med gosztimi luknjami. Trü-den szam grato pa szam sze na zemlo vdaró, da bi szy malo pocsino.

Duzse szam lezso, kak szam na-meno. Kak szam sze gori prebüdo, szam v pamet vzeo, da sze je szunce zse prevecs nagnolo. Pred kmicov szam escse vö steo priti iz nevarnoga kraja.

Pazljivo szam nazaj so ogibo szam sze vüsztt votlin, stere szam dosztakrat szamo teda v pamet vzeo, kda szam zse notri steo sztopiti. Tak szam za doszta poti vcsino, kda je — na vro-csem vsze povszedi — na hitroma kmica posztanola, da bi jo lahko rezo. Tako rekocs plazo szam dale, z prsz-tami slatao, koma szam sze dale vleko.

Velike miszli szo na mene prisle, liki bi sze mi szenjalo, nego zato li szam dale plazo.

Tak sze mi je vidlo, da je dnesz den godni moje matere. Jasz szam za-kuno vöro, kda szam mater povrgo pa med te rüde prisó, kde me vszako mi-nuto szmrt csaka.

Kak szam tak med tem mislenjom

li plazo, csüdno videnje me je gori sztavilo.

Komaj dva sztopaja pred menov je sztala moja mati, z dvema rokama me je proszila. Jasz szam z rokov zsmiko moje ocsi, naj sze predramim, lahko je to szamo szenja.

Kak szam z nova gori pogledno, matere szam vecs ne vido, nego takse trepetanje prislo na me, da szam ne mogo dale iti. I kak szam szy doli szeo i noge vö vtegne, v pamet szam vzeo na mojo grozo, da mi noge doli viszijo vu prazen zrak. Na kraji edne votline szam szedo pa csi bi dale so, bi vu globocsino szpadno, nego tiszto videnje me je gorisztavilo. Nazaj szam sze vleko od kraja globocsine pa szam csako, da szunce gori pride.

— Zdaj pa mi dopüszttite, da vam nikaj pokazsem, pravo je moj vert.

So je vu hiso, pa mi je prineszo edno pizsmo, da je precstem.

— Precstite to pizsmo, pa vecs zvedite. To pizsmo szam jasz vecs meszecov po tisztom nocsnom potüvanji vu varasi Rio de Janeiro po posti dobo.

Dano je bilo na posto 27-ga julija.

— Potem vasa mati, kak i moja, sze zovejo Ana.

— Pravica je. 26-ga je bilo njeno godovno.

Vu pizsmi je pa sztala velika ma-terna szkrb. Prej, po godovnom noci, proti gojdni sze je hitro predramila iz szna, liki bi jo kaj zo-szagalo i miszel je prisla na njo od szvojega szina prek morja v Ameriki. Tak sze je njoj vidlo, liki bi vu vel-koj nevarscsini bio, zato je roke na molitev szklenola, da bi od Boga po-mocs za szvojega szina szproszila.

Brezi recsi szam mojemi spani nazaj dao pizsmo, liki szvedocsansztv na veke trpecse lübezni materinszke.

Szo jo dela, stere nasa gizdava zemelszka znanoszt razlozsiti ne more.

(kj.)

Varzsenci.

Národna.

Varzsenci szo ednok meli ednoga krávjega pasztéra, stéri je jako seden bio.

Te sze je pa zgodilo, ka szo Varzsenci zozidali edno hizso. Ovo je zse vsze gotovo bilo, szamo szleme je scse trbelo gor vlecsti. Szleme je zse tüdi krédi bilo posztávleno, pa prlé kak bi je gor vlekli, szo teszarje odisli k vecsérji.

Zaj sze je pripetilo, ka je paszter gnao krave sz pasé, pa sze je edna krava zgnjüsziła gor na szleme. Varzsenci szo to nej vidli, záto ka je zse bilo kmécse, gda szo od vecsérje prisli, pa szo tak szleme v kmici sz krávjín lánjon vred potégnołi gor.

Na drügi dén, gda szo lemeze gorvlácsili, szo v pámet zéli krávjí lánj na szlemeni, pa szo szí nikak nej mogli premiszłiti, kak bi mogła krava tá gor priti, pa sze tan zgnjüsziłi. Doszta szo sze nad tem mantrali, pa zamán. Nazádnje szo pa napravili takso pogodbo, ka sto vgoni, kak je priseo krávjí lánj na szleme, tiszti te dobi zsüpanovo hcsér za zseno. Zsüpan je pa meo jako lepo hcsér.

Da je nieden Varzsenec nej znao vgoniti, kak je priseo krávjí lánj na szleme, je nazádnje priseo réd na pasztéra, lejko bi on znao vgoniti. Pasztér je pa pravo:

— Pa nevejte, ka szan jesz sznocska keszno gnao krave sz pasé, gda je scse szleme nakli bilo, pa sze je te edna krava zgnjüsziła gor.

Varzsenci szo sze nato csednili, pa szo pravili:

— Ja, pacs tak je moglo biti!

Pasztér bi zaj mogeo dobiti zsüpanovo hcsér za zseno. Zsüpan njemi pa hcséri nikak nebi rad dáo, záto ka je pasztér bio szirmaski. Premislávao szí je záto, kak bi sze ga mogeo resiti. Nazádnje szí je domiszło, ka ga

dá v Müro vrcsti. Zapovedao je záto hlápcoma, naj prineszéta edno vrecse, pa je to velo paszteri, naj sze v to vrecse potégne, csi scsé dobiti njegovo hcsér.

Pasztér bi pa prevecs rad meo zsüpanovo hcsér, da je jako lepa bila, pa sze je potégno notri v vrecse. On je to nej znao, ka ovi zs njin namenjavlejo. Zsüpan pa, gda je zse pasztér notri bio, je vrecse zvézao, pa je te velo hlápcoma, naj ga neszéta k Müri, pa ga naj tan notri v vodo vrzseta.

Hlápca szta neszła pasztéra prti Müri. Gda bi zse szkoro do Müre prisła, sze je rávno hapo podnjé zvoniti. Hlápca szta ga nato dol djalá, pa szta szí gucsala:

— Zaj va sla prlé domo jeszt, pa ga te szledkar vrzseva notri.

Tak szta tüdi napravila. Pasztéra szta nahála v vrecsi poleg Müre, onjeva szta pa odisła domo obedivat.

Pasztér szí je zaj v vrecsi zácsao pogucsávati:

— Sto scsé zsüpanovo hcsér dobiti, naj ide notri v vrecse!

To je pa zacšüo eden norcsek, ka je kre Müre teocsicske pászeo, pa je so blizse g vrecsi, pa je pitao:

— Ka szí pa ti notri v ton vrecsi gucsis?

Pasztér je odgovoro:

— To szí gucsin, ka mi poszili scséjo zsüpanovo hcsér dati, pa je jesz nescsem meti. Sto bi jo rad meo, naj ide v to vrecse.

Norcsek bi pa tüdi jako rad meo zsüpanovo hcsér, záto je pasztéra vö z vrecsa püsztó, pa sze je te szán v njé szpravo. Pasztér je zaj norcseka v vrecse zvéza, pa je te so k njegovin teocsicskon.

Nej je bilo nikajszi, pa sta li prisła nezáj zsüpanojva hlápca, szta za vrecse prijala, pa szta je v Müro vrgla. Vrecse sze je nej vcsaszik pogrozilo, liki je plavalo dol po Müri.

Hlápca szta nato malo posztala pri Múri, pa li zaglédneta za 'n császek, ka pasztér lepe teocsicske zsené prti njima. Zse ozdelecs sze je szmejáó, pa njima je kricsao:

— Vej szta me nikaj nej sztráj zelá! Vidita, kak le teocsicske szan szinalovo v Múri!

Hlápca szta nej znala csi szta meszto krávjega pasztéra norcseka vrgla v Múro, záto szta zaj vörvala tomi pasztéri, ka szta je teocsicske, ka je je gnao, nalovo v Múri. Onjeva bi zaj túdi radiva mela takse teocsicske, pa szta záto pitala pasztéra, csi jij sese v Múri vecs jé. Pasztér njima je odgovoro, ka jij escse vnogo jé, pa njima je pravo:

— Vidita lejnotá, kak dvá lepiva szta!

Kázao njima je nájmre v vodo tenjo, stera sze je tan záto vidla, ka szta sze na bregi-poleg vodé paszla dvá teocsicska.

Gda szta hlápca to tenjo várala, jiva je eden pravo:

— Pje, jez bon szkocso prlé notri, pa csi de trbelo, ka bi ti túdi so, te bon ti jez zse kimao.

Té hlápec je nato reszan szkocso notri v Múro. Múra je pa bila globoka, pa sze je hlápec zácsao zalevati. Kimao je záto szvojemi tivárisi, ka bi ga vö vlekao. Té je pa miszlo, ka ga ov za szeov zove, záto je túdi notri v vodo szkocso, pa szta sze tak obá zalejala . . .

Da je pasztér nej dobo zsüpanove hcséri, stero szo njemi a Vrszenci obe-csali, záto je so, pa je Varzsence v toszbo dáó. Varzsenci szo pa zavolo toga szrdé dobili na njega, pa szo njemi vüzsgali kucso, ka jo je meo na pás-niki, kak zse to pasztérje návado májo.

Pasztér je to nikaj nej márao, liki je etak pravo:

— Csekajte, vej vasz je zse pá napelan!

Zéo je nato edno püto, pa je tiszto vogelje, ka je pri kucsi osztalo, notri v to püto zdevao, pa je te neszeo v meszto.

Gda je v meszto priseo, je so nájprlé v edno krcsmo, pa je tam proszo krcsmarico:

— Proszin vasz, vi mi to püto szránte v vaso kámro. Szamo nej, ka bi poglednoli, ka jé v njoj, záto ka jesz takse recsi mán notri, stere bi sze na vogelje obrnole, csi bi je sto drügi vtégno poglédnoli.

Krcsmarica je zéla to püto na szrámbó, szamo ka jé nikak nej mogla sztrpeti, ka ne bi poglednola, ka jé v njoj. Gda je pa püto odkrila, pa vidla, ka je vogelje v njoj, sze je jako presztrásila. Miszlila szta je, ka szo sze dráge recsi, stere je pasztér meo, zse na vogelje obrnole, záto ka je ona poglédnola. Presztrásena je djála nato püto v kámro, pa szta je premislávála, ka de pasztér pravo, naj v pámet zeme, ka je v njegovoj püti meszto drágij recsi szamo csarno vogelje.

Na drügi dén je priseo pasztér nezáj, pa je pitao za szvojo püto. Krcsmarica je sla, pa njemi jo je naprej prineszla. Pasztér je zaj püto odkrio, pa pravo:

— Joj, vi szte pa glédali v mojo püto, ka sze mi je vsze na vogelje obrnolo, ka szan jesz notri meo! Pa kak dráge recsi szo bilé notri!

Krcsmarica sze je presztrásila, csi de jo pasztér toszit so, záto njemi je právila, ka naj tiho bo, ka njemi ona dá telko penez, kelko szo té recsi vredne bilé, pa szta te lejko drüge küpi. Pasztér je nato pravo, ka szo njega té recsi sztalé triszto rajnski. Krcsmarica njemi je te dála triszto rajnski.

Pasztér je so sz penezi domo, vogelje je pa na poti vö szipao. Gda je domo priseo, szta je dáó kucso nezáj zidati. Varzsenci pa, gda szo lvidi, ka doszta penez má, pa szta dá kucso zidati, szo szta zácsali pogucsávati:

— Ge je pa té telko penez zéoka szta zaj dá kucso zidati?

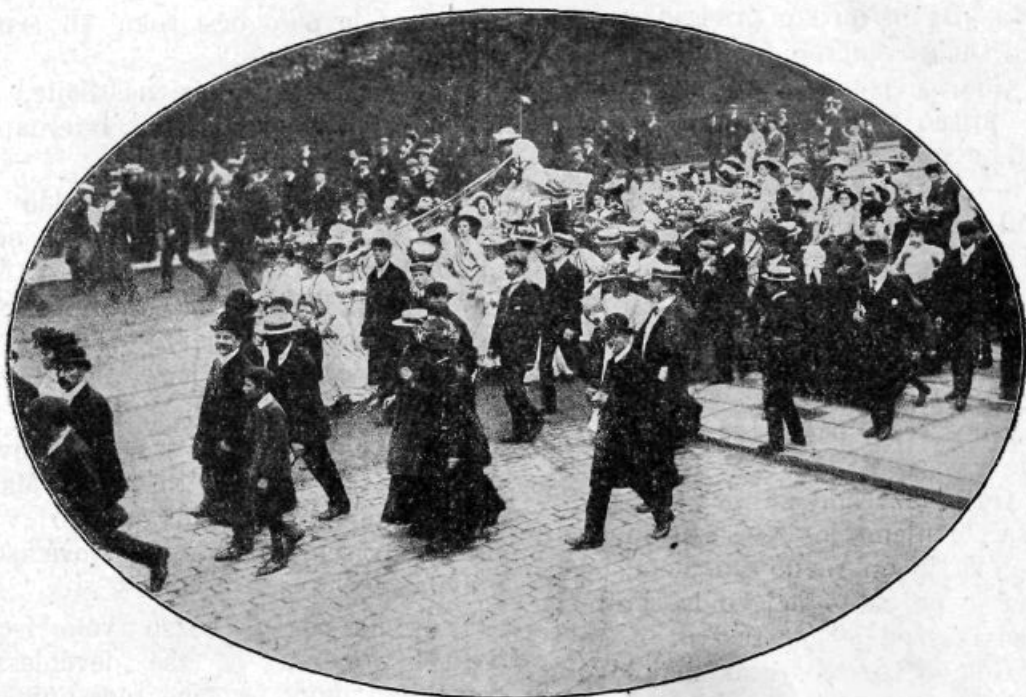
Nato njin je pravo eden Varzsene-c, stero je vido pasztéra, ka je vo,

gelje neszeo v meszto, ka je té peneze dobo za tiszto vogelje, ka je pri zgo-renoju kucsi osztalo. Varzsenci szo szi pa zaj etak miszlili :

— O, vej pa mi szvoje kucse tüdi

v meszto. Tan szo kricsali, sto reksi küpi vogelje, ka je od njüvij zgorenij kucs osztalo. V meszti szo pa Varzsence dobro nakukli, pa szo njin pravili :

— Prlé szte szi hizse szami gor

Zsenzske i politika.

Poznao szam na szlovenszkom edno zseno, stera sze je tak za mozsa bojala, da ga je szamoga nikam ne püsztila. Protila sze je, da escse votume de zs njim sla doli devat. Edna druga pa je taksa bila, da kda szo plebanos zsito brali, mozs je vrece neszo, ona je pa merila.

Nistere zsene kralüjejo nad szvojimi mozsami.

To mi vizikdar na pamet pride, da vu csasznikah estem, da zsene ravno takse pravice, politicsne juse, to je votume vu vszem odebiranji zselejo, kak je mozsi majo.

Ne scsem jasz praviti, da bi zsene ne kaj dobrega szpravile. Bi, bi szpravile. Miszlim, prvo bi bilo, da bi kresme v nedelo zaprete bile, da bi pijansztvo kastigano bilo.

Na Angluskom sze te zsene, stere politicsne juse proszijo za zsenszki szpol, sze zovejo „suffragette“ (esti szüffrazset). Vu csasznikah pisejo, po vulicah gucsijo, proceszije drzsijo, na vsze kraje proszijo, terjajo szpodoben jus, kak mozsi majo. Escse od bitja sze v kraj ne drzijo, zbile szo vecskrat mozse, steri njihove pravice ne scsejo szpoznati.

Zse ne edna goszpa je vu vozo prisla poleg „szvetoga dela“, kak zse one pravijo.

Nas kep kazse, z kaksov pompov szo szprevajale domo zsene, stere szo sze iz voze resile. Voznik na kolah szedi, prijätelkinje pa ga vlecesejo.

lejko zvüzsgémo, pa za vogelje, ka osztáne, vnogo penez dobimo, da je pasztér za edno püto telko dobo !

Tak szo tüdi vcsinili. Hlzse szo szi zvüzsgali, pa gda szo zgorele, szo vogelje vküp szpobrali, pa je neszli

zvüzsgali, zaj pa te scséte, ka bi vam mi to vogelje küpüvali !

Oszramocseni szo sze záto povrnoli Varzsenci domo, pa szo od tisztij máo malo csednesi.

Zapiszao : S. K.

Madaj.

Národna.

Ednok je bio eden ocsa, pa je zsivo v velkon szirmastvi. Te szi je pa vecskrát etak pogucsávo :
— Da bi mi sto prneszo peneze, neven, kakso dobroto bi njemi dáo !

Gda szi ednok pá to pogucsávo, je li priseo k njemi eden goszpod, pa njemi je pravo :

— No, ti bi jako rad meo peneze ; eli mi dás tiszto, za koj escse neves, te ti jesz prineszém peneze ?

Szirmák je odgovoro :

— Já, ka ti pa jesz tisztoza nebi dáo, za koj escse neven.

On je pa nej znao, csi je njegova zsená noszecsá, pa je tak szvoje dete odáo.

Gda je zvedo, ka je zsená noszecsá, te njemi je zse szpadnolo v glavo, ka je on rávno to dete odáo. Zsená je pa za to nej znála. Porodila je decsáka, pa je gor rászeo.

Gda je zse té decsák malo véksi bio, je v pámet zéo, ka je ocsa szeli veszéli, gda ovoj deci rezse krúj, gda ga pa njemi rezse, te njemi pa szeli tecséjo szkuzé. To sze je decsáki jako csüdno vidlo, pa je ednok pitao ocsó, zakaj má szeli szkuznate ocsi, gda njemi krúj rezse, gda ga pa ovoj deci rezse, te pa nej. Ocsa njemi je to nej steo povedati.

Te szta pa ednok sla ocsa pa té decsák v log po drva. Tan je decsák edno poleno narázno kálo, pa ga je dugo nej mogeo razklati. Velo je záto ocsi :

— Ocsa, vi roké notri dente, pa mi pomorte narázno szpraviti.

Ocsa ga je bogao, pa je djáo roké notri. Szin je pa zaj szekiro vö potégno, tak ka szo ocsine roké osztale v krcsepi.

Ocsa je nato kricsáo, naj njemi ide na pomocs, ka on roké notri má. Szin njemi je pa velo, naj prlé ovádi, zakaj je szeli zsalosztén, gda njemi krúj rezse. Ocsa je te zácáo praviti :

Jesz szan tebé vrági odáo scse prlé, kak szi sze narodo, záto me pobijejo szeli szkuzé, gda ti krúj rezsen.

Szin je nato ocsi roké vö oszlobodo, pa je pravo :

— Ocsa, nikaj sze ne bojte, vej to mi z bozsov pomocsjov vsze naprávimo, ka de dobro.

Decsák sze je zaten vö soláo na poposztvo. Gda bi zse meo meti novomeso. njemi je trbelo krsztzni liszt. Njegov krsztzni liszt. je pa meo vrág v pékli. Szpravo sze je záto, pa je so v pekeo po krsztzni liszt.

Med potjov je priseo v eden log k ednoj hrámbi, ge szo sze tovaje drzsali. Sztanjúváo je tú rávno Madaj sz szvojimi pajdási. Gda je notri v to hrámbo priseo, njemi je Madajova zsená právila :

— Ka pa za bozso volo isceseti tú?! Moj mozs je zse devétdeszétdévét lüdi bujo, pa tebé túdi buje, csi te tú nájde.

Zaten ga je pa pitala :

— Kama pa potújes ?

— On je odgovoro :

— Jesz idén v pekeo po szvoj krsztzni liszt.

Gda je Madajova zsená to csüla, te njemi je zse záto li dovolila, ka je tan szpáo. Právila jé :

— No, vej te jesz nekan szkrijén, lejko te pa moj mozs ne nájde.

Gda je Madaj domo priseo, njemi je vcsaszik zadisalo, ka nikák jé pri njegovoj hrámbi. Pravo je záto zseni :

— Ti zse pálik nikákoga tú más !

Zsená je zaprvíce tajila, te je pa vidla, ka inacsi nede, pa je povedala :

— Mán eti ednoga potnika, ka szi ide v pekeo po krsztzni liszt.

Madaj je steo jako csemerén biti, szamo ka gda je to csüo, je záto li pravo zseni :

Vremen pa proroküvanje.

Pravecs je mrzlo bilo tak okoli Imena Jezusovoga, kak zse vszikdar. Velki szneg je bio.

— Szunce doli ide. Zarja je na jugu.

— Jug bode, pravi drugi.

Drugi den je esce bolje mrzlo bilo pa pitam moje lüdi, kak szo to proroküvali.

— Hja, tiszta zarja je znamkar od mraza bila.

Viste, moji dragi, nancs jutrasnjega vremena ne vemo naprej povedati. Doszta viszi, szkoro vsze viszi od vetra. Sto pa bi znao povedati, ka de vütro za vetra?

*

Dam vam kljucs — vu Mohorszkom Kalendaru ga je popisao B. L. župnik — sz sterim vremen za celo leto stoj koli lahko izvë, esi le ve, kda sze meszec premeni, to je, ob kelkoj vöri je prvi krajec ali pun ali zadnji krajec ali mlad. Te kljucs je napravo veleucseni szlavni zvezdoszlovec I. W. Herselj ino dunajsza kmetijszka druzsba ga je l. 1839 szpoznala za najbolje zaneszljivoga. Pogledni, kda sze premeni meszec, pa bos znao vremen v leti, v zimi. Leto je od 15. aprila do 16. oktobra, osztali esasz pa vala za zimo. Da sze na te kljucs lahko znasa, bolje, kak pa na druge kalendarare, o toga sze je on gori imenüvani župnik vecs let szam prepriacsao.

pri nisternih vörah malo nanci kazse, zato ga pa vam tüdi notri pokazsem. Vsze moje szkrovnoszti vam razodenem, lahko te szí vi bolje kaj znali dobro vremen vö esteti. Dönok me ne te simfali, ne te sze z menom — kak v Dolenci pravijo — korili.

Ob vöri	Po leti	Po zimi
Od 12—2 poldne	Doszta dezsja	Szneg in dezs
Od 2—4 poldne	Szpremenljivo	Lepo in prijetno
Od 4—6 poldne	Lepo	Lepo
Od 6—8 vecser	Lepo pri szevri dezs pri jugu ali jugo zapadniki.	Mrzlo pri szevri; szneg in dezs pri jugu ali zapadniki
Od 8—10 vecser	Lepo pri szevri dezs pri jugu ali jugo zapadniki.	Mrzlo pri szevri; szneg in dezs pri jugu ali zapadniki
Od 10—12 po noci	Lepo	Lepo, mrzlo
1—2 po noci	Lepo	Prevecs mrzlo, csi ne pise jug ali jugo-zapadnik
Od 2—4 zjutraj	Mrzlo, dosztakrat viher	Szneg in viher
Od 4—6 zjutraj	Dezs	Viher, dosztakrat szneg
Od 6—8 poldne	Veter in dezs	Viher
Od 8—10 poldne	Szpremenljivo	Mrzlo; dezs pri zapadniki, szneg pri vzhodniki.
Od 10—12 opoldne	Viher	—

Zapadnik pise od tisztoza kraja, kde szunce doli ide, vzhodnik pa, kde szunce gori ide.

Csi sze meszec okoli ponoci premenjava, dobro vremen csakaj; nego csi prememba bliuze szpadne k poldnevi, pripraven boj na la- goje vremen.

*

Vu kalendarah pred lüdi posztavijo sztaroga deda vu estüdnom gvanti, poleg njega csuk, okoli njega neznane litere, pred njim dekle, moski, kak njim on razodeva prisesztno leto pa njim proroküje od zsetve, od bratve.

Jasz kak reditel kalendariona sze ne scsem preladati od niksega deda, kaksí stees gvant te zse ma, jasz vam tüdi bodem proroküvo, csi te mi te zse vervali ali ne.

Ob vöri	Po leti	Po zimi
Od 12—2 poldne	Doszta dezsja	Szneg in dezs
Od 2—4 poldne	Szpremenljivo	Lepo in prijetno
Od 4—6 poldne	Lepo	Lepo
Od 6—10 vecser	Lepo pri severi ali zapad, dezs pri jugu ali jugozap	Dezs in szneg pri jugu ali sapadniki.
Od 10—12 po noci	Lepo	Lepo
Od 12—2 po noci	Lepo	Mrzlo, cse ni jugo zapadnik
Od 2—4 zjutraj	Mrzlo z dezsjom	Szneg in viher
Od 4—6 zjutraj	Dezs	Szneg in viher
Od 6—10 poldne	Szpremenljivo	Dezs pri severo-zapadniki, szneg pri vzhodniki
Od 10—12 opoldne	Veliko dezsja	Mrzlo in mrzel veter.

Popisem vam esce eden drugi kljucs, poleg steroga sze proroküje po celom Vogrszkom. Vu celom je on iszti, kak te prvi, szamo

Tiszti ded rad gucsi vu versusah, to pacs ne razmim, da bi reesi na mero vktiper vezo, jasz vam bodem gucsu vu nevezanoj formi.

Leta 1913. de kralüvala planeta „Venus“.

*Molitvena kniga „Jezus moje Poželenje“
pise od Venusa :*

Leta ona, vu sterih Venus kralüje, rada scsi, ar je ženszkoga szpola ; ali dönok ne namrzne, ar vrelo lübi i zato z lepim porodom vszake dobi razveszeli ženina, ki de jo rano iszkati znao. Zdaj sze ma szkrbeti vert naprej za tri zbožna leta. Viherje ne do szpali, zato ni vracsi, ni jamarje tüdi ne. Jeszenszka szejatev de rana boljša.

Zdaj pa csüjmo „Sztoletnoga kalendara“.

Venus je lepa zvezda, zvün szunca i meszece sze najbolje da viditi. Njena narava je mokra i topla.

Leto poprek.

Je bolje mokro, kak szüho, esi celo leto vküp vememo, je szparno, zadoszta vroese.

Szprotoletje.

Keszno je szprototelje, zadoszta toplo, vszemi szadi vugodno.

Leto.

Csi ne ga doszta dezsa na szprotoletje, pride vroese, szparno leto ; esi pa je na szprotoletje doszta dezsa szpadnolo, pride vroese, szüho leto i zrasze dobro vino.

Jeszen.

Vu zacsetki toplo i lepo, nego ne dugo, zato sze trbe k deli drzsati, da szejatev oprate, ar drügo polovico novembra sze na zimo obrne csasz i ne popüszi do kolednih szvetkov.

Zima.

Vu zacsetki szüho, potem od 12-ga februara de konca celo mokro, doszta povodni bo na velki kvar hisam, lüdem i zsvini.

Vino.

Lepa jeszen bode, nego dönok pod tov planetov bolje gnili grozdje, kak pa kdastees

drügoes. Dobro vino zraszte. Naj sze vszaki poszkrbi za vino i szilje na tri leta.

Dezs.

Dosztakrat oblaki szpadnejo.

Vremen na meszece.

Marc. Od 22-ga do konca toplo, potem mrzlo.

April. 5-ga szneg. Ednok lepo, drügoes veter, dezs, szneg. Do 14. 15-ga lepo, do 22-ga, kda toplo grata.

Maj. Vu zacsetki lepo i toplo, 7-ga grmlenca, potem dezs do 17-ga, 25-ga mrzlo, 29-ga lepo do konca.

Junij. Vu zacsetki lepo, toplo do 21-ga, zmesz dezs z grmlencov, potem hüdo do konca.

Julij. Vu zacsetki oblacno, 4-ga mrzlo, zadvecsera grmlenje, potem lepo, 11-ga velki dezs ; 15., 16. i 17-ga lepo ; 28 ga, 30-ga grmljenja, 31-ga lepo.

August. Dezs do 9-ga, kda de lepi den, potem z nova dezs do 15-ga, kda de pali lepi den, potem lepo do 25-ga, od steroa mao de dezs do konca.

Szeptember. Vu zacsetki lepo jeszenszko vremen do 12-ga ; 17., 18., 19-ga do 25-ga iz veksega mrzlo i mokro, potem do konca pali lepo. Csi na Egidijovo je lepo, stiri tjedne sze lahko dobroga vremena vüpamo.

Oktober. 1-ga i 2-ga lepo, 3-ga grmljenja, blizkanje, potem mrzlo do 9-ga ; 10-ga lepo do 29-ga, kda sze led napravi, 30-ga szneg, 31-ga oblacno.

November. Oblacno sze zacsne z mrzlim vetrom, 6 i 7-ga lepo, 9-ga sze zacsne mrzlo do 17-ga, 18-ga szneg do konca. Szlednji dnevi do prevecs mrzli i szneg de sztao notri do bozsicsa.

Januar. Mrzlo sze zacsne, potem szneg, 9-ga mrzlo do 15-ga, kda de i szneg so notri do 23-ga, kda toplese grata do 30 ga.

Februar. Oblacno sze zacsne, 5-ga lepo, 9-ga velki mraz, 10-ga tak mrzlo, kak dugo zse ne. 11-ga i 12-ga prevecs mrzlo, 13-ga toplo z dezsom, potem povoden do 27-ga.

Marc. Od zacsetka do 22-ga iz veksega mrzlo. (kj.)

Ka je novoga?

Na **Vogrszkom** szo povisali broj vojakov. Vecs krvi i vecs dacse sze proszi od dezsele.

Nisteri poszlaniki szo sze proti posztavlali, prezident orszacske hise Tisza je z policajom vsze vö dao odegnati. Na te csemere eden poszlanik, po imeni Kovacs, je na Tiszo sztrelo, ne zavado, potem proti szebi obrno

viscse, kongresszus oltarszkoga szvestva. Velika preceszija je bila drzsana, szam kral je na ujoj tao vzeo. Vremen sze je tisztoza csasza celo szvadilo.

Februara meszeca 1912. je mro nas miniszter zvünszkih del, za njim je priso grof Berchtold, eden vogrin.

Miniszter financije szküpne je grato Bilinski, eden pol. Pred csasztnikami

Szveti ocsa na szprevajanji vu vaticanszkom ogradi.

oroszje. Dugo szo ga vracсили, vu zsitki je osztano, te szo ga pa vu vozo zaprli.

Horvatje nikak ne scsejo vogre trpeti. Eden ban za drügim ide. Na bana Cuvaj je eden student po imeni Jukic sztrelo, ne zavado, nego njegovoga tanacsnika na szmrt ovrazo. Jukica szo na szmrt oszodili.

Na **Ausztrijanszkom** v Besci (Wien) szo szrednjega szeptembra celoga szveta katolicsanci vküp prisli, bilo je szpra-

je szledecsi govor drzso: „Csi csasztnik z lüdsztvom delo ma, nikdar ne szme pozabiti, da szirimak cslovek z vladarsztom szamo teda dobro vöpride, csi vu csasztniki ne szvojega neprijatela, nego prijatela gleda.“ To je lepi gucs.

Na **Francuskom** anarchisti tak raszejo, kak pri nasz gobe. Proti szo celomi cslovecsemi rodi: ropajo, marjajo lüdi. Vojacje szo ogen mogli dva-

krat dati proti njim, Bonnot sže je tak mocsno brano vö szvoje hise, da szo z bombov mogli vu vrak püsztiti hiso i tak szo szamo zgrabili ga — mrtvoga.

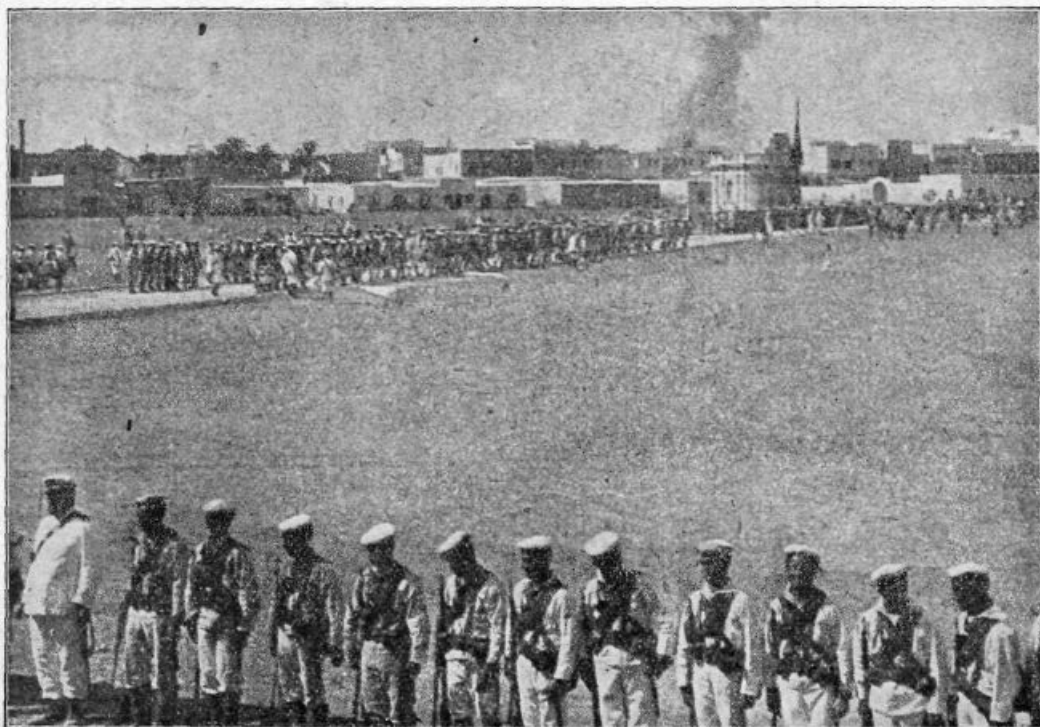
Nemski caszar je dober prijatelj nasemi krali. Nemci, Ausztrijanci i Taljanje szo zdrüzseni. Iz drügoga kraja pa Rusz pa Francoz drzsita vküp, k njima sže voscsi anglus, od steroga pravijo, da szamo nemir dela med narodami. Vküp je szpravi, naj pecsejo

ednoga oficira, ki je z vojakami krekol jezdo.

Taljanje escse itak bojno majo z Törkom, nego v oktobri szo sže zacsnoli miriti.

Na **japonszkom** je juliusa mromikado Mutsuhito, vladar japoncov. Poleg sztare navade jünci szo ga pelali. Eden generalis sže je szam szkoncsao, poleg sztare navade szlüzsbenik je so za goszpodom.

V **Ameriki** prezidenta posztavlajo. To je cela bojna.

Iz Tripolisz-koga bojniscsa.

kosztanje, on je pa vörova. Na Nemca velke csemere ma Francoz pa Anglus, nemski caszar pa po vszakoj priliki na szvojo szablo vdari.

Taljanszki kral Viktor Emanuel III., i njegova zsena Elena, cvet Montenegrinzskih bregov szta leta 1912. 14. marca vu szmrtnoj nevarscsini bila. Pelala szta szo vu Pantheon -- edno cerkev v Rimi k mesi. Eden zidar z Rima, 21 let sztar je vecskrat na njiva sztrelo z revolvera, zavado je njiva ne, tem bole

Dalecs v Aziji na **Kitajszkom** je vöszkricsana caszarszka republika leta 1912. Tak dugo je lüdsztvo reberijo delalo proti caszari, da je mogo doli zahvaliti. Vu drügom meszti vladara sztirajo, kitajszki caszar pa po ednom vkazi szpozna republiko, szvojo oblaszt prek dá na lüdsztvo, naj szi prezidenta posztavijo. Caszar je szamo szvojo oblaszt doli djao. nego ime caszarszko obdrzsi, na leto dobi 14 milijon koron, tak bi pravo, penzije.

Kitajcov je teliko, da bi celo Euro-
po ozipali. Pri nash vecskrat gucsijo
od zsute neszrecse, kak szo inda szveta
vecskrat po Europi klacsili.

Amundsen Roald, eden **norveger**, je
doszegno juzsni pol. Dva pola szta : juzsni

i szezvorni, okoli steriva, liki edne na-
reti sze obracsa zemla. Szezvornoga pola
je escse niscse ne doszegno.

Amundsen pravi, da je juzsni pol
4000 metrov viszoki breg, velka rav-
nica — plato — je na njem.

Törszki konjeniki. Törszki voji.

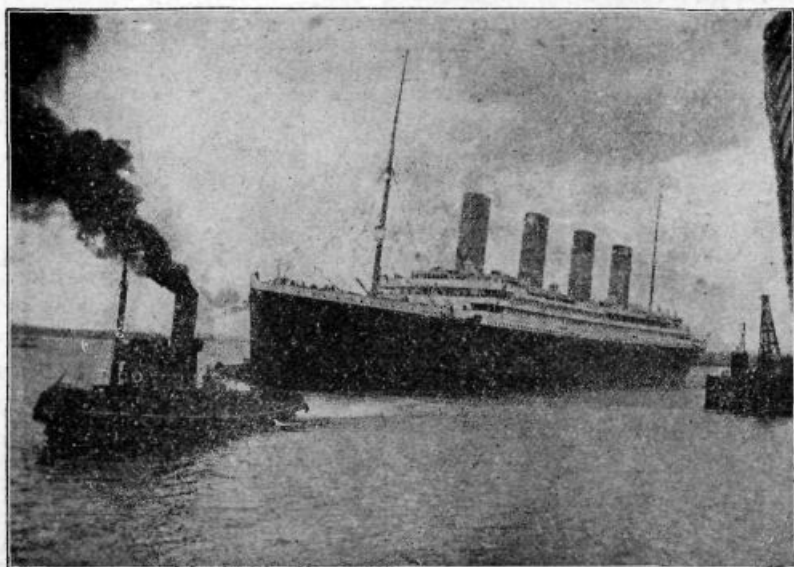

Kitajsko i prezident kitajске respublike.

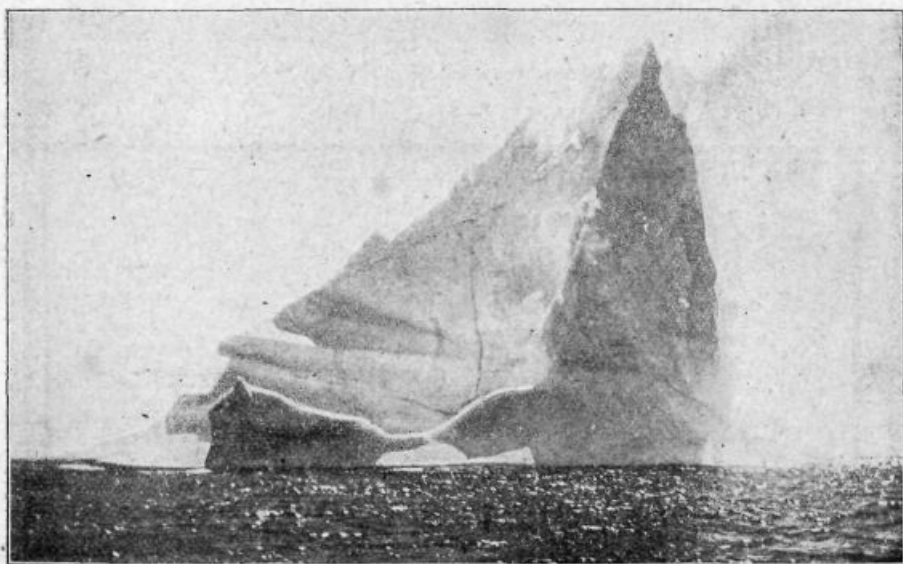
Leta 1911. 14. decembra je do-
szegno pol sz stirami tivarisama, notri
je pikno norvegszko zasztavo, zemlo je
pa imenüvo po norvegszkom krali za
zemlo krala Hakon.

meli, nego cslovek bi prej tüdi vszik
dar jo. Kda szo sze nazaj pelali, szo
zse psze mogli jeszti.

Na szanaj szo sze pelali, stere szo
pszi vlekli.

Titanic.

Plavajosci breg ledeni.

Tri dni je na poli osztano, da je
prevecs dobro vremen bilo.

■ Kak Amundsen pise, najveksa
zsmecsa je bila, da szo doszta po bre-
gah mogli jeszti szo doszta

Po poti szo sze ne mogli kritic
duge brade szo tüdi ne prilicsne, dug
ledeni cveki sze gor napravijo, zat
szo pa masin meli, da szo szi brad
rezali. Meli szo tüdi priliko za zob

szkübenje. Tam na mrzлом radi zovje bolijo. Steri je bolo, szo ga vöpotegnoli.

Balkanszke dezsele : bolgari, szrbi, trki, crnogorci szo dugo bile pod törszím jármom. Odszlobodile szo zse tugszi csasz, nego escse itak majo brate Macedoniji pod Törszkov oblasztjov. Escsejo je resiti. Mogocse, da kda vi te redi cstete, zse Törka cukajo na vsze kraje. Szamo telko, ka szo te dezsele ne nevarne, ar od zajaj nalüka- szo veksi vucke, steri szamo zato ne

pogrozili. Po neszrecsi szo na vsze kraje telegrafirali brezi droda, pa szo prisle ladje na pomocs. Nistere lüdi szo naisle na malih ladjicah, nego ladja, stera je 67 milion koron kostala, je zse na dne bila. Vecser ob 10 vöri je vküp vdaro z ledenim bregom.

Telegrafiszt Filipps je vcsaszi na vsze kraje poszlo telegram: „S“ „O“ „S“, to je, „Save our souls“ — „Resite nase düse“. Na szvojem meszti je osztano, dokecs sze je ladja pogrozila zs njim vred.

Hisa za pogucsavanje na ladji Titanic.

üpajo naprej sztanoti, ar sze bojijo, a sze med szebov szvadijo.

Leta 1912. meszeca aprila sze je pogrozila „Titanic“ angluska ladja. 500 lüdih je naislo szmrt, 886 sze je njih resilo. Kriv je bio kapitan, ki je rekord steo napraviti, to je, vu najtracsisom vremeni je steo napraviti lot vu Ameriko, z celim szapotom je kuper vdaro z ledenimi bregami, steri szo vo vodi plavali.

„Titanic“ ladja je najveksa ladja szveta bila pa je zdaj bila na prvoj szvojoj poti.

Telegraf brezi droda je reso nistere sztotine lüdih, ovak bi sze vszi

Malih ladjic je polojno szamo bilo, kak bi za vsze potnike potrebno bilo.

Kak je sze lepo bilo na toj ladji, kazse, da szo na njoj bili prosztori, za stere, ki je gori vzeo, je placso 21 ezer koron na stiri dni, dokecs bi sze prek morja pelo.

Csi bi menje lepote i dragocse bilo na ladji, nego tem vecs ladj, bi sze lahko vszi potniki resili.

Drüga falinga je pa to, da vu novih ladjah szo do zdaj tak zavüpani bili, da szo celo nevucsene mornare, brodare majimali na ladje, ki szo vu neszrecsi ne znali, ka bi delali.

Inda szvete szo ladje ne stele sz

szebom vzeti male ladjice, ar csi sze je ladja vküp sztrla i szo sli na male ladjice, vecs dni je morje sze pa ta lucsalo, glad, zsejo, mraz trpeli, dokecs je nje kaksza ladja v pamet ne vzela. Nego zdaj telegraf pomocs primesze, zato bi pa ladjic zadoszta moglo pri rokah biti.

Kak koli zdaj ladja „Titanic“ vögleda na dne morja? Zsmecsava vode je gvüsno vsze dveri i drügo tense

delo vküp sztisznola, mrtve vu ladji na sztenah razvalala, liki vertinja pogacse.

Je li pa kda vözdignejo ladjo? Zdaj escse takse prilike ne mamó. Vödolaz szamo vu globocsini 60 metrov zna presztanoti, ar voda je prevec zsmetna. Lehko po caszi sze naidejo prilike; ali do pa na veke lezsali kincsi na dne morja.

Zmesz.

Kuga vu gobci i v pajzshti. To je bics nase pajzshtne sztvári. Dobi jo rzsena mara, ovca, szvinje, redkese dobi konj, pesz, macska i küri. Escse cslovek zna dobiti. Ta kuga po ceszti hodi. Pride od izhoda. Velka neszreca je, po celoj dezseli zna pol marhe betzsne posztati, mleko je ne za nücszenje sze zapre, trzstvo na nikoj ide. Klica betega je escse ne poznana, poseszbeno sze zadrzsava vu szlinah, vu mleki i blati mare. Raszirjava sze küga direkt, neposzredno, kda edna krava drügo lizse, iz veksega sze raszirjava poszredno, po mleki i po gnojji, poseszenji, po dvori, dole nesze cslovek, pesz, macska. V Braunschweigi sze je zgodilo, da edna szrna je po njivi kde je gnoj raztepeni bio, hodila, dobila je kügo i vsze szrne szo dobile. Szvinje szamo v pajzsht dobijo to kügo, marha dobi v pajzsht i v gobec. V gobci za 2—3 dni zsutobeli mehercseki sze kazsejo na meszi zobov i na jezeki, steri sze poveksavajo i dosztakrat vküp sztopijo. Meheri za nisterne dni gori pcsijo i posztanejo mokre, bolecese odprete meszta, stera po mali zacelijo. Med tem zsvina prevecs itvana grata. To je ta krotkesa küga, stera szamo 8—14 dni dura. Je escse hüjsa, pri steró oboli blek z velkov drisztov,

zvuzsge sze okoli roglov, da escse dosztakrat doli szpadnejo. Ali pa dosztakrat po zadoblenom zdravji marha szamo vküper szpadne i zgine med zsmetnov szapov i otokom krvi iznosza. Na pajzshti pa sze zacsné rudesiti kozsa na koroni pajzshtov, gori sztopi vrocšina i bolecsi otok. Edno szamo na ednoj nogi, dosztakrat na vsze stirah. Posztanejo mali meheri, steri dosztakrat zraszejo, liki lesnjek, potem pa pcsijo. Zsvina doszta lezsi. Csi küga dobro doli tecse, trpi 8—14 dnevv. Nego i k pajzshtnoj kügi sze drügi boli pridrüzsijo, poseszbeno csi zsvina po mokrom, grdom, z gnojsnicov napitom podi more sztati, ali pa csi poszesztnik vcsazsi v pamet ne vzeme kügo i z bolenov marov, dale dela. Takhipa sze prevecs z vuzsge i celenje je vecskrat ne mogocse.

Kügo moremo javiti, glasziti. Vraszstva taksega ne ga, stero bi kügo nazocsno vkraj sztiralo, szamo szo jo prilike, stero rane hitrej celijo, poseszbeno pri pajzshti sze nüca Lysol.

Najbolje marljiva sztvar. To je vcsela. Tak pravijo, da ona szedem milion cvetja more vöpocecati, dokecs edno kilo medü szispraví.

Vcsela vaga deszeti del ednogá

gramma, to je, deset vsel vaga eden gram. Jezero grammov je edna kila.

Kda vsela domo pride, dvakrat vecs vaga, telko medü prinesze, kelko szama, vaga.

Trsz. Vu bibliji sze cste, da szo lüdje zse inda szveta poznali trsz. Rimljani sze tüdi poznali i kda bi oni goszpodarili po celom szveti, na vsze kraje szo razneszli trsz. Vu Krisztusovom vremeni szo nasi bregovje poszajeni bili z trszom.

Francozi szo leta 1860 iz Amerike nisterne rozge prineszli, da bi prej, tiszte bolje rodile. Na teh rozgah szo filekszero prineszli v Europo.

Med tem szo v pamet, da na amerikanszkom koreni ne ma moci ta sztvar, szo zacsnoli na amerikanszko podlago europajszke rozge cepiti.

Filokszera na korenji zsive. Hitro sze plodi i vsze tekocsino yöpoceca. Na amerikanszkom koreni, ar bolje mocsen, filokszera ne more cecati.

Zvüntoga v pamet szo vzeli, da trszu vu peszek poszajenomi filokszera ne skodi, zato szo zacsnoli na peszecs-nih njivah gorice delati. V nasem kraji, ka sze vina sztocsi, je szkoro vsze z peszicsnoga trsza.

Csi stoj trsz szadi, more zemlo rajo napraviti, da korenjé de znalo sze vu zemlo szpüsztiti, to szez ove rigo-liranje.

Drügi szovrazsniik trsza je peronospora. To je goba. Rasziri sze po lisztji, po cveti, escse po grozleki, steri csarni gratajo, vküp sze potegnejo, ne morejo sze dozoriti. Vrasztvo proti tomi je, da zse pri szaditvi trsz posprickamo sz kufnim galicom, na szto litrov vode pride eden kilogram galica i eden kilogram nevgasenoga vapna.

Szadimo trsz sz korenjom, pred szaditvov vsze rozge nazaj vrezsemo na edno oko. — Korenje tüdi nazaj vrezsemo, sztranszke ua 1—2 centimetra, ove pa na 4—5 centimetrov.

Med trszjom proszajenim more biti eden meter dalecsine.

Lehko szadimo rozge tüdi.

Trsz sze odpira na szredi maloge travna, okoli Jozsefovoga. Te sze v kraj potegne zemla, stero szmo szkopalni v jeszen v szuhom vremeni k trszu.

Potem pride rezanje. To je najbolje haklavo delo. Je kratko rezanje, je dugo rezanje, je rezanje na rozgo. Csi trsz vrezsemo na edno ali dve oki, to je kratko rezanje, csi vrezsemo na 4—5 oko, to je dugo rezanje; csi pa rozgo vrezsemo na 5—8 milimetrov, to sze pravi, da szmo rozgo nihali. Csi na kratko rezsemo, sz tem glavo trsza krepimo, pova ne dobimo, ar oka grozlekov szo visise. Csi na dugo vrezsemo, vecs je szada, nego paziti moremo, da csi szad scsemo meti, zemlji i trszu po drügom kraji moremo nazaj dati.

Trikrat moremo okopati trsz, tak i trikrat sprickati.

Pleti, to ne szmemo vu leti pozabiti, rozge, stere grozlekov ne majo, v kraj zrezati, pod pazjami yözcsisztiti.

Kopalina, stero jemo. Szo je potrebna nasemi zsvoti. Vu sztarom vremeni szo hüdodelnike sz tem kastigali, da szo njim neszoleno hrano davali. Gori zraseni cslovek edno leto 7 kilogramov szoli poje.

Szo sze naide vu zemli, kakti kamena szo, naide sze vu vodi, poszebnu vu morji otoplana. Zvün kühinjszke szoli je bridka szo, bridki, zsmaj ma, je szoliter, csi ga k jeziki pritekne, mrzlo csütenje obüdi.

Kühinjszke szoli celi bregi szo jo. Na Vogrszkom doszta rüd je, nego dna szo escse nindri ne najslu, v Tordi zse 230, v Marosujvari 200, v Parajdi 136, v Vizakni 194 metrov globocsino majo. Rudarje szoli najbolje gvüsen zsitek majo med vszemi rudarami, szamo ednoga sze bojijo: vode. Kak szladka voda pride vu rüdo, hitro otopi sztene szoli. stere sze na rüdare szünejo.

Inda szveta szo ~~ono szo, stera je~~

szoli zamazano farbo davali, med odebiranjem v kraj lücsali, nego zdaj rejeni gnoj zs nje delajo, zvano kaliszó, stera je tak draga, da vsze sztroske placsa szolszkih rüd tak, da kühinjszka szo vsze za dobicsek osztane.

Na Vogrszkom poleg pravde szamo dezsela szlobodno szo kopa, i odava. To sze zove szamodaja (monopol.) Eden metercent odava dezsela za 14 koron, njoj szamo na 80 filerov pride.

Vu hrani tüdi je szo, najvecs vu grahi, najmenje vu krumpisi. Med szadom csresnje majo najvecs szoli.

Pariski pszi. V Parisi szo novo mestrijo, gorinaisli. K toj mestriji stera vszaki meszec prinesze 200 K placse, drügo ne trbe znati, kak dobro lajati. Naime lüdje zatajijo psze i za njimi ne placsa jo porcije, stera je v Parisi 50 K. Zato je miniszter lüdi pogodo, steri po noci po vulici pred vszakov hisov morejo lajati. V steroy hisi je pesz, sze vcsaszí csüje od znotra lajanje. Hisa sze gorizamerka. Tak idejo od hise do hise.

Grizsni kvar zavcov na cipikah. Zgrizseni kraj na cipiki okrozsimo i rano zamazsemo z mesanicov, stera sztoji iz ednoga dela ilojce iz drügoga dela friskoga kravjega blata i malo plev. Ztem na kuszto namazsemo cipik, da sze doliszlecseni lesz hitro ne poszühsi. Dobro je zvezati. Za 8 tjednov vezalo doli vzeti, lahko szo sze rudedse vusi notri szpravile. Rane z terom mazati je skodljivo.

Zavoj (Umslag) i naloga (Aufag). **Lenovo szemen.** Szkühamo lenovo szemen vu vodi tak, da grata goszta kasa (1 zslíco szemena na fertal litra vode), vrocse, kak betezsni more trpeti, gori zmazsemo na lenovo capo i gori denemo. Kak mrzlo grata, sze more ponoviti. Dobro je za zrelenje mozolov, vzsiganih ognojín.

Zsemlja. Zriblemo edno zsemlyo, namocsimo vu vodo, dobro vö ozsmeknemo, vzmemo malo mleka i vu njem kühamo, dokecs kaso ne dobimo, stero

ravno nücamo, liki lenovo szemen. Zreli vzsigane, zvünesnje bole, steri do szegnojili.

Koper. 1—2 ober rok szuhoga koprovoga cvetja kühamo, vö özsmicsemo, vu lehki lenov robec denemo, steroga gori na kozso polozsimo, razmí sze, da ne celo vrocse. Dobro pri kreseh, pri prehlajenji szpodnjega tela.

Szapot i kopelj ovszene szlame. Lepo ovszeno szlamo zrezsemo, zavreti damo vu ednom kotli, na steroga szapot posztavimo betezsni, z prtóm ga pokrijemo, da szapot ne zgübi mocsí. Glavo moremo szlobodno nihati.

Ali pa precejeno vodo obrnemo za kopelj. Dobro je onim, ki beteg majo na obiszti, dobro je szlaoj deci.

Poparek i zavoj cvetja szena. Szpravimo szí ne prasno, preszejano cvetje szena, vrzsemo vu krop, nihamo nisterne minute zavreti, potem precidimo, malo je vö ozsmeknemo, zavijemo vu robec lenov i tak toplo nücamo za obvezo. Ali pa namocsimo lenov robec v poparek, malo ga ozsmeknemo i obvezsemo telo. Poparek lahko nücamo za kopelj za szlao deco ali pa za kopelj za bolne, oranjene kotrige.

Hise za poljszke delavce. Pravda 1907. leta od his polszkih delavcov szíromasko lüdsztvo brezi velkoga placila k hisi szpravi. Csi sze deszet polszkih delavcov vküp szpravi, pa proszi, dobijo. Polszki delavci morejo biti, mestri zaman proszijo, tak i goszpodsška drzsina, dokecs szlüzsi. Vu szobocskoj okroglini varmegyöv opravla zidánje his. K vszakoj hisi de szlisilo 200 □ klaftrov fundusa. Edna hisa de kostala 2000—2100 koron, prebivalec hise de treszeti let dugo 80—85 koron plac süvo i tak za 30 let de hisa njegova lasztna. To je 30×80=2400 koron placsa treszeti let, hiso z tem vöplacsa i poleg toga zaman je szkoro vu hisi prebivo. Dvajszeti let nikse orszacske i veske porcije ne placsa od hise, szamo popravlanje i sekulacija de njegova.

Polodelavec od hise placsa 30 let vszako leto 90 koron, ka bi escse vise bilo plac sati, 50—90 koron pa dezsela placsa. Hise sze zidajo vu sirini 4 pa pol metra, vu duzsini 10—11 metrov, na □ klaftrah 160—180 lezsiyo. Vszaka hisa ma edno hiso, kühnjo i kamro; stalo, jümlo szi delavec da napraviti. Delavec zadavo naprej placsa 45 koron ka sze notri zracsuna vu szlednjo rato. Hisa i fundus de njegov, herbajo ga njegovi örocsniki pravdeni, nego z dopüscsenjom szlobodno prek da drügomi delavci, ki i notri plac sane rate njemi nadomeszti.

Doli sze szpise z porcije tisztomi, ki ma na hiso ali zemlo tabulirani dug. Vö sze zracsuna interes ednoga leta, toga interesa deszeti procent sze doli szpise z procije, csi sze vadlivanjé na steueramt ali k veskomi poglavarsztvi od 1-ga januara do szlednjega januara notri da.

Na Szobocskoj-Kermedinszkoy zseleznici sze je leta 1910. vozilo szto devetdesztetjezer triszto (195,300) potnikov, plac s ali szo 153,100 koron, blaga sze je vozilo 52,100 ton (1 ton 10 metercentov), za stero sze je plac s alo 169,700 koron. Vsze vküper notri je vzela zseleznica 322,800 koron, 20,824 koron vecs, kak leta 1909.

Jezik goszk. Divje goszke ravno tak denejo, kak domacse, szamo telko, ka menje gucsijo, ar divje goszke glasz szamo teda davajo, csi za isztina majo kaj praviti, njihov glasz sze szamo vu nevarcsini glaszi. Tem vecs gucsi domacsa goszka. Goszke majo odlocseni vabecsi glasz: Gagoga ali Gigaga. Poleg vabecsoga glasza majo goszke glasz za opominanje, kratki Gang. Gangan-gang pravijo goszke, kda dale idejo, to opomina vsze kotrige drzsine, da naj ni eden ne osztane nazaj.

Ribics. Tak sze zove od szvojega glasza. Kak dene? Kvebe. Kveroik. Greik. Kivik. Kivik. Kiuvik. Kihvitt. Csarnobelo perje ma. Ide celo gori na

Anglusko, Svedszko. Pri szelitvi csi steri kjer scse osztati, sze od domacsih ribicsov dale ztira, zato pa dosztakrat bojne nasztavejo vu zraki. Gnezdo prevecs csedno zna braniti. Bilice szo zsucs-kasztobrnkaszte, z csarnimi piknjicami poszipane. Szamec sze telko vrti nad gnezdov, da tak jalno, da vszakoga v drügi kraj zapela, ki njemi steo gnezdo poglednoti.

Kukojca. Doszta sze gucsi od kukojce, nego csi bi jo stoj znao naszlediti i njeno zsvilenje opaziti, bi polojno pripoveszt vkraj szpadnolo. Kukojco je zsmetno opaziti. Kda sze para, szamec pravi: Kukukuk, potom pa csüden glasz: Gvahvahvah, posebno, csi je szamica kjer blüzi, ali pa vecs szamcov vküp pride, kda sze i dosztakrat bitje zacsne. Jajce znesze v kakse stecs gnezdo, kak pride. Mala kukojca, kda bolje hitro raszte, szvojo mrzlo bratjo nazaj tiszka, celo z gnezda lücsi. Kukojc je malo, pa je ne csüdo. Njeni gori vzeti sztariske te zse ali malo hrane njemi noszijo, ne zadolejo, ali pa celo drugo hrano noszijo, stera kukojci ne lübi. Ka vsze premore zsalodec kukojce glede goszance, to je neverjetno. Sztene zsalodca njenoga szo celo koszmate, zvüntoga sze te koszmati zsakel prevecs da raztegnoti. Kukojca je ne zadoleti, zato pa cela szreca je njena nazocsnoszt po logah, kde ne ga takse goszance, stere bi ona ne pozsrta. Kukojca je na zemli ne prilicsna za volo szvojih obrnjenih skrampljov, nego lem bolje je bisztra vu zraki, kda leti, je szpodobna kragulji, zato jo pa dosztakrat — escse za volo perja — premenijo sz tem batrivnim roparom, poleg pripoveszti sze kukojca v jeszen na kragulja obrne, mi pa znamo, da na zimo v toplese kraje odleti.

Jogode. Nisteri je radi z mlekom polijejo i z cukrom posziplejo. Drügi pa malo vina gori vlejejo, pa z cukrom posziplejo, dobra hrana escse za szlab zsalodec. Vu jagodah szo jo raz-

locsne szoli, stere zraszi tela szo hasznovita. Zato jagode szo hvale vredne, krv ponovijo, zsilice pokrepijo.

Puzsi doszta kvara delajo vu ogracseki, poszebno na salati. Zsmetno sze je njih braniti. Probajte, vecser voidte z poszvetom, pa je poszipljte z szoljov zsvivinszkov.

Na spici repa sze zsvivini redi, csi z repom szkoz kakse trde dugovanja scsukajo. Zaprva moremo paziti. V takse meszto posztavimo zsvivncse, kde nika ne more scsukati, ali pa rep gori zvezsemo. Potem rano sznazzsimo, kraszte mlacsnov vodov peremo i vkraj szpravimo, potem rane z mazalami stere szühsijo, namazsemo. Takse mazala szo: Zinsalbe, Bleiveissalbe ali mazilo olovne beline, vermatol. Z ednim ali drugim rane poszipljeno. To sze vsze dobi vu apoteki za nistere filere. Csi pa je zse prevecs velka rana, najboljse je spic vkraj vrezati.

Novi krüh. Do zdaj, kak znamo, krüh pecsejo iz mele. Eden chemikus iz Moskve je gori zgrünto, da sze neposzredno iz szilja da krüh szpecsti. Falejsi je te krüh, ar szilja ne trbe mleti. Zdravejsi je, ar mela rada fajtna grata i zato sze zsmetno gori szhrani. Pa zdaj zse z melov tüdi norijo, raznolazsne dela zmesz mesajo. Novi krüh je Dolje tecsen. Nas chemikus zna zrnje neposzredno na teszto obrnoti. To escse tüdi popisem, da velki boj je bio med angluskim belim i nemskim csarnim krühom i je nemski csaren krüh obladao.

Na Ruszoszkom je vödana prepoved vszem rabinarom, da zsidovje ne szmejo krcsanszka imena nosziti. Szta-roverci ne püsztijo to.

Okoli obistih je konj najbolje csütljiv proti mrazi. Tü najbolje svica konj i tü ga najhitrej dobi veter, mraz i dezs. Zato konje, steri dugsi csasz na mrazi sztojijo, trbe pokrivati.

Mati. Od njih szhajajo nasi najlepší szpomenki, stere trosimo celo nase zsvljenje. Okoli szo nasz vzeli z

lübeznosztjov prvle, kak szmo sze narodili. Obprvim lübezen; znovics lübezen i te szamo zsitek. Z maternoga zrasze modroszt, zmosznoszt szinov i hcser. Kak steecs je stoj velki, fundament je materno vcseuje. Vcsite vaso deco do petoga leta, liki vaso goszpodo, do petnajsztoga, liki vaso drzsino, potem pa, kak vase prijatele.

Pred dojenjom sznazzsimo vimen z szlamov. Prve trake dojenja na tla podojimo.

Najboljse dojenje je z pesznicov. Roko polozsimo vu duzsini na cecek. Dojenje sze godi z sztiszkavanjom prsztov, traki mleka morejo tecsti brezi gorihenjanja. Dojimo na ednok ali dva prviva ali zadnjiva cecka.

Csi na prednjem kraji dojimo, vu zadnjem vküp sze szpravi mleko, lepo po mali idemo na zadnji i tak na prednji del.

Vszako vimen je nacsise, edno sze da lahko dojiti, drugo ne.

Ceszta iz ledra. Vu Handsuorth varasi (Birmingham) szo nistere leta ceszto napravili, pri steroj je pflaszter z ledra napravljeni. Ceszta sze je escse nika ne znücala. Leder szo na tenko zrezali, da je edna massa bila i to szo zmeszili z asfaltom i terom. Po toj ceszti nega praha, je elaszticsna, mehka i niksega rogatanja ne ga po njoj.

Cmer je mleko, stero osztane, csi sze zmocsaj zs njega vö vzeme. Zdrav je cmer, csi je escse friski i csi ga ne szkühamo. Za deco, steroj zsalodec dobro ne küha, je prevecs zdrav, dober je i za zsilice i csonte, da do bolje raszle.

Pokornoszt. Deca ne boga, csi iz carte vsze njihove zsele szpunimo. Po taksem nacsini roditelje szvojo veljavo podkopajo. Escse je hüjse, csi zapoved sztatarisov po decinszkoj prsnji sze premeni ali celo nazaj potegne. Steri sztaris scse dobro deco meti, naj je navcsi, da do ga bogali. Bogati telko zname-nüje, liki pred csednisem, ki vecs zna,

szi glavo poniziti. Ki ne scse bogati, de neszrecsen i szam ne de znao szledi zapovidavati.

Zdihavanje. Vszaki zna, da csi prek po vüsztah szi zdihava, gut njemi szühi grata, grlo celo zadreveoi. Zdrav cslovik vszako minuto szi 18 krat zdehne. Dete novorojeno szi zdene 44 krat.

Roke hüdodelnikov. Pravijo, da to vaje duge prszte majo, lüdomorci pa telebaszte i siroke roke. Eden vučenjak, ki sze je z tem zabavla, pravi, da vszaki pregrehsnik dugse roke ma, roparje celo dugse kak pa proszti tatje. Tat ma dugsi szrednji prszt. Pri tati, ki zsepke prerezse, kazavec je ravno tak dugi kak szrednji prszt. Csi szta teva prszta ne vednako dugiva, te za drügo mestrijo more szegnoti, — ne je za tovaja, ar sz tema dvema prsztoma sze napravijo skarje. sz tema primle delo, stero scse z zsepa zdignoti. Kem je dugsi kazavec, tem menje je potrebno szrednjén prszt szklücsiti. Zvüntoga szi tal si lüdje roke mazsejo, da sze bolje notri i vö zsepa skalijo. Velko szkrb ma na roke i krivospilar. Njegov roke morejo glgdke biti, zsmetnoga dela ne szme delati, ar ovak na konci prszti do grobi i ne do csütljivi. Pa eden krivokartas more csütljive prszte meti, da sz primanjom zaslata na karte napravleno znamenje. Csi prevecs fine prszte ma, pa ga ne poznas, ne szedi szi doli zs njim kartat, ar te od penez szpravi. Tak ednok je eden delavec prevecs csiszte roke meo, — zepro szi je roke, ar je csloveka vmoro. Prek glasa szo escse v pamet vzeli krv, posebno pod nohetam. Tak viste, roka csloveka vöovadi, hüdodelniki nöncs nevejo, kaksega szovrazsnika majo vu szvojoj roki. Vu najnovesem vremeni szo opazili, da nega dva csloveka, ki bi vednake prszte meli, ar na konci prsztah pri vszakom csloveki drüge i drüge lénije ma kozsa. Zato pa zdaj zse hüdodelnike fotografirajo i odtiszke prsztov vzemejo. Pa

csi kjer osztane kaksni krvavi ali od svica szled prsztov, znajo poiszkati pregrehsnika.

Najbolje mocsen cslovek, steri je kda zsivo, je bio Major Barsabe, predjen telovne sztrazse krala francosz koga Ludvika XVI. Kda bi ednok jezdo ednoga okornoga konja, v takse csemere je priso, da je z bedrami vküp zmozso konja, steri je mrtev vküp szpadno. Ednok kda bi szi konja dao podkavati i kovacs bi podkov iszko, zsmetno zakovalo je szkrio pod szvoj plases. Drügocs v ednom gradi po spajszi je zacsnio kamene sztube iz mocsne sztene vötrgati.

Vadlja kokotov. Leta 1911. vu Dunmovi je bila velka vadlja vu popevanji kokotov. On zadobi prvo premijo, steri vu ednom danom csaszij najvecskrat szpopeva. Eden kokot iz Devonshire je vu pol vöri 250-krat szpopevo, to je, vszako minuto oszemkrat. Kokote na te velki künst morejo pripravlati: Zaprejo je vu kmicsne klonje i kak ednoga vöpüsztijo, pozdravla beli den z popevanjom. I to tak dugo eden za drüгим ponavljajo, dokecs sze kokot ne navadi, dugsi csasz eden za drüгим popevati. Kak je vadlja vöszpadnola, szmo escse ne dobili glasza.

Nasa psenica je ne szitniva, ar mi od szneti oszlobojeno psenico szejamo. Na dva kebla racsunamo eden peti tao kile kufernoga (plavoga) galica. Fino ga szkucseno, v toploj vodi ga otopimo i ga v csun vlijemo na 46 litrov mrzle vode. Csi deszet keblöv mammo psenice, te edno kilo galica i 180 litrov vode vzememo. Psenico notri szipljeno, vecskrat zmesamo, od zgoraj doli grabimo. Psenico 12 vör nihamo vu csuni, potem na ponjavi poszühismo. Csi kaj osztane psenice, to je niti za csloveka, niti za zshivino, ar galic je csemer.

Csedno sze braniti — to je, ka doszta lüdih ne razmi.

Vecs betegov pride od toga, ka lüdje doszta jejo, kak pa od toga, da

je komi po tenkoma dana hrana. Cslovek ne potrebüje telko hrane, kak nisterni miszlijo.

Vu trojnom deli sze grehsi proti zdravomi hranenji.

Edno je, da nisteri prevecs mocsne hrane k szebi jemlejo. Li meszo! Meszo je pacs tecno, csi stoj ne ma teka, gor ga njemi pobüdi. Csi pa stoj tek ma, zsalodca tekocsine bolje tecesejo — to je zdravje. Mleko je hrana prve vrszti.

Drüga falinga je, da doszta szoli vzsivamo. Isztina je, da je szoli velko delo obtalano vu teli. Csi bi szoli ne k szebi jemali, bi ravno tak skodljivo bilo, liki prek racsuna vzsivanje szoli. Nego mi li vecs szoli vzmemo, kak menje, mi prevecs szolimo hrano.

Mocsno vzsivanje szoli zroküje velko zsejo i to je tretja falinga, da doszta pijemo. Doszta vode nazaj osztane vu teli. Nasztanejo kuszti sinjeki pa debeli bleki. Nisterni miszlijo, da je to zdravo. Pa celo ne. Mocsni lüdje szo puni z meszom, ne pa z tücsavov.

Proti goszancam na zelji. Goszance z zelja doli brati je müdno delo.

Najboljse je zelje poszipati z szolov zshivinszkov. To vcsinimo vecser, nocsna rosza raztopi szo, stera poten grize goszance i je priszili, da morejo doli oditi iz zelja ali je pa celo szpokole. Poleg toga, je-li szmo zadoszta ali malo szoli poszipali, je-li je vremen prijetno bilo ali ne, poszipavanje lahko ponovimo. To je ne drago delo pa trüda tüdi doszta ne da. (kj.)

Szmehsno.

Reklam. V kresmi goszt sze csemerno razdere nad kelnarom :

— Kakso malo porcijo szte mi prineszli? Ve pa veseraj szam dvakrat vekso dobo. Pri vasz je ednok tak, drügoes pa nacsi.

— Kde sze je njim dosztajalo veseraj szedeti?

— Tam pri okni.

— Zdaj zse razmim. Pri okni szedecsi goszti vekse porcije dobijo, naj zvünesnji vidijo. Znete, morc reklam biti.

*

Mail solar ide v banto pa pravi: Dajte mi 3 pa pol pake szveese po 1 koroni 50 fil., 4 pa pol kile cukra po koroni, poldrügi liter petrola po 50 fil. Bantas vküp szpakiva, pa vküp zraesuna.

— Szi prineszo telko penez.

— Ne. Meni je tüdi ta suma vöprisla. V soli mamö gori dano, jasz szam sze steo zagvüsatü, jeli szam dobro racsuno.

*

Josko: No, Jancsi, napisi kaj na en paper, jasz ovadim, ka na njem sztoji.

Jancsi: Dobro. Vzео je en paper pa je nika na njega zaskrbeto.

Josko: Zdaj pa vküper szpravi paper, da ne mo vido, ka szi gor zapiszao.

Jancsi: vküp szpravi paper pa ga prek da Joski ki zaesne paper szem-tam gledati, pihse na njega, v zsepko dene, palig vö vzeme i ga doli na tla lücsi.

Josko: szi doli szede za sztol pa pravi Jancseki, naj z daj na paper sztopi z pravov nogov.

Jancsi: je prevido celo delo i z levov nogov je gori sztopo pa pita Josko, ka sztoji na nogi.

Josko: Prava noga.

Jancsi zkricsi: Ne isztina. Leva noga.

*

Cigan je tozso notri dao pri vajdi, naj pokastiga njegovoga szoszida, ar sze njemi proti sz szmrtjov.

— Te je zse vmoro? pita ga vajda.

— Escse ne, szamo obecsavle.

— Ka pa te scses, ve pa ti je es nika ne vcsino. Csi te buje, te pridü k meni.

*

Dva krajcara kosta, pa denok ne ma meszta vu hisi. Ka je to?

Szveesa. Ne ma meszta vu hisi, csi szevuzsge, ar escse jo vöni vidijo.

Ded iz snega.

1.

Vu decembri rano vgojčno
Gre nas kovacs pijen domo.
Glava boli, liki krop vre,
Szem tam meri, iti ne ve.

2.

Velki je sneg, zsmeten je hod
Csi glih v rokah ma mocsen bot.
Reko: Kamen! Szi pocsinem,
Dom mi tak ne bode miren.

3.

Ga gledata dva decsaka,
Eden-ov szen njegov csaka.
Szeg noszita, ide delo,
Sznezsen oblecs dobi telo.

4.

Ded je gotov, gizdav sztoji,
Pride sztara, gleda — broji,
Bezsi nje pesz, vujskar gleda,
Picsi vuha, laja deda.

5.

Vszech ulice pszi pribezsijo,
Prdihavajo, ga kroszijo.
Blizse sztopi nazsa zsenka,
Hej, ded pa frcese! szizpomenka.

6.

Za policaj! krikne sztara,
On je mozs prav, hude marja.
Zgodba je pacs prevelika.
I on potrdi: Tu frcese nika.

7.

Sztara kricsi, sztem-tam mlati,
Vkuip pribezsi sztari-mladi.
Beloga deda obszedejo,
Te frcese nika! szod povejo.

8.

Zsalar vitezsz doszt'ne gleda,
Z botom drapne, vudri deda.
Dol' sze pusztiz oblecs sznega,
Kovacs sziz pa dalje szenja.

9.

V hude roke iz szna szpadne.
„Tepes, reko, v vozo zraven.
Ne hos ti vecs ludih sztrahso,
Bedarijo pitsztis vszakso.“

Gseft.

Komi k Goszpodi: Tü je eden küpec,
petnajszet koron dava za eden kaput, na ste-
rom je treszeti koron cena gori zapiszana.

Goszpod: Petnajszet koron? To je szvin-
jarija!

Komi: Ka szam pa te csinesci?

Goszpod: Ka me to pitate? Notri njemi
ga szpakivajte!

Vüsza decinszka.

Goszpa k pojbi: Ka me telko gledes,
mali?

Pojeb: Zato ka szte prevecs szpodobni k
mojoj tetici, szamo telko, ka oni vekse musz-
tace majo, kak pa vi.

Dobro csüti.

Lump: Sze mi daj novi kaput!

Zsena: Ve pa je escse szobota.

Lump: To nika ne dene. Nedela de, kda
jasz z kresme domo pridem.

Szmesen odgovor.

Ne szte bili Vi prvle huszar?

Ne, moja goszpoda, jasz szam vszikdar
med szvinjami bio, kakti i zdaj, je bio szme-
sen odgovor.

Szpremenljivi esazsi.

I.

Goszpod po zsenitvi: Konduktor, bojte tak dobri, za zseno i za mene po szebim hiso pokazsta.

*

Osi bi drobna deca kjer med megie prisla pa bi szamo szvoje male glave vötiszkala, — kak bi poznali, steri je pojbarec i stera je deklica?

Vszi szo pojbarje ar, Herodes je ne dao deklice vmoriti.

*

Szvedocsansztvo.

A.: Te rzas je zse ednok^{sz} oszemsztó kilometrov poti vesino vu oszmerih vöra.

B.: Kak je to mogoese?

A.: Z Budapesta do Fiumo — na zseleznici.

II.

On iszti goszpod za deszet let: Konduktor, dajte mi po szebim hiso, da sze mi ne de trbelo z zsenov vküp pelati.

*

A.: Eden esasz nikak ne morem zaszpati!

B.: Kak te to? Betezsen szii ali te kaksa nevola kole, ali düsnaveszt ti ne da mira.

A.: Ne, ne! Za vahtara ponocsnoga szo me posztavili.

*

Na Szobocskoj zseleznici.

Na zseleznici sze je v Szoboto pripelo eden sztari mozsak z Kermedina. Kak doli sztöpi z zseleznice, portasi prek da karto.

— Mozsak, estjete, kriesci portas, to je karta za deco. Vi morete gor plac sati.

— Zakaj bi placso. Dete szam esese bio, kda szam gorisz eo v Kermedini, zdaj szam pa szeri grato, celo zsvljenje ta zavoszo, tak po mali vasa zseleznica ide.

Da vszakemi priliko damo, da bi edno zse davno nūcano **hrano za deco cecatko** mlecsne vszebine verdevao, stero posebno **pred i po osztavlenji dece, pri katarhi zsalodca i csrev i pri letes-njih pognanih csrevah** je prevecs potrebno, na zselo radi poslremo

ZA VASEGA ZAMAN LÜBLENOGA

edno skatlo na verdevanje i predpisz. To je zbog iz-vrsztnoga haszka i pred Vami poznana Nestlé-va mela decinszka, stera vu vodi zavreta, prevecs tecno, hrānilno i okrepcsejocso hrano deli deci cecatkoj i sztaresoj deci i stera naj-boljse mleko planinszkih krav zadrzsava.

Od pol sztoletnice je zse po celom szveti razsirjena, vu vszeh obsinszkih spitalah Monarchije, vu dosz-tih drzsinah doktorov, esese vu kraljeszkih dvorah sze rabi. Piste svicsarszkomi szkladiscsi za Ausztrijanszko Vogrszko Monarchijo,

Drüstvi Henri Nestlé
Wien, I., Rosenbursenstr.
Karta doide. Szlovenszko pizsalo.

Bolezen Mate

Sesete sze ocsisztiti mozolov, kraszti i od bolov inficirane krvi? lmenitno i zse dugih csaszov od doktorov preporacsano i poszrecsilo Balla apotekara krisztalno Szó... zsalodec, liki domacse szrésztvo szzi narocsite. Na nisterne tjedne doide edna porcija, kosta 4 kor. 25 fil., 2 porciji 7 kor. 20 fil. i 3 porcije zse szzamo 10 kor.

Zvüntoga zaman i brez postnine do-bite knigo: „Kak sze mamó braniti proti boli zsalodca i njegovomi naszledkami“, Osi na ednoj karti te proszili.

Narocsilo tak adreszirajte:

„HUNNIA“ apoteka,
Budapest, VII., Erzsébet-körut 56.

Znate vi, kak velki kvar je na cslo-veese trüplo kres zalodca, gorenje vu zsalodci, medlovcina zsalodca, prehla-jenje zsalodca, rak vu zsalodci, vunjecse vöszta, bol oblisttih i jeter, bol vu me-heri, trdi sztolec, kolika, pregrdjenje, zlata zsilá, netek, gori riganje, nadü-vanje?

A pamet vzemete kda, da vam je hüdo, da szte medlovni, trüdni, sesete vömetati, vüszta szo vam nevugodnoga zdüha? Mate trdi sztolec i bol glave? Ne boli vasz vecskrat glava, mate kres vu zsalodci, bodlaji ali tiszkavanje krvi?

Mate tresliko ali migrän?

Ne vzeme sze v pamet na Vami zsuti beteg ali ne vidite potrebesine ocsisztiti szzi krv?

vu zsalodci?

Postenje zapovidava

takso delo, od steroga Freytag Loringhoven Leo excell. tanacsnik veselszkoga konjeniskoga reda i r. caszarszki pravi dezselni tanacsnik v Arensteg-i da szvedocsansztvo, stero sze i etak glaszi: Za duzsnoszt szpoznam proti vszakemi csloveki, da Feller-ov Elsa-fluid, kde mi je li mogoese, prepocsacsam. Ednoga ivsega tivarisa solszkoga i doktora Sant Peterburga szam opominao na to szredsztvo i priko szam meo ednoga drugoga vracsitela iz Sant Peterburga, sto tu velko kopalise peszka ma, z Fellerovim Elsa-fluidom resiti od njegovih velikih.reumaticznih bolov, kda szo zse njegovaa szredsztva njemi nika vees ne valala. Iz varasa Danzig szvernoga preuszkoga eden doktor tudi rabi sztalno pri szvojih betezznikah Fellerov Elsa-fluid i tak szamo to zselem, da na dobro cslovecesega roda kak najbolje sze razsirjava to szredsztvo i naiditela vredna dika venesa. Narocsimo eden tucat za verdevanje za 5 kor. brezi postnaine vu apoteka Eugen V. Feller-a Stubica Marktplatz 154. N. (Zagrabecko).

Nevarnoszti leta i deca. Mrtelnoszti dece najveksi procent dava obetesavanje leta. Med tem je najbolje nevarno pognano csrvo, katarh zsalodca i csrev dece, steri vu nisternih dnevah vgaszi zsitek deteta. Katarh zsalodca i csrev najveeskrat bakteriumje mleka uzrokujejo, steri vu letesnjoj vrocisni grozovitno sze plodijo i szkvarjenje mleka uzrokujejo. Mleko krave je ne szamo te nevarno za dete, kda sze zse to szkvarjenje vidi. Zato bi celo ne szmeli deteti mleka davati vu vremeni vrocisne letesnje. Vu tom vremeni sze szamo vu taksoj formi szlobodno da mleko od krave, stero poleg toga, da tale mleka vu sztalisi drzsi, stero sze zse vees ne szkvari, z dodatkom hranilnih i lahko sze prekthajocsih materij dobra hrana je. To vsze ma obesinszko poznana Nestle-va decinszka mela.

Vu poszeben szpomin vertom goric.

Szkrb, delo, lon prispara, celi prv doszegne vszaki vert, ki szvoje gorice z Forhin-om spricka, z prahom kufrenoga zsvempla poszipava i mol grozdja z Bagol-om marja. Preestite szkrbno na zadnjom sztrani toga kalendara vidljivo oznanilo, tak i zahvatna pizsma i proszite vesaszi zaman i brezi postnaine iz Forhin-fabrike, Budapest, VI., Váci-ut 93/n.

Sztarodavno szredsztvo je Moro Ferenc-a zsalodca okrenesajocsi balzam (prvle

Kriegler-balzam zvani), z najveksim uszpekoma rabijo pri nerednom prekuhanji, tak pri neteki, naditoszti, pri szlaboszti zsalodca i. t. d., tak je izvrsiten kak po mali poganjajocsi szrdszto. Dobi sze pri apotekari **Moro Ferenc, Rottenmann** 40 N. Stajerszko. 1 tucat z postnainov i z pakivanjom vred 6 kor. 52 filera.

Velki dugi uszpeh,

steroga je zse vees deszet let poszrecsilo, posebno napravleni **Sagrada Barber** zdobo, je pliko dao na pusesanje vu trzstv rózloesnih menje vrednih, szpodobnoga imena del. Tu je potom esasz. da opominamo kúpee, da ogloesno **Sagrada Barber** naj proszijo, ar **Sagrada Barber** purgacija je vószprobani na klinikah i narejavee szamo za **Sagrada Barber** vzeme odgovornoszt. Skatula na proba 70 fil vu vszakoj apeteki. — Najmense posilanje na posti edna skatula kor. 60 fil ali stiri skatula ne proba 3 kor. Proti naprej notri poszlanih penez brezplačno poslje Apotheke „Zum heiligen Geist“ Wien I., Operngasse 16 Depot 106.

Opominamo nase csitalete i na oznanilo imenitne Böhnel Max vör i zlatoga blaga firme (Wien, IV. Margarethenstrasse 27/200 é o). Ta firma je edna teh najveksih i najsztravesih firm. Ki potem kaksostees vöro zsepno, vekerco, vöro kukujee, vöro pendulno ali szrebrno, zlato blago potrebuje, naj ne zamüdi, da lepi cenik te firme prvle sz narocsi, ar je gvúsno, da de vszaki zadovoljen. Za to odgovori 70 letno sztanje i dobro ime firme.

Jesz amerikanszki porcollan puder je najbolje fini puder szveta. Dobi sze: vu farbi belo, bledroza, rozacrem, bledocrem i naturalnom. Cena po skatlah edna, tri, pet koron. Na posti sze da narocsiti: Erenyi Bela „Diana“-apoteka, Budapest, Károly-körut 5. Vsze povszedi sze dobi.

Csi od boleznii nog (mala noga, kresna zsila i. t. d.) sze seste resiti, delajte proba z Rinomazalom, stero je zse doszta jezer vu bozsnom i dugom betegi trpecsemi csloveki prinieszlo ozdravljenje. Bane vrezane i zgorone, esen, furunkulus, z reesjov, vsze betezsno szpomenenje kozse sze gvúsno vracsi z Rinomazalom, dobi sze vu apoteki „Hunnia“ Budapest, VII., Erzsébet-körut 56.

50 filerov je cena po celom szvetu najveksa lúbeznoszt imajocsih Diana lepoticsnih szredsztv, po imeni